

KESKON
VUOSIRAPORTTI 2018

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS

HALLITUKSEN TOIMINTA- KERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS

Osio sisältää hallituksen toimintakertomuksen ja konsernin keskeiset tunnusluvut sekä tilinpäätöksen vuodelta 2018.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS	4	TILINPÄÄTÖS	34
Jatkuvien toimintojen taloudellinen kehitys	4	KONSERNITILINPÄÄTÖS (IFRS)	35
Segmentit	7	Konsernin tuloslaskelma	35
Muutokset konsernin rakenteessa	10	Konsernin laaja tuloslaskelma	36
Tärkeimmät kestävä kehityksen tavoitteet ja tulokset	10	Konsernitase	37
Osake, osakemarkkinat ja hallituksen valtuudet	14	Konsernin rahavirtalaskelma	38
Liputusilmoitukset	16	Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	39
Tilikauden keskeisiä tapahtumia	16	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	41
Tilikauden jälkeisiä tapahtumia	17	1. YLEISET LAADINTAPERIAATTEET	41
Varsinaisen yhtiökokouksen 2018 ja hallituksen järjestäytymiskokouksen päätöksiä	17	1.1 Yrityksen perustiedot	42
Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetyt tiedot	18	1.2 Laatimisperusta	42
Riskienhallinta	18	1.3 Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja oletukset	42
Merkittäviä riskejä ja epävarmuustekijöitä	18	1.4 Keskeiset harkintaan perustuvat ratkaisut tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa	43
Tulevaisuuden näkymät	20	1.5 Konsolidointiperiaatteet	43
Päivitetty osinkopolitiikka	20	1.6 Uudet IFRS-standardit ja IFRIC-tulkinnat sekä uusien ja uudistettujen standardien vaikutukset	45
Voitonjakoehdotus	20	2. TALOUDELLINEN TULOS	50
Varsinainen yhtiökokous	20	2.1 Keskon toimialat	51
Konsernin keskeiset tunnusluvut	21		
Tunnuslukujen laskentaperiaatteet	26		
Osakeomistuksen jakautuminen	32		

2.2 Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	58	4.5 Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	96	Liite 6. Liiketoiminnan muut kulut	123
2.3 Liiketoiminnan muut tuotot	61	4.6 Rahoitusleasingvelat	103	Liite 7. Rahoitustuotot ja -kulut	124
2.4 Liiketoiminnan kulut	61	4.7 Vuokravastuut	104	Liite 8. Tilinpäätössiirrot	124
2.5 Liikevoittoon kirjatut valuuttakurssierot	62	4.8 Muut vastuusitoumukset	104	Liite 9. Pakollisten varausten muutokset	124
2.6 Tuloverot	63			Liite 10. Tuloverot	124
2.7 Osakekohtainen tulos	64	5. MUUT	105	Liite 12. Aineettomat hyödykkeet	125
2.8 Rahavirtalaskelmaan liittyvät liitetiedot	64	5.1 Konsernirakenne	106	Liite 13. Aineelliset hyödykkeet	126
		5.2 Tytäryhtiöt, osakkuus- ja yhteisyritykset sekä suhteellisesti yhdisteltävät keskinäiset kiinteistöyhtiöt	107	Liite 14. Sijoitukset	127
3. SIDOTTU PÄÄOMA	67	5.3 Lähipiiritapahtumat	110	Liite 15. Saamiset	128
3.1 Sidottu pääoma ja käyttöpääoma	68	5.4 Osakepalkitseminen	112	Liite 16. Oma pääoma	128
3.2 Yritysosot ja myydyt omaisuuserät	69	5.5 Laskennalliset verot	114	Liite 17. Pakolliset varaukset	130
3.3 Aineelliset hyödykkeet	71	5.6 Muut laajan tuloksen erät	115	Liite 18. Pitkäaikainen vieras pääoma	130
3.4 Aineettomat hyödykkeet	72	5.7 Riita-asiat ja mahdolliset oikeusprosessit	116	Liite 19. Lyhytaikainen vieras pääoma	130
3.5 Vaihto-omaisuus	75	5.8 Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	116	Liite 20. Korottomat velat	130
3.6 Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset	75			Liite 21. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut	131
3.7 Lopetetut toiminnot ja myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja niihin liittyvät velat	76	EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS (FAS)	117	Liite 22. Rahavirtalaskelman rahavarat	132
3.8 Eläkesaamiset	78	Emoyhtiön tuloslaskelma	117	Liite 23. Lähipiiri	132
3.9 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	82	Emoyhtiön tase	118		
3.10 Varaukset	84	Emoyhtiön rahavirtalaskelma	120	ALLEKIRJOITUKSET	133
		Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	121		
4. PÄÄOMARAKENNE JA RAHOITUSRISKIT	85	Liite 1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	121		
4.1 Pääomarakenteen hallinta	86	Liite 2. Liikevaihto toimialoittain	123		
4.2 Oma pääoma	86	Liite 3. Liiketoiminnan muut tuotot	123		
4.3 Rahoitusriskit	88	Liite 4. Henkilöstökulut	123		
4.4 Rahoitustuotot ja -kulut	96	Liite 5. Poistot ja arvonalentumiset	123	TILINTARKASTUSKERTOMUS	134

Hallituksen toimintakertomus

Kesko on suomalainen pörssiyhtiö, joka toimii päivittäistavarakaupassa, rakentamisen ja talotekniikan kaupassa sekä autokaupassa. Ketjutoimintaan kuuluu noin 1 800 kauppa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Virossa, Latviassa, Liettuassa, Valko-Venäjällä ja Puolassa.

Keskon pääasiallinen liiketoimintamalli Suomen markkinoilla on ketjuliiketoimintamalli, jossa itsenäiset K-kauppiat harjoittavat vähittäiskauppaa Keskon vähittäiskauppaketjuissa. Suomen ulkopuolella liiketoiminta on pääsääntöisesti omaa vähittäiskauppaa ja yritysasiakaskauppaa. Kauppiasliiketoiminnan osuus konsernin liikevaihdosta vuonna 2018 oli 46 %. Yritysasiakaskauppa on merkittävä ja kasvava osa liiketoimintaa. Yritysasiakaskaupan osuus konsernin liikevaihdosta vuonna 2018 oli 36 %. Keskon oman vähittäiskaupan osuus konsernin liikevaihdosta oli 18 %.

Keskon toiminnan perustana on ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö läpi arvoketjun, vahva K-brändi, laadukas kauppapaikkaverkosto ja sähköiset palvelut, tehokkaat hankinta- ja logistiikkatoiminnot ja tietojärjestelmät sekä vakaa talous. Kesko luo arvoa kaikille sidosryhmilleen: asiakkaille, henkilökunnalle, osakkeenomistajille, kauppiaille, tavarantarjoajille ja palveluntarjoajille, kunnille ja valtioille. Asiakkailleen Kesko tarjoaa heidän tarvitsemiaan tuotteita ja palveluita. Tuotteet ovat tutkittuja, turvallisia ja vastuullisesti valmistettuja. Osakkeenomistajille Kesko on vakavarainen pörssiyhtiö, jolla on hyvä osingonmaksukyky ja joka on vastuullinen sijoituskohte. Kesko on merkittävä työllistäjä, veronmaksaja ja palvelujentarjoaja. Kesko edellyttää yhteistyökumppaneiltaan sitoutumista vastuulliseen toimintaan.

Toimintaympäristö

K-ryhmän toimintaan vaikuttavia tunnistettuja megatrendejä ovat globaali talous, digimurros, demografiset muutokset (kaupungistuminen, yhden hengen talouksien kasvu, väestön ikääntyminen), kuluttajan kasvava tieto ja valta, kestävä kehitys ja ilmastonmuutos. Toiminnan keskeiset mahdollisuudet ja riskit liittyvät kaupan digitaalisuuden ja monikanavaisuuden kasvavaan merkitykseen, taloudelliseen toimintaympäristöön, hankintaketjuun ja ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Riskejä on kuvattu tarkemmin tämän toimintakertomuksen Merkittäviä riskejä ja epävarmuustekijöitä -osassa.

Jatkuvien toimintojen taloudellinen kehitys

Liikevaihto ja tulos 2018

Konsernin jatkuvien toimintojen liikevaihto oli 10 383 milj. euroa, mikä on 1,0 % vähemmän kuin edellisen vuoden vastaavana aikana (10 492 milj. euroa). Liikevaihdon kehitykseen vaikuttivat vuoden 2017 ensimmäisellä vuosipuoliskolla toteutetut yritysmyynnit. Liikevaihdon kasvu vertailukelpoisesti ilman yritysjärjestelyiden vaikutusta ja paikallisissa valuutoissa oli 3,5 %. Konsernin liikevaihto laski Suomessa 1,5 %, mutta kasvoi vertailukelpoisesti 4,0 %. Muissa maissa liikevaihto kasvoi 0,9 % ja vertailukelpoisesti 1,5 %. Kansainvälisen toiminnan osuus konsernin liikevaihdosta oli 20,5 % (20,1 %).

Päivittäistavarakaupan liikevaihdon kasvu oli 2,0 %, jota osaltaan pienensi Suomen Lähi-kaupan yritysoston kautta tulleiden kauppojen siirtäminen kauppiaille. Vertailukelpoisesti liikevaihto kasvoi 5,1 %. Vertailukelpoinen muutos on laskettu sisällyttämällä liikevaihtoon ne Suomen Lähikaupalta hankitut kaupat, jotka ovat kuuluneet verkostoon sekä tilikaudella että vertailuvuodella, sekä vähentämällä 1.6.2018 ostetun Reinin Lihan ja 2.7.2018 ostetun Kalatukku E. Erikssonin vaikutus.

Rakentamisen ja talotekniikan kaupassa liikevaihto laski 4,6 %, mihin vaikuttivat vuoden 2017 ensimmäisellä vuosipuoliskolla toteutetut yritysmyynnit. Vertailukelpoisesti liikevaihto kasvoi 2,7 %. Vertailukelpoinen muutos-% on laskettu paikallisissa valuutoissa ja ilman 2017 toteutuneiden yritysmyyntien sekä 2.7.2018 ostetun Skattum Handel AS:n, 23.7.2018 ostetun Gipling AS:n ja 1.10.2018 ostetun 1A Groupin vaikutusta. Rakentamisen ja talotekniikan kaupassa ilman erikoiskaupan liiketoimintoja liikevaihto kasvoi 2,4 % ja se kasvoi vertailukelpoisesti 2,6 %. Erikoiskaupassa liikevaihto laski 43,5 % yritysmyynneistä johtuen, vertailukelpoinen kehitys oli +3,5 %.

Autokaupassa liikevaihto laski 1,8 %. Kehitykseen vaikutti uuden WLTP-päästömittaustelmän voimaantulo Euroopassa syyskuun alussa ja siitä johtuneet autojen toimitusviiveet.

Reinin Liha siirtyi osaksi Kesko-konsernin foodservice-tukkukauppa Kesprota 1.6.2018 toteutuneella yrityskaupalla ja Kalatukku E. Eriksson 2.7.2018 toteutuneella yrityskaupalla.

Norjalaiset rautakauppayhtiöt Skattum Handel AS ja Gipling AS, jotka ovat operoineet kauppiaaliiketoimintamallilla Byggnakker-kauppoja, siirtyivät Kesko Oyj:n tytäryhtiön Byggnakker Handel AS:n omistukseen 2.7.2018 ja 23.7.2018. Baltiassa toimiva verkkokauppayhtiö 1A Group siirtyi Kesko Senukain omistukseen 1.10.2018. Tilikauden 2017 aikana Kesko-konserni myi 1.6.2017 K-maatalous-liiketoiminnan ja 30.6.2017 Asko ja Sotka-huonekalukaupan sekä Yamarin-veneliiketoiminnan ja Yamaha-edustuksen.

16.2.2018 Kesko tiedotti luopuvansa Venäjän rautakaupasta. Myyty Venäjän rautakauppa-liiketoiminta raportoidaan lopetettuna toimintona eikä se sisälly tilinpäätöksessä konsernin jatkuvien toimintojen tai rakentamisen ja talotekniikan kaupan lukuihin. Vertailuvuoden luvut on oikaistu vastaavasti.

1-12/2018	Liikevaihto Milj. €	Kehitys, %	Kehitys paikallisessa valuutassa ilman yritysostoja ja -myyntejä, %	Liikevoitto, vertailukelpoinen Milj. €	Muutos Milj. €
Päivittäistavarakauppa	5 386	+2,0	+5,1	228,0	+24,6
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa ilman erikoiskauppaa	3 728	+2,4	+2,6	92,4	+13,4
Erikoiskauppa	375	-43,5	+3,5	6,0	-10,2
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa yhteensä	4 103	-4,6	+2,7	98,4	+3,2
Autokauppa	893	-1,8	-1,8	34,5	+1,4
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	1	(..)	(..)	-28,7	+6,8
Yhteensä	10 383	-1,0	+3,5	332,2	+36,0

(..) muutos yli 100 %

Konsernin jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen liikevoitto oli 332,2 milj. euroa (296,2 milj. euroa). Päivittäistavarakaupassa kannattavuus parani merkittävästi myynnin kasvun, onnistuneiden ketju-uudistusten ja toteutuneiden synergiahyötyjen ansiosta. Rakentamisen ja talotekniikan kaupan vertailukelpoista liikevoittoa ilman erikoiskauppaa kasvattivat rautakauppa Suomessa, Norjassa ja Baltiassa sekä Onninen Suomessa ja Puolassa. Positiiviseen tuloskehitykseen Norjassa vaikuttivat osaltaan toteutuneet yritysostot. Erikoiskaupan liike-

voiton laskuun vaikuttivat vuoden 2017 aikana toteutuneet yritysmyynnit. Autokaupassa kannattavuus pysyi hyvällä tasolla.

Liikevoitto oli 307,9 milj. euroa (338,6 milj. euroa). Vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä oli yhteensä -24,2 milj. euroa (42,5 milj. euroa). Merkittävimmät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat Suomen Lähikaupan ketjujen konvertointiin ja kauppapaikkaverkoston muutoksiin liittyvät kulut 7,6 milj. euroa, rakentamisen ja talotekniikan kaupan yrityskauppoihin ja Ruotsin liiketoimintojen rakennejärjestelyyn liittyvät kulut 8,1 milj. euroa sekä kiinteistöjen ja muiden pitkäaikaisten varojen myyntivoitot, -tappiot ja arvonalentumiset -3,8 milj. euroa. Suomen Lähikaupan kauppajen siirtäminen kauppiaille saatiin päätökseen 30.6.2018. Merkittävimmät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät edellisenä vuonna olivat Baltian kiinteistöjärjestelystä syntynyt myyntivoitto 49,7 milj. euroa, Suomen Lähikaupan ketjujen konvertointiin liittyneet kulut 21,4 milj. euroa, K-maatalous-liiketoiminnan myynnistä syntynyt myyntivoitto 12,3 milj. euroa sekä Asko ja Sotka-huonekalukaupan myynnistä syntynyt myyntivoitto 19,0 milj. euroa.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, milj. €	1-12/2018	1-12/2017
Vertailukelpoinen liikevoitto	332,2	296,2
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		
+myyntivoitot	+6,7	+83,4
-myyntitappiot	-0,1	-1,8
-arvonalentumiset	-5,6	-0,5
+/-rakennejärjestelyt	-25,3	-38,6
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-24,2	+42,5
Liikevoitto	307,9	338,6

Konsernin jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen tulos ennen veroja oli 327,5 milj. euroa (300,3 milj. euroa). Konsernin jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja oli 296,8 milj. euroa (342,4 milj. euroa). Konsernin jatkuvien toimintojen tulos osaketta kohden oli 2,18 euroa (2,75 euroa) ja vertailukelpoinen tulos osaketta kohden 2,47 euroa (2,29 euroa). Kesko on sopinut myyvänsä jäljellä olevan osuutensa Baltian konekaupan tytäryhtiöstään ja Konekesko Oy:n Suomen maatalouskoneliiketoiminnan Danish Agro -konsernille. Konekaupan yhtiöiden vähemmistöosuuden vaikutus osakekohtaiseen tulokseen oli -0,04 euroa. Konsernin oma pääoma osaketta kohden oli 21,06 euroa (21,45 euroa).

K-ryhmän (Keskon ja ketjukauppojen) vähittäis- ja yritysasiakasmyynti (alv. 0 %) oli 12 852 milj. euroa ja se kasvoi 2,5 % edelliseen vuoteen verrattuna (pro forma). K-Plussa-kanta-asiakasohjelmaan liittyi 86 886 uutta taloutta. K-Plussa-talouksien määrä oli vuoden lopussa 2,4 miljoonaa ja K-Plussa-kortinhaltijoita oli 3,5 miljoonaa.

Rahoitus

Konsernin jatkuvien toimintojen liiketoiminnan rahavirta oli 437,1 milj. euroa (291,9 milj. euroa). Rahavirtaa vahvistivat kannattavuuden parantuminen sekä maaliskuussa Keskon Eläkekassan maksama 58 milj. euron ylikatepalautus. Lopetettujen toimintojen liiketoiminnan rahavirta oli -23,3 milj. euroa (9,9 milj. euroa). Konsernin liiketoiminnan rahavirta oli 413,8 milj. euroa (301,7 milj. euroa).

Konsernin investointien rahavirta oli -209,0 milj. euroa (-88,3 milj. euroa). Investointien rahavirta sisältää Venäjän kiinteistöjen divestoinnista saadun kauppahinnan 161 milj. euroa. Investointien rahavirtaan sisältyvät kesä-lokakuussa toteutuneiden yritysostojen kauppahinnat, yhteensä 164,7 milj. euroa. Vertailuvuoden investointien rahavirta sisältää Danish Agro -konsernille myydyin 45 %:n omistusosuuden Konekeskon Baltian maayhtiöissä, Baltian kiinteistöjen, K-maalituloskaupan liiketoiminnan, Asko ja Sotka -huonekalukaupan sekä Yamahan edustuksen että Yamarin-veneliiketoiminnan divestoinnit, yhteensä 199,6 milj. euroa.

Konsernin likvidit varat olivat tilikauden lopussa 250 milj. euroa (398 milj. euroa). Korolliset velat olivat vuoden lopussa 411 milj. euroa (534 milj. euroa) ja korolliset nettovelat 162 milj. euroa (136 milj. euroa). Syyskuussa Kesko Oyj maksoi vuonna 2012 liikkeeseen lasketun joukkovelkakirjalainan jäljellä olevan pääoman, 225 milj. euroa. Lainan takaisinmaksu jälleenerahoitettiin nostamalla lyhytaikaista yritystodistusvelkaa 150 milj. euroa ja pitkäaikaista korollista lainaa 91 milj. euroa. Omavaraisuusaste oli tilikauden lopussa 51,4 % (50,4 %).

Konsernin jatkuvien toimintojen nettorahoituskulut olivat 1,1 milj. euroa (nettorahoitustuotot 2,2 milj. euroa). Vertailuvuoden rahoituseriin sisältyy osinkotuottoja ja osuuspääoman korkoja 4,5 milj. euroa, josta 2,3 milj. euroa oli Suomen Luotto-osuuskunnalta saatua osuuspääoman korkoa. Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista oli -10,1 milj. euroa. Keskon ja Oriolan yhteisyrityksen hyvinvointiketju Hehkun vaikutus oli -11,2 milj. euroa, jossa on otettu huomioon yhteisyrityksen toiminnan lopettamiskustannukset. Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista oli -3,6 milj. euroa.

Verot

Konsernin jatkuvien toimintojen verot olivat 61,9 milj. euroa (57,9 milj. euroa). Efekttiivinen veroaste oli 20,9 % (16,9 %). Vertailuvuodella efektiivistä veroastetta alensivat verovapaat kiinteistöjen ja tytäryritysten myyntivoitot.

Investoinnit

Konsernin jatkuvien toimintojen investoinnit olivat yhteensä 417,6 milj. euroa (333,5 milj. euroa) eli 4,0 % (3,2 %) liikevaihdosta. Kauppapaikkainvestoinnit olivat 111,8 milj. euroa (239,8 milj. euroa), yritysostot 172,0 milj. euroa, it-investoinnit 48,8 milj. euroa (32,8 milj. euroa) ja muut investoinnit 85,1 milj. euroa (60,6 milj. euroa).

Lopetetut toiminnot

Kesko Oyj sopi helmikuussa 2018 myyvänsä 12 Pietarin ja Moskovan alueilla toimivaa K-Rauta-kiinteistöä ranskalaisen Leroy Merlinin Venäjän yhtiölle. Kiinteistöissä harjoitettu liiketoiminta ja varastot eivät sisällyneet kauppaan vaan liiketoiminta ajettiin alas ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Kiinteistöjen omistusoikeus siirtyi ostajalle vuoden 2018 toisen vuosineljänneksen aikana. Kaupan ulkopuolelle jääneet kaksi rautakaupakiinteistöä Moskovan alueella myytiin joulukuussa 2018.

Kesko Oyj:lle realisoitui helmikuussa kiinteistöjen myynnistä 171 milj. euron positiivinen kassavirta. Kiinteistöjen myynnistä toteutui lopetettuihin toimintoihin nettona 16 milj. euron myyntivoitto. Toiminnan operatiivinen tulos verojen jälkeen oli -1,7 milj. euroa, minkä lisäksi liiketoiminnan alasarjoista kirjattiin 23 milj. euron lopetuskustannus sekä venäläisten tytäryhtiöiden oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen liittyneet kurssi- ja muuntoerot -39 milj. euroa. Lisäksi kiinteistöjen myynnistä aiheutui 8 milj. euron verokustannus.

Venäjän rautakauppaliiketoiminta raportoidaan lopetettuna toimintona eikä se sisälly tilinpäätöksessä konsernin jatkuvien toimintojen tai rakentamisen ja talotekniikan kaupan lukuihin. Vuoden 2017 vertailutiedot on oikaistu tuloslaskelman, rahavirtalaskelman sekä eräiden tunnuslukujen osalta. Keskon rautakaupan liikevaihto Venäjällä vuonna 2017 oli 184 milj. euroa ja vertailukelpoinen liikevoitto 0,6 milj. euroa.

Segmentit

Toiminnan kausiluonteisuus

Konsernin liiketoimintojen luonteeseen liittyy kausivaihtelua. Raportoitavien segmenttien liikevaihto ja liikevoitto eivät kerry tasaisesti, vaan ne vaihtelevat vuosineljänneksittäin kunkin segmentin ominaispiirteiden mukaisesti. Vuosineljänneksistä toinen ja kolmas ovat liikevoittotasoltaan vahvimpia, kun taas ensimmäisen vuosineljänneksen merkitys koko vuoden tulokseen on vähäisin. Suomen Lähikaupan, Onnisen sekä norjalaisten Skattum Handel AS:n ja Gipling AS:n yritysostot voimistivat kausivaihtelua eri vuosineljännesten välillä. Näiden yritysten liikevoittotasot ovat matalimmat ensimmäisellä vuosineljänneksellä.

Päivittäistavara kauppa

	1-12/2018	1-12/2017
Liikevaihto, milj. €	5 386	5 282
Liikevoitto, vertailukelpoinen, milj. €	228,0	203,4
Liikevoitto-%, vertailukelpoinen	4,2	3,9
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	25,1	25,7
Investoinnit, milj. €	124,1	224,4
Henkilökunta keskimäärin	6 094	6 733

Liikevaihto, milj. €	1-12/2018	1-12/2017	Kehitys, %
Myynti K-ruokakaupoille			
K-Citymarket, elintarvike	1 108	1 061	+4,4
K-Supermarket	1 377	1 277	+7,9
K-Market*	1 306	1 416	-7,8
K-Citymarket, käyttötavara	581	585	-0,7
Kespro	872	815	+7,0
Muut ja eliminoinnit	142	127	+11,0
Yhteensä	5 386	5 282	+2,0

* K-Markettiin kohdistuneen liikevaihdon vertailukelpoinen kehitys oli +4,6 %.

Päivittäistavara kaupan liikevaihto oli 5 386 milj. euroa (5 282 milj. euroa) ja se kasvoi 2,0 %. Liikevaihto kasvoi vertailukelpoisesti 5,1 %. Liikevaihdon kehitykseen K-Market-ketjussa vaikutti Suomen Lähikaupan kauppapaikkaverkoston muutokset sekä kauppojen siirtäminen kauppiaille. Vertailukelpoinen muutos on laskettu sisällyttämällä liikevaihtoon ne Suomen Lähikaupalta hankitut kaupat, jotka ovat kuuluneet verkostoon sekä tilikaudella että vertailuvuodella, sekä vähentämällä Reinin Lihan ja Kalatukku E. Erikssonin vaikutus. Reinin Liha siirtyi osaksi Kesko-konsernin Kespron foodservice-liiketoimintaa 1.6.2018 toteutuneella yrityskaupalla ja Kalatukku E. Eriksson 2.7.2018 toteutuneella yrityskaupalla.

Suomen Lähikaupalta vuonna 2016 ostettujen kauppojen siirtäminen kauppiaille saatiin päätökseen kesäkuun 2018 loppuun mennessä. Yhteensä 380 kauppa siirrettiin kauppiaille elokuusta 2016 alkaen sen jälkeen, kun hankitut kaupat oli konvertoitu K-ruokakaupoiksi. Yrityskaupalla tavoitellut synergiahyödyt ovat toteutuneet.

Päivittäistavaroiden kokonaismarkkinoiden Suomessa (sis. alv.) arvioidaan kasvaneen noin 4,0 % (Keskon oma arvio) ja vähittäishintojen arvioidaan nousseen noin 2,4 %, mihin vaikutti osaltaan tupakka- ja alkoholiverojen nousu vuoden 2018 alussa (sis. alv., Keskon oma arvio perustuen PTY:n hintakehitysarvioon). K-ryhmän päivittäistavaramyynti kasvoi 4,8 % (sis. alv.) ja ilman Suomen Lähikaupan hankinnan vaikutusta 5,7 % (sis. alv.).

Päivittäistavara kaupan vertailukelpoinen liikevoitto oli 228,0 milj. euroa (203,4 milj. euroa) ja se kasvoi 24,6 milj. euroa. Päivittäistavara kaupassa kannattavuus parani merkittävästi myynnin kasvun, onnistuneiden ketju-uudistusten sekä toteutuneiden synergiahyötyjen ansiosta. Myös Kespron myynti kasvoi ja kannattavuus parani. Suomen Lähikaupalta vuonna 2016 hankittujen kauppojen kannattavuus parani merkittävästi K-Marketeiksi konvertoimisen ja kauppiaille siirtämisen ansiosta sekä kauppapaikkaverkoston sopeuttamisen johdosta.

Päivittäistavara kaupan liikevoitto oli 219,3 milj. euroa (181,3 milj. euroa). Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -8,7 milj. euroa (-22,1 milj. euroa), ja ne liittyvät pääosin Suomen Lähikaupan uudelleenjärjestelyyn, -7,6 milj. euroa (-21,4 milj. euroa).

Päivittäistavara kaupan investoinnit olivat 124,1 milj. euroa (224,4 milj. euroa), josta kauppa paikkainvestoinnit olivat 89,5 milj. euroa (213,1 milj. euroa) ja yritysostot 13,1 milj. euroa.

Rakentamisen ja talotekniikan kauppa

	1-12/2018	1-12/2017
Liikevaihto, milj. €	4 103	4 302
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa ilman erikoiskauppaa	3 728	3 639
Erikoiskauppa	375	663
Liikevoitto, vertailukelpoinen, milj. €	98,4	95,2
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa ilman erikoiskauppaa	92,4	78,9
Erikoiskauppa	6,0	16,2
Liikevoitto-%, vertailukelpoinen	2,4	2,2
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa ilman erikoiskauppaa	2,5	2,2
Erikoiskauppa	1,6	2,4
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	10,3	10,3
Investoinnit, milj. €	200,7	63,7
Henkilökunta keskimäärin	11 663	11 967

Liikevaihto, milj. €	1-12/2018	1-12/2017	Kehitys, %
Rautakauppa, Suomi	892	870	+2,5
K-Rauta, Ruotsi	175	200	-12,6
Byggnakker, Norja	370	397	-6,8
Kesko Senukai, Baltia	602	510	+18,1
OMA, Valko-Venäjä	128	120	+7,2
Onninen, Suomi	881	819	+7,6
Onninen, Ruotsi	151	191	-20,9
Onninen, Norja	252	268	-6,0
Onninen, Baltia	77	69	+11,1
Onninen, Puola	239	217	+10,4
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa ilman erikoiskauppaa yhteensä	3 728	3 639	+2,4
Vapaa-ajankauppa, Suomi	202	196	+2,6
Konekauppa	173	188	-8,1
K-maatalous, Indoor Group Oy sekä Yamaha ja Yamarin	-	279	-
Erikoiskauppa yhteensä	375	663	-43,5
Yhteensä	4 103	4 302	-4,6

Rakentamisen ja talotekniikan kaupan liikevaihto oli 4 103 milj. euroa (4 302 milj. euroa) ja se laski 4,6 %. Kehitykseen vaikutti vuoden 2017 ensimmäisellä vuosipuoliskolla toteutetut yritysmyyntit. Vertailukelpoisesti liikevaihto kasvoi 2,7 %. Vertailukelpoinen muutos-% on laskettu paikallisissa valuutoissa ja ilman 2017 toteutuneiden yritysmyyntien sekä 2018 toteutuneiden Skattum Handel AS:n, Gipling AS:n ja 1A Groupin yritysostojen vaikutusta.

Norjalaiset rautakauppayhtiöt Skattum Handel AS ja Gipling AS, jotka ovat operoineet kauppiaaliiketoimintamallilla Byggnakker-kauppoja, siirtyivät Kesko Oyj:n tytäryhtiön Byggnakker Handel AS:n omistukseen 2.7.2018 ja 23.7.2018. Baltiassa toimiva verkko-kauppayhtiö 1A Group siirtyi Kesko Senukain omistukseen 1.10.2018.

16.2.2018 Kesko tiedotti luopuvansa Venäjän rautakaupasta. Myyty Venäjän rautakauppa-liiketoiminta raportoidaan lopetettuna toimintona eikä se sisälly tilinpäätöksessä konsernin jatkuvien toimintojen tai rakentamisen ja talotekniikan kaupan lukuihin. Vertailuvuoden luvut on oikaistu vastaavasti.

Rakentamisen ja talotekniikan kaupan liikevaihto Suomessa oli 1 972 milj. euroa (2 190 milj. euroa) ja se laski 10,0 % vuonna 2017 toteutetuista yritysmyynteistä johtuen. Liikevaihto kasvoi Suomessa vertailukelpoisesti 4,0 %. Ulkomaan toimintojen liikevaihto oli 2 131 milj. euroa (2 111 milj. euroa) ja se kasvoi 0,9 %. Ulkomaan toimintojen liikevaihto kasvoi vertailukelpoisesti 1,5 %. Rakentamisen ja talotekniikan kaupan liikevaihdosta 51,9 % (49,1 %) tuli ulkomaan toiminnoista.

Rakentamisen ja talotekniikan kaupan liikevaihto ilman erikoiskaupan liiketoimintoja oli 3 728 milj. euroa (3 639 milj. euroa) ja se kasvoi 2,4 %. Vertailukelpoisesti liikevaihto kasvoi 2,6 %.

Rautakaupan liikevaihto oli 2 162 milj. euroa (2 092 milj. euroa) ja se kasvoi 3,3 %. Paikallisissa valuutoissa liikevaihto kasvoi 2,3 %. Liikevaihto kasvoi Suomessa 2,5 % ja Baltiassa 18,1 %. Liikevaihto kasvoi paikallisessa valuutassa Valko-Venäjällä 18,1 %. Liikevaihto laski paikallisessa valuutassa Norjassa 4,1 % ja Ruotsissa 7,0 %. Ruotsissa liikevaihdon laskuun vaikuttivat vuokrasopimusten päättymisestä johtuneet K-Rauta-kauppojen sulkemiset ja Norjassa laskuun vaikutti yhden kauppiassopimuksen päättymisen vuoden 2018 alussa.

Onnisen liikevaihto oli 1 597 milj. euroa (1 571 milj. euroa) ja se kasvoi 1,7 %. Liikevaihto kasvoi Suomessa 7,6 % ja Baltiassa 11,1 %. Liikevaihto kasvoi paikallisessa valuutassa Puolassa 10,5 %. Liikevaihto laski paikallisessa valuutassa Ruotsissa 15,8 % ja Norjassa 3,3 %.

Ruotsissa liikevaihdon laskuun vaikutti viiden kauppapaikan sulkeminen ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

K-ryhmän rakentamisen ja talotekniikan kaupan markkinaosuuden arvioidaan vahvistuneen Suomessa. K-ryhmän rakentamisen ja talotekniikan myynti Suomessa kasvoi yhteensä 3,9 % ja kokonaismarkkinoiden (alv. 0 %) arvioidaan kasvaneen noin 2,9 % (Keskon oma arvio).

Erikoiskaupan liikevaihto oli 375 milj. euroa (663 milj. euroa) ja se laski 43,5 %. Liikevaihdon laskuun vaikuttivat vuonna 2017 toteutetut yritysmyynnit. Vertailukelpoinen liikevaihdon kasvu oli +3,5 %. Konekaupan liikevaihto oli 173 milj. euroa (188 milj. euroa) ja se kasvoi vertailukelpoisesti 4,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Konekaupan liikevaihto Suomessa oli 28 milj. euroa ja se laski vertailukelpoisesti 13,4 %. Ulkomaan toimintojen liikevaihto oli 145 milj. euroa ja se kasvoi 8,9 %. Vapaa-ajankaupan liikevaihto oli 202 milj. euroa (196 milj. euroa) ja se kasvoi 2,6 %. Kesäkuussa 2017 myytyjen Asko ja Sotka -huonekalukaupan, K-maalous-liiketoiminnan sekä Yamarin-veneliiketoiminnan ja Yamahan edustuksen liikevaihto oli vertailuvuodella 279 milj. euroa.

Rakentamisen ja talotekniikan kaupan vertailukelpoinen liikevoitto oli 98,4 milj. euroa (95,2 milj. euroa) ja se kasvoi 3,2 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Rakentamisen ja talotekniikan kaupan vertailukelpoinen liikevoitto ilman erikoiskaupan liiketoimintoja oli 92,4 milj. euroa (78,9 milj. euroa) ja se kasvoi 13,4 milj. euroa. Rautakaupan vertailukelpoinen liikevoitto oli 51,9 milj. euroa (46,3 milj. euroa) ja se kasvoi 5,6 milj. euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi rautakaupassa Suomessa, Norjassa ja Baltiassa. Positiiviseen tuloskehitykseen Norjassa vaikuttivat osaltaan toteutetut yritysostot. Toukokuussa 2017 myytyjen Baltian kiinteistöjen vaikutus Kesko Senukain vertailukelpoiseen liikevoittoon oli -1,7 milj. euroa. Onnisen vertailukelpoinen liikevoitto oli 40,5 milj. euroa (32,7 milj. euroa) ja se kasvoi 7,7 milj. euroa. Onnisen liikevoitto kasvoi Suomessa, Puolassa ja Baltiassa. Erikoiskaupan vertailukelpoinen liikevoitto oli 6,0 milj. euroa (16,2 milj. euroa) ja se laski 10,2 milj. euroa. Kesäkuussa 2017 myytyjen Asko ja Sotka -huonekalukaupan, K-maalous-liiketoiminnan sekä Yamarin-veneliiketoiminnan ja Yamahan edustuksen vertailukelpoinen liikevoitto oli vertailuvuodella 8,7 milj. euroa.

Rakentamisen ja talotekniikan kaupan liikevoitto oli 84,9 milj. euroa (168,7 milj. euroa). Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -13,5 milj. euroa (73,5 milj. euroa). Merkittävimmät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat yrityskauppoihin ja Ruotsin liiketoimintojen rakennejärjestelyyn liittyvät kulut 8,1 milj. euroa sekä kiinteistöjen ja muiden pitkäai-

kaisten varojen myyntivoitot, -tappiot ja arvonalentumiset -3,8 milj. euroa. Merkittävimmät edellisen vuoden vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat Baltian kiinteistökaupasta syntynyt myyntivoitto 49,7 milj. euroa, K-maalous-liiketoiminnan myynnistä syntynyt myyntivoitto 12,3 milj. euroa sekä Asko ja Sotka -huonekalukaupan myynnistä syntynyt myyntivoitto 19,0 milj. euroa.

Rakentamisen ja talotekniikan kaupan investoinnit olivat yhteensä 200,7 milj. euroa (63,7 milj. euroa), josta kauppapaikkainvestoinnit olivat 21,8 milj. euroa (25,5 milj. euroa) ja yritysostot 159,0 milj. euroa.

Autokauppa

	1-12/2018	1-12/2017
Liikevaihto, milj. €	893	909
Liikevoitto, vertailukelpoinen, milj. €	34,5	33,1
Liikevoitto-%, vertailukelpoinen	3,9	3,6
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	21,2	21,5
Investoinnit, milj. €	49,0	17,4
Henkilökunta keskimäärin	835	809

Liikevaihto, milj. €	1-12/2018	1-12/2017	Kehitys, %
K-Auto	831	855	-2,8
AutoCarrera	63	55	+14,1
Yhteensä	893	909	-1,8

Autokaupan liikevaihto oli 893 milj. euroa (909 milj. euroa) ja se laski 1,8 %. Kehitykseen vaikutti uuden WLTP-päästömittausmenetelmän voimaantulo Euroopassa syyskuun alussa ja siitä johtuneet autojen toimitusviiveet. Henkilö- ja pakettiautojen yhteenlaskettu ensirekisteröintien markkinakehitys oli +1,3 % (+1,0 %). Autokaupan maahantuomien Volkswagen-, Audi-, SEAT- ja Porsche-henkilö- ja pakettiautojen yhteenlaskettu markkinaosuus oli 18,5 % (18,6 %).

Autokaupassa kannattavuus pysyi hyvällä tasolla. Vertailukelpoinen liikevoitto oli 34,5 milj. euroa (33,1 milj. euroa) ja se kasvoi 1,4 milj. euroa. AutoCarreran vertailukelpoinen liikevoitto oli 4,4 milj. euroa (3,0 milj. euroa). Autokaupan liikevoitto oli 34,4 milj. euroa (33,1 milj. euroa).

Autokaupan investoinnit olivat 49,0 milj. euroa (17,4 milj. euroa). Bruttoinvestoinnit ovat pääosin leasing-autokantaan hankittuja autoja sekä takaisinostovelvoitteella myytyjä vuokraamoautoja.

Muutokset konsernin rakenteessa

Kesäkuussa Kesko Oyj sopi Reinin Lihan ja Kalatukku E. Erikssonin liittymisestä osaksi food-service-tukkukauppa Kesprota. Reinin Liha Oy:n yrityskauppa toteutui 1.6.2018 ja Kalatukku E. Eriksson Oy:n 2.7.2018.

Kesäkuussa Kesko Oyj:n tytäryhtiö Byggnakker Handel AS sopi ostavansa norjalaiset rautakauppayhtiöt Skattum Handel AS:n ja Gipling AS:n. Skattum Handel AS:n yrityskauppa toteutui 2.7.2018 ja Gipling AS:n 23.7.2018.

Baltiassa toimiva verkkokauppayhtiö 1A Group siirtyi Kesko Senukain omistukseen 1.10.2018.

Milj. €	Vaikutus konsernin liikevaihtoon 2018	Vaikutus konsernin vertailukelpoiseen liikevoittoon 2018	Kauppahinta 2018	Vaikutus konsernin liikevaihtoon 2017	Vaikutus konsernin vertailukelpoiseen liikevoittoon 2017	Kauppahinta 2017
Ostetut liiketoiminnat						
Skattum Handel AS 7/2018 ja Gipling AS 8/2018	40	2	147	-	-	-
Kalatukku E. Eriksson Oy 7/2018 ja Reinin Liha Oy 6/2018	15	0	15	-	-	-
Yhteensä	55	2	162	-	-	-
Myydyt liiketoiminnat						
K-maatalous 6/2017	-	-	-	149	4	39
Indoor Group 6/2017	-	-	-	89	3	67
Yamaha ja Yamarin 6/2017	-	-	-	41	-	-
Yhteensä	-	-	-	279	7	106

Tilikauden aikana Kesko Oyj:öön fuusioitiin kuusi 100 %:sti omistettua suomalaista kiinteistöyhtiötä ja yksi suomalainen holding-yhtiö. Lisäksi yksi suomalainen holding-yhtiö lakkautettiin purkumenettelyllä.

Tärkeimmät kestävän kehityksen tavoitteet ja tulokset

Tärkeimmät sitoumukset, politiikat ja periaatteet

Vastuullisuus on K-ryhmälle strateginen valinta ja jokapäiväistä työtä. Keskon toiminta perustuu Keskon arvoon, visioon ja missioon. Vastuullisuustyötä ohjaavat Keskon vastuullisuusstrategia, vastuullisuusohjelma, yleiset yhteiskuntavastuun periaatteet, K Code of Conduct -ohjeisto ja Keskon ostotoiminnan eettiset periaatteet.

Keskon toimintaa ohjaavia keskeisiä konsernitasoisia politiikkoja ovat muun muassa riskienhallintapolitiikka, rahoituspolitiikka, tietosuojapolitiikka, tietoturvapoliitiikka, turvallisuuspolitiikka, ympäristö- ja energiapolitiikka, henkilöstöpolitiikka sekä tekoälyn hyödyntämisen eettiset periaatteet.

Vastuullisuustyössä kiinnitettiin vuonna 2018 erityistä huomiota tietosuoja-asioihin, sillä EU:n yleistä tietosuoja-asetusta on tullut noudattaa 25.5.2018 lähtien. Sen mukaisesti huolehdimme siitä, että kaikki henkilötiedot ovat turvassa ja niitä käytetään luottamuksellisesti. Keskona on luotu prosessit toimenpidepyyntöjen käsittelyyn sekä mekanismit tietovuotojen havaitsemiseen ja raportointiin.

Kesko on sitoutunut tukemaan toiminnassaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteita (Sustainable Development Goals, SDGs). Keskon ja sen sidosryhmien kannalta kolme olennaisinta tavoitetta ovat Vastuullista kuluttamista, Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua sekä Ilmastotekoa. Keskon ihmisoikeussitoumuksen mukaisesti Kesko kunnioittaa kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia.

Keskon vastuullisuusohjelma sisältää sekä lyhyen että pitkän aikavälin tavoitteita. Ohjelmassa on kuusi teemaa: Hyvä hallinto ja talous, Asiakkaat, Yhteiskunta, Työyhteisö, Vastuullinen hankinta ja kestävät valikoimat sekä Ympäristö.

Kesko on raportoinut toiminnastaan Global Reporting Initiativen (GRI:n) laatiman kestävän kehityksen raportointiohjeiston mukaisesti vuosittain vuodesta 2000 lähtien. Keskon vuosiraportin Kestävä kehitys -osio noudattaa GRI-standardeja peruslaajuuden (Core) mukaisesti ja kattaa taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun keskeisimmät osa-alueet. Keskon vuosiraportissa kerrotaan yksityiskohtaisemmin Keskon kestävän kehityksen periaatteista, johtamisesta, tavoitteista, prosesseista ja tuloksista.

Kesko kestävän kehityksen indekseissä

Pitkäjänteisen vastuullisuustyön tuloksena Kesko on listattu useisiin merkittäviin kestävän kehityksen indekseihin, kuten Dow Jonesin kestävän kehityksen World- ja Europe -indekseihin, FTSE4Good-indeksiin, CDP:n Climate A--listalle ja STOXX Global ESG Leaders -indeksiin.

Kesko on Maailman 100 vastuullisimman yrityksen Global 100 -listalla sijalla 88 vuonna 2019 (sijalla 31 vuonna 2018) ja samalla maailman vastuullisin kaupan alan yritys.

Kesko valittiin syyskuussa 2018 Dow Jonesin kestävän kehityksen indekseihin DJSI World ja DJSI Europe. Kesko sai toimialansa parhaat kokonaispisteet ympäristövastuun osa-alueelta. Kesko on ollut aiemmin mukana DJSI-indeksissä vuosina 2003–2014 ja 2017.

Ihmisoikeudet ja hankinta

Kesko julkaisi syyskuussa 2016 ihmisoikeuksiin liittyvän sitoumuksensa ja vaikutusarviointinsa YK:n Yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden mukaisesti. Ihmisoikeusarviointi katselmoidaan kolmen vuoden välein, seuraavan kerran vuonna 2019.

Keskon ihmisoikeussitoumuksen mukaisesti Kesko kunnioittaa kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia. Keskon hankintaa ohjaavat Keskon ostotoiminnan eettiset periaatteet, jotka perustuvat Kansainvälisessä Työjärjestössä (ILO) hyväksytyihin työelämän perusoikeuksiin, YK:n ihmisoikeuksien julistukseen ja lapsen oikeuksien yleissopimukseen.

Konserniohjeistuksen mukaisesti kaikkiin sopimuksiin, joilla Kesko-konsernin yhtiöt hankkivat tuotteita ja palveluita konsernin ulkopuolisilta tahoilta, tulee lisätä K Code of Conduct -toimintaohjetta koskevat sopimuslausekkeet.

Kesko kiinnittää erityistä huomiota hankintaketjunsä ihmisoikeuskysymyksiin ja työoloihin maissa, joissa riskit ihmisoikeusloukkauksille ovat suurimmat. Kesko hyödyntää riskimaatavaroimittajien arvioinnissa kansainvälisiä sosiaalisen vastuun arviointijärjestelmiä. Keskon periaatteena on tehdä yhteistyötä vain sellaisten riskimaatavaroimittajien kanssa, jotka ovat sosiaalisen vastuun auditointien piirissä tai käynnistävät prosessin yhteistyön alkaessa.

Kesko on amforin jäsen ja osallistuu amfori BSCI:hin (amfori Business Social Compliance Initiative). Kesko edellyttää riskimaatavaroimittajilta ensisijaisesti amfori BSCI -auditointia.

Vuonna 2018 Kesko liittyi mukaan bangladeshilaisten tehtaiden turvallisuutta edistävään Accord-sopimukseen (2018 Accord on Fire and Building Safety in Bangladesh).

Tuoteturvallisuus

Kesko ja K-ryhmän kaupat ovat yhdessä tavarantoimittajiensa kanssa vastuussa tuotteiden käyttäjille siitä, että tuotteet täyttävät kaikki Suomen ja EU-lainsäädännön vaatimukset, ovat käyttäjilleen turvallisia ja vastaavat laatulupauksia. Pakkausmerkinnöissä noudatetaan lainsäädännön vaatimuksia ja viranomaissuosituksia. Kaikilla elintarviketoiminnoilla on lainsäädännön edellyttämä omavalvontasuunnitelma.

Tuotteiden terveys- ja turvallisuusvaikutusten arviointi on osa Keskon päivittäistavarakauppan tuotetutkimuksen toimintaa. Se edellyttää, että omien elintarvikemerkituotteiden valmistajilla on kansainvälinen tuoteturvallisuuden varmentava sertifiointi. Keskon päivittäistavarakauppa hyväksyy muun muassa seuraavat standardit: BRC, IFS, FSSC 22000 ja GlobalGAP. Tuotetutkimusyksikön laboratorio valvoo päivittäistavarakauppan omien merkien ja oman maahantuonnin tuoteturvallisuutta ja laatua. Laboratorio on FINAS-akkreditointipalvelujen akkreditoima testauslaboratorio T251, joka on hyväksytty SFS-EN ISO/IEC 17025 -standardin mukaiseksi.

Ympäristöasiat

K-ryhmän ympäristö- ja energiapolitiikka ohjaa Kesko-konsernin ja K-ryhmään kuuluvien kauppojen toimintaa kaikissa toimintamaissa. Keskon keskeisten yhteistyökumppaneiden edellytetään noudattavan vastaavia ympäristöjohtamisen periaatteita.

Keskon suorista ympäristövaikutuksista merkittävimpiä ovat kiinteistöjen käyttämän sähkö- ja lämpöenergian tuotannossa syntyvät päästöt, kuljetusten aiheuttamat päästöt sekä varastotoiminnoissa ja kaupoissa syntyvät jätteet. Suurimmat epäsuorat vaikutukset liittyvät myytävien tuotteiden valmistukseen, käyttöön ja loppusijoittamiseen.

Kesko osallistuu ilmastonmuutoksen hillintään lisäämällä uusiutuvan energian hankintaa ja omaa tuotantoa sekä edistämällä energiatehokkuutta. Kesko on mukana kaupan alan energiatehokkuussopimuksen toimenpideohjelmassa vuosille 2017–2025, jonka mukaan Kesko sitoutuu vähentämään energiankulutustaan erilaisin säästötoimenpitein 7,5 %.

Kesko on ensimmäisenä suomalaisena yrityksenä asettanut tieteelliset tavoitteet (Science Based Targets) kiinteistöjensä, kuljetustensa ja toimitusketjunsä päästöjen vähentämiseksi.

Kesko on sitoutunut vähentämään suorja ja epäsuoria päästöjään 18 % vuoteen 2025 mennessä vuoden 2015 tasosta. Kesko on myös sitoutunut vähentämään toimitusketjustaan aiheutuvia muita epäsuoria päästöjä siten, että 90 % Keskon suurimmista tavarantoimittajista asettaa omat päästötavoitteensa vuoteen 2025 mennessä.

Vuoden 2017 alusta kaikki Keskon hankkima sähkö Suomessa on ollut uusiutuvalla energialla tuotettua. K-kauppojen yhteyteen rakennettavat aurinkovoimalat ovat olennainen osa Keskon energiastategiaa. Keskon vuoden 2018 lopussa käytössä olevien aurinkovoimaloiden vuotuinen sähköntuotanto on noin 8 000 MWh, mikä tekee K-ryhmästä Suomen suurimman aurinkovoiman tuottajan ja käyttäjän.

Henkilöstö

Kesko-konsernin henkilökuntamäärä oli kokoaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna keskimäärin 19 995 (22 077) henkilöä. Joulukuun 2018 lopussa henkilömäärä oli 23 458 (24 983), joista Suomessa työskenteli 11 878 (12 327) ja Suomen ulkopuolella 11 580 (12 656) henkilöä.

Ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö on toiminnan perusta. Keskon henkilöstöpolitiikka, K Code of Conduct ja yhteiset toimintaperiaatteet ohjaavat Keskon henkilöstöjohtamista. Henkilöstöpolitiikan käytännön toteuttamista ohjaavat Keskon henkilöstöperiaatteet. Lähin esimies on työnantajan edustaja henkilöstöasioissa.

Keskon strategian toteuttamisen varmistamiseksi yhtiön tavoiteasetannan, suorituksen johtamisen, henkilöstön kehittämisen sekä palkitsemisen menetelmät perustuvat tiedolla johtamiseen. Henkilöstön rekrytoinnit perustuvat tarpeeseen, hyväksytyyn resursointisuunnitelmaan sekä tunnistettuihin muutoshankkeisiin. Kuhunkin tehtävään valitaan soveltuvin henkilö ja määritetyissä tehtävissä hyödynnämme ulkopuolista arviointia rekrytoinnin tukena.

Henkilöstön tyytyväisyyttä ja työhyvinvointia mitataan ja tulosten perusteella laaditaan eri organisaatiotasoisia kehittämistoimenpiteitä. Ennakoivan henkilöstön työhyvinvoinnin ja työkyvyn ohjaamisen tavoitteena on alentaa sairauspoissaolojen määrää sekä ennaltaehkäistä työtaturmia ja työkyvyttömyyseläkkeitä.

Compliance-ohjelmat

Lakien ja toimintaperiaatteiden noudattamiseen liittyviä riskialueita Kesko kartoitetaan ja priorisoidaan säännöllisesti konsernin lakiasioden, riskienhallinnan ja liiketoimintojen

välillä. Riskialueiden priorisoinnin perusteella Keskon Governance, Risk and Compliance (GRC) -ohjausryhmässä määritellään tarvittavat konserni- tai toimialakohtaiset compliance-ohjelmat, jotka konsernin johto vahvistaa ja joista raportoidaan Keskon hallituksen tarkastusvaliokunnalle. GRC-ohjausryhmässä seurataan muutoksia lakien ja toimintaperiaatteiden noudattamiseen liittyvissä riskeissä sekä ohjataan ja valvotaan konsernin compliance-ohjelmien toteutumista.

Korruption ja lahjonnan torjunta

K Code of Conductin avulla varmistetaan, että kaikilla Keskoissa on sama näkemys arvoista ja periaatteista, jotka ohjaavat päivittäistä työtä. Yhdeksällä kielellä julkaistun ohjeiston periaatteet ovat samat jokaiselle keskolaiselle kaikissa toimintamaissa. K Code of Conduct kertoo selkeiden esimerkkien avulla, mitä keskolaisilta ja yhteistyökumppaneilta odotetaan liittyen muun muassa ihmisoikeuksiin, ympäristön huomiointiin ja reiluun kilpailuun. K Code of Conduct -viestintään ja -jalkautukseen kiinnitetään erityistä huomiota; viestinviejinä ja yhteyshenkilöinä toimivat noin 20 K Code of Conduct -lähettilästä eri toimintamaissa.

Keskon suhtautuminen lahjontaan on ehdottoman kielteinen. K Code of Conductin keskeisiä kohtia ovat ”Emme tarjoa emmekä vastaanota lahjuksia” sekä ”Noudatamme Keskon periaatteita vieraanvaraisuudesta ja lahjoista”.

Kesko-konsernin koko henkilöstö velvoitetaan kuittaamaan vuosittain sitoutuvansa noudattamaan K Code of Conductia. Keskon lakiasiat, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus järjestävät tytäryhtiöissä K Code of Conduct -koulutustilaisuuksia. Kesko-konsernin sisäinen tarkastus tarkastaa ja varmistaa johtamisen, valvonnan, riskienhallinnan ja hallinnoinnin toimivuutta ja tehokkuutta Kesko-konsernissa. Keskon sisäinen tarkastus kiinnittää erityistä huomiota väärinkäytöksiä ja taloudellisia menetyksiä estävien kontrollien toimivuuteen.

Henkilökunta voi esittää kysymyksiä ja kehitysehdotuksia oman esimiehensä lisäksi sähköisen keskustelukanavan kautta nimellä tai nimettömänä.

SpeakUp on sekä yhteistyökumppaneiden että oman henkilökunnan luottamuksellinen ilmoituskanava, joka on tarkoitettu ilmoittajan tietoon tulleiden rikos- ja väärinkäytösepäilyjen ilmoittamiseen silloin, kun tietoa ei voi jostakin syystä välittää suoraan Keskon vastuuhenkilölle.

Tärkeimmät tavoitteet ja niissä saavutetut tulokset

IHMISOIKEUDET JA HANKINTA

Tavoite	Menetelmä	Tulos 2018
Oman suoran riskimaatuonnin tuotannon sosiaalinen vastuu on varmennettu	Riskimaatavarantoimittajien tehtailla tai viljelmille tehdyt täydet amfori BSCI -auditoinnit Riskimaatavarantoimittajien tehtailla tai viljelmille tehdyt amfori BSCI -seuranta-auditoinnit	190 (157) tehtaalle tai viljelmälle tehtiin täysi amfori BSCI -auditointi 135 (146) tehtaalle tai viljelmälle tehtiin amfori BSCI -seuranta-auditointi

TUOTETURVALLISUUS

Tavoite	Menetelmä	Tulos 2018
Tuotteet ovat käyttäjilleen turvallisia ja vastaavat laatulupauksia	Omien elintarvikemerkituotteiden valmistajilla on kansainvälinen tuoteturvallisuuden varmentava sertifiointi Tuotetutkimusyksikkö valvoo päivittäistavarakaupan omien merkkien ja oman maahantuonnin tuoteturvallisuutta ja laatua	521 (522) tavarantoimittajalla on audit-sertifikaatti Tuotetutkimuksen laboratorion ja koekeittiön tutkimat tuotenäytteet 7 678 (7 350) kpl
Jos markkinoille saatetun tuotteen laadussa havaitaan virhe, tuotteelle tehdään takaisinvelto		Tuotteiden takaisinvedot: 178 (146) kpl, joista K-ryhmän omia merkituotteita: 46 (33) kpl Omien merkituotteiden julkiset takaisinvedot (tapaukset, joissa tuotevirhe voi vaarantaa kuluttajan terveyden) 2 (4) kpl

YMPÄRISTÖ

Tavoite	Menetelmä	Tulos 2018
Keskon toiminnan aiheuttamien ympäristövaikutusten vähentäminen	Kesko on mukana kaupan alan energiatehokkuussopimuksessa Suomessa ja sitoutuu vähentämään energiankulutustaan erilaisin säästötoimenpitein 7,5 % vuosina 2017-2025 Vuoden 2017 alusta Kesko on hankkinut 100 % uusiutuvalla energialla tuotettua sähköä Suomessa. Viime vuosina Kesko on investoinut aurinkovoimaloihin kauppojen katoille.	Energiankulutus Keskon hallinnoimissa kiinteistöissä kaikissa toimintamaissa (Q4/2017-Q3/2018) 931 (1 012) GWh Uusiutuvan sähkön hankinta 580 (504) GWh, omien aurinkovoimaloiden määrä 27 (19) kpl ja sähköntuotanto 4,1 (3,0) GWh Suomessa
	Kesko on asettanut tieteelliset tavoitteet (Science Based Targets) kiinteistöjensä, kuljetustensa ja toimitusketjunsä päästöjen vähentämiseksi. Kesko on sitoutunut vähentämään suoria ja epäsuoria (Scope 1 ja 2) päästöjään 18 % vuoteen 2025 mennessä vuoden 2015 tasosta.	Scope 1 ja 2 -päästöt kaikissa toimintamaissa (Q4/2017-Q3/2018) 124 756 (138 653) tCO ₂ e (laskentarajaa on muutettu)

HENKILÖSTÖ

Tavoite	Menetelmä	Tulos 2018
Keskossa on strategian toteuttamiseen tarvittava ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö	K SuccessFactors on järjestelmä, jossa hallinnoidaan henkilökohtaisia ja yhdessä esimiehen kanssa sovittuja tavoitteita Henkilöstön tyytyväisyyttä ja sitoutumista mitataan joka toinen vuosi toteutettavassa henkilöstötutkimuksessa (edellinen toteutus 2017). Tätä täydentää vuosittainen pulssikysely (toteutettu 2018).	Tavoitteet asetettu noin 80 (90) %:lle kohderyhmästä Henkilöstön sitoutuminen vuonna 2017 oli 78 %. Henkilöstöstä 76 (79) % on valmis suosittelemaan K-ryhmää työnantajana (vuonna 2018).
	Aktiivisella varhaisella tunnistamisella ja puuttumisella sairauspoissaoloihin edistetään henkilöstön työhyvinvointia ja työkykyä	Sairauspoissaolot 4,7 (4,7) % Työkyvyttömyyseläkkeet 17 (24) kpl

KORRUPTION JA LAHJONNAN TORJUNTA (HALLINNOINTI)

Tavoite	Menetelmä	Tulos 2018
100 % sitoutuminen K Code of Conductin noudattamiseen	K Code of Conductin keskeisiä kohtia ovat ”Emme tarjoa emmekä vastaanota lahjuksia” sekä ”Noudatamme Keskon periaatteita vieraanvaraisuudesta ja lahjoista”	Vuosikuittauksen allekirjoittaneita henkilöstöstä 79 (65) %
	SpeakUp on oman henkilökunnan ja yhteistyökumppaneiden luottamuksellinen ilmoituskanava	SpeakUp-kanavassa vastaanotetut ilmoitukset 11 (38) kpl

Osake, osakemarkkinat ja hallituksen valtuudet

Kesko Oyj:ssä oli vuoden 2018 lopussa yhteensä 100 019 752 osaketta, joista 31 737 007 eli 31,7 % oli A-osakkeita ja 68 282 745 eli 68,3 % B-osakkeita. Kesko Oyj:n hallussa 31.12.2018 oli 1 001 399 omaa B-osaketta. Näiden omien osakkeiden osuus B-osakkeiden lukumäärästä oli 1,47 %, osakkeiden kokonaislukumäärästä 1,00 % ja yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä 0,26 %. Kaikkien osakkeiden äänimäärä oli yhteensä 385 652 815 ääntä. Jokainen A-osake tuottaa kymmenen (10) ääntä ja jokainen B-osake yhden (1) äänen. Yhtiön hallussa olevilla omilla osakkeilla ei voi äänestää eikä niille makseta osinkoa. Kesko Oyj:n osakepääoma oli vuoden 2018 lopussa 197 282 584 euroa.

Keskon A-osakkeen pörssikurssi Nasdaq Helsingissä oli vuoden 2017 lopussa 44,10 euroa ja vuoden 2018 lopussa 43,60 euroa, missä oli laskua 1,1 %. B-osakkeen kurssi oli vastaavasti vuoden 2017 lopussa 45,25 euroa ja vuoden 2018 lopussa 47,10 euroa, missä oli kasvua 4,1 %. A-osakkeen ylin kurssi oli 53,40 euroa ja alin 41,00 euroa. B-osakkeen ylin kurssi oli 56,62 euroa ja alin 42,92 euroa. Nasdaq Helsingin yleisindeksi (OMX Helsinki) laski vuoden 2018 aikana 8,0 % ja painotettu OMX Helsinki Cap -indeksi laski 7,7 %. Vähittäiskauppa-toimialaindeksi laski 2,5 %.

Vuoden 2018 lopussa A-osakkeiden markkina-arvo oli 1 383,7 milj. euroa. B-osakkeiden markkina-arvo oli 3 169,0 milj. euroa ilman emoyhtiön hallussa olevia osakkeita. A- ja B-osakkeiden yhteinen markkina-arvo oli 4 552,7 milj. euroa ja se nousi vuoden 2017 lopusta 88,8 milj. euroa.

Nasdaq Helsingissä A-osakkeita vaihdettiin vuoden 2018 aikana 1,4 milj. kpl. A-osakkeiden vaihtoarvo oli 68,4 milj. euroa. B-osakkeita vaihdettiin 52,0 milj. kpl. B-osakkeiden vaihtoarvo oli 2 532,5 milj. euroa. Nasdaq Helsingin osuus vaihdetuista Keskon A- ja B-osakkeista vuonna 2018 oli noin 41 %. Keskon osakkeilla on käyty kauppaa myös monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä, joista merkittävin oli Cboe APA (lähde: Fidessa).

Hallituksella on voimassa oleva valtuutus päättää enintään 1 000 000 yhtiön hallussa olevan oman B-osakkeen luovuttamisesta (Osakeantivaltuutus 2016). Hallitus päätti 1.2.2018 antaa kyseisen osakeantivaltuutuksen ja Keskon siirtymävaiheen osakepohjaisen kannustinohjelman (Bridge Plan) ansaintakriteerien täyttymisen perusteella yhtiön hallussa olevia omia B-osakkeita kannustinohjelman (Bridge Plan) kohderyhmään kuuluneille. Tästä yhteensä 66 190 oman B-osakkeen luovuttamisesta on kerrottu pörssitiedotteilla 15.3.2018, 5.4.2018 ja 1.6.2018.

Kesko Oyj:n hallitus on 1.2.2017 päättänyt uuden osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän perustamisesta Keskon ylimmälle johdolle ja erikseen valituille avainhenkilöille. Järjestelmä koostuu suoriteperusteisesta osakepalkkio-ohjelmasta (performance share plan, PSP) päärakenteena sekä rajoitetusta osakepalkkio-ohjelmasta (restricted share pool, RSP), joka on täydentävä osakepalkkio-ohjelma erityistilanteita varten. PSP:n ohella hallitus on päättänyt siirtymävaiheen osakepohjaisen kannustinohjelman (Bridge Plan) perustamisesta kattamaan siirtymävaihetta, jossa Kesko pitkän aikavälin kannustinjärjestelmärakenteessaan siirtyy yhden vuoden ansaintajaksosta pidempään ansaintajaksoon. Jos PSP 2017-2020 -ohjelmalle asetetut ansaintakriteerit saavutetaan kokonaisuudessaan, sen perusteella suoritettavien, B-sarjan osakkeina maksettavien osakepalkkioiden kokonaismäärä on enintään 340 000 osaketta. Kyseinen osakemäärä on bruttoansainta, josta vähennetään soveltuva ennakonpidätys ja sen vähentämisen jälkeen jäljelle jäävä nettomäärä suoritetaan osallistujille osakkeina. Uudesta osakepalkkiojärjestelmästä on kerrottu pörssitiedotteessa 2.2.2017 ja siirtymävaiheen osakepalkkio-ohjelman (Bridge Plan) toteumasta pörssitiedotteella 1.2.2018.

Kesko Oyj:n hallitus on 20.3.2018 päättänyt suoriteperusteisen osakepalkkio-ohjelman (performance share plan, PSP) perustamisesta vuosille 2018-2021. Samalla hallitus päätti kyseisen ohjelman kohderyhmäksi yhteensä noin 130 Keskon johtoon kuuluvaa ja muuta nimettyä avainhenkilöä. Hallitus päätti kalenterivuoden 2018 ansaintakriteereiksi vuoden 2017 kriteerien tavoin Kesko-konsernin verottoman myynnin kehitysprosentin, Kesko-konsernin vertailukelpoisen sidotun pääoman tuoton (ROCE, %) ja Keskon B-osak-

keen absoluuttisen kokonaistuoton (TSR, %). Ansaintakriteerit koskevat PSP-ohjelmien 2017-2020 ja 2018-2021 ansaintavuotta 2018. PSP 2018-2021 -ohjelman puitteissa voidaan antaa enintään 340 000 Keskon B-osaketta. Kyseinen osakemäärä on bruttoansainta, josta vähennetään soveltuva ennakonpidätys ja sen vähentämisen jälkeen jäljelle jäävä nettomäärä suoritetaan osallistujille osakkeina. Samalla Kesko Oyj:n hallitus päätti rajoitetun osakepalkkio-ohjelman (restricted share pool, RSP) perustamisesta vuosille 2018-2020. Ohjelma muodostuu kolmen vuoden pituisesta sitouttamisjaksosta, jonka jälkeen yksittäisen ohjelman puitteissa mahdolliset luvatut osakepalkkiot maksetaan osallistujille Keskon B-sarjan osakkeina edellyttäen, että heidän työsuhteensa Kesko-konserniin jatkuu palkkioiden maksamiseen saakka. Rajoitetun osakepalkkio-ohjelman tarkoituksena on toimia täydentävänä pitkän aikavälin osakepalkkio-ohjelmalla, jota käytetään sitouttamisvälineenä erityistilanteissa erikseen valittaville avainhenkilöille. Yllä mainitun työsuhteen jatkumisehdon lisäksi Kesko voi asettaa osallistujakohtaisia tai yhtiötason ehtoja, joiden täyttyminen on edellytyksenä ehdollisten osakepalkkioiden maksamiselle. RSP 2018-2020 -ohjelman puitteissa palkkioina maksettavien osakkeiden kokonaismäärä on enintään 20 000 Keskon B-osaketta. Kyseinen osakemäärä on bruttoansainta, josta vähennetään soveltuva ennakonpidätys ja sen vähentämisen jälkeen jäljelle jäävä nettomäärä suoritetaan osallistujille osakkeina. Vuonna 2018 alkavan RSP-ohjelman nojalla mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan keväällä 2021. Uudesta PSP 2018-2021 ja RSP 2018-2020 -osakeohjelmasta on kerrottu pörssitiedotteessa 21.3.2018.

Vuosina 2014-2016 voimassa olleen osakepalkkiojärjestelmän ansaintakriteerien täyttymisen perusteella ja osakepalkkio-ohjelman (Bridge Plan) perusteella annetuista osakkeista yhtiölle on palautunut yhteensä 7 211 osaketta osakepalkkiojärjestelmän ehtojen mukaisesti. Tilikauden aikaisista palautumisista on kerrottu pörssitiedotteilla 28.2.2018, 30.7.2018 ja 7.9.2018. Vuosina 2014-2016 voimassa olleesta osakepalkkiojärjestelmästä on kerrottu pörssitiedotteella 4.2.2014 ja osakepalkkio-ohjelmasta (Bridge Plan) on kerrottu pörssitiedotteessa 2.2.2017.

Keskon hallituksella on voimassa varsinaisen yhtiökokouksen 4.4.2016 päättämä valtuutus luovuttaa yhteensä enintään 1 000 000 yhtiön hallussa olevaa B-osaketta (Osakeanti- valtuutus 2016). Valtuutuksen perusteella yhtiöllä olevat omat B-osakkeet voidaan antaa osakkeenomistajien merkittäviksi suunnattuna antina siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita siitä riippumatta, omistavatko he A- vai B-osakkeita. Osakkeita voidaan antaa myös osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten osakkeiden käyttäminen

yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, mahdollisten yrityskauppojen, investointien tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyjen rahoittamiseksi sekä yhtiön sitouttamis- ja kannustinjärjestelmän toteuttamiseksi. Yhtiön hallussa olevat omat B-osakkeet voidaan luovuttaa joko maksua vastaan tai maksutta. Osakeanti voi olla maksuton vain, jos siihen on yhtiön kannalta ja sen kaikkien osakkeenomistajien etu huomioon ottaen erityisen painava taloudellinen syy. Valtuutus sisältää myös hallituksen valtuuden päättää muista osakeantoihin liittyvistä seikoista. Yhtiön omista osakkeista mahdollisesti maksettava määrä merkitään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Valtuutus on voimassa 30.6.2020 saakka. Kesko Oyj:n varsinainen yhtiökokous 11.4.2018 päätti, että noin 30 % Keskon hallituksen jäsenten vuosipalkkiosta maksetaan yhtiön B-sarjan osakkeina (pörssitiedote 11.4.2018). Keskon hallitus päätti 24.4.2018 toteuttaa yhtiökokouksen päätöksen vuosipalkkioiden osakeosuuden maksamisesta luovuttamalla hallituksen jäsenille yhtiön hallussa olevia omia B-sarjan osakkeita Osakeantivaltuutus 2016:n perusteella (pörssitiedote 25.4.2018). Kyseiset osakkeet, 2 759 kappaletta, on siirretty yhtiön hallituksen jäsenille 27.4.2018. Hallituksen jäsen ei saa luovuttaa näin saatuja osakkeita edelleen ennen kuin saantopäivästä on kulunut kolme vuotta tai ennen kuin jäsenyys hallituksessa on päättynyt, riippuen siitä, kumpi ajankohdista on aiempi.

Varsinainen yhtiökokous 11.4.2018 hyväksyi hallituksen ehdotuksen sen valtuuttamiseksi päättämään enintään 1 000 000 yhtiön oman B-osakkeen hankkimisesta (Omien osakkeiden hankintavaltuutus 2018). B-osakkeet hankitaan muutoin kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa yhtiön jakokelpoisella vapaalla omalla pääomalla B-osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n ("Pörssi") järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä. Osakkeiden hankkiminen ja maksaminen tapahtuu Pörssin sääntöjen mukaisesti. Omien osakkeiden hankinta alentaa yhtiön jakokelpoisen vapaan oman pääoman määrää. B-osakkeet hankitaan käytettäväksi yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, mahdollisten yrityskauppojen, investointien ja/tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyjen rahoittamiseksi sekä yhtiön johdon ja muun henkilökunnan sijoittamis- ja kannustinjärjestelmän toteuttamiseksi. Hallitus päättää muista omien B-osakkeiden hankkimiseen liittyvistä seikoista. Valtuutus on voimassa 30.9.2019 saakka.

Kesko Oyj:n hallitus päätti kokouksessaan 24.4.2018 käyttää 11.4.2018 pidetyn yhtiökokouksen antamaa valtuutusta hankkia yhtiön omia B-osakkeita ja perusti omien osakkeiden määräaikaisen takaisinosto-ohjelman. Osakkeet hankittiin yhtiön osakepohjaisiin sijoittamis- ja kannustinjärjestelmiin liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi. Samalla yhtiön hallitus päätti toteuttaa yhtiökokouksen 11.4.2018 päätöksen maksaa noin 30 % hallituksen jäsen-

ten vuosipalkkioista yhtiön B-sarjan osakkeilla siten, että osakepalkkio-osuus maksetaan käyttäen yhtiön hallussa olevia B-sarjan osakkeita. Omien osakkeiden hankinnat alkoivat 26.4.2018 ja lopuivat 18.5.2018. Tämän jakson aikana Kesko hankki 500 000 omaa B-sarjan osaketta, joiden hinta oli keskimäärin 48,83 euroa. Hankintojen jälkeen Kesko omisti yhteensä 996 325 omaa B-sarjan osaketta, mikä vastaa noin 1,00 prosenttia Kesko Oyj:n kaikkien osakkeiden lukumäärästä ja yhteensä 1,46 prosenttia Kesko Oyj:n B-sarjan osakkeiden lukumäärästä. (Pörssitiedotteet 25.4.2018 ja 21.5.2018)

Keskon varsinainen yhtiökokous 11.4.2018 hyväksyi myös hallituksen ehdotuksen sen valtuuttamiseksi päättämään enintään 10 000 000 uuden B-osakkeen antamisesta (Osakeantivaltuutus 2018). Uudet osakkeet voidaan antaa ainoastaan maksua vastaan. Uudet osakkeet voidaan antaa osakkeenomistajien merkittäviksi suunnattuna antina siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita siitä riippumatta, omistavatko he A- vai B-osakkeita, tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten osakkeiden käyttäminen yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi ja mahdollisten yrityskauppojen, investointien tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyjen rahoittamiseksi. Hallitus päättää annettavien osakkeiden merkintähinnan. Hallituksella on oikeus antaa osakkeita myös muuta kuin rahavastiketta vastaan. Merkintähinta merkitään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Hallitus päättää muista osakeanteihin liittyvistä seikoista. Valtuutus on voimassa 30.6.2021 saakka ja se kumosi yhtiökokouksen 13.4.2015 hallitukselle antaman valtuutuksen antaa yhteensä enintään 20 000 000 uutta B-osaketta, jota valtuutusta hallitus ei ole käyttänyt.

Osakkeenomistajien määrä oli vuoden 2018 lopussa 40 745. Se on 1 577 vähemmän kuin vuoden 2017 lopussa. Vuoden lopussa ulkomaisten osakkeenomistajien omistusosuus kaikista osakkeista oli 35,2 % ja B-osakkeista 50,3 %.

Liputusilmoitukset

Tilikaudella ei tullut liputusilmoituksia.

Tilikauden keskeisiä tapahtumia

Kesko ilmoitti luopuvansa rautakaupasta Venäjällä ja myyvänsä 12 Venäjän rautakauppa-kiinteistöään ranskalaisen Leroy Merlinin Venäjän yhtiölle, OOO Leroy Merlin Vostokille. Leroy Merlin on Venäjän suurin rautakaupan ketju. Kiinteistöistä käteisellä maksettu kaup-

pahinta oli noin 12 miljardia ruplaa (noin 169 milj. euroa). Kiinteistöjen omistusoikeus siirtyi ostajalle ensimmäisen vuosipuoliskon 2018 aikana. (Pörssitiedote 16.2.2018)

Kesko Oyj:n hallitus päätti Keskon suoriteperusteisen osakepohjaisen sitouttamis- ja kannustinohjelman kohderyhmäksi ansaintajaksolle 2018-2019 yhteensä noin 130 Keskon johtoon kuuluvaa ja muuta nimettyä avainhenkilöä. Hallitus myös vahvisti kriteerit vuodelle 2018 sekä vuonna 2017 alkaneen 2017-2020 ohjelman että vuosien 2018-2021 ohjelman osalta. Samalla hallitus päätti perustaa rajoitetun osakepohjaisen sitouttamis- ja kannustinohjelman vuosille 2018-2020. (Pörssitiedote 21.3.2018)

Venäjän rautakauppaliiketoiminnasta luopuminen esitettiin lopetettuna toimintona vuoden 2018 ensimmäisessä osavuositarkastuksessa standardin IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot mukaisesti. Standardi edellyttää vertailutietojen oikaisemista ja sen vuoksi vuotta 2017 koskevien tietojen esittämistä muutettiin. Tiedotteessa kerrottiin vuoden 2017 vertailutiedot tärkeimmistä jatkuvien toimintojen segmenttiedoista. (Pörssitiedote 23.3.2018)

1.6.2018 toteutettiin yrityskauppa, jossa Reinin Liha siirtyi osaksi Kesko-konsernin food-service-tukkukauppa Kesprota. Samassa yhteydessä sovittiin Kalatukku E. Erikssonin yrityskaupasta, joka toteutui 2.7.2018. Molemmat yritykset jatkavat toimintaansa omistajavaihdoksen jälkeen itsenäisinä yrityksinä, minkä lisäksi koko niiden henkilöstö sekä toimiva johto jatkavat toimissaan. (Lehdistötiedotteet 1.6.2018 ja 2.7.2018)

Kesko Oyj:n tytäryhtiö Byggnakker Handel AS sopi ostavansa norjalaiset rautakauppa-yhtiöt Skattum Handel AS:n ja Gipling AS:n. Skattum Handel AS:n liikevaihto oli viime vuonna noin 94 miljoonaa euroa ja Gipling AS:n noin 151 miljoonaa euroa. Molemmat yhtiöt operoivat kauppiaaliiketoimintamallilla Byggnakker-kauppoja, jotka kauppojen seurauksena siirtyivät Byggnakker-ketjun omistukseen. Yritystojen toteutumisen jälkeen Byggnakker-ketju hallinnoi yhteensä 30 Byggnakker-myymälää, mikä lisää entisestään mahdollisuuksia kasvun ja kannattavuuden parantamiseen Norjassa. Skattum Handel AS:n osto toteutui 2.7.2018 ja Gipling AS:n osto 23.7.2018. (Lehdistötiedotteet 7.6.2018 ja 19.6.2018)

Kesko Senukai sopi ostavansa 1A Groupin, joka on yksi Baltian johtavista verkkovähittäiskaupan toimijoista. 1A Groupin viime vuoden liikevaihto oli noin 41 miljoonaa euroa. Kaupan myötä Kesko Senukai nousee yhdeksi Baltian johtavaksi verkkokauppatoimijaksi

Virossa, Latviassa ja Liettuassa. Kaupan toteutuminen edellytti paikallisten kilpailuviranomaisten hyväksyntää sekä muiden kauppaan liittyvien ehtojen täyttymistä. Kauppa toteutui 1.10.2018. (Lehdistötiedote 21.6.2018)

Kesko myy jäljellä olevan osuuden Baltian konekaupan tytäryhtiöistä ja Konekesko Oy:n Suomen maatalouskoneliiketoiminnan Danish Agro -konsernille. Danish Agro -konserni on käyttänyt helmikuussa 2017 ilmoitettua optiotaan ostaa jäljellä olevat Konekeskon Baltian tytäryhtiöiden osakkeet ja Suomen maatalouskoneliiketoiminnan. Järjestelyn toteutumisen myötä Danish Agro -konserni omistaa kokonaisuudessaan Konekeskon Baltian yhtiöt ja Konekeskon Suomen maatalouskoneliiketoiminnan. Kauppojen toteutuminen edellyttää kilpailuviranomaisten hyväksyntää sekä kauppojen muiden ehtojen täyttymistä. (Lehdistötiedote 6.7.2018). Kauppojen ennakoitiin voivan toteutua viimeistään lokakuussa 2018. Kilpailuviranomaistutkinta on siirtynyt osin EU-komissiolle, minkä perusteella kauppojen toteutumisajankohta on siirtynyt aiemmin ennakoidusta.

Kesko Oyj:n tytäryhtiö Bygghakker on sopinut ostavansa Sørby Trelast AS:n ja Tau & Jørpeland Bygg AS:n rautakauppatoiminnot. Kauppaan sisältyy kaksi Bygghakker-myymälää ja myös yritysasiakkaita palveleva logistiikkakeskus. Ostettavien liiketoimintojen pro forma-myynti oli yhteensä noin 24 milj. euroa vuonna 2017. Kaupan toteutuminen edellytti Norjan kilpailuviranomaisten hyväksyntää sekä kaupan muiden ehtojen täyttymistä. (Lehdistötiedote 29.10.2018)

Kesko julkisti 1.1.2019 voimaan astuneen IFRS 16 Vuokrasopimukset –standardin mukaiset oikaistut vertailutiedot tammi-syyskuulta 2018. Standardi käsittelee vuokrasopimusten määritelmää, kirjaamista, arvostamista sekä vuokrasopimuksista annettavia muita tilinpäätöstietoja. Standardin mukaan vuokralleottaja kirjaa taseeseen käyttöoikeuteen perustuvan omaisuuserän sekä rahoitusvelan. (Pörssitiedote 19.12.2018)

Tilikauden jälkeisiä tapahtumia

Kesko-konserniin kuuluva K Caara Oy on sopinut ostavansa LänsiAuto Oy:n Kotkassa, Kouvolassa ja Lappeenrannassa sijaitsevat Volkswagen-, Audi- ja SEAT-liiketoiminnot. (Lehdistötiedote 02.01.2019)

Kesko-konserniin kuuluva K Caara Oy on sopinut ostavansa Huittisten Laatuauto Oy:n Volkswagen- ja SEAT-liiketoiminnot Forssassa ja Huittisissa. Kauppaan kuuluvat uusien ja

käytettyjen autojen myynti ja autojen huolto- ja jälkimarkkinointipalvelut. (Lehdistötiedote 03.01.2019)

Kesko Oyj:n tytäryhtiö Bygghakker toteutti Sørby Trelast AS:n ja Tau & Jørpeland Bygg AS:n rautakauppatoimintojen oston. Kauppaan sisältyy kaksi Bygghakker-myymälää ja myös yritysasiakkaita palveleva logistiikkakeskus Norjassa. (Lehdistötiedote 31.1.2019)

Varsinaisen yhtiökokouksen 2018 ja hallituksen järjestäytymiskokouksen päätöksiä

Kesko Oyj:n 11.4.2018 pidetty varsinainen yhtiökokous vahvisti vuoden 2017 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Yhtiökokous päätti myös jakaa osinkoa hallituksen ehdotuksen mukaisesti 2,20 euroa osakkeelta eli yhteensä 218 945 469,60 euroa. Osingon maksupäivä oli 20.4.2018.

Yhtiökokous päätti hallituksen jäsenten lukumääräksi seitsemän (7). Yhtiökokous päätti valita yhtiön hallituksen jäseniksi yhtiöjärjestyksen mukaiselle kolmen vuoden toimikaudelle, joka päättyy varsinaisen yhtiökokouksen 2021 päättyessä, kauppatieteiden maisteri Jannica Fagerholmin, oikeustieteen kandidaatti Peter Fagnäsén (uusi jäsen), kauppatieteiden tohtori Piia Karhun (uusi jäsen), kauppias, yo-merkonomi Esa Kiiskisen, kauppatieteiden maisteri Matti Kyytösén, diplomikauppias, kauppateknikko Matti Naumasen ja kauppias, eMBA Toni Pokelan. Yhtiökokous päätti muuttaa hallituksen jäsenten palkitsemisen rakennetta siten, että osa hallituspalkkioista annetaan yhtiön osakkeina. Muutoksen tarkoituksena on sitouttaa hallituksen jäsenet yhtiön pitkäjänteiseen kehittämiseen.

Yhtiökokous valitsi yhtiön tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Mikko Nieminen.

Yhtiökokous hyväksyi hallituksen ehdotuksen sen valtuuttamiseksi päättämään enintään 1 000 000 yhtiön oman B-osakkeen hankkimisesta sekä hallituksen ehdotuksen sen valtuuttamiseksi päättämään enintään 10 000 000 uuden B-osakkeen antamisesta.

Lisäksi yhtiökokous hyväksyi hallituksen ehdotuksen sen valtuuttamiseksi päättämään vuonna 2019 pidettävään varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka yhteensä enintään 300 000 euron suuruisista lahjoituksista yleishyödyllisiin tai niihin rinnastettaviin tarkoituksiin sekä päättämään lahjoitusten saajista, käyttötarkoituksista ja muista lahjoitusten ehdoista.

Varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen Kesko Oyj:n hallitus piti järjestäytymiskokouksen, jossa se valitsi puheenjohtajakseen kauppias, yo-merkonomi Esa Kiiskisen ja varapuheenjohtajakseen oikeustieteen kandidaatti Peter Fagernäsin. Hallituksen tarkastusvaliokuntaan valittiin kauppatieteiden maisteri Jannica Fagerholm (pj), kauppatieteiden maisteri Matti Kyytsönen (vpj) ja kauppatieteiden tohtori Piia Karhu. Hallituksen palkitsemisvaliokuntaan valittiin Esa Kiiskinen (pj), oikeustieteen kandidaatti Peter Fagernä (vpj) ja kauppatieteiden maisteri Matti Kyytsönen.

Varsinaisen yhtiökokouksen ja hallituksen järjestäytymiskokouksen päätöksistä tiedotettiin tarkemmin pörssitiedotteilla 11.4.2018.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetyt tiedot

Konsernin henkilöstöä koskevat tiedot on esitetty liitetiedossa 2.4.

Lähipiiritapahtumat on esitetty liitetiedossa 5.3.

Riskienhallinta

Kesko-konsernin riskienhallintaa ohjaa Keskon hallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka. Poliitikassa määritellään Kesko-konsernin riskienhallinnan päämäärät ja periaatteet, organisointi ja vastuut sekä toimintatavat. Rahoitusriskien hallinnassa noudatetaan Keskon hallituksen vahvistamaa konsernin rahoituspolitiikkaa. Vastuu riskienhallinnan toteuttamisesta on liiketoiminnan ja yhteisten toimintojen johdolla. Kesko-konsernissa riskejä arvioidaan ja hallitaan liiketoimintalähtöisesti ja kokonaisvaltaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että keskeisiä riskejä tunnistetaan, arvioidaan, hallitaan, seurataan ja raportoidaan järjestelmällisesti osana liiketoimintaa konserni-, toimiala-, yhtiö- ja toimintotasolla koko konsernissa.

Konsernin riskikartta, merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä niiden olennaiset muutokset ja hallintatoimenpiteet raportoidaan Keskon hallituksen tarkastusvaliokunnalle vuosineljänneksittäin osavuosisikatsusten, puolivuosisikatsuksen ja tilinpäätöksen käsittely yhteydessä. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja raportoi riskienhallinnasta hallitukselle osana tarkastusvaliokuntaraportointia. Merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä hallitus raportoi markkinoille toimintakertomuksessa ja olennaisista muutoksista niihin osavuosisikatsauksissa ja puolivuosisikatsauksessa.

Seuraavassa on kuvattu merkittäviksi arvioituja riskejä ja epävarmuustekijöitä.

Merkittäviä riskejä ja epävarmuustekijöitä

Hintakilpailun kiristyminen Suomen päivittäistavara-kaupassa

Ruokakaupan hintakilpailu on jatkunut kireänä markkinaosuuksien kasvattamiseksi. Kiristynyt hintakilpailu voi heikentää Keskon päivittäistavara-kaupan ja kauppiaiden kannattavuutta.

Liiketoiminnan keskeytyminen ja tietojärjestelmähäiriöt

Kaupan alalle on ominaista toimitusketjun monimutkaistuminen, pidentyminen sekä kasvanut riippuvuus tietojärjestelmistä, tietoliikenteestä ja ulkoisista palveluntoimittajista. Häiriöitä voivat aiheuttaa mm. laiterikot, ohjelmistovirheet tai jatkuvasti lisääntyvät kyberuhat. Pitkäkestoiset toimintahäiriöt tietojärjestelmissä, maksuliikenteessä tai muualla toimitusketjussa voivat aiheuttaa merkittäviä myynnin menetyksiä ja asiakastytyväisyyden heikkenemistä.

Tietomurto tai kriittisen tiedon joutuminen väärin käsiin

Yhä suurempi osa rikoksista tehdään tietoverkon välityksellä ja rikollisuus on muuttunut kansainvälisemmäksi ja ammattimaisemmaksi. Epäonnistuminen erityisesti maksutapahtumien ja henkilötietojen suojaamisessa voi aiheuttaa menetyksiä, vahingonkorvausvaatimuksia ja maineen vaarantumisen.

Rakentamisen ja talotekniikan maakohtaisten strategioiden toteuttaminen

Toimialan maakohtaisten strategioiden toteuttamiseen ja liiketoimintamallien luomiseen liittyy riskejä, jotka voivat vaikeuttaa toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista erityisesti Ruotsissa.

Rakentamisen ja talotekniikan toimialan kustannusrakenne

Rakentamisen ja talotekniikan kaupassa yritysasiakaskaupan osuus suhteessa kuluttaja-asiakaskauppaan kasvaa markkinamuutoksen seurauksena. Riskinä on, että toimintamalleja ja kustannustehokkuutta ei saada riittävästi mukautettua eri asiakassegmenteissä tapahtuviin muutoksiin.

Päästömittausten mittaustavan muutoksen vaikutus autokauppaan

EU-tasoisien henkilöautojen uuden päästömittaustavan (WLTP) voimaantulo on vaikuttanut autojen kysyntään ja saatavuuteen. Riskinä on, että päästömittausten päätetyt tulevat uudistukset vaikuttavat negatiivisesti uusien autojen myyntiin.

Lainsäädäntö ja sopimukset

Muuttuva lainsäädäntö ja viranomaiskäytely voivat edellyttää merkittäviä muutostarpeita ja lisäkustannuksia. Lakien ja sopimusten noudattaminen on tärkeä osa Keskon vastuullisuutta. Niiden noudattamatta jättämisestä voi seurata sakkoja, vahingonkorvauksia ja muita taloudellisia menetyksiä sekä luottamuksen ja maineen menetyksiä.

Tuoteturvallisuus

Mikäli tuoteturvallisuuden valvonta tai toimitusketjun laadun varmistaminen epäonnistuu, voi seurauksena olla taloudellisia tappioita, asiakkaiden luottamuksen sekä maineen menettäminen tai pahimmassa tapauksessa asiakkaiden terveyden vaarantuminen.

Digitaalisuuden aiheuttama muutos kaupan alalla

Vähittäiskaupan murroksessa liiketoimintatavoitteiden saavuttaminen edellyttää aktiivisuutta ja vahvaa osaamista asiakkaita kiinnostavien digitaalisten palveluiden ja verkko-kauppojen kehittämisessä, monikanavaisuuden hyödyntämistä sekä näitä tukevaa asiakasviestintää. Verkkokaupan kehittämisen haasteita ovat mm. logististen toimintamallien kustannustehokkuus ja olemassa olevien kauppapaikkojen soveltuvuus verkkokauppaan.

Ihmisten osaaminen ja työssä jaksaminen

Strategioiden toteuttaminen ja tavoitteiden saavuttaminen edellyttävät osaavaa ja motivoitunutta henkilöstöä. Riskinä on, ettei kaupan ala houkuttele parhaita osaajia. Toteutuneet yrityskaupat sekä muut merkittävät liiketoiminta- ja kehityshankkeet sekä kasvanut erikoisosaamisen tarve lisäävät avainhenkilöriskiä ja riippuvuutta yksittäisten henkilöiden osaamisesta.

Kauppapaikat ja kiinteistöt

Liiketoiminnan kasvun ja kannattavuuden kannalta hyvät kauppapaikat ovat keskeinen kilpailutekijä. Kauppapaikkojen hankintaa voivat hidastaa kaavoittamis- ja lupamenettelyt sekä tonttien saatavuus ja hinta. Kiinteistöihin sitoutuu huomattavia pääomia tai vuokra-

vastuita vuosiksi. Kaupungistumisen seurauksena, markkinatilanteen muuttuessa ja verkko-kaupan merkityksen kasvaessa tai ketjukonseptin toimimattomuuden takia riskinä on, että kauppapaikka tai kiinteistö muuttuu kannattamattomaksi ja toiminta päättyy pitkäaikaisten vastuiden säilyessä.

Vastuulliset toimintatavat ja maineen hallinta

Vastuullisuusnäkökulmien, kuten tuotteiden hankintaketjun vastuullisuuden varmistamisen, työntekijöiden oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kohtelun, korruption välttämisen sekä ympäristönsuojelun, merkitys asiakkaille on entistä korostuneempi. Mahdolliset epäonnistumiset vastuullisuuden toteuttamisessa aiheuttaisivat Keskolle kielteistä julkisuutta ja voivat aiheuttaa toiminnallisia ja taloudellisia vahinkoja. Keskon vastuullisuustyön haasteita ovat muun muassa vastuullisuusperiaatteiden viestintä tavarantoimittajille, kauppiaille ja asiakkaille sekä tuotteiden hankintaketjun vastuullisuuden varmistaminen.

Ilmastonmuutos

Ilmastonmuutos aiheuttaa sekä fyysisiä, sääntelyyn liittyviä että mainetekijöihin vaikuttavia riskejä. Ilmastonmuutos lisää sään ääri-ilmiöiden riskiä. Ääri-ilmiöistä voi aiheutua vahinkoja tai liiketoiminnan keskeytyksiä, joita ei pystytä ennaltaehkäisemään tai kattamaan vakuutusilla. Kuivuus, aavikoituminen ja merenpinnannousu voivat vaikuttaa maataloustuotantoon ja raaka-aineiden sekä tuotteiden saatavuuteen. Mahdolliset päästörajoitukset ja verot voivat vaikuttaa energiamarkkinoihin.

Raportointi markkinoille

Keskon tavoite on tuottaa ja julkistaa luotettavaa tietoa oikea-aikaisesti. Mikäli Keskon julkistama tieto osoittautuisi virheelliseksi tai tiedottaminen ei muutoin täyttäisi säännöksiä, seurauksena voi olla sijoittajien ja muiden sidosryhmien luottamuksen menettäminen ja mahdolliset sanktiot. Taloudellisen tiedon oikeellisuudelle tuovat haasteita merkittävät yritysjärjestelyt sekä tiedottamisaikataulujen kireys ja riippuvuus tietojärjestelmistä.

Vahinkoriskit

Onnettomuuksista, luonnonilmiöistä ja epidemioista voi aiheutua merkittäviä vahinkoja ihmisille, omaisuudelle tai liiketoiminnalle. Lisäksi vahinkoriskit saattavat aiheuttaa liiketoiminnan keskeytyksiä, joita ei pystytä ennalta ehkäisemään.

Tulevaisuuden näkymät

Kesko-konsernin jatkuvien toimintojen tulevaisuuden näkymiä arvioidaan liikevaihdon ja vertailukelpoisen liikevoiton osalta katsauskautta seuraavalta 12 kuukauden ajanjaksolta (1/2019-12/2019) verrattuna katsauskauden päättymistä edeltävään 12 kuukauden (1/2018-12/2018). Tulevaisuuden näkymä perustuu 31.12.2018 voimassa olleisiin IFRS-standardeihin, eikä siinä ole otettu huomioon 1.1.2019 voimaan astuneen IFRS 16 Vuokrasopimukset –standardin vaikutuksia.

Yleinen taloustilanne ja kulutuskysynnän ennakoitu kehitys vaihtelevat Keskon eri toimintamaissa. Suomessa kaupan alan ennakoidaan kasvavan. Suomen päivittäistavara-kaupassa kilpailun ennakoidaan jatkuvan kireänä, mutta ostovoiman kasvaessa laadun merkitys korostuu aikaisempaa enemmän. Rakentamisen ja talotekniikan kaupassa yritysasiakaskaupan kasvun ennakoidaan jatkuvan kuluttajakaupan kasvua vahvempana. Pohjoismaissa ja Baltian maissa markkinoiden ennakoidaan kasvavan, mutta kasvuvauhdin jonkin verran hidastuvan.

Vertailukelpoisesti jatkuvien toimintojen liikevaihdon seuraavalta 12 kuukauden ajanjaksolta ennakoidaan ylittävän edeltävän 12 kuukauden tason. Jatkuvien toimintojen vertailukelpoisen liikevoiton ennakoidaan seuraavan 12 kuukauden ajanjaksolla ylittävän edeltävän 12 kuukauden tason. Kuitenkin panostukset tietojärjestelmiin ja digitaalisiin palveluihin rasittavat osaltaan kannattavuutta ennustekaudella. Autokaupassa kannattavuutta rasittaa siirtyminen WLTP-päästömittausmenetelmään, joka pidentää autojen toimitusaikoja. Rakentamisen ja talotekniikan kaupassa toteutettujen yritysostojen myötä oman vähittäiskaupan osuus on kasvanut, mikä lisää tulokseen liittyvää kausivaihtelua.

Päivitetty osinkopolitiikka

Pitkällä aikavälillä Keskon tavoitteena on jakaa tasaisesti kasvavaa osinkoa noin 60-100 % vertailukelpoisesta osakekohtaisesta tuloksesta ottaen huomioon yhtiön taloudellinen tilanne ja strategia. Kesko suunnittelee maksavansa osingon kahdessa erässä vuodelta 2018 jaettavasta osingosta alkaen.

Aiemman osinkopolitiikan mukaisesti osinkoa jaettiin vähintään 50 % vertailukelpoisesta osakekohtaisesta tuloksesta yhtiön rahoituksellinen asema ja toimintastrategia kuitenkin huomioon ottaen.

Voitonjakoehdotus

Kesko Oyj:n hallitus ehdottaa 8.4.2019 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 2018 vahvistetun taseen perusteella osinkoa jaetaan osingonjakohetkellä yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa oleville osakkeille 2,34 euroa osaketta kohden. Muu osa voitonjakokelpoisista varoista jätetään omaan pääomaan.

Hallitus ehdottaa osingon maksamista kahdessa erässä. Osingon ensimmäinen erä 1,17 euroa osakkeelta maksetaan osakkeenomistajalle, joka osingon ensimmäisen maksuerän täsmäytyspäivänä 10.4.2019 on merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osaksluetteloon. Hallitus ehdottaa ensimmäisen osinkoerän maksupäiväksi 17.4.2019.

Osingon toinen erä 1,17 euroa osakkeelta maksetaan osakkeenomistajalle, joka osingon toisen maksuerän täsmäytyspäivänä 10.10.2019 on merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osaksluetteloon. Hallitus ehdottaa toisen osinkoerän maksupäiväksi 17.10.2019. Hallitus ehdottaa, että se valtuutetaan tarvittaessa päättämään osingon toiselle maksuerälle uusi osingonmaksun täsmäytyspäivä ja maksupäivä, mikäli Suomen arvo-osuusjärjestelmän säädökset tai säännöt muuttuvat, tai muutoin sitä edellyttävät.

Voitonjakoesityksen tekopäivänä 5.2.2019 yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa oli 99 018 353 osaketta, jota vastaava osingon kokonaismäärä on 231 702 946,02 euroa.

Kesko-konsernin emoyhtiön Kesko Oyj:n voitonjakokelpoiset varat ovat 1 281 451 062,98 euroa, josta tilikauden voitto on 211 959 289,00 euroa.

Varsinainen yhtiökokous

Hallitus päätti kutsua koolle varsinaisen yhtiökokouksen 8.4.2019 klo 13 alkaen Helsingin Messukeskukseen. Kesko Oyj julkistaa yhtiökokouskutsun myöhempänä ajankohtana.

Konsernin keskeiset tunnusluvut

		Konserni			Jatkuvat toiminnot	
		2014	2015	2016	2017	2018
Tuloslaskelma						
Liikevaihto	Milj. €	9 071	8 679	10 180	10 492	10 383
Liikevaihdon muutos	%	-2,6	-4,3	17,3	3,1	-1,0
Liikevoitto, vertailukelpoinen	Milj. €	232,6	244,5	272,9	296,2	332,2
Liikevoitto liikevaihdesta, vertailukelpoinen	%	2,6	2,8	2,7	2,8	3,2
Liikevoitto	Milj. €	151,4	194,6	146,8	338,6	307,9
Liikevoitto liikevaihdesta	%	1,7	2,2	1,4	3,2	3,0
Tilikauden tulos (sis. määräysvallattomien omistajien osuuden)	Milj. €	108	117	114	284	235
Tilikauden tulos liikevaihdesta	%	1,2	1,4	1,1	2,7	2,3
Kannattavuus						
Oman pääoman tuotto, konserni	%	4,7	5,2	5,2	12,3	8,1
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, konserni	%	7,6	8,2	9,8	10,9	11,7
Sidotun pääoman tuotto	%	6,4	9,3	6,4	15,2	12,9
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen	%	9,9	11,7	11,9	13,3	14,0
Rahoitus ja taloudellinen asema						
Korolliset nettovelat, konserni	Milj. €	-99,2	-448,1	123,3	135,9	161,6
Nettovelkaantumisaste, konserni	%	-4,4	-20,0	5,8	6,1	7,4
Omavaraisuusaste, konserni	%	54,5	54,7	48,6	50,4	51,4
Korolliset nettovelat/käyttökate, konserni		-0,3	-1,4	0,4	0,3	0,4

		Konserni			Jatkuvat toiminnot	
		2014	2015	2016	2017	2018
Muut tunnusluvut						
Investoinnit	Milj. €	194	219	743	334	418
Investoinnit liikevaihdesta	%	2,1	2,5	7,3	3,2	4,0
Liiketoiminnan rahavirta	Milj. €	304	276	170	292	437
Investointien rahavirta	Milj. €	-182	217	-501	-72	-373
Liiketoiminnan rahavirta, lopetetut toiminnot	Milj. €	-	-	-	10	-23
Investointien rahavirta, lopetetut toiminnot	Milj. €	-	-	-	-17	164
Henkilökunta keskimäärin tilikauden aikana, konserni		19 976	18 956	22 475	22 077	19 995
Henkilökunta, 31.12., konserni		23 794	21 935	27 657	24 983	23 458

	2014	2015	2016	2017	2018
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Tulos/osake, laimentamaton ja laimennettu					
Jatkuvat toiminnot	€	-	-	2,75	2,18
Lopetetut toiminnot	€	-	-	-0,16	-0,56
Konserni yhteensä	€	0,97	1,03	0,99	2,59
Tulos/osake, vertailukelpoinen, laimentamaton					
Jatkuvat toiminnot	€	-	-	2,29	2,47
Konserni yhteensä	€	1,65	1,70	2,01	-
Oma pääoma/osake	€	22,05	21,82	20,44	21,45
Osinko/osake	€	1,50	2,50	2,00	2,20
Osinko tuloksesta	%	154,7	243,8	201,3	84,9
Osinko tuloksesta, vertailukelpoinen	%	91,1	146,7	99,5	96,6
Liiketoiminnan rahavirta/osake, oikaistu, konserni yhteensä	€	3,07	2,79	1,72	3,03
Liiketoiminnan rahavirta/osake, oikaistu, jatkuvat toiminnot	€	-	-	-	2,94
Hinta/voitto-suhde (P/E), A-osake, oikaistu		29,49	30,35	44,14	17,01
Hinta/voitto-suhde (P/E), B-osake, oikaistu		31,16	31,57	47,80	17,45
Efekttiivinen osinkotuotto, A-osake	%	5,3	8,0	4,6	5,0
Efekttiivinen osinkotuotto, B-osake	%	5,0	7,7	4,2	4,9
Osakkeen kurssi 31.12.					
A-osake	€	28,56	31,12	43,85	44,10
B-osake	€	30,18	32,37	47,48	45,25
Osakkeen keskipörssi					
A-osake	€	29,06	31,85	37,30	43,62
B-osake	€	29,82	33,52	39,03	44,52
Osakekannan markkina-arvo 31.12., A-osake	Milj. €	906	988	1 392	1 400
Osakekannan markkina-arvo 31.12., B-osake	Milj. €	2 031	2 182	3 207	3 064

	2014	2015	2016	2017	2018
Pörssivaihto					
A-osake	Milj. kpl	2	2	2	1
B-osake	Milj. kpl	47	59	52	49
Suhteellinen vaihto					
A-osake	%	6,3	7,5	5,4	4,0
B-osake	%	69,5	87,0	74,3	70,9
Osakkeiden laimennusvaikutuksella oikaistu lukumäärä keskimäärin	1 000 kpl	99 161	99 114	99 249	99 426
A-osakkeen tuotto viideltä viimeksi kuluneelta tilikaudelta	%	8,3	2,3	17,8	18,4
B-osakkeen tuotto					
Viideltä viimeksi kuluneelta tilikaudelta	%	10,1	3,0	18,6	18,5
Kymmeneltä viimeksi kuluneelta tilikaudelta	%	10,2	7,7	6,6	6,8

* ehdotus yhtiökokoukselle

Liikevaihto segmentteittäin

Milj. €	1-12/2018	1-12/2017	Muutos, %
Päivittäistavara kauppa, Suomi	5 386	5 282	2,0
Päivittäistavara kauppa yhteensä	5 386	5 282	2,0
- josta segmenttien välistä	6	7	-14,0
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa, Suomi	1 972	2 190	-10,0
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa, muut maat*	2 131	2 111	0,9
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa yhteensä	4 103	4 302	-4,6
- josta segmenttien välistä	0	3	-96,3
Autokauppa, Suomi	893	909	-1,8
Autokauppa yhteensä	893	909	-1,8
- josta segmenttien välistä	2	1	(..)
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	1	-1	(..)
Suomi yhteensä	8 252	8 380	-1,5
Muut maat yhteensä*	2 131	2 111	0,9
Jatkuvat toiminnot yhteensä	10 383	10 492	-1,0

* liikevaihto muissa maissa kuin Suomessa
(..) muutos yli 100 %

Liikevoitto segmentteittäin

Milj. €	1-12/2018	1-12/2017	Muutos
Päivittäistavara kauppa	219,3	181,3	38,0
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	84,9	168,7	-83,8
Autokauppa	34,4	33,1	1,2
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-30,6	-44,5	13,9
Jatkuvat toiminnot yhteensä	307,9	338,6	-30,7

Vertailukelpoinen liikevoitto segmentteittäin

Milj. €	1-12/2018	1-12/2017	Muutos
Päivittäistavara kauppa	228,0	203,4	24,6
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	98,4	95,2	3,2
Autokauppa	34,5	33,1	1,4
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-28,7	-35,6	6,8
Jatkuvat toiminnot yhteensä	332,2	296,2	36,0

Konsernin tunnusluvut vuosineljänneksittäin

	1-3/ 2017	4-6/ 2017	7-9/ 2017	10-12/ 2017	1-3/ 2018	4-6/ 2018	7-9/ 2018	10-12/ 2018
Liikevaihto, jatkuvat toiminnot, milj. €	2 558	2 763	2 596	2 575	2 413	2 673	2 642	2 655
Liikevaihdon muutos, jatkuvat toiminnot, %	29,1	7,7	-5,3	-5,3	-5,7	-3,3	1,8	3,1
Liikevoitto, jatkuvat toiminnot, milj. €	19,4	151,8	96,7	70,8	36,6	81,6	110,0	79,8
Liikevoitto, jatkuvat toiminnot, %	0,8	5,5	3,7	2,8	1,5	3,1	4,2	3,0
Liikevoitto, vertailukelpoinen, jatkuvat toiminnot, milj. €	31,5	83,8	100,5	80,4	40,0	89,0	112,6	90,5
Liikevoitto, vertailukelpoinen, jatkuvat toiminnot, %	1,2	3,0	3,9	3,1	1,7	3,3	4,3	3,4
Rahoitustuotot/-kulut, jatkuvat toiminnot, milj. €	4,2	-1,1	-0,2	-0,7	0,0	-0,9	-0,3	0,0
Tulos ennen veroja, jatkuvat toiminnot, milj. €	24,3	150,0	96,5	71,7	36,5	78,5	109,1	72,6
Tulos ennen veroja, jatkuvat toiminnot, %	0,9	5,4	3,7	2,8	1,5	2,9	4,1	2,7
Sidotun pääoman tuotto, jatkuvat toiminnot, %	3,5	27,1	17,8	12,6	6,3	14,2	18,2	13,0
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, jatkuvat toiminnot, %	5,7	15,0	18,5	14,3	6,9	15,5	18,7	14,7
Oman pääoman tuotto, %	3,2	24,8	13,9	8,1	1,0	6,4	15,7	10,2
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	5,1	12,2	14,6	12,2	5,4	12,6	16,5	13,3
Liiketoiminnan rahavirta/osake, jatkuvat toiminnot, €	-0,48	1,32	0,98	1,11	0,40	1,41	1,32	1,29
Omavaraisuusaste, %	47,4	47,0	49,1	50,4	49,3	46,2	48,5	51,4
Investoinnit, jatkuvat toiminnot, milj. €	75,8	77,7	62,9	117,1	54,5	74,2	221,2	67,7
Tulos/osake, laimentamaton ja laimennettu, €								
Jatkuvat toiminnot	0,21	1,29	0,67	0,57	0,32	0,52	0,79	0,54
Lopetetut toiminnot	-0,03	0,00	0,01	-0,14	-0,24	-0,28	-0,03	-0,02
Konserni yhteensä	0,18	1,29	0,69	0,43	0,08	0,24	0,77	0,52
Tulos/osake, laimentamaton ja laimennettu, vertailukelpoinen, €								
Jatkuvat toiminnot	0,31	0,61	0,71	0,65	0,35	0,61	0,81	0,70
Oma pääoma/osake, €	20,98	20,18	20,89	21,45	21,52	19,87	20,78	21,06

Liikevaihto segmenteittäin

Milj. €	1-3/ 2017	4-6/ 2017	7-9/ 2017	10-12/ 2017	1-3/ 2018	4-6/ 2018	7-9/ 2018	10-12/ 2018
Päivittäistavara-kauppa	1 243	1 327	1 313	1 399	1 276	1 327	1 352	1 430
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	1 073	1 202	1 070	957	877	1 102	1 089	1 035
Autokauppa	245	234	212	218	259	244	200	190
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-2	0	0	1	1	0	0	1
Jatkuvat toiminnot yhteensä	2 558	2 763	2 596	2 575	2 413	2 673	2 642	2 655

Liikevoitto segmenteittäin

Milj. €	1-3/ 2017	4-6/ 2017	7-9/ 2017	10-12/ 2017	1-3/ 2018	4-6/ 2018	7-9/ 2018	10-12/ 2018
Päivittäistavara-kauppa	16,7	39,9	59,3	65,4	37,6	48,3	63,5	69,9
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	4,0	114,6	38,0	12,1	-4,2	31,0	44,7	13,5
Autokauppa	10,0	7,6	8,8	6,7	11,0	8,7	7,8	6,8
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-11,4	-10,3	-9,4	-13,4	-7,7	-6,4	-6,1	-10,5
Jatkuvat toiminnot yhteensä	19,4	151,8	96,7	70,8	36,6	81,6	110,0	79,8

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa

Milj. €	1-3/ 2017	4-6/ 2017	7-9/ 2017	10-12/ 2017	1-3/ 2018	4-6/ 2018	7-9/ 2018	10-12/ 2018
Päivittäistavara-kauppa	-9,7	-10,6	-0,2	-1,7	-1,2	-4,5	-1,1	-1,9
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	-1,8	79,8	-2,7	-1,8	-2,0	-2,4	-1,3	-7,8
Autokauppa	-	-	-	-	-	-	-	-0,1
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-0,6	-1,3	-1,0	-6,0	-0,3	-0,5	-0,3	-0,8
Jatkuvat toiminnot yhteensä	-12,1	67,9	-3,8	-9,5	-3,4	-7,5	-2,7	-10,7

Vertailukelpoinen liikevoitto segmenteittäin

Milj. €	1-3/ 2017	4-6/ 2017	7-9/ 2017	10-12/ 2017	1-3/ 2018	4-6/ 2018	7-9/ 2018	10-12/ 2018
Päivittäistavara-kauppa	26,4	50,5	59,4	67,0	38,7	52,8	64,7	71,8
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	5,8	34,8	40,7	14,0	-2,2	33,4	45,9	21,3
Autokauppa	10,0	7,6	8,8	6,7	11,0	8,7	7,8	7,0
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-10,8	-9,0	-8,5	-7,4	-7,4	-5,9	-5,8	-9,6
Jatkuvat toiminnot yhteensä	31,5	83,8	100,5	80,4	40,0	89,0	112,6	90,5

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Kesko käyttää vaihtoehtoisia tunnuslukuja kuvaamaan liiketoiminnan ja kannattavuuden kehitystä. Vaihtoehtoisia tunnuslukuja tulee tarkastella yhdessä IFRS:n mukaisten tunnuslukujen kanssa.

Vertailukelpoisen liikevaihdon muutosta käytetään kuvaamaan konsernin liiketoiminnan volyymin kehittymistä eri kausien välillä. Tunnusluku kuvaa liikevaihdon muutosta ilman yrityskauppojen vaikutusta ja paikallisissa valuutoissa. Vertailukelpoinen liikevaihto on laskettu sisällyttämällä liikevaihtoon ne liiketoiminnot, jotka ovat kuuluneet Kesko-konserniin sekä tilikaudella että vertailuvuonna. Yrityskauppoihin liittyvät muut rakenteelliset järjestelyt on oikaistu yrityskauppojen tavoin. Suomen Lähikauppa Oy:n kauppapaikkaverkoston muutokset vuosina 2017 ja 2018 on käsitelty tällä tavalla.

Vertailukelpoista tulosta ja kannattavuutta kuvaavia tunnuslukuja käytetään parantamaan kausien välistä vertailukelpoisuutta liiketoiminnan tuloksen kehityksestä. Vertailukelpoisuuden vaikuttaviksi eriksi luokitellaan kiinteistöjen, osakkeiden ja liiketoimintojen myynneistä syntyneet myyntivoitot ja -tappiot, arvonalentumiset sekä merkittävät liiketoimintojen rakennejärjestelyt. Myyntivoitot on esitetty tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa tuotoissa ja myyntitappiot liiketoiminnan muissa kuluissa.

Lisäksi vaihtoehtoisina tunnuslukuina on esitetty Valtiovarainministeriön asetuksen arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta edellyttämät konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut. Johto käyttää näitä tunnuslukuja liiketoiminnan kehityksen, kannattavuuden sekä taloudellisen aseman seurantaan ja analysointiin.

Kannattavuus

Liikevoitto, vertailukelpoinen	Liikevoitto +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	- myyntivoitot + myyntitappiot + arvonalentumiset +/- rakennejärjestelyt
Oman pääoman tuotto, %	$\frac{(\text{Tulos ennen veroja} - \text{Tuloverot}) \times 100}{\text{Oma pääoma, tilikauden alun ja lopun keskiarvo}}$
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	$\frac{(\text{Tulos oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä ennen veroja} - \text{Tuloverot oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien verovaikutuksella}) \times 100}{\text{Oma pääoma, tilikauden alun ja lopun keskiarvo}}$
Sidotun pääoman tuotto, %	$\frac{\text{Liikevoitto} \times 100}{(\text{Pitkäaikaiset varat} + \text{Vaihto-omaisuus} + \text{Saamiset} + \text{Muut lyhytaikaiset varat} - \text{Korottomat velat}) \text{ keskimäärin 12 kuukaudelta}}$
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liikevoitto} \times 100}{(\text{Pitkäaikaiset varat} + \text{Vaihto-omaisuus} + \text{Saamiset} + \text{Muut lyhytaikaiset varat} - \text{Korottomat velat}) \text{ keskimäärin 12 kuukaudelta}}$
Käyttökate	Liikevoitto + Poistot + Arvonalentumiset

Rahoitus, investoinnit ja taloudellinen asema

Omavaraisuusaste, %	$\frac{\text{Oma pääoma} \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{Saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste, %	$\frac{\text{Korolliset nettovelat} \times 100}{\text{Oma pääoma}}$
Korolliset nettovelat	Korolliset velat – Lyhytaikaiset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat – Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvarat – Rahavarat
Korolliset nettovelat/ käyttökate	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Käyttökate}}$
Investoinnit	Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sekä tytäryritysosakkeisiin, osakkuus- ja yhteisyritysosakkeisiin ja muihin osakkeisiin

Osakekohtaiset tunnusluvut

Tulos/osake, laimennettu	$\frac{\text{Tulos} - \text{Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta}}{\text{Keskimääräinen laimennusvaikutuksella oikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Tulos/osake, laimentamaton	$\frac{\text{Tulos} - \text{Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta}}{\text{Keskimääräinen osakkeiden lukumäärä}}$
Tulos/osake, laimentamaton, vertailukelpoinen	$\frac{\text{Tulos oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä} - \text{Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä}}{\text{Keskimääräinen osakkeiden lukumäärä}}$
Oma pääoma/osake	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko tuloksesta, %	$\frac{(\text{Osinko/osake}) \times 100}{\text{Tulos/osake}}$
Hinta/voitto-suhde (P/E)	$\frac{\text{Tilinpäätöspäivän osakekurssi}}{\text{Tulos/osake}}$
Efektiivinen osinkotuotto-%	$\frac{(\text{Osinko/osake}) \times 100}{\text{Tilinpäätöspäivän osakekurssi}}$
Osakekannan markkina-arvo	Tilinpäätöspäivän osakekurssi x Osakkeiden lukumäärä
Liiketoiminnan rahavirta/ osake	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä}}$
A-osakkeen ja B-osakkeen tuotto	Osakkeen kurssimuutos + Osinkotuotot vuosituottona

Tunnuslukujen täsmäytykset IFRS-tilinpäätöslukuihin

Milj. €	1-12/2018	1-12/2017
Jatkuvat toiminnot		
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		
Myyntivoitot	6,7	83,4
Myyntitappiot	-0,1	-1,8
Arvon alentumiset	-5,6	-0,5
Rakennejärjestelyt	-25,3	-38,6
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-24,2	42,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä	-6,5	-0,4
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät tuloveroissa	4,5	3,8
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät määräysvallattomille omistajille kuuluvassa tuloksessa	-3,2	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-29,4	45,9
Liikevoitto, vertailukelpoinen		
Liikevoitto	307,9	338,6
Vähennettynä		
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-24,2	42,5
Liikevoitto, vertailukelpoinen	332,2	296,2
Tulos ennen veroja, vertailukelpoinen		
Tulos ennen veroja	296,8	342,4
Vähennettynä		
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-24,2	42,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä	-6,5	-0,4
Tulos ennen veroja, vertailukelpoinen	327,5	300,3
Tulos, vertailukelpoinen		
Vertailukelpoinen tulos ennen veroja	327,5	300,3
Vähennettynä		
Tuloverot	61,9	57,9
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät tuloveroissa	4,5	3,8
Tulos, vertailukelpoinen	261,1	238,5

Milj. €	1-12/2018	1-12/2017
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen		
Tulos, vertailukelpoinen	261,1	238,5
Määräysvallattomille omistajille kuuluva tulos	19,0	11,0
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät määräysvallattomille omistajille kuuluvassa tuloksessa	-3,2	-
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen	245,3	227,5
Tulos per osake, vertailukelpoinen, euroa		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen	245,3	227,5
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton, 1 000 kpl	99 182	99 426
Tulos per osake, vertailukelpoinen, euroa	2,47	2,29
Sidotun pääoman tuotto, %		
Liikevoitto	307,9	338,6
Sidottu pääoma, keskimäärin	2 378	2 224
Sidotun pääoman tuotto, %	12,9	15,2
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %		
Liikevoitto, vertailukelpoinen	332,2	296,2
Sidottu pääoma, keskimäärin	2 378	2 224
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	14,0	13,3
Konserni		
Oman pääoman tuotto, %		
Tulos	178,9	268,8
Oma pääoma, keskiarvo	2 215	2 179
Oman pääoman tuotto, %	8,1	12,3
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %		
Tulos, vertailukelpoinen	258,1	237,5
Oma pääoma, keskiarvo	2 215	2 179
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	11,7	10,9
Omavaraisuusaste, %		
Oma pääoma	2 198	2 232
Taseen loppusumma	4 303	4 472
Saadut ennakot	26	39
Omavaraisuusaste, %	51,4	50,4

Tunnuslukujen täsmäytykset IFRS-tilinpäätöslukuihin kvartaaleittain

Milj. €	1-3/ 2017	4-6/ 2017	7-9/ 2017	10-12/ 2017	1-3/ 2018	4-6/ 2018	7-9/ 2018	10-12/ 2018
Jatkuvat toiminnot								
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät								
Myyntivoitot	0,3	81,8	0,6	0,6	2,5	4,3	0,0	0,0
Myyntitappiot	-0,4	-1,2	-0,1	-0,1	0,0	-	0,0	-
Arvon alentumiset	-	-	-0,5	-	-	-3,4	-	-2,2
Rakennejärjestelyt	-12,1	-12,6	-4,0	-10,1	-5,8	-8,4	-2,6	-8,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa yhteensä	-12,1	67,9	-3,8	-9,5	-3,4	-7,5	-2,7	-10,7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä	-	-	-	-0,4	-	-	-	-6,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät tuloveroissa	2,0	-0,4	0,1	2,1	0,4	2,0	0,3	1,8
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät määräysvallattomille omistajille kuuluvassa tuloksessa	-	-	-	-	-	-3,7	0,5	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-10,1	67,5	-3,7	-7,8	-3,0	-9,2	-1,8	-15,4
Liikevoitto, vertailukelpoinen								
Liikevoitto	19,4	151,8	96,7	70,8	36,6	81,6	110,0	79,8
Vähennettynä								
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-12,1	67,9	-3,8	-9,5	-3,4	-7,5	-2,7	-10,7
Liikevoitto, vertailukelpoinen	31,5	83,8	100,5	80,4	40,0	89,0	112,6	90,5
Tulos ennen veroja, vertailukelpoinen								
Tulos ennen veroja	24,3	150,0	96,5	71,7	36,5	78,5	109,1	72,6
Vähennettynä								
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-12,1	67,9	-3,8	-9,5	-3,4	-7,5	-2,7	-10,7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä	-	-	-	-0,4	-	-	-	-6,5
Tulos ennen veroja, vertailukelpoinen	36,3	82,1	100,3	81,6	39,9	86,0	111,8	89,8
Tulos, vertailukelpoinen								
Tulos ennen veroja, vertailukelpoinen	36,3	82,1	100,3	81,6	39,9	86,0	111,8	89,8
Vähennettynä								
Tuloverot	4,2	17,4	23,6	12,7	7,3	16,3	23,5	14,9
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät tuloveroissa	2,0	-0,4	0,1	2,1	0,4	2,0	0,3	1,8
Tulos, vertailukelpoinen	30,2	65,1	76,6	66,7	32,2	67,8	88,0	73,1
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen								
Tulos, vertailukelpoinen	30,2	65,1	76,6	66,7	32,2	67,8	88,0	73,1

Milj. €	1-3/ 2017	4-6/ 2017	7-9/ 2017	10-12/ 2017	1-3/ 2018	4-6/ 2018	7-9/ 2018	10-12/ 2018
Vähennettynä								
Määräysvallattomille omistajille kuuluva tulos	-1,0	4,2	6,0	1,8	-2,7	10,9	6,9	3,9
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät määräysvallattomille omistajille kuuluvassa tuloksessa	-	-	-	-	-	-3,7	0,5	-
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen	31,2	60,8	70,6	64,9	34,9	60,6	80,6	69,2
Tulos per osake, vertailukelpoinen, euroa								
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen	31,2	60,8	70,6	64,9	34,9	60,6	80,6	69,2
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton, 1 000 kpl	99 308	99 387	99 414	99 426	99 468	99 347	99 237	99 182
Tulos per osake, vertailukelpoinen, euroa	0,31	0,61	0,71	0,65	0,35	0,61	0,81	0,70
Sidotun pääoman tuotto, %								
Liikevoitto	19,4	151,8	96,7	70,8	36,6	81,6	110,0	79,8
Sidottu pääoma, keskimäärin	2 224	2 239	2 175	2 248	2 317	2 294	2 413	2 462
Sidotun pääoman tuotto, %	3,5	27,1	17,8	12,6	6,3	14,2	18,2	13,0
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %								
Liikevoitto, vertailukelpoinen	31,5	83,8	100,5	80,4	40,0	89,0	112,6	90,5
Sidottu pääoma, keskimäärin	2 224	2 239	2 175	2 248	2 317	2 294	2 413	2 462
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	5,7	15,0	18,5	14,3	6,9	15,5	18,7	14,7
Konserni								
Oman pääoman tuotto, %								
Tulos	17,2	132,8	74,1	44,7	5,8	34,3	82,9	55,9
Oma pääoma, keskiarvo	2 155	2 142	2 138	2 204	2 235	2 154	2 118	2 182
Oman pääoman tuotto, %	3,2	24,8	13,9	8,1	1,0	6,4	15,7	10,2
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %								
Tulos, vertailukelpoinen	27,4	65,2	77,9	67,0	30,4	67,8	87,5	72,4
Oma pääoma, keskiarvo	2 155	2 142	2 138	2 204	2 235	2 154	2 118	2 182
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen %	5,1	12,2	14,6	12,2	5,4	12,6	16,5	13,3
Omavaraisuusaste, %								
Oma pääoma	2 183	2 100	2 176	2 232	2 238	2 070	2 167	2 198
Taseen loppusumma	4 638	4 496	4 464	4 472	4 774	4 504	4 498	4 303
Saadut ennakot	32	27	32	39	240	28	30	26
Omavaraisuusaste, %	47,4	47,0	49,1	50,4	49,3	46,2	48,5	51,4

Osaomistuksen jakautuminen

Osaomistuksen jakautuminen omistajaryhmittäin 31.12.2018

Kaikki osakkeet	Osakkeiden määrä, kpl	Osuus kaikista osakkeista, %
Yritykset ja asuntoyhteisöt	27 668 787	27,66
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	3 109 934	3,11
Julkisyhteisöt*	4 718 143	4,72
Kotitaloudet	24 192 608	24,19
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt**	5 152 908	5,15
Ulkomaiset ja hallintarekisteröidyt	35 177 372	35,17
Yhteensä	100 019 752	100,00

A-osakkeet	Osakkeiden määrä, kpl	Osuus A-osakkeista, %	Osuus kaikista osakkeista, %
Yritykset ja asuntoyhteisöt	21 026 307	66,25	21,02
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	1 416 882	4,46	1,42
Julkisyhteisöt*	542 756	1,71	0,54
Kotitaloudet	5 854 848	18,45	5,85
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt**	2 091 706	6,59	2,09
Ulkomaiset ja hallintarekisteröidyt	804 508	2,53	0,80
Yhteensä	31 737 007	100,00	31,73

B-osakkeet	Osakkeiden määrä, kpl	Osuus B-osakkeista, %	Osuus kaikista osakkeista, %
Yritykset ja asuntoyhteisöt	6 642 480	9,73	6,64
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	1 693 052	2,48	1,69
Julkisyhteisöt*	4 175 387	6,11	4,17
Kotitaloudet	18 337 760	26,86	18,33
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt**	3 061 202	4,48	3,06
Ulkomaiset ja hallintarekisteröidyt	34 372 864	50,34	34,37
Yhteensä	68 282 745	100,00	68,27

* Julkisyhteisöt esim. kunnat, Ahvenanmaan maakuntahallinto, työeläkelaitokset ja sosiaaliturvarahastot

** Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt mm. apurahoja jakavat säätiöt, edunvalvontajärjestöt ja erilaiset yleishyödylliset yhdistykset

Osaomistuksen jakautuminen suuruusluokittain 31.12.2018

Kaikki osakkeet Osakkeita	Osakkaiden määrä, kpl	Osuus osakkeiden omistajista, %	Osakkeet yhteensä	Osuus osakkeista, %
1-100	15 578	38,23	776 694	0,78
101-500	14 039	34,46	3 711 720	3,71
501-1 000	4 853	11,91	3 817 317	3,82
1 001-5 000	4 889	12,00	10 716 957	10,71
5 001-10 000	761	1,87	5 395 567	5,39
10 001-50 000	517	1,27	10 467 726	10,47
50 001-100 000	57	0,14	4 124 990	4,12
100 001-500 000	34	0,08	6 009 867	6,01
500 001-	17	0,04	54 998 914	54,99
Yhteensä	40 745	100,00	100 019 752	100,00

A-osakkeet Osakkeita	Osakkaiden määrä, kpl	Osuus A-osakkeiden omistajista, %	A-osakkeet yhteensä	Osuus A-osakkeista, %
1-100	3 381	39,70	135 156	0,43
101-500	1 978	23,23	501 660	1,58
501-1 000	1 114	13,08	973 836	3,07
1 001-5 000	1 399	16,43	3 339 357	10,52
5 001-10 000	334	3,92	2 345 606	7,39
10 001-50 000	260	3,05	5 581 837	17,59
50 001-100 000	31	0,36	2 179 934	6,87
100 001-500 000	10	0,12	1 696 087	5,34
500 001-	9	0,11	14 983 534	47,21
Yhteensä	8 516	100,00	31 737 007	100,00

B-osakkeet Osakkeita	Osakkaiden määrä, kpl	Osuus B-osakkeiden omistajista, %	B-osakkeet yhteensä	Osuus B-osakkeista, %
1-100	13 288	38,27	694 405	1,02
101-500	12 931	37,25	3 433 778	5,03
501-1 000	3 978	11,46	3 041 239	4,45
1 001-5 000	3 794	10,93	8 047 412	11,79
5 001-10 000	405	1,17	2 901 572	4,25
10 001-50 000	268	0,77	5 224 460	7,65
50 001-100 000	24	0,07	1 821 854	2,67
100 001-500 000	20	0,06	3 654 574	5,35
500 001-	10	0,03	39 463 451	57,79
Yhteensä	34 718	100,00	68 282 745	100,00

10 suurinta osakkeenomistajaa osakelukumäärän perusteella 31.12.2018

	Osakkeiden määrä, kpl	Osuus osakkeista, %	Äänimäärä	Osuus äänimäärästä, %
1. K-kauppiasliitto ry	4 255 456	4,25	42 554 560	11,03
2. Vähittäiskaupan Takaus Oy	3 491 771	3,49	27 148 568	7,04
3. Kruunuvuoren Satama Oy	3 438 885	3,44	34 388 850	8,92
4. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	2 076 418	2,08	6 957 892	1,80
5. Valluga-sijoitus Oy	1 340 439	1,34	13 404 390	3,48
6. Vähittäiskaupan Ammattikasvatussäätiö	1 209 942	1,21	12 099 420	3,14
7. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	1 130 986	1,13	1 130 986	0,29
8. Oy The English Tearoom Ab	1 000 000	1,00	1 000 000	0,26
9. Valtion Eläkerahasto	750 000	0,75	750 000	0,19
10. Heimo Välinen Oy	550 000	0,55	5 500 000	1,43

Ei sisällä Kesko Oyj:n hallussa olevia omia osakkeita, joiden määrä 31.12.2018 oli 1 001 399 kappaletta.

10 suurinta osakkeenomistajaa äänimäärän perusteella 31.12.2018

	Osakkeiden määrä, kpl	Osuus osakkeista, %	Äänimäärä	Osuus äänimäärästä, %
1. K-kauppiasliitto ry	4 255 456	4,25	42 554 560	11,03
2. Kruunuvuoren Satama Oy	3 438 885	3,44	34 388 850	8,92
3. Vähittäiskaupan Takaus Oy	3 491 771	3,49	27 148 568	7,04
4. Valluga-sijoitus Oy	1 340 439	1,34	13 404 390	3,48
5. Vähittäiskaupan Ammattikasvatussäätiö	1 209 942	1,21	12 099 420	3,14
6. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	2 076 418	2,08	6 957 892	1,80
7. Heimo Välinen Oy	550 000	0,55	5 500 000	1,43
8. K-ruokakauppiasyhdistys ry	516 852	0,52	5 168 520	1,34
9. Food Paradise Oy	501 041	0,50	5 010 410	1,30
10. T.A.T. Invest Oy	198 020	0,20	1 931 600	0,50

Johdon osakeomistus

Kesko Oyj:n hallituksen jäsenet ja pääjohtaja sekä edellä mainittujen määräysvallassa olevat yhteisöt omistivat joulukuun 2018 lopussa 307 814 Kesko Oyj:n A-osaketta ja 49 718 Kesko Oyj:n B-osaketta, eli yhteensä 357 532 kpl, mikä edustaa 0,36 % yhtiön kaikista osakkeista ja 0,81 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Pääjohtajalla oli 31.12.2018 Kesko Oyj:n B-osakkeita 44 964 kappaletta, mitkä edustavat 0,04 % yhtiön kaikista osakkeista ja 0,01 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Konsernijohtoryhmällä mukaan lukien pääjohtaja oli 31.12.2018 Kesko Oyj:n A-osakkeita 81 kappaletta ja B-osakkeita 133 982 kappaletta, mitkä edustavat 0,13 % yhtiön kaikista osakkeista ja 0,03 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

TILINPÄÄTÖS

Konsernitilinpäätös (IFRS)

Konsernin tuloslaskelma

Milj. €	Liite	1.1.-31.12.2018	%	1.1.-31.12.2017	%
Jatkuvat toiminnot					
Liikevaihto	2.1	10 382,8	100,0	10 491,8	100,0
Myytyjen suoritteiden hankintameno		-8 989,5	-86,6	-9 025,7	-86,0
Bruttokate		1 393,2	13,4	1 466,1	14,0
Liiketoiminnan muut tuotot	2.3	789,8	7,6	786,6	7,5
Henkilöstökulut	2.4	-694,1	-6,7	-738,1	-7,0
Poistot ja arvonalentumiset	3.3 3.4	-146,9	-1,4	-130,2	-1,2
Liiketoiminnan muut kulut	2.4	-1 034,2	-10,0	-1 045,8	-10,0
Liikevoitto		307,9	3,0	338,6	3,2
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot	4.4	14,1	0,1	18,5	0,2
Korkokulut ja muut rahoituskulut	4.4	-12,4	-0,1	-13,8	-0,1
Valuuttakurssierot	4.4	-2,8	0,0	-2,4	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	4.4	-1,1	0,0	2,2	0,0
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista		-10,1	-0,1	1,6	0,0
Tulos ennen veroja		296,8	2,9	342,4	3,3
Tuloverot	2.6	-61,9	-0,6	-57,9	-0,6
Tilikauden tulos, jatkuvat toiminnot		234,8	2,3	284,5	2,7
Lopetetut toiminnot					
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	3.7	-55,9	-0,5	-15,6	-0,1
Tilikauden tulos		178,9	1,7	268,8	2,6
Tilikauden tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille		159,9		257,8	
Määräysvallattomille omistajille		19,0		11,0	
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos					
Laimentamaton ja laimennettu, jatkuvat toiminnot, €	2.7	2,18		2,75	
Laimentamaton ja laimennettu, lopetetut toiminnot, €	2.7	-0,56		-0,16	
Laimentamaton ja laimennettu, konserni yhteensä, €	2.7	1,61		2,59	

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	Liite	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Konsernin tilikauden tulos		178,9	268,8
Jatkuvat toiminnot			
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi			
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	3.8 5.6	-1,9	36,0
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	5.6	-10,4	-15,1
Rahavirran suojauksen arvonmuutos	5.6	2,1	0,6
Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutos	5.6	-	-0,3
Muut erät	5.6	-0,1	-0,3
Tilikauden laajan tuloksen erät verojen jälkeen yhteensä, jatkuvat toiminnot		-10,4	20,9
Tilikauden laajan tuloksen erät verojen jälkeen yhteensä, lopetetut toiminnot		35,1	-14,2
Tilikauden laaja tulos, konserni yhteensä		203,6	275,6
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		186,1	268,8
Määräysvallattomille omistajille		17,6	6,8

Konsernitase

Milj. €	Liite	31.12.2018	%	31.12.2017	%
VARAT					
Pitkäaikaiset varat					
Aineelliset hyödykkeet	3.3	1 196,4		1 293,1	
Aineettomat hyödykkeet	3.4	492,1		376,2	
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	3.9 5.2	123,5		117,4	
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	4.3 4.5	20,8		-	
Myytävissä olevat rahoitusvarat	4.3 4.5	-		23,0	
Pitkäaikaiset saamiset	4.3 4.5	65,7		65,4	
Laskennalliset verosaamiset	5.5	5,3		5,6	
Eläkesaamiset	3.8	148,0		207,5	
Pitkäaikaiset varat yhteensä		2 051,7	47,7	2 088,3	46,7
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus	3.5	913,0		938,6	
Korolliset saamiset	3.6 4.5	2,7		1,5	
Myyntisaamiset	3.6 4.3 4.5	820,3		836,0	
Tuloverosaamiset	3.6	0,1		11,1	
Muut korottomat saamiset	3.6 4.5	194,4		196,4	
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	4.3 4.5	50,9		171,0	
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat	4.3 4.5	90,8		-	
Myytävissä olevat rahoitusvarat	4.3 4.5	-		94,2	
Rahavarat		107,5		132,7	
Lyhytaikaiset varat yhteensä		2 179,7	50,7	2 381,5	53,3
Myytäväksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät	3.7	71,5	1,7	1,8	0,0
Varat yhteensä		4 302,9	100,0	4 471,6	100,0

Milj. €	Liite	31.12.2018	%	31.12.2017	%
OMA PÄÄOMA JA VELAT					
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma					
Osakepääoma	4.2	197,3		197,3	
Ylikurssirahasto	4.2	197,8		197,8	
Muut rahastot	4.2	266,9		266,9	
Muuntoerot	4.2	-24,0		-50,1	
Arvonmuutosrahasto	4.2	1,7		3,5	
Kertyneet voittovarat		1 445,4		1 518,0	
		2 085,1	48,5	2 133,4	47,7
Määräysvallattomien omistajien osuus	5.1	113,2	2,6	98,7	2,2
Oma pääoma yhteensä		2 198,3	51,1	2 232,1	49,9
Pitkäaikaiset velat					
Korolliset pitkäaikaiset velat	4.3 4.5 4.6	177,8		129,3	
Korottomat pitkäaikaiset velat	4.3 4.5	29,4		31,4	
Laskennalliset verovelat	5.5	44,9		52,0	
Eläkevelvoitteet		0,4		0,4	
Varaukset	3.10	27,1		25,1	
Pitkäaikaiset velat yhteensä		279,6	6,5	238,2	5,3
Lyhytaikaiset velat					
Lyhytaikaiset korolliset velat	4.3 4.5 4.6	233,4		404,6	
Ostovelat	4.3 4.5	982,7		1 023,7	
Muut korottomat velat	4.3 4.5	197,8		227,1	
Tuloverovelat	4.5	16,5		5,6	
Siirtovelat	4.3 4.5	353,9		308,5	
Varaukset	3.10	25,2		31,6	
Lyhytaikaiset velat yhteensä		1 809,5	42,1	2 001,1	44,8
Myytäväksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat	3.7	15,4	0,4	0,1	0,0
Velat yhteensä		2 104,6	48,9	2 239,5	50,1
Oma pääoma ja velat yhteensä		4 302,9	100,0	4 471,6	100,0

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. €	Liite	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirta			
Tulos ennen veroja		296,8	343,0
Oikaisut			
Suunnitelman mukaiset poistot		143,5	130,2
Rahoitustuotot ja -kulut		1,1	-2,2
Muut oikaisut	2.8	55,9	-78,0
		200,5	50,0
Käyttöpääoman muutos			
Lyhytaikaisten korottomien saamisten lisäys (-)/vähennys (+)		46,7	-78,1
Vaihto-omaisuuden lisäys (-)/vähennys (+)		-33,9	-12,5
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)		-24,5	32,2
		-11,7	-58,4
Maksetut korot ja muut rahoituskulut		-14,1	-15,5
Saadut korot		15,6	16,1
Saadut osingot		0,7	2,2
Maksetut verot		-50,5	-45,4
Liiketoiminnan nettorahavirta, jatkuvat toiminnot		437,1	291,9
Liiketoiminnan nettorahavirta, lopetetut toiminnot	3.7	-23,2	9,9
Liiketoiminnan nettorahavirta, yhteensä		413,8	301,7
Investointien rahavirta			
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	3.2	-164,7	-0,4
Investoinnit pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltäviin sijoituksiin	2.8	-9,2	-1,6
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	2.8	-224,1	-303,1
Liiketoimintojen myynnit vähennettynä luovutushetken rahavaroilla	3.2	-	143,9
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien sijoitusten luovutustulot		7,5	-
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		18,7	96,6
Myytavissä olevien rahoitusvarojen luovutustulot		0,0	0,1
Pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys (-)/vähennys (+)		-1,5	-7,0
Investointien nettorahavirta, jatkuvat toiminnot		-373,3	-71,5
Investointien nettorahavirta, lopetetut toiminnot	3.7	164,3	-16,8

Milj. €	Liite	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Investointien nettorahavirta, yhteensä		-209,0	-88,3
Rahoituksen rahavirta			
Korollisten velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	2.8	-97,6	5,2
Rahoitusleasingvelkojen maksut	2.8	-4,3	-5,4
Korollisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	2.8	0,1	0,3
Maksetut osingot		-225,4	-203,8
Omien osakkeiden hankinta	4.2	-24,4	-
Lyhytaikaisten rahamarkkinasijoitusten lisäys (-)/vähennys (+)		116,5	-36,4
Muut erät		0,8	-2,9
Rahoituksen nettorahavirta, jatkuvat toiminnot		-234,3	-242,9
Rahoituksen nettorahavirta, lopetetut toiminnot		-	-
Rahoituksen nettorahavirta, yhteensä		-234,3	-242,9
Rahavarojen ja lyhytaikaisten myytävissä olevien rahoitusvarojen muutos			
Rahavarat ja lyhytaikaiset myytävissä olevat rahoitusvarat 1.1., jatkuvat toiminnot	2.8	163,7	198,6
Rahavarat ja lyhytaikaiset myytävissä olevat rahoitusvarat 1.1., lopetetut toiminnot	2.8	6,5	2,3
Muuntoero-oikaisu ja arvomuutos		-1,1	-1,1
Rahavarat ja lyhytaikaiset myytävissä olevat rahoitusvarat 31.12., jatkuvat toiminnot	2.8	139,2	163,7
Rahavarat ja lyhytaikaiset myytävissä olevat rahoitusvarat 31.12., lopetetut toiminnot	2.8	0,4	6,5

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. €	Emoyhtiön omistajille kuuluva pääoma							Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Rahastot	Muuntoerot	Arvon- muutos- rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2018	197,3	464,7	-50,1	3,5	-18,0	1 536,0	2 133,4	98,7	2 232,1
Uusien IFRS-standardien käyttöönoton vaikutus				-3,9	3,7	2,6	2,4	0,0	2,4
Oikaistu avaava tase 1.1.	197,3	464,7	-50,1	-0,4	-14,2	1 538,6	2 135,9	98,7	2 234,6
Osakeperusteiset maksut					1,8		1,8		1,8
Omien osakkeiden hankinta					-24,4		-24,4		-24,4
Osingonjako						-221,8	-221,8	-3,9	-225,7
Osakepääoman korotus							0,0	0,7	0,7
Muut muutokset		0,0	0,0			7,7	7,6	0,2	7,8
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä		0,0	0,0		-22,6	-214,2	-236,8	-3,0	-239,9
Laajan tuloksen erät									
Tilikauden tulos, jatkuvat toiminnot						215,8	215,8	19,0	234,8
Tilikauden tulos, lopetetut toiminnot						-55,9	-55,9		-55,9
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot						-2,3	-2,3		-2,3
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot				-9,0		0,1	-8,9	-1,4	-10,4
Rahavirran suojauksen arvonmuutos					2,6		2,6		2,6
Muut erät						-0,1	-0,1		-0,1
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot					-0,5	0,4	-0,1		-0,1
Laajan tuloksen erät, lopetetut toiminnot				35,1			35,1		35,1
Tilikauden laaja tulos yhteensä				26,1	2,1	157,9	186,1	17,6	203,6
Oma pääoma 31.12.2018	197,3	464,7	-24,0	1,7	-36,9	1 482,3	2 085,1	113,2	2 198,3

Milj. €	Emoyhtiön omistajille kuuluva pääoma							Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Rahastot	Muuntoerot	Arvon- muutos- rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2017	197,3	463,4	-23,7	3,2	-23,5	1 412,4	2 029,1	97,3	2 126,3
Osakeperusteiset maksut					5,5		5,5		5,5
Osingonjako						-198,9	-198,9	-4,8	-203,8
Tytäryhtiön myynti		0,0	-1,4			1,4	0,0		0,0
Määräysvallattomien omistajien osuuksien myynnit						21,2	21,2		21,2
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinnat							0,0	-0,5	-0,5
Muut muutokset		1,4	0,0			6,4	7,8	0,1	7,9
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä		1,4	-1,4		5,5	-170,0	-164,4	-5,3	-169,7
Laajan tuloksen erät									
Tilikauden tulos, jatkuvat toiminnot						273,4	273,4	11,0	284,5
Tilikauden tulos, lopetetut toiminnot						-15,6	-15,6		-15,6
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot						45,0	45,0		45,0
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot			-10,8				-10,8	-4,3	-15,1
Rahavirran suojauksen arvonmuutos				0,8			0,8		0,8
Myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutos				-0,4			-0,4		-0,4
Muut erät						-0,3	-0,3		-0,3
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot				-0,1		-9,0	-9,1		-9,1
Laajan tuloksen erät, lopetetut toiminnot			-14,2				-14,2		-14,2
Tilikauden laaja tulos yhteensä			-25,0	0,3		293,5	268,8	6,8	275,6
Oma pääoma 31.12.2017	197,3	464,7	-50,1	3,5	-18,0	1 536,0	2 133,4	98,7	2 232,1

Lisätietoja osakepääomasta ja rahastoista on esitetty liitetiedossa 4.2, muista laajan tuloksen eristä liitetiedossa 5.6 ja osakepalkkiojärjestelmistä liitetiedossa 5.4.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. YLEISET LAADINTAPERIAATTEET

1.1 Yrityksen perustiedot

1.2 Laatimisperusta

1.3 Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja oletukset

1.4 Keskeiset harkintaan perustuvat ratkaisut tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa

---

1.5 Konsolidointiperiaatteet

1.6 Uudet IFRS-standardit

Laadintaperiaatteet löytyvät kunkin liitetiedon kohdalta osioista 2-5.

1. Yleiset laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot on ryhmitelty osioihin niiden aiheen mukaisiksi asiakokonaisuuksiksi. Yleinen tilinpäätöksen laadintaperusta on kerrottu osana tilinpäätöksen laadintaperiaatteita, kun taas sellaiset laadintaperiaatteet, jotka liittyvät läheisesti johonkin tiettyyn liitetietoon, on esitetty osana kyseistä liitetietoa. Jokaisen osa-alueen liitetiedot sisältävät olennaisen taloudellisen informaation, laatimisperiaatteet sekä keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut.

1.1 Yrityksen perustiedot

Kesko on suomalainen kaupan alan pörssiyhtiö. Keskon ketjutoimintaan kuuluu noin 1 800 kauppaa Pohjoismaissa, Baltiassa, Puolassa sekä Valko-Venäjällä.

Kesko-konsernin raportoitavat segmentit muodostuvat konsernin toimialoista, joita ovat päivittäistavarakauppa, rakentamisen ja talotekniikan kauppa sekä autokauppa.

Konsernin emoyhtiö Kesko Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka Y-tunnus on 0109862-8. Yhtiön kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on PL 1, 00016 KESKO. Kesko Oyj:n ja konsernitilinpäätöksen jäljennös on saatavissa Kesko Oyj:ltä osoitteesta Sörnäistenkatu 2, Helsinki, sekä internet-osoitteesta www.kesko.fi.

Keskon hallitus on 5.2.2019 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi.

1.2 Laatimisperusta

Keskon konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2018 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksessä ei ole sovellettu vapaaehtoisesti tilinpäätös-

standardeja ennen niiden voimaantuloa. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot sisältävät myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön mukaisia vaatimuksia.

Konserni on ottanut tilikauden alussa käyttöön 1.1.2018 voimaan tulleet uudet standardit IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista sekä muutokset standardiin IFRS 2 Osakeperusteiset maksut. IFRS 9 - ja IFRS 2 -standardimuutosten johdosta konsernin avaavaa tasetta 1.1.2018 on oikaistu. IFRS 15 -standardilla ei ollut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen eikä sillä ollut vaikutusta konsernin avaavaan taseeseen 1.1.2018.

Konsernitilinpäätös esitetään miljoonina euroina ja se on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta jäljempänä mainittuja, standardien edellyttämällä tavalla käypään arvoon arvostettuja eriä.

1.3 Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja oletukset

Laadittaessa konsernitilinpäätöstä kansainvälisten tilinpäätöskäytäntöjen mukaisesti joudutaan tekemään tulevaisuuteen liittyviä arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat omaisuus- ja velkaerien, vastuiden sekä tuottojen ja kulujen määriin. Toteumat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja olettamuksista. Merkittävimmät tilanteet, joissa arvioita on käytetty, on kuvattu alla.

Tehtyjä arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden uskotaan olevan olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisia.

Hankittujen varojen ja velkojen arvostus

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut varat ja velat arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon. Hankittujen varojen ja velkojen kohdistuksen perusteena olevat käyvät arvot määritetään mahdollisuuksien mukaan saatavilla olevien markkina-arvojen mukaisesti. Jos markkina-arvoja ei ole saatavilla, arvostus perustuu omaisuserän arvioituun tulontuottamiskykyyn ja sen tulevaan käyttötaroitukseen Keskon liiketoiminnassa. Erityisesti aineet-

tomien hyödykkeiden arvostaminen perustuu tulevien kassavirtojen nykyarvoihin ja edellyttää johdon arvioita tulevista kassavirroista sekä omaisuuserien käytöstä.

Arvonalentumistestaus

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritelty käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näissä laskelmissa ennakoitujen rahavirrat perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin, jotka kattavat kolmen vuoden ajanjakson. (Liitetieto 3.4)

Työsuhde-etuudet

Konsernilla on sekä maksu- että etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä. Työsuhde-etuuksiin liittyvien erien laskennassa käytetään useita harkintaa vaativia tekijöitä. IAS 19 mukainen etuus pohjainen eläkelaskenta perustuu mm. seuraaviin johdon arvioita vaativiin tekijöihin (Liitetieto 3.8):

- tilikauden eläkekulun, eläkevelvoitteen ja nettorahoitusmenon laskemisessa käytettävä diskonttaus korko
- tuleva palkkatasokehitys
- henkilöstön palvelusajan pituus.

Muutokset näissä olettamissa voivat merkittävästi vaikuttaa eläkevastuun ja tulevien eläkekulujen määriin. Lisäksi merkittävä osa eläkejärjestelyjen varoista on sijoitettu kiinteistöihin ja osakkeisiin, joiden arvonmuutokset vaikuttavat taseen eläkesaamisen määrään.

Vaihto-omaisuuden arvostaminen

Konserni tarkastelee säännöllisesti vaihto-omaisuuden epäkuranttiutta ja kiertonopeutta sekä nettorealisointiarvon mahdollista pienentymistä alle hankintamenon ja kirjaa tarvittaessa arvonalentumisen. Nämä tarkastelut edellyttävät arvioita tuotteiden tulevasta kysynnästä. Mahdolliset muutokset näissä arvioissa voivat aiheuttaa muutoksia vaihto-omaisuuden arvostukseen tulevina kausina.

Myyntisaamiset

Konserniyhtiöt noudattavat yhtenäistä menettelyä erääntyneiden saamisten arvostamisessa. Mahdolliset muutokset asiakkaiden maksukyvyssä voivat aiheuttaa muutoksia myyntisaamisten arvostukseen tulevina kausina.

Varaukset

Varausten kirjausedellytysten olemassa olosta päätettäessä ja varausten määrää määritettäessä joudutaan käyttämään arvioita velvoitteen olemassaolosta ja määrästä. Arviot voivat poiketa tulevaisuudessa toteutuvan velvoitteen määrän ja olemassaolon osalta.

1.4 Keskeiset harkintaan perustuvat ratkaisut tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa

Konsernin johto tekee harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat tilinpäätöksessä laatimisperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista. Johto on käyttänyt harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa mm. saamisten arvostuksessa, uudelleenjärjestelyvarausten määrittelyssä ja vuokrasopimusten luokittelussa.

1.5 Konsolidointiperiaatteet

Tytäryhtiöt

Konsernitiilinpäätökseen on sisällytetty Kesko Oyj:n lisäksi tytäryhtiöt, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konsernilla on yli puolet tytäryhtiön äänivallasta tai sillä muutoin on määräysvalta. Määräysvallalla tarkoitetaan altistumista sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai sitä, että sijoittaja on oikeutettu kohteen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä sijoituskohdetta koskevaa valtaansa. Hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty konsernitiilinpäätökseen siitä ajankohdasta lähtien, jona konserni on saanut määräysvallan ja siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Potentiaalisen äänivallan olemassaolo on otettu huomioon määräysvallan syntymisen ehtoja arvioitaessa silloin, kun potentiaaliseen määräysvaltaan oikeuttavat instrumentit ovat toteutettavissa tarkasteluajankohtana. Tytäryhtiöt on lueteltu liitteessä 5.2.

Keskinäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmää käyttäen. Hankintameno perustuu hankittujen varojen hankintahetken käypään arvoon, liikkeeseen laskettuihin oman pääoman ehtoihin instrumentteihin ja velkoihin, jotka ovat syntyneet tai otettu vastattavaksi kaupan toteutumisajankohtana. Hankinnan kohteen yksilöitävissä olevat varat, velat ja ehdolliset velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypään arvoon, josta ei ole vähennetty määräysvallattomien omistajien osuutta.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, realisoitumattomat voitot ja sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernitiilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei

eliminoida, mikäli tappio aiheutuu omaisuuserän arvonalentumisesta. Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta esitetään tuloslaskelmassa ja määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omasta pääomasta esitetään omana eränään taseessa oman pääoman osana.

Konserni käsittelee hankkimansa kiinteistöyhtiöt omaisuuserien hankintana.

Osakkuusyrietykset

Osakkuusyrietyksiä ovat yrietykset, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Kesko-konsernissa huomattava vaikutusvalta perustuu osakeomistukseen tai sopimukseen, joka tuottaa 20-50 % äänivallasta. Osakkuusyrietyksiin tehdyt sijoitukset käsitellään pääomaosuusmenetelmällä, ja alun perin ne kirjataan hankintamenon määräisinä.

Konsernin osuus osakkuusyrietysten hankinnan jälkeisistä voitoista ja tappioista merkitään tuloslaskelmaan. Sijoituksen kirjanpitoarvoa oikaistaan hankinnan jälkeen kertyneillä muutoksilla. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappiosta on yhtä suuri tai suurempi kuin sen osuus osakkuusyrietyksestä, konserni ei kirjaa lisää tappiota.

Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyrietysten välillä eliminoidaan konsernin omistusosuutta vastaavasti. Myös realisoitumattomat tappiot eliminoidaan, ellei liiketapahtuma anna viitteitä omaisuuserän arvonalentumisesta. Osakkuusyrietyksiltä saatu osinko vähennetään konsernin tuloksesta ja osakkeiden hankintamenosta. Osakkuusyrietyssijoitus sisältää hankinnasta syntyneen liikearvon. Liikearvoa ei poisteta.

Yhteisjärjestelyt

Yhteisjärjestelyt ovat järjestelyitä, joissa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen, sopimukseen perustuva määräysvalta. Yhteinen määräysvalta vallitsee vain silloin, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä hyväksymistä. Yhteisyrietytys on yhteisjärjestely, jonka mukaan osapuolilla, joilla on järjestelyssä yhteinen määräysvalta, on oikeuksia järjestelynettovarallisuuteen. Yhteisyrietyksiin tehdyt sijoitukset käsitellään pääomaosuusmenetelmällä, ja alun perin ne kirjataan hankintamenon määräisinä.

Konsernin osuus yhteisyrietysten hankinnan jälkeisistä voitoista ja tappioista merkitään tuloslaskelmaan. Sijoituksen kirjanpitoarvoa oikaistaan hankinnan jälkeen kertyneillä muu-

toksilla. Jos konsernin osuus yhteisyrietyksen tappiosta on yhtä suuri tai suurempi kuin sen osuus yhteisyrietyksestä, konserni ei kirjaa lisää tappiota.

Realisoitumattomat voitot konsernin ja yhteisyrietysten välillä eliminoidaan konsernin omistusosuutta vastaavasti. Myös realisoitumattomat tappiot eliminoidaan, ellei liiketapahtuma anna viitteitä omaisuuserän arvonalentumisesta. Yhteisyrietyksiltä saatu osinko vähennetään konsernin tuloksesta ja osakkeiden hankintamenosta. Yhteisyrietyssijoitus sisältää hankinnasta syntyneen liikearvon. Liikearvoa ei poisteta.

Keskinäiset kiinteistöyhtiöt

Keskinäiset kiinteistöyhtiöt on yhdistelty yhteisinä toimintoina omistusosuuden mukaan suhteellisesti rivi riviltä. Yhdistelyssä huomioidaan erikseen konsernin osuus keskinäisten kiinteistöyhtiöiden lainoista ja oman pääoman rahastoista.

Tytäryhtiöt, osakkuus- ja yhteisyrietykset ja suhteellisesti yhdisteltävät keskinäiset kiinteistöyhtiöt on eritelty liitteessä 5.2.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toimintaympäristön valuutta ja esittämisvaluutta. Euroalueen ulkopuolisten konserniyrietysten tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut on käsitelty alun perin kunkin yrietyksen toimintaympäristön valuutassa.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu euroiksi käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista sekä saamisista ja veloista syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan lukuun ottamatta kurssieroja sellaisista monetaarisista eristä, jotka ovat osa nettosijoitusta ulkomaiseen yksikköön tai niitä lainojen kurssimuutoksia, jotka on määritetty suojaamaan ulkomaista nettosijoitusta ja ovat siinä tehokkaita. Nämä kurssierot kirjataan omaan pääomaan ja niiden muutokset esitetään muina laajan tuloksen erinä. Kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan, kun kyseisestä yksiköstä tai ulkomaisen nettosijoituksen suojauksesta luovutaan. Konsernilla ei ole lainoja, jotka on määritetty suojaamaan ulkomaista nettosijoitusta. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Rahoituksellisia

tapahtumia suojaavien valuuttatermiinien ja -optioiden sekä valuuttamääräisten lainojen kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Euroalueen ulkopuolisten konserniyritysten tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi raportointikauden keskikurssiin ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin. Eri muuntokurssien käytöstä syntyvä kurssiero, euroalueen ulkopuolisten tytäryritysten hankintamenon eliminoinnista syntyvät muuntoerot, osana nettosijoitusta ulkomaiseen yksikköön käsiteltyjen monetaaristen erien kurssimuutokset sekä nettosijoitusten suojaustulos kirjataan omaan pääomaan ja muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Tytäryrityksen myynnin yhteydessä muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisten yksiköiden hankinnasta syntynyt liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksikköjen hankinnan yhteydessä tehtyjen varojen ja velkojen käyvän arvon oikaisu on käsitelty kyseisten ulkomaisten yksiköiden varoina ja velkoina ja muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

1.6 Uudet IFRS-standardit ja IFRIC-tulkinnat sekä uusien ja uudistettujen standardien vaikutukset

Konserni on ottanut tilikauden alussa käyttöön 1.1.2018 voimaan tulleet uudet standardit IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista sekä muutokset standardiin IFRS 2 Osakeperusteiset maksut. IFRS 9 ja IFRS 2 standardimuutosten johdosta konsernin avaavaa tasetta 1.1.2018 on oikaistu. IFRS 15 standardilla ei ollut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen eikä sillä ollut vaikutusta konsernin avaavaan taseeseen 1.1.2018.

Alla on esitetty standardimuutosten vaikutukset konsernin avaavaan taseeseen ja omaan pääomaan sekä laadintaperiaatteiden muutokset. Taulukoihin on sisällytetty vain ne tase-erät, joihin standardimuutoksilla on ollut vaikutusta eikä välisummia siten ole esitetty.

Uusien ja uudistettujen standardien vaikutukset konsernin avaavaan taseeseen

Milj. €	31.12.2017	Oikaisu	1.1.2018
VARAT			
Lyhytaikaiset varat			
Myyntisaamiset	836	-2	834
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	171	10	181
Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvarat		57	57
Myytävissä olevat rahoitusvarat	68	-68	0
Yhteensä		-2	
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma	2 133	2	2 135
Määräysvallattomien omistajien osuus	99	0	99
Oma pääoma yhteensä	2 232	2	2 235
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	52	0	52
Yhteensä		0	
Lyhytaikaiset velat			
Muut korottomat velat	541	-4	537
Yhteensä		-4	

Uusien ja uudistettujen standardien vaikutukset konsernin avaavaan taseen omaan pääomaan

Milj. €	Osakepääoma	Rahastot	Muuntoerot	Arvon- muutosrahasto	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarat	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Yhteensä
Oma pääoma 31.12.2017	197	465	-50	3	-18	1 536	99	2 232
Rahoitusinstrumenttien uudelleenluokittelu				-4		3		-1
Muutokset suojauslaskennassa				0		0		0
Muutokset myyntisaamisten arvonalentumisvarauksissa						-1	0	-1
IFRS 9 oikaisut yhteensä				-4		3	0	-1
IFRS 2 oikaisut					4			4
Oikaisut yhteensä				-4	4	3	0	2
Oma pääoma 1.1.2018	197	465	-50	0	-14	1 539	99	2 235

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit

Konserni on ottanut standardin IFRS 9 Rahoitusinstrumentit käyttöön 1.1.2018. Standardi käsittelee rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua, arvostamista sekä suojauslaskentaa. Laadintaperiaatteiden muutokset on oikaistu avaavaan taseeseen 1.1.2018.

Konsernin rahoitusvarat on luokiteltu IFRS 9 -standardin käyttöönoton myötä uudelleen kolmeen eri arvostusryhmään: jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat. Jaksotettuun hankintamenoön kirjattaviin rahoitusvaroihin kuuluvat rahoitusvarat, jotka on tarkoitus pitää sopimuksen loppuun asti ja joiden rahavirta muodostuu pelkästään pääoman takaisinmaksusta ja korosta. Käypään arvoon laajan tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoitusvarat käsittävät suojauslaskennan alaiset johdannaiset. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin kuuluvat ne rahoitusvarat, jotka eivät täytä muiden ryhmien kriteerejä. Myytävissä olevien rahoitusvarojen sijoitukset korkopapereihin on uudelleenluokiteltu IFRS 9 -standardin käyttöönoton myötä arvostettavaksi jaksotettuun hankintamenoön ja sijoitukset rahastoi-

hin arvostettavaksi käypään arvoon tuloksen kautta. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen sijoitukset korkopapereihin on uudelleenluokiteltu IFRS 9 -standardin myötä arvostettavaksi jaksotettuun hankintamenoön ja sijoitukset rahastoihin arvostetaan yhä käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Konserni siirtyy noudattamaan IFRS 9 -standardin vaatimuksia suojauslaskennassa. Sähkön hintariskin suojaamisessa suojauslaskentaa sovelletaan ainoastaan systeemihinnan osalta.

Standardin uuden arvonalentumismallin mukaan arvonalentumiset tulee kirjata odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuen, kun aikaisemmin arvonalentuminen kirjattiin silloin, kun oli objektiivista näyttöä saamisen arvonalentumisesta. Konserni on ottanut käyttöön standardin mahdollistaman yksinkertaistetun mallin myyntisaamisten arvonalentumisten kirjaamiseen varausmatriisin avulla. Konserni on arvonalentumismallia varten luokitellut konserniyhtiöt eri riskiluokkiin liiketoimintamallin ja toteutuneiden historiallisten luottotappioiden perusteella. Muiden rahoitusvarojen osalta arvonalentumismallin muutoksella ei ollut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Rahoitusvarojen luokittelumuutokset

Milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	Lainat ja muut saamiset	Myytävässä olevat rahoitusvarat	Suojaus- laskennan alaiset johdannaiset	Jaksotettuun hankintameno- kirjattavat rahoitusvarat	Yhteensä
Rahoitusvarat 31.12.2017	171	1 099	117	0		1 388
Sijoitukset rahastoihin luokiteltu myytävissä olevista rahoitusvaroista käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin	44		-44			0
Sijoitukset korkopapereihin luokiteltu myytävissä olevista rahoitusvaroista jaksotettuun hankintameno- kirjattaviin rahoitusvaroihin			-73		72	-1
Sijoitukset korkopapereihin luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista jaksotettuun hankintameno- kirjattaviin rahoitusvaroihin	-11				11	0
Lainat ja muut saamiset luokiteltu jaksotettuun hankintameno- kirjattaviin rahoitusvaroihin		-1 099			1 099	0
Rahoitusvarat 1.1.2018	204	0	0	0	1 182	1 387

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista

Konserni on ottanut standardin IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista käyttöön 1.1.2018. Standardi korvasi aikaisemmat IAS 11 Pitkäaikaishankkeet ja IAS 18 Tuotot sekä niihin liittyvät tulkinnat. Standardilla ei ollut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen tai laadintaperiaatteisiin. Standardin mukaan myyntituotot kirjataan, kun asiakas saa määräysvallan tavaraan tai palveluun. Asiakas saa määräysvallan, kun se pystyy ohjaamaan tavaran tai palvelun käyttöä ja saamaan siihen liittyvän hyödyn.

Kesko-konsernin tuotot koostuvat pääosin tavaroiden ja palveluiden myynnistä yritys- ja kuluttaja-asiakkaille kaupan alalle tavanomaisilla ehdoilla. Uuden standardin käyttöönotolla ei ollut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen eikä tuloutuksen laadintaperiaatteita ole muutettu. Standardin käyttöönotolla ei myöskään ole ollut vaikutusta asiakassopimuksiin tai liiketoimintaan ja sillä on ollut vain vähäisiä vaikutuksia liiketoiminnan tukiprosesseihin ja tietojärjestelmiin.

IFRS 2 Osakeperusteiset maksut

Konserni on ottanut standardiin IFRS 2 Osakeperusteiset maksut tulleet muutokset käyttöön 1.1.2018 alkaen. Laadintaperiaatteiden muutokset on oikaistu avaavaan taseeseen 1.1.2018.

Muutoksen johdosta konserni on uudelleen luokitellut osakepalkkiojärjestelmiensä rahana selvittävät osuudet osaksi osakkeina selvittettäviä osakeperusteisia maksuja. Muutoksen seurauksena sellaiset rahana selvittävät osakeperusteiset maksut, joissa työnantajan on työntekijän puolesta vähennettävä osakepalkkiosta sellainen osakkeiden määrä, joka kattaa käteisenä maksettavat verot ja veron luonteiset maksut, on luokiteltava kokonaisuudessaan osakkeina selvittettäviksi osakeperusteisiksi maksuiksi.

Muutos koskee seuraavia osakepalkkiojärjestelmiä: suoriteperusteinen osakeohjelma 2017 (Performance share plan, PSP), siirtymävaiheen osakepohjainen kannustinohjelma 2017 (Bridge Plan) sekä rajoitettu osakepalkkio-ohjelma (Restricted share pool, RSP) sekä 1.1.2018 jälkeen myönnettäviä osakepalkkiojärjestelmiä.

IFRS 16 Vuokrasopimukset

1.1.2019 voimaan astunut IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi käsittelee vuokrasopimusten määritelmää, kirjaamista, arvostamista sekä vuokrasopimuksista annettavia muita tilinpäätöstietoja. Standardin mukaan vuokralleottaja kirjaa taseeseen käyttöoikeuteen perustuvan omaisuuserän sekä rahoitusvelan.

Kesko-konserni vuokraa liiketoimintansa käyttöön kauppapaikkoja ja muita kiinteistöjä kaikissa toimintamaissaan. Keskolla on huomattava määrä vuokrasopimuksia, jotka ennen IFRS 16

Vuokrasopimukset –standardin voimaantuloa luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi ja kirjataan ajan kulumisen perusteella tuloslaskelmaan vuokratuloksi. 1.1.2019 voimaan astuneen uuden vuokrasopimusstandardin mukaan pääosasta näitä vuokrasopimuksia kirjataan taseeseen vuokrasopimuksen alkaessa vähimmäisvuokrien nykyarvoa vastaava vara ja velka, jolloin taseessa esitetyt varat ja velat kasvavat merkittävästi. Vuoden 2018 lopussa Kesko-konsernin kiinteistöjen vuokravastuu oli 2 934 milj. euroa ja muut vuokravastuut olivat 24 milj. euroa. IFRS 16 Vuokrasopimukset –standardin perusteella taseeseen kirjattavien vuokrasopimusten sisältö eroaa tilikauden 2018 taseen liitetiedoissa ilmoitettavasta vuokravastuuraportoinnista mm. lyhytaikaisia vuokrasopimuksia ja vähäarvoisia omaisuuseriä koskevien helpotusten osalta. Lisäksi syntyy ajoituseroa, kun konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa raportoitavat vuokravastuut sisältävät myös tulevaisuudessa voimaan astuvien sopimusten nimellisvastuun määrän, kun taas IFRS 16 –standardin mukaan vuokrasopimus kirjataan taseeseen sopimuksen alkamishetkellä.

IFRS 16 Vuokrasopimukset –standardin mukaan käyttöoikeuteen perustuvan omaisuuserän ja velan määrä lasketaan diskonttaamalla sopimuksen tulevat vähimmäisvuokrat. Konserni ottaa standardin käyttöön takautuvasti soveltaen, jolloin siirtymähetken 1.1.2018 vaikutukset on laskettu siten kuin standardi olisi ollut aina voimassa. Diskonttokorkona tulee ensisijaisesti käyttää vuokrasopimuksen sisäistä korkokantaa, jos se on saatavilla. Kaikkien sopimusten osalta sisäistä korkokantaa ei ole käytettävissä, joten näiden sopimusten osalta käytetään lisäluoton korkoa, jonka osatekijät ovat viitekorko, lisäluoton luottoriskimarginaali sekä mahdollinen maa- ja valuuttariskilisä. Takautuvassa käyttöönotossa lisäluoton korko määritellään vuokrasopimuksen alkamishetkelle ja minimivuokrat diskontataan kunkin vuokrasopimuksen alkupäivästä lähtien. IFRS 16 Vuokrasopimukset –standardi sisältää alle 12 kk:n vuokrasopimuksia ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskevat helpotukset, jotka konserni ottaa käyttöön. Vuokralleantajan raportointi säilyy ennallaan eli vuokrasopimukset jaetaan edelleen rahoitusleasingsopimuksiin ja muihin vuokrasopimuksiin.

Uudella vuokrasopimusstandardilla on merkittävä vaikutus tuloslaskelmaan ja taseeseen sekä osaan tunnusluvuista. IFRS 16 –standardin käyttöönotto kasvattaa merkittävästi käyttökatetta ja vertailukelpoista käyttökatetta sekä liikevoittoa ja vertailukelpoista liikevoittoa, kun tuloslaskelmaan kirjattu vuokratulo korvataan käyttöoikeusomaisuuserän

poistoilla sekä rahoituseriin kirjattavilla velan korkokuluilla. Lisäksi tuloveroihin kirjataan laskennallisen veron muutos. Konsernitaseen varoja kasvattaa kunkin vuokrasopimuksen alkamishetkelle laskettu käyttöoikeusomaisuuserä, joka poistetaan vuokratuoden aikana. Konsernitaseen korollisen velan määrä kasvaa vuokravastuun diskontatulla määrällä. Lisäksi siirtyminen uuden vuokrasopimusstandardin käyttöön vaikuttaa konsernin rahavirrassa liiketoiminnan rahavirtaan ja rahoituksen rahavirtaan, kun toteutuneet vuokrien maksut kohdistetaan rahoituskulua vastaavalta osuudelta liiketoiminnan rahavirtaan ja velan lyhenystä vastaavalta osuudelta rahoituksen rahavirtaan. Uudella standardilla ei ole käytännön tasolla vaikutuksia Kesko-konsernin kassavirtoihin eikä kokonaisuutena konsernin rahavirta muutu, vaan kyse on rahavirtalaskelman eri osien välisestä esitystavan muutoksesta. Uuden laskentastandardin takautuvasta käyttöönotosta syntyy siirtymähetkellä 1.1.2018 oman pääoman kirjaus, kun taseeseen kirjattavien varojen ja velkojen arvot ovat eri suuruiset siirtymähetkellä.

IFRS 16 –standardin käyttöönoton yhteydessä laaditussa ja standardissa tarkoitettulla tavalla lasketussa avaavassa taseessa per 1.1.2018 konsernin käyttöoikeuteen perustuvien omaisuuserien määrä on 1 996 milj. euroa ja vastaavan korollisen velan määrä on 2 214 milj. euroa. Konsernin jatkuvien toimintojen tammi-syyskuun 2018 vertailukelpoinen liikevoitto kasvaa standardin käyttöönoton myötä 72 milj. euroa, kun vuokrien sijaan liikevoittoa pienentävät käyttöoikeusomaisuuseristä kirjatut poistot. Koko vuoden 2018 osalta positiivisen liikevoittovaikutuksen arvioidaan olevan noin 95–98 milj. euroa. Standardin mukaisesti lasketun korollisen velan korkokustannukset kirjataan puolestaan tuloslaskelmaan ja näiden korkokulujen arvioidaan vuoden 2018 osalta olevan noin 99–101 milj. euroa. Näin ollen standardin käyttöönoton nettovaikutuksen konsernin tulokseen ennen veroja arvioidaan vuonna 2018 olevan noin -3 – -5 milj. euroa. Annetut arviot tarkentuvat, kun koko tilikautta 2018 koskevat IFRS 16 –standardin käyttöönoton mukaiset vertailutiedot valmistuvat. Tilintarkastamattomat tiedot IFRS 16 Vuokrasopimukset –standardin käyttöönottoon liittyvistä Kesko-konsernin oikaistuista vertailutiedoista sekä vaikutuksista konsernin keskeisiin tunnuslukuihin tammi-syyskuulta 2018 on julkaistu pörssitiedotteella 19.12.2018. Koko tilikautta 2018 koskevat IFRS 16 –standardin käyttöönoton mukaiset vertailutiedot tullaan julkaisemaan ennen Q1/2019 osavuositarkastuksen julkistamista viimeistään huhtikuussa 2019.

Konsernitase, lyhennetty

Milj. €	Avaava tase* 1.1.2018	IFRS 16 vaikutus	Avaava tase 1.1.2018 oikaistu
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	1 293		1 293
Aineettomat hyödykkeet	376		376
Käyttöoikeusomaisuuserät	-	1 996	1 996
Osudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä ja muut rahoitusvarat	140		140
Lainasaamiset ja muut saamiset	71	3	74
Eläkesaamiset	207		207
Yhteensä	2 088	1 999	4 087
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	939		939
Myyntisaamiset	834		834
Muut saamiset	209		209
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	181		181
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat	46		46
Rahavarat	170		170
Yhteensä	2 380		2 380
Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät	2		2
Varat yhteensä	4 470	1 999	6 469
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma	2 135	-169	1 966
Määräysvallattomien omistajien osuus	99	-6	93
Oma pääoma yhteensä	2 235	-175	2 059

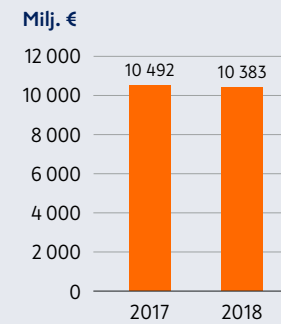
Milj. €	Avaava tase* 1.1.2018	IFRS 16 vaikutus	Avaava tase 1.1.2018 oikaistu
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	129		129
IFRS 16 -rahoitusvelka	-	1 922	1 922
Korottomat velat	31		31
Laskennalliset verovelat	52	-40	12
Eläkevelvoitteet	0		0
Varaukset	25		25
Yhteensä	238	1 883	2 121
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	405		405
IFRS 16 -rahoitusvelka	-	291	291
Ostovelat	1 024		1 024
Muut korottomat velat	537	8	545
Varaukset	32	-8	24
Yhteensä	1 998	291	2 289
Myytävänä oleviksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat	0		0
Oma pääoma ja velat yhteensä	4 470	1 999	6 469

* Avaava tase 1.1.2018 sisältää uuden ja uudistetun IFRS 9 – ja IFRS 2 –standardin vaikutukset konsernin avaavaan taseeseen.

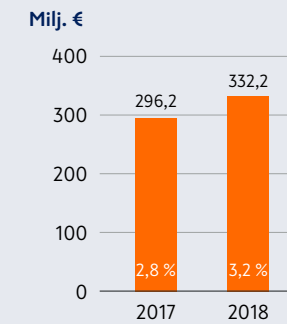
2. TALOUDELLINEN TULOS

- 2.1 Keskon toimialat
- 2.2 Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
- 2.3 Liiketoiminnan muut tuotot
- 2.4 Liiketoiminnan kulut
- 2.5 Liikevoittoon kirjatut valuuttakurssierot
- 2.6 Tuloverot
- 2.7 Osakekohtainen tulos
- 2.8 Rahavirtalaskelmaan liittyvät liitetiedot

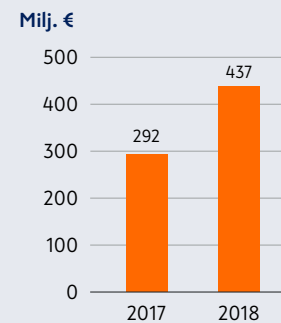
Liikevaihto, jatkuvat toiminnot

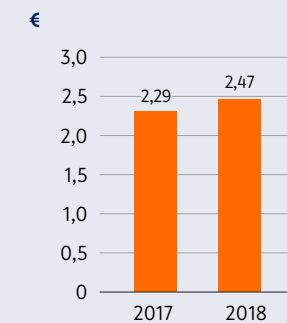
Vertailukelpoinen liikevoitto, jatkuvat toiminnot

Liiketoiminnan rahavirta, jatkuvat toiminnot

Vertailukelpoinen tulos/osake, jatkuvat toiminnot

2.1 Keskon toimialat

Laadintaperiaatteet

Konsernin raportoitavat segmentit muodostuvat konsernin toimialoista, jotka ovat päivittäistavarakauppa, rakentamisen ja talotekniikan kauppa sekä autokauppa.

Toimialainformaatio raportoidaan ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa yhdenmukaisella tavalla. Ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimialoille, toimii konsernijohtoryhmä. Raportoitavien toimintasegmenttien liikevaihto muodostuu päivittäistavara-kaupasta, rakentamisen ja talotekniikan kaupasta sekä autokaupasta. Toimialojen välinen myynti tapahtuu markkinahintaan.

Konsernijohtoryhmä arvioi toimialojen tulosta liikevoiton, vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen sidotun pääoman tuoton perusteella. Tavanomaiseen liiketoimintaan kuulumattomat tapahtumat käsitellään vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä ja ne on kohdistettu toimialoille. Konsernissa luokitellaan vertailukelpoisuuteen vaikuttaviksi eriksi kiinteistöjen, osakkeiden ja liiketoimintojen myynneistä syntyneet myyntivoitot ja -tappiot, arvonalentumiset sekä merkittävät liiketoimintojen rakennejärjestelyt. Myyntivoitot on esitetty tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa tuotoissa ja myyntitappiot liiketoiminnan muissa kuluissa. Muilta osin johdon tulosseuranta vastaa IFRS-raportointia. Rahoitustuottoja ja -kuluja ei kohdisteta toimialoille, sillä konsernirahoitus hallinnoi konsernin rahavaroja ja rahoitusvelkoja. Konsernin sisäisinä kauppoina tehtyjen valuuttatermiinien käypien arvojen muutokset sekä realisoituneet voitot ja tappiot raportoidaan osana liiketoiminnan muita tuottoja ja kuluja niiltä osin, kun ne suojaavat toimialojen valuuttariskiä.

Toimialan sidotun pääoman varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, jotka voidaan perustellusti kohdistaa toimialoille. Sidotun pääoman varat sisältävät aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä ja muut sijoitukset, eläkesaamiset, vaihto-omaisuuden, myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset, korolliset saamiset sekä myytävänä oleviksi luokitellut omaisuuserät. Sidotun pääoman velat sisältävät ostovelat, osuuden muista korottomista veloista ja varaukset. Konsernin kiinteistövarat ja niistä aiheutuvat tuotot ja kulut on kohdistettu toimialoille.

Sidottuun pääomaan eivät sisälly laskennalliset verosaamiset ja -velat, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat valuuttatermiinien taseeseen merkittävä käypää arvoa lukuun ottamatta, rahavarat eivätkä korolliset velat.

Tuloutusperiaatteet

Liikevaihtoon luetaan tavaroiden ja palveluiden sekä energian myynti. Palveluiden ja energian myynnin osuus liikevaihdosta ei ole merkittävä.

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla, myynnin oikaisueroilla sekä valuuttamääräisen myynnin kurssieroilla. Myynnin oikaisueroihin kirjataan K-Plussa-kanta-asiakasjärjestelmään liittyvät asiakashyvitykset osana myyntitapahtumaa. Vastaava myynti tuloutetaan, kun asiakashyvitykset käytetään tai niiden voimassaolo lakkaa. Sopimukseen perustuva velka merkitään taseeseen. Kanta-asiakashyvitykset vaikuttavat niiden toimialojen liikevaihtoon, jotka myöntävät Suomessa K-Plussa-kanta-asiakashyvityksiä ja harjoittavat vähittäiskauppatoimintaa.

Konserni myy tuotteita kauppiaille ja muille vähittäismyymälöille sekä harjoittaa omaa vähittäismyymälätoimintaa. Tuotot tavaroiden ja palveluiden myynnistä tuloutetaan, kun asiakas saa määräysvallan tavarahan tai palveluun. Asiakas saa määräysvallan, kun se pystyy ohjaamaan tavarahan tai palvelun käyttöä ja saamaan siihen liittyvän hyödyn. Pääsääntöisesti tavaroiden myynti on tuloutettavissa tavarahan luovutushetkellä. Tuotot palveluista tuloutetaan, kun palvelu suoritetaan. Myynti kauppiaille ja muille jälleenmyymälöille on laskutusmyymälätoimintaa. Vähittäismyymälätoiminta on pääosin käteis- tai luottokorttimyymälätoimintaa.

Korot kirjataan tuotoiksi ajan kulumisen perusteella efektiivisen koron menetelmää käytetään. Osingot tuloutetaan, kun oikeus maksun saamiseen on syntynyt.

Keskon liiketoimintamallit

Keskon pääasiallinen liiketoimintamalli Suomen markkinoilla on ketjuliiketoimintamalli, jossa itsenäiset K-kauppiat harjoittavat vähittäiskauppaa Keskon vähittäiskauppaketjuissa. Kesko johtaa kaupoista muodostuvien ketjujen toimintaa. Ketjutoiminnalla varmistetaan parempi kilpailukyky ja K-kauppiaille vahvat edellytykset tavaroiden hankintaan, valikoiman

muodostamiseen, markkinointiin ja hintakilpailuun. Suomen ulkopuolella liiketoiminta on pääsääntöisesti omaa vähittäiskauppaa ja yritysasiakaskauppaa. Kauppiasliiketoiminnan osuus konsernin liikevaihdosta vuonna 2018 oli 46 % (44 %). Yritysasiakaskauppa on merkittävä ja kasvava osa liiketoimintaa. Yritysasiakaskaupan osuus konsernin liikevaihdosta vuonna 2018 oli 36 % (35 %). Keskon oman vähittäiskaupan osuus konsernin liikevaihdosta oli 18 % (21 %).

Päivittäistavarakauppa

Päivittäistavarakauppa käsittää päivittäistavaroiden tukkukaupan ja yritysasiakaskaupan sekä käyttötavaroiden vähittäiskaupan Suomessa. Keskon päivittäistavarakauppa harjoittaa liiketoimintaa K-kauppias-liiketoimintamallilla. Suomessa on noin 1 200 K-kauppiaan operoimaa K-ruokakauppaa, joista muodostuvat ruokakaupan vähittäiskauppaketjut K-Citymarket, K-Supermarket, K-Market ja Neste K. Suomen Lähikaupalta vuonna 2016 ostettujen kauppojen siirtäminen kauppiaille saatiin päätökseen kesäkuun 2018 loppuun mennessä. Kespro on foodservice-palvelujen tarjoaja (ent. HoReCa) ja tukkukauppa Suomessa. Kespron foodservice palvelujen tarjonta laajeni 1.6.2018 toteutuneen Reinin Lihan ja 2.7.2018 toteutuneen Kalatukku E. Erikssonin yritysoston myötä. K-Citymarketin käyttötavarakauppa toimii käyttötavaroiden vähittäismyyjänä Suomessa.

Rakentamisen ja talotekniikan kauppa

Rakentamisen ja talotekniikan kauppa toimii tukku-, vähittäis- ja yritysasiakaskaupassa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Baltiassa, Puolassa ja Valko-Venäjällä. Rautakaupassa Kesko vastaa ketjujen konsepteista, markkinoinnista, hankinta- ja logistiikkapalveluista ja kauppapaikkaverkostosta kaikissa toimintamaissa sekä kauppiasresursseista Suomessa, jossa toimitaan kauppiasliiketoimintamallilla. Kesko toimii itse vähittäiskauppiaana Ruotsissa, Norjassa, Baltiassa ja Valko-Venäjällä. Vähittäiskauppaketjut ovat K-Rauta (Suomi ja Ruotsi), Byggnakker (Norja), K-Senukai (Baltia) ja OMA (Valko-Venäjä). Rautakaupat palvelevat sekä kuluttaja- että ammattiasiakkaita. Byggnakker-ketjussa 29 kauppa siirtyi osaksi Kesko-konsernia 2.7.2018 toteutuneen Skattum Handel AS:n ja 23.7.2018 toteutuneen Gipling AS:n yrityskauppojen myötä. Kesko Senukai vahvisti verkkovähittäiskauppaa ostamalla 1A Groupin, joka on yksi Baltian johtavista verkkovähittäiskaupan toimijoista. Onninen on Itämeren alueen ja Skandinavian johtavia LVI- ja sähkötuotteiden ja -palveluiden tarjoajia. Yritysasiakaskauppaan erikoistuneella konsernilla on noin 150 toimipistettä Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Puolassa ja Baltian maissa.

Rakentamisen ja talotekniikan toimialaan sisältyvään erikoiskauppaan kuuluu konekauppa Suomessa ja Baltiassa sekä vapaa-ajankauppa Suomessa. Vapaa-ajankauppaan kuuluvat Intersport, Budget Sport ja Athlete's Foot sekä Kookenkä. Kesko on ilmoittanut myyvänsä jäljellä olevan osuuden Baltian konekaupan tytäryhtiöistä ja Konekesko Oy:n Suomen maatalouskoneliiketoiminnan Danish Agro -konsernille. Erikoiskauppaan kuuluneet K-maatalous myytiin 1.6.2017 ja Asko ja Sotka -huonekalukauppa sekä Yamarin-veneliiketoiminta ja Yamaha-edustus 30.6.2017.

16.2.2018 Kesko tiedotti luopuvansa Venäjän rautakaupasta. Myyty Venäjän rautakaupaliiketoiminta raportoidaan lopetettuna toimintona eikä se sisälly konsernin jatkuvien toimintojen tai rakentamisen ja talotekniikan kaupan lukuihin. Vertailukauden luvut on oikaistu vastaavasti.

Autokauppa

Autokauppa käsittää K-Auton, K-Caaran ja AutoCarreran liiketoiminnot. Autokauppa toimii Volkswagen-, Audi-, Seat- ja Porsche-henkilöautojen sekä Volkswagen- ja MAN-hyötyautojen maahantuojana ja markkinoijana Suomessa. K-Auto harjoittaa myös autojen vähittäiskauppaa ja tarjoaa jälkimarkkinointipalveluja omissa vähittäiskauppaliikkeissään.

Yhteiset toiminnot

Yhteiset toiminnot sisältävät konsernille yhteisiä tukitoimintoja.

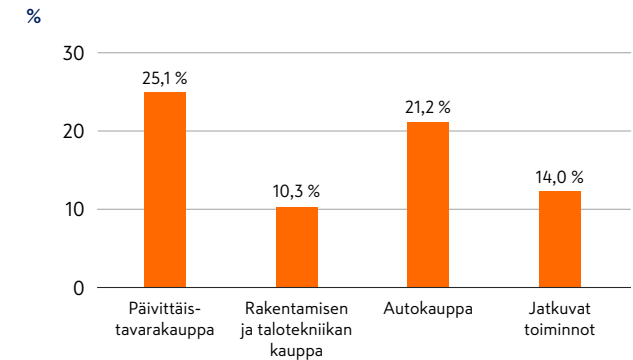
Keskon toimialat 2018

Tulos, jatkuvat toiminnot

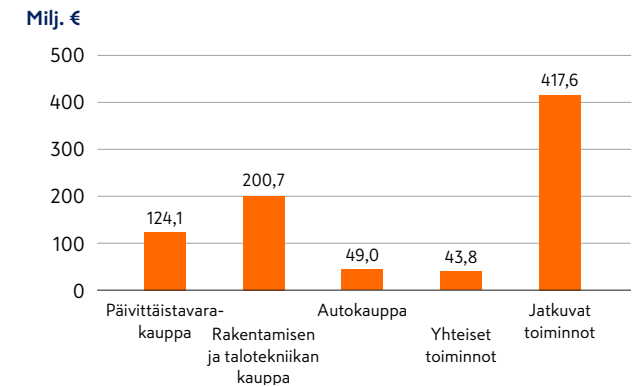
Milj. €	Päivittäistavara- kauppa	Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	Autokauppa	Yhteiset toiminnot	Yhteensä
Toimialan liikevaihto	5 385,7	4 102,6	893,1	27,9	10 409,3
josta sisäistä	-5,8	-0,1	-1,6	-19,0	-26,5
Liikevaihto konsernin ulkopuolelta	5 379,9	4 102,5	891,4	8,9	10 382,8
Liikevaihdon kehitys paikallisessa valuutassa ilman yritysostoja ja -myyntejä, %	5,1	2,7	-1,8	(..)	3,5
Liikevaihdon kehitys, %	2,0	-4,6	-1,8	(..)	-1,0
Toimialan muut tuotot	609,5	154,7	9,4	17,8	791,4
josta sisäistä	-0,8	-0,6	-	-0,2	-1,6
Liiketoiminnan muut tuotot konsernin ulkopuolelta	608,7	154,1	9,4	17,5	789,8
Poistot	-67,0	-38,0	-12,2	-26,3	-143,5
Arvon alentumiset	0,0	-3,4	-	-	-3,4
Liikevoitto	219,3	84,9	34,4	-30,6	307,9
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-8,7	-13,5	-0,1	-1,9	-24,2
Vertailukelpoinen liikevoitto	228,0	98,4	34,5	-28,7	332,2
Rahoitustuotot ja -kulut					-1,1
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista					-10,1
Tulos ennen veroja					296,8

(..) muutos yli 100 %

Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto toimialoittain, jatkuvat toiminnot 2018

Investoinnit toimialoittain, jatkuvat toiminnot 2018

Varat ja velat

Milj. €	Päivittäis- tavara- kauppa	Rakenta- misen ja talo- tekniikan kauppa	Auto- kauppa	Yhteiset toiminnot	Elimi- noinnit	Yhteensä
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	944,1	535,5	122,5	88,0	-1,6	1 688,5
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä ja muissa sijoituksissa	7,5	9,1	0,0	128,3	-0,6	144,3
Eläkesaamiset	29,5	10,8		107,7		148,0
Vaihto-omaisuus	219,4	542,0	151,5			913,0
Myyntisaamiset	341,8	435,3	43,7	5,3	-5,8	820,3
Muut korottomat saamiset	58,3	116,2	11,3	22,8	-11,3	197,3
Korolliset saamiset	0,3	0,1		65,2		65,6
Myytäväenä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät	0,0	60,6		0,5	-0,1	61,0
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat	1 600,9	1 709,8	329,0	417,7	-19,4	4 038,0
Kohdistamattomat erät						
Laskennalliset verosaamiset						5,3
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat						50,9
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat						90,8
Rahavarat						107,5
Myytäväenä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät, lopetetut toiminnot						10,4
Varat yhteensä	1 600,9	1 709,8	329,0	417,7	-19,4	4 302,9

Milj. €	Päivittäis- tavara- kauppa	Rakenta- misen ja talo- tekniikan kauppa	Auto- kauppa	Yhteiset toiminnot	Elimi- noinnit	Yhteensä
Ostovelat	482,9	466,2	24,3	14,2	-4,8	982,7
Muut korottomat velat	233,4	206,1	78,8	62,5	-12,0	568,8
Varaukset	8,9	6,7	35,8	0,9		52,2
Myytäväenä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat		14,9				14,9
Sidottuun pääomaan sisältyvät velat	725,1	693,9	138,9	77,6	-16,7	1 618,7
Kohdistamattomat erät						
Korolliset velat						411,2
Muut korottomat velat						29,2
Laskennalliset verovelat						44,9
Myytäväenä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat, lopetetut toiminnot						0,5
Velat yhteensä	725,1	693,9	138,9	77,6	-16,7	2 104,6
Sidottu pääoma yhteensä 31.12., jatkuvat toiminnot	875,8	1 015,9	190,0	340,2	-2,7	2 419,3
Sidottu pääoma keskimäärin, jatkuvat toiminnot	908,2	951,2	162,7	356,4	-0,6	2 377,9
Henkilöstön lukumäärä 31.12., jatkuvat toiminnot	7 971	13 559	824	1 047		23 401
Henkilökunta keskimäärin, jatkuvat toiminnot	6 094	11 663	835	987		19 579

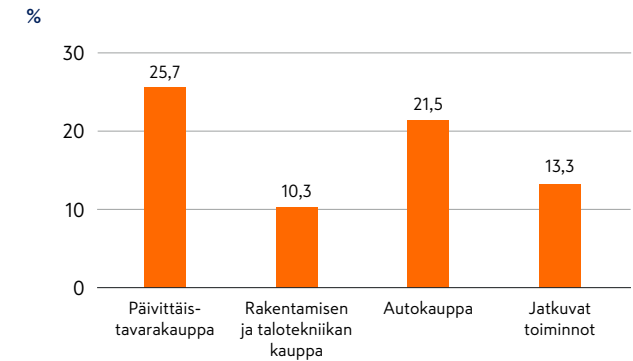
Keskon toimialat 2017

Tulos, jatkuvat toiminnot

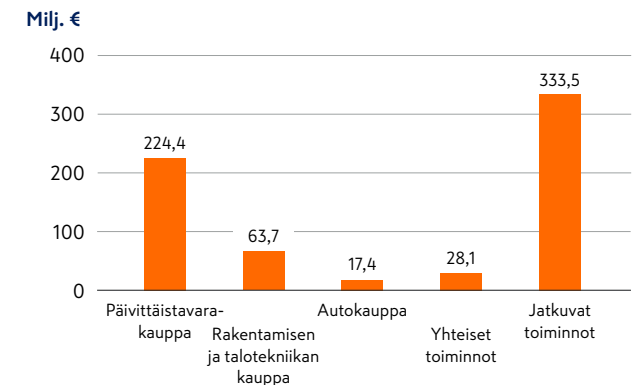
Milj. €	Päivittäistavara- kauppa	Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	Autokauppa	Yhteiset toiminnot	Yhteensä
Toimialan liikevaihto	5 282,0	4 301,9	909,4	32,9	10 526,2
josta sisäistä	-6,7	-2,6	-0,6	-24,5	-34,4
Liikevaihto konsernin ulkopuolelta	5 275,3	4 299,3	908,8	8,5	10 491,8
Liikevaihdon kehitys paikallisessa valuutassa ilman yritysostoja ja -myyntejä, %	2,4	1,4	1,0	-3,4	1,9
Liikevaihdon kehitys, %	0,9	9,6	7,1	(..)	4,8
Toimialan muut tuotot	546,0	231,4	4,2	10,5	792,1
josta sisäistä	-4,2	-1,9		0,5	-5,6
Liiketoiminnan muut tuotot konsernin ulkopuolelta	541,6	229,5	4,2	11,1	786,6
Poistot	-62,7	-40,3	-9,4	-17,7	-130,2
Arvon alentumiset	0,0	-	-	-	0,0
Liikevoitto	181,3	168,7	33,1	-44,5	338,6
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-22,1	73,5		-8,9	42,5
Vertailukelpoinen liikevoitto	203,4	95,2	33,1	-35,6	296,2
Rahoitustuotot ja -kulut					2,2
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista					1,6
Tulos ennen veroja					342,4

(..) muutos yli 100 %

Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto toimialoittain, jatkuvat toiminnot 2017

Investoinnit toimialoittain, jatkuvat toiminnot 2017

Varat ja velat

Milj. €	Päivittäis- tavara- kauppa	Rakenta- misen ja talo- tekniikan kauppa	Auto- kauppa	Yhteiset toiminnot	Elimi- noinnit	Yhteensä
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	903,8	435,8	93,4	71,5	0,6	1 505,0
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä ja muissa sijoituksissa	7,7	10,4	0,0	123,0	-0,6	140,5
Eläkesaamiset	40,6	16,2		150,6		207,5
Vaihto-omaisuus	219,6	517,5	166,4	0,0		903,4
Myyntisaamiset	344,3	439,0	44,7	7,7	-7,5	828,1
Muut korottomat saamiset	79,4	103,1	8,7	26,4	-7,0	210,6
Korolliset saamiset	0,6	0,6		63,0		64,2
Myytäväinä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät		1,3		0,5		1,8
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat	1 595,9	1 523,9	313,1	442,8	-14,5	3 861,1
Lopetetut toiminnot, sidotun pääoman varat (liite 3.7)						210,3
Jatkuvien ja lopetettujen toimintojen väliset eliminoinnit sidotun pääoman varoista						-3,3
Kohdistamattomat erät						
Laskennalliset verosaamiset						5,6
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat						171,0
Myytävissä olevat rahoitusvarat						94,2
Rahavarat						132,7
Varat yhteensä	1 595,9	1 523,9	313,1	442,8	-14,5	4 471,6

Milj. €	Päivittäis- tavara- kauppa	Rakenta- misen ja talo- tekniikan kauppa	Auto- kauppa	Yhteiset toiminnot	Elimi- noinnit	Yhteensä
Ostovelat	509,5	458,8	22,0	13,8	-4,9	999,4
Muut korottomat velat	242,0	183,2	70,2	54,1	-9,4	540,0
Varaukset	11,6	4,7	39,4	1,1		56,7
Myytäväinä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat		0,1				0,1
Sidottuun pääomaan sisältyvät velat	763,1	646,8	131,6	69,0	-14,3	1 596,2
Lopetetut toiminnot, sidotun pääoman velat (liite 3.7)						30,1
Jatkuvien ja lopetettujen toimintojen väliset eliminoinnit sidotun pääoman veloista						-2,6
Kohdistamattomat erät						
Korolliset velat						533,9
Muut korottomat velat						29,9
Laskennalliset verovelat						52,0
Velat yhteensä	763,1	646,8	131,6	69,0	-14,3	2 239,5
Sidottu pääoma yhteensä 31.12.	832,8	877,1	181,5	373,8	-0,2	2 265,0
Sidottu pääoma keskimäärin	791,3	923,5	154,1	353,7	1,6	2 224,2
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	8 584	12 779	818	864		23 045
Henkilökunta keskimäärin	6 733	11 967	809	872		20 382

Maantieteelliset tiedot, jatkuvat toiminnot

Konserni toimii Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Virossa, Latviassa, Liettussa, Puolassa ja Valko-Venäjällä. Päivittäistavarakauppa toimii Suomessa. Rakentamisen ja talotekniikan kauppa toimii Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Baltiassa, Puolassa ja Valko-Venäjällä ja autokauppa Suomessa. Rakentamisen ja talotekniikan Venäjän liiketoiminta on esitetty lopetetuissa toiminnoissa myös vertailutietojen osalta.

Liikevaihto, varat, investoinnit ja henkilöstö on esitetty sijainnin mukaan jaoteltuna. Muut maat sisältää Valko-Venäjän ja Puolan.

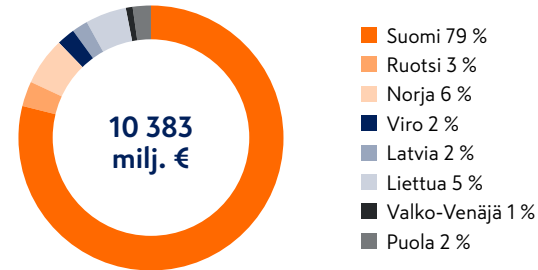
2018 Milj. €	Suomi	Muut Pohjois- maat	Baltian maat	Muut	Eliminoinnit	Yhteensä, jatkuvat toiminnot
Liikevaihto	8 260,7	940,6	824,3	367,2	-10,1	10 382,8
Sidottuun pääomaan kuuluvat varat	3 053,1	435,1	384,0	165,8		4 038,0
Investoinnit	225,6	161,4	28,1	2,5		417,6
Henkilöstö keskimäärin	9 822	1 598	4 740	3 419		19 579

2017 Milj. €	Suomi	Muut Pohjois- maat	Baltian maat	Muut	Eliminoinnit	Yhteensä, jatkuvat toiminnot
Liikevaihto	8 391,3	1 046,8	717,0	348,4	-11,8	10 491,8
Sidottuun pääomaan kuuluvat varat	3 088,9	297,2	312,9	162,1		3 861,1
Investoinnit	299,2	3,3	21,5	9,5		333,5
Henkilöstö keskimäärin	10 691	1 460	4 793	3 438		20 382

Liikevaihto muodostuu lähes kokonaisuudessaan tavaroiden myynnistä. Palvelujen myynnin määrä on vähäinen.

Kesko-konsernilla ei ole yksittäisiä asiakkaita, joilta saadun tuoton määrä ylittäisi 10 % koko Kesko-konsernin tuotoista.

Liikevaihto maittain, jatkuvat toiminnot

2.2 Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Laadintaperiaatteet

Tavanomaiseen liiketoimintaan kuulumattomat tapahtumat käsitellään vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä ja ne on kohdistettu toimialoille. Vertailukelpoisuuteen vaikuttaviksi eriksi luokitellaan kiinteistöjen, osakkeiden ja liiketoimintojen myynneistä syntyneet myyntivoitot ja -tappiot, arvonalentumiset sekä merkittävät liiketoimintojen rakennejärjestelyt. Myyntivoitot on esitetty tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa tuotoissa ja myyntitappiot liiketoiminnan muissa kuluissa. Arvonalentumiset on esitetty tuloslaskelmassa rivillä poistot ja arvonalentumiset.

Milj. €, jatkuvat toiminnot	2018	2017
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		
Myyntivoitot	6,7	83,4
Myyntitappiot	-0,1	-1,8
Arvonalentumiset	-5,6	-0,5
Rakennejärjestelyt	-25,3	-38,6
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa yhteensä	-24,2	42,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä	-6,5	-0,4
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät tuloveroissa	4,5	3,8
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät määräysvallattomille omistajille kuuluvassa tuloksessa	-3,2	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-29,4	45,9

Merkittävimmät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat Suomen Lähikaupan ketjujen konvertointiin ja kauppapaikkaverkoston muutoksiin liittyvät kulut 7,6 milj. euroa, rakentamisen ja talotekniikan kaupan yrityskauppoihin ja Ruotsin liiketoimintojen rakennejärjestelyyn liittyvät kulut 8,1 milj. euroa sekä kiinteistöjen ja muiden pitkäaikaisten varojen myyntivoitot, -tappiot ja arvonalentumiset -3,8 milj. euroa.

Vuoden 2017 merkittävimmät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat Baltian kiinteistöjärjestelystä syntynyt myyntivoitto 49,7 milj. euroa, Suomen Lähikaupan ketjujen konvertointiin liittyneet kulut 21,4 milj. euroa, K-maatalous-liiketoiminnan myynnistä syntynyt myyntivoitto 12,3 milj. euroa sekä Asko ja Sotka –huonekalukaupan myynnistä syntynyt myyntivoitto 19,0 milj. euroa.

Tunnuslukujen täsmäytykset IFRS-tilinpäätöslukuihin, milj. €, jatkuvat toiminnot	2018	2017
Liikevoitto, vertailukelpoinen		
Liikevoitto	307,9	338,6
Vähennettynä		
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-24,2	42,5
Liikevoitto, vertailukelpoinen	332,2	296,2
Tulos ennen veroja, vertailukelpoinen		
Tulos ennen veroja	296,8	342,4
Vähennettynä		
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-24,2	42,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä	-6,5	-0,4
Tulos ennen veroja, vertailukelpoinen	327,5	300,3
Tulos, vertailukelpoinen		
Vertailukelpoinen tulos ennen veroja	327,5	300,3
Vähennettynä		
Tuloverot	61,9	57,9
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät tuloveroissa	4,5	3,8
Tulos, vertailukelpoinen	261,1	238,5
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen		
Tulos, vertailukelpoinen	261,1	238,5
Vähennettynä		
Määräysvallattomille omistajille kuuluva tulos	19,0	11,0
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät määräysvallattomille omistajille kuuluvassa tuloksessa	-3,2	-
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen	245,3	227,5

Tunnuslukujen täsmäytykset IFRS-tilinpäätöslukuihin, milj. €, jatkuvat toiminnot	2018	2017
Tulos/osake, vertailukelpoinen, euroa		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen	245,3	227,5
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton, 1 000 kpl	99 182	99 426
Tulos/osake, vertailukelpoinen, euroa	2,47	2,29
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %		
Liikevoitto, vertailukelpoinen	332,2	296,2
Sidottu pääoma, keskimäärin	2 378	2 224
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	14,0	13,3

Tunnuslukujen täsmäytykset IFRS-tilinpäätöslukuihin, milj. €, konserni	2018	2017
Oman pääoman tuotto, %		
Tulos	178,9	268,8
Oma pääoma, keskiarvo	2 215	2 179
Oman pääoman tuotto, %	8,1	12,3
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %		
Tulos, vertailukelpoinen	258,1	237,5
Oma pääoma, keskiarvo	2 215	2 179
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	11,7	10,9
Omavaraisuusaste, %		
Oma pääoma	2 198	2 232
Taseen loppusumma	4 303	4 472
Saadut ennakot	26	39
Omavaraisuusaste, %	51,4	50,4

Tunnuslukujen laskentakaavat

Liikevoitto, vertailukelpoinen

Liikevoitto +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Tulos/osake, vertailukelpoinen, euroa

Tulos oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä – Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä

Keskimääräinen osakkeiden lukumäärä

Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %

Vertailukelpoinen liikevoitto x 100

(Pitkäaikaiset varat + Vaihto-omaisuus + Saamiset + Muut lyhytaikaiset varat – Korottomat velat) keskimäärin 12 kuukaudelta

Oman pääoman tuotto, %

(Tulos ennen veroja – Tuloverot) x 100

Oma pääoma, raportointijakson alun ja lopun keskiarvo

Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %

(Tulos oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä ennen veroja – Tuloverot oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien verovaikutuksella) x 100

Oma pääoma, raportointijakson alun ja lopun keskiarvo

Omavaraisuusaste, %

Oma pääoma x 100

(Taseen loppusumma – Saadut ennakot)

2.3 Liiketoiminnan muut tuotot

Laadintaperiaatteet

Liiketoiminnan muina tuottoina esitetään muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät tuotot, kuten vuokratuotot, kauppapaikka- ja ketjumaksut sekä muut erilaiset palvelukorvaukset ja provisiot. Liiketoiminnan muissa tuotoissa esitetään myös aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutuksesta syntyvät voitot, liiketoimintojen myyntivoitot sekä kaupallisten valuuttariskien suojaukseen käytettyjen johdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat voitot.

Milj. €	2018	2017
Palvelukorvaukset	611,3	550,3
Vuokratuotot	44,3	39,9
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot	5,0	54,2
Liiketoimintojen myyntivoitot	4,3	31,4
Johdannaissopimusten realisoituneet voitot ja käyvän arvon muutokset	4,8	2,2
Muut	120,2	108,5
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	789,8	786,6

Palvelukorvaukset ovat pääosin ketjuyritysten maksamia ketju- ja kauppapaikkamaksuja.

Liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyy vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä 8,0 milj. euroa (86,6 milj. euroa). Vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on kerrottu tarkemmin liitteessä 2.2.

2.4 Liiketoiminnan kulut

Laadintaperiaatteet

Liiketoiminnan muissa kuluissa esitetään muut kuin myytyjen tuotteiden hankintameno- kuten henkilöstö-, vuokra-, markkinointi-, kiinteistöjen ja kauppapaikkojen ylläpito- kulut sekä tietojärjestelmäkulut. Liiketoiminnan muissa kuluissa esitetään myös aineel- listen ja aineettomien hyödykkeiden luovutuksesta syntyvät tappiot, liiketoimintojen myyntitappiot sekä kaupallisten valuuttariskien suojaukseen käytettyjen johdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat tappiot.

Henkilöstökulut

Milj. €	2018	2017
Palkat ja palkkiot	-567,1	-594,9
Sosiaalikulut	-47,5	-48,4
Eläkkeet		
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,0	-3,2
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	-73,0	-81,8
Osakeperusteiset maksut	-6,5	-9,8
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	-694,1	-738,1

Tiedot konsernin johtohenkilöiden työsuhte-etuuksista ja muista lähipiiritapahtumista esitetään liitetiedossa 5.3 ja osakepalkitsemiseen liittyvät tiedot liitetiedossa 5.4.

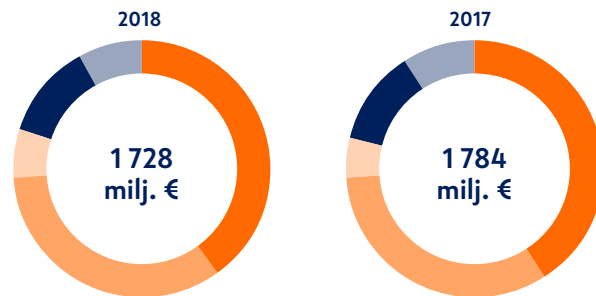
Konsernin henkilökunta keskimäärin

	2018	2017
Päivittäistavara-kauppa	6 094	6 733
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	11 663	11 967
Autokauppa	835	809
Yhteiset toiminnot	987	872
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	19 579	20 382
Lopetetut toiminnot	416	1 695
Yhteensä, konserni	19 995	22 077

Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	2018	2017
Vuokrakulut	-466,6	-463,2
Markkinointikulut	-210,4	-206,3
Kiinteistöjen ja kauppapaikkojen ylläpitokulut	-119,0	-124,6
ICT-kulut	-96,1	-92,2
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntitappiot	-1,7	-2,4
Liiketoimintojen myyntitappiot	-	-1,4
Johdannaissopimusten realisoituneet tappiot ja käyvän arvon muutokset	-3,8	-3,7
Muut liikekulut	-136,5	-152,1
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	-1 034,2	-1 045,8

Liiketoiminnan kululajit, jatkuvat toiminnot

- Henkilöstökulut 40 % (41 %)
- Vuokrat ja kauppapaikkakulut 34 % (33 %)
- ICT-kulut 6 % (5 %)
- Markkinointi- ja kanta-asiakasjärjestelmän kulut 12 % (12 %)
- Muut kulut 8 % (9 %)

Tilintarkastajien palkkiot

Milj. €	2018	2017
Palkkiot PwC-ketjuun kuuluville yhtiöille		
Tilintarkastus	0,9	1,0
Veroneuvonta	0,2	0,1
Muut palvelut	0,6	1,2
Yhteensä	1,7	2,2
Muut tilintarkastustoimistot	1,2	1,2

PricewaterhouseCoopers Oy:n palkkiot muista kuin tilintarkastuspalveluista Kesko-konserniin kuuluville yhtiöille olivat yhteensä 0,8 milj. euroa.

2.5 Liikevoittoon kirjatut valuuttakurssierot

Milj. €	2018	2017
Myynti	-0,1	0,0
Muut tuotot	4,8	1,9
Ostot	-0,3	-0,8
Muut kulut	-3,8	-3,7
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	0,5	-2,6

2.6 Tuloverot

Laadintaperiaatteet

Konsernin tuloslaskelman veroihin on kirjattu konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutokset. Konserniyhtiöiden verot on laskettu perustuen kunkin yhtiön paikallisen verolainsäädännön mukaan määräytyvään verotettavaan tuloon. Muihin laajan tuloksen eriin kirjattavien erien verovaikutus on kirjattu vastaavasti muihin laajan tuloksen eriin.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat kirjataan kaikista väliaikaisista eroista varojen ja velkojen verotuksellisten arvojen ja kirjanpitoarvojen välillä. Liikearvoista ei ole laskettu laskennallista verovelkaa siltä osin kuin liikearvot eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista ei kirjata laskennallista veroa, ellei voitonjako ole todennäköinen ja aiheuta siten veroseuraamuksia.

Laskennallinen vero on laskettu tilinpäätöspäivänä voimassa olevilla verokannoilla ja verokantojen muuttuessa tiedossa olevalla uudella verokannalla. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään saakka, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Samaa veronsaajaa koskevat konsernin laskennalliset verosaamiset ja -velat on netotettu.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät etuusperusteisista eläkejärjestelyistä, aineellista hyödykkeistä (poistoero), varauksista sekä yrityshankintojen yhteydessä suoritetuista tase-erien käypiin arvoihin arvostuksista.

Milj. €	2018	2017
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	-71,8	-54,8
Edellisten tilikausien verot	-0,2	-0,4
Laskennalliset verot	10,1	-2,7
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	-61,9	-57,9

Tuloslaskelman verokulun ja emoyhtiön verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäyslaskelma

Milj. €	2018	2017
Tulos ennen veroja	296,8	342,4
Verot emoyhtiön verokannan 20,0 % mukaan	-59,4	-68,5
Ulkomaisten tytäryhtiöiden erilaisten verokantojen vaikutus	4,2	2,2
Verovapaiden tulojen vaikutus	1,9	15,4
Vähennyskelvottomien kulujen vaikutus	-6,7	-0,6
Verotuksellisten tappioiden vaikutus	-0,6	-5,9
Konserniyhdistelyn vaikutus	0,2	0,3
Edellisten tilikausien verot	-1,2	-0,4
Verokantamuutoksen vaikutus	0,2	-0,3
Muut	-0,6	-0,1
Verot tuloslaskelmassa, jatkuvat toiminnot	-61,9	-57,9

1.1.2019 Norjassa voimaan astuneen yritysverokantamuutoksen vaikutus tilikauden 2018 veroihin oli 0,2 milj. euroa. 1.1.2018 Norjassa ja Latviassa voimaan astuneiden yritysverokantamuutosten vaikutus tilikauden 2017 veroihin oli -0,3 milj. euroa.

2.7 Osakekohtainen tulos

Laadintaperiaatteet

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten osakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus.

	2018	2017
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, milj. €	159,9	257,8
Osakkeiden lukumäärä		
Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo	99 181 927	99 426 302
Laimennettu ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo	99 181 927	99 426 302
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos		
Laimentamaton ja laimennettu, jatkuvat toiminnot, €	2,18	2,75
Laimentamaton ja laimennettu, lopetetut toiminnot, €	-0,56	-0,16
Laimentamaton ja laimennettu, konserni yhteensä, €	1,61	2,59
Vertailukelpoinen tulos/osake, laimentamaton, jatkuvat toiminnot, €	2,47	2,29

Vertailukelpoisen tuloksen täsmäytyslaskelma on esitetty liitteessä 2.2.

2.8 Rahavirtalaskelmaan liittyvät liitetiedot

Investoinnit ja rahoitustapahtumat, joihin ei liity rahaliikennettä

Milj. €	2018	2017
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankinnat yhteensä	236,2	326,0
Tytäryhtiöhankinnat ja investoinnit osakkuusyhtiöihin sekä muihin sijoituksiin yhteensä	181,3	2,0
Investoinnit yhteensä	417,5	328,0
joista kassastamaksuilla rahoitetut	375,9	305,1
Hankittuihin yhtiöihin liittyvät lainat ja rahavarat	29,5	1,0
Maksut aikaisempien tilikausien investoinneista	-16,3	-9,6
Rahoitusleasingillä tai muulla velalla rahoitetut investoinnit	28,4	31,5
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	417,5	328,0

Liiketoiminnan rahavirtojen oikaisut

Milj. €	2018	2017
Oikaistaan tuloslaskelman erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja erät, jotka esitetään muualla rahavirtalaskelmassa:		
Varausten muutos	-3,1	1,5
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	10,1	-1,6
Arvon alentumiset	3,4	0,0
Luottotappiot	5,2	4,9
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden sekä liiketoimintojen myyntivoitot	-9,3	-91,2
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden sekä liiketoimintojen myyntitappiot	1,7	4,0
Osakepalkkiokulut	-2,8	-2,6
Etuuspohjaiset eläkkeet	57,1	1,7
Muut	-6,5	5,4
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	55,9	-78,0

Liiketoiminnan rahavirtojen oikaisujen ryhmä Muut sisältää ostojen ja myyntien toteutumattomien kurssivoittojen ja -tappioiden oikaisun sekä muiden ei-maksuperusteisten erien oikaisun.

Rahavirtalaskelman rahavarat

Milj. €	2018
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat (maturiteetti alle 3 kk), jatkuvat toiminnot	31,7
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat (maturiteetti alle 3 kk), lopetetut toiminnot	-
Rahavarat, jatkuvat toiminnot	107,5
Rahavarat, lopetetut toiminnot	0,4
Yhteensä	139,6

Milj. €	2017
Myytävissä olevat rahoitusvarat (maturiteetti alle 3 kk), jatkuvat toiminnot	34,0
Myytävissä olevat rahoitusvarat (maturiteetti alle 3 kk), lopetetut toiminnot	3,5
Rahavarat, jatkuvat toiminnot	129,7
Rahavarat, lopetetut toiminnot	3,0
Yhteensä	170,2

Rahavirtalaskelmassa rahavaroina käsitellään taseen rahavarojen lisäksi ne jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat, jotka eräänntyvät alle kolmen kuukauden kuluessa hankinta-ajankohdasta lukien.

Rahavarojen ja velkojen täsmätyslaskelma

Milj. €	2018
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat (maturiteetti alle 3 kk)	31,7
Rahavarat	107,9
Lainat - vuoden kuluessa takaisin maksettavat (mukaan lukien luotolliset tilit)	-233,4
Lainat - yli vuoden kuluttua takaisin maksettavat	-177,8
Rahavarojen ja velkojen netto	-271,7

Milj. €	2017
Myytävissä olevat rahoitusvarat (maturiteetti alle 3 kk)	37,5
Rahavarat	132,7
Lainat - vuoden kuluessa takaisin maksettavat (mukaan lukien luotolliset tilit)	-404,6
Lainat - yli vuoden kuluttua takaisin maksettavat	-129,3
Rahavarojen ja velkojen netto	-363,7

Milj. €	2018
Rahavarat ja jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat (maturiteetti alle 3 kk)	139,6
Bruttovelat - kiinteäkorkoiset	-241,7
Bruttovelat - vaihtuvakorkoiset	-169,5
Rahavarojen ja velkojen netto	-271,7

Milj. €	2017
Rahavarat ja myytävissä olevat rahoitusvarat (maturiteetti alle 3 kk)	170,2
Bruttovelat - kiinteäkorkoiset	-363,6
Bruttovelat - vaihtuvakorkoiset	-170,3
Rahavarojen ja velkojen netto	-363,7

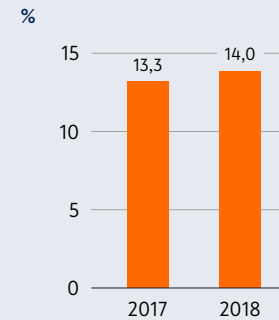
Milj. €	Muut varat		Rahoitukseen liittyvät velat				Yhteensä
	Rahavarat ja luotolliset tilit	Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat	Rahoitusleasing vuoden kuluessa	Rahoitusleasing yli vuoden kuluttua	Lainat vuoden kuluessa	Lainat yli vuoden kuluttua	
Rahavarojen ja velkojen netto 1.1.2018	132,7	37,5	-3,5	-7,0	-401,1	-122,3	-363,7
Rahavirrat	-30,1	-5,3	1,3	3,7	169,8	-53,1	86,3
Tytäryhtiöhankinnat	7,0		0,0	0,0	-0,4		6,6
Tytäryhtiömyynnit							0,0
Hankinnat - rahoitusleasing ja kannustimet			0,0	0,1			0,2
Valuuttakurssioikaisut	-1,7	-0,4	0,0	0,0	0,3	0,8	-1,1
Rahavarojen ja velkojen netto 31.12.2018	107,9	31,7	-2,1	-3,2	-231,4	-174,6	-271,7

Milj. €	Muut varat		Rahoitukseen liittyvät velat				Yhteensä
	Rahavarat ja luotolliset tilit	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Rahoitusleasing vuoden kuluessa	Rahoitusleasing yli vuoden kuluttua	Lainat vuoden kuluessa	Lainat yli vuoden kuluttua	
Rahavarojen ja velkojen netto 1.1.2017	141,3	59,6	-2,9	-5,7	-153,1	-352,9	-313,8
Rahavirrat	-8,4	-22,1	1,7	5,4	-235,5	230,6	-28,3
Tytäryhtiöhankinnat	1,0				-13,1		-12,1
Tytäryhtiömyynnit	-1,2		0,0	0,0	0,0	0,0	-1,2
Hankinnat - rahoitusleasing ja kannustimet			-2,3	-6,8			-9,1
Valuuttakurssioikaisut	0,1		0,0	0,1	0,6	0,0	0,7
Rahavarojen ja velkojen netto 31.12.2017	132,7	37,5	-3,5	-7,0	-401,1	-122,3	-363,7

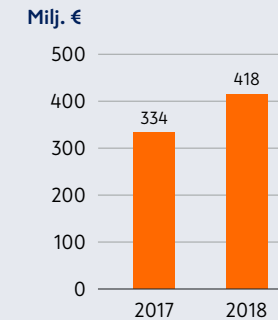
3. SIDOTTU PÄÄOMA

- 3.1 Sidottu pääoma ja käyttöpääoma
- 3.2 Yrityssostot ja mydyt omaisuuserät
- 3.3 Aineelliset hyödykkeet
- 3.4 Aineettomat hyödykkeet
- 3.5 Vaihto-omaisuus
- 3.6 Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset
- 3.7 Lopetetut toiminnot ja myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja niihin liittyvät velat
- 3.8 Eläkesaamiset
- 3.9 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä
- 3.10 Varaukset

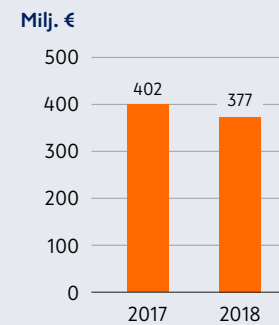
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, jatkuvat toiminnot

Investoinnit, jatkuvat toiminnot

Käyttöpääoma, jatkuvat toiminnot

3.1 Sidottu pääoma ja käyttöpääoma

Sidottu pääoma

Milj. €	Liite	31.12.2018	31.12.2017
Aineelliset hyödykkeet	3.3	1 196,4	1 140,7
Aineettomat hyödykkeet	3.4	492,1	364,3
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	3.9	123,5	117,4
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	4.3	20,8	-
Myytavissä olevat pitkäaikaiset rahoitusvarat	4.3	-	23,0
Pitkäaikaiset saamiset	4.3	65,7	65,4
Eläkesaamiset	3.8	148,0	207,5
Korolliset lyhytaikaiset saamiset	4.5	2,7	1,5
Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät	3.7	61,0	1,8
Korottomat pitkäaikaiset velat	4.5	-0,2	-1,5
Eläkevelvoitteet		-0,4	-0,4
Varaukset	3.10	-52,2	-56,7
Myytävänä oleviksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat	3.7	-14,9	-0,1
Käyttöpääoma		376,8	402,0
Yhteensä, jatkuvat toiminnot		2 419,3	2 265,0
Lopetetut toiminnot, sidotun pääoman varat	3.7	-	210,3
Jatkuvien ja lopetettujen toimintojen väliset eliminoinnit sidotun pääoman varoista	3.7	-	-3,3
Lopetetut toiminnot, sidotun pääoman velat	3.7	-	-30,1
Jatkuvien ja lopetettujen toimintojen väliset eliminoinnit sidotun pääoman veloista	3.7	-	2,6
Yhteensä, konserni		2 419,3	2 444,4

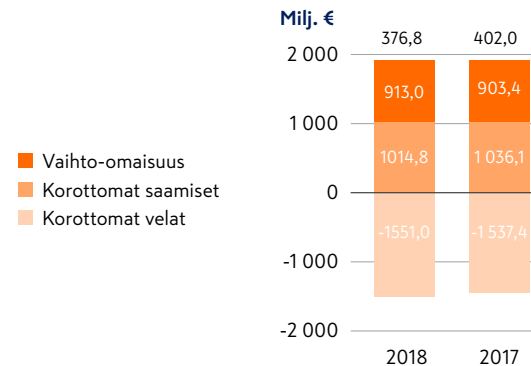
Siirtovelat muodostuvat lähinnä ostojen ja henkilöstökulujen jaksotuksista.

Korottomiin pitkäaikaisiin velkoihin sisältyy lisäksi toimialoille kohdistamaton erä 29,2 milj. euroa (29,9 milj. euroa), joka liittyy yhteisyritykselle myytyjen kiinteistöjen myyntivoittojaksotukseen. Erä ei sisälly sidottuun pääomaan.

Käyttöpääoma

Milj. €	Liite	31.12.2018	31.12.2017
Vaihto-omaisuus	3.5	913,0	903,4
Myyntisaamiset	3.6	820,3	827,9
Tuloverosaamiset	3.6	0,1	11,1
Muut korottomat saamiset	3.6	194,4	197,1
Ostovelat	4.3 4.5	-982,7	-999,4
Muut korottomat velat	4.3 4.5	-197,8	-225,5
Tuloverovelat	4.5	-16,5	-5,6
Siirtovelat	4.3 4.5	-353,9	-307,0
Yhteensä, jatkuvat toiminnot		376,8	402,0
Lopetetut toiminnot, käyttöpääoman varat	3.7	-	46,0
Jatkuvien ja lopetettujen toimintojen väliset eliminoinnit käyttöpääoman varoista	3.7	-	-3,3
Lopetetut toiminnot, käyttöpääoman velat	3.7	-	-30,1
Jatkuvien ja lopetettujen toimintojen väliset eliminoinnit käyttöpääoman veloista	3.7	-	2,6
Yhteensä, konserni		376,8	417,1

Käyttöpääoma, jatkuvat toiminnot

3.2 Yritystot ja mydyt omaisuuserät

Yritystot 2018

Kesäkuussa Kesko Oyj sopi Reinin lihan ja Kalatukku E. Erikssonin ostamisesta osaksi foodservice-tukkukauppa Kesprota. Reinin Liha Oy:n yrityskauppa toteutui 1.6.2018 ja Kalatukku E. Eriksson Oy:n 2.7.2018. Osakekauppoina toteutettujen yritysostojen velaton kauppahinta oli yhteensä 15 milj. euroa.

Kesäkuussa Kesko Oyj:n tytäryhtiö Byggnakker Handel AS sopi ostavansa norjalaiset rautakauppayhtiöt Skattum Handel AS:n ja Gipling AS:n. Skattum Handel AS:n yrityskauppa toteutui 2.7.2018 ja Gipling AS:n 23.7.2018. Osakekauppoina toteutettujen yritysostojen velaton kauppahinta oli yhteensä 1 467 milj. Norjan kruunua (147 milj. euroa).

Lokakuussa Kesko-konserniin kuuluva Kesko Senukai osti latvialaisen 1A Groupin, joka on yksi Baltian johtavista verkkovähittäiskaupan toimijoista. 1A Groupin vuoden 2017 liikevaihto oli noin 41 miljoonaa euroa ja sillä on toimintaa Latviassa, Virossa ja Liettuassa.

Skattum Handel AS ja Gipling AS

Skattum Handel AS ja Gipling AS ovat operoineet kauppiaaliiketoimintamallilla Byggnakker-kauppoja. Yritystotosten jälkeen Byggnakker-ketju hallinnoi yhteensä 30 Byggnakker-myyntialuetta, mikä lisää entisestään mahdollisuuksia kasvun ja kannattavuuden parantamiseen Norjassa. Tämän lisäksi 35 Byggnakker-kauppaa toimii kauppiaaliiketoimintamallilla.

Taulukossa on esitetty tiivistelmä maksetusta vastikkeesta, Kesko-konsernille hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvoista hankintahetkellä sekä yritysostojen rahavirtavaikutuksesta.

Hankittujen aineettomien hyödykkeiden alustava käypä arvo hankintahetkellä (mukaan lukien asiakassuhteet) on yhteensä 8 milj. euroa. Lyhytaikaisten myyntisaamisten tasearvo vastaa niiden käypää arvoa. Hankinnasta syntyvä liikearvo, 93 milj. euroa, heijastaa markkinaosuutta ja liiketoimintaosaamista sekä synergiaetuja, joita odotetaan toteutuvan hankinnassa, valikoimissa ja logistiikassa, ICT-järjestelmissä sekä toimintojen tehokkuudessa. Vuoden 2018 konsernin tulokseen sisältyy yritysostoista aiheutuneita kuluja 1,8 milj. euroa. Kulut on esitetty vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä.

2018 Milj. €	Skattum Handel AS ja Gipling AS	Kalatukku E. Eriksson Oy ja Reinin Liha Oy
Maksettu vastike	147	15
Hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käyvät arvot hankintahetkellä		
Aineettomat hyödykkeet	8	8
Aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset	6	6
Vaihto-omaisuus	31	2
Saamiset	36	4
Laskennallinen verosaaminen	1	-
Rahat ja pankkisaamiset	5	1
Varat yhteensä	86	21
Ostovelat, muut velat, varaukset	31	6
Laskennallinen verovelka	1	2
Velat yhteensä	32	8
Hankittu nettovarallisuus yhteensä	54	13
Liikearvo	93	2
Hankinnan rahavirtavaikutus		
Maksettu vastike	-153	-15
Hankitut rahavarat	6	1
Maksamaton osuus	-	2
Hankinnan rahavirtavaikutus	-147	-12

Skattum Handel AS:n ja Gipling AS:n vaikutus heinä–joulukuun liikevaihtoon oli 40 milj. euroa. Vaikutus vertailukelpoiseen heinä–joulukuun liikevoittoon oli +2,2 milj. euroa. Jos yritysostot olisivat toteutuneet 1.1.2018, olisi vaikutus konsernin liikevaihtoon ollut johdon arvioiden mukaan noin 71 milj. euroa. Vaikutus vertailukelpoiseen liikevoittoon olisi ollut +5,9 milj. euroa. Liikevaihtoa ja vertailukelpoista liikevoittoa määritettäessä johto arvioi, että käypien arvojen kirjaukset hankintapäivänä olisivat samat, jos hankinta olisi toteutunut 1.1.2018.

Kalatukku E. Eriksson Oy ja Reinin Liha Oy

Kalatukku E. Eriksson on vahva toimija kalatuotteissa. Reinin Liha on tuoreen, pakkaamatoman lihan palveleva erikoisliike. Reinin Lihan ja Kalatukku E. Erikssonin yritysostojen myötä Kespro pystyy tarjoamaan perinteisen tukkuvalikoiman ohella tuoretuotteiden erikoisliikkeiden tuotteita ja osaamista aikaisempaa huomattavasti laajemmassa mittakaavassa.

Taulukossa on esitetty tiivistelmä maksetusta vastikkeesta, Kesko-konsernille hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvoista hankintahetkellä sekä yritysostojen rahavirtavaikutuksesta.

Hankittujen aineettomien hyödykkeiden alustava käypä arvo hankintahetkellä (mukaan lukien asiakassuhteet ja tavaramerkit) on yhteensä 8 milj. euroa. Lyhytaikaisten myyntisäämisten tasearvo vastaa niiden käypää arvoa. Hankinnasta syntyvä liikearvo, 2 milj. euroa, heijastaa synergiaetuja, joita odotetaan realisoituvan yhteisistä asiakkuuksista, logistiikassa sekä ICT:ssä ja hallinnossa. Vuoden 2018 konsernin tulokseen sisältyy yritysostoista aiheutuneita kuluja 0,9 milj. euroa. Kulut on esitetty vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä.

Reinin Lihan ja Kalatukku E. Erikssonin vaikutus konsernin kesä-joulukuun liikevaihtoon ja liikevoittoon oli vähäinen.

Yritysostot 2017

Vuonna 2017 Kesko-konsernilla ei ollut liiketoimintojen yhdistämisinä käsiteltäviä yritysostoja.

Myydyt omaisuuserät 2018

Kesko Oyj sopi helmikuussa 2018 myyvänsä 12 Pietarin ja Moskovan alueilla toimivaa K-Rauta-kiinteistöä ranskalaisen Leroy Merlinin Venäjän yhtiölle. Venäjän rautakauppaliiketoiminta on raportoitu lopetettuna toimintona ja tarkempia tietoja on esitetty liitteessä 3.7.

Myydyt omaisuuserät 2017

Toukokuussa 2017 Kesko myi kiinteistösijoitusyhtiö UAB Baltic Retail Propertiesille seitsemän Kesko Senukain käyttämää kauppapaikkaa Virossa ja Latviassa. Samalla Kesko hankki 10 %:n omistusosuuden kiinteistösijoitusyhtiöstä.

Kesäkuussa 2017 Kesko Oyj:n tytäryhtiö Konekesko Oy myi Yamarin-veneliiketoimintansa Yamaha Motor Europe N.V.:n omistamalle tytäryhtiölle Inhan Tehtaat Oy Ab:lle. Samalla toteutettiin Yamahan vapaa-ajan koneiden Suomen edustuksen siirto Konekesko Oy:ltä Yamaha Motor Europe N.V.:lle.

Kesäkuussa 2017 Kesko Oyj myi Asko- ja Sotka-huonekalukauppaketjuista vastaavan Indoor Groupin Sievi Capital Oyj:n, kolmen Sotka-ketjun franchising-yrittäjän ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Eteran omistamalle yhtiölle. Osakekauppana toteutettavan kaupan velaton kauppahinta oli 67 milj. euroa.

Kesäkuussa 2017 Kesko Oyj myi K-maatalous-liiketoimintansa ruotsalaiselle Lantmännen ek förille. Osakekauppana toteutetun kaupan velaton kauppahinta oli 38,5 milj. euroa.

Myytyjen liiketoimintojen nettovarot

Milj. €	2018	2017
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	-	66,1
Vaihto-omaisuus	-	61,3
Saamiset	-	69,4
Rahavarat	-	1,2
Laskennalliset verot	-	-7,8
Velat	-	-117,7
Varaukset	-	-0,4
Nettovarot yhteensä	-	72,2

24.5.2017 toteutetun Baltian kiinteistökaupan vaikutus konsernin nettovaroihin oli 14,0 milj. euroa.

3.3 Aineelliset hyödykkeet

Laadintaperiaatteet

Aineelliset hyödykkeet muodostuvat pääosin maa-alueista, rakennuksista sekä koneista ja kalustosta. Aineelliset hyödykkeet on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla sekä mahdollisilla arvonalentumisilla. Hankittujen liiketoimintojen aineelliset hyödykkeet arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon.

Aineellisten hyödykkeiden myöhemmin syntyvät menot sisällytetään hyödykkeen kirjanpitoarvoon tai kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi vain, kun on todennäköistä, että konsernille koituu hyödykkeestä taloudellista hyötyä tulevaisuudessa ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määriteltävissä. Uudella osalla korvatus hyödykkeen osan kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta. Rakennusten koneita ja laitteita käsitellään erillisinä hyödykkeinä ja näiden uusimiseen liittyvät merkittävät menot aktivoidaan. Kaikki muut aineellisten hyödykkeiden korjaus-, huolto- ja ylläpitomenot kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne toteutuvat.

Aineellisista hyödykkeistä tehdään tasapoistot niiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tavallisimmat arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

Rakennukset ja rakennelmat	10-33 vuotta
Rakennusten osat	8-10 vuotta
Koneet ja kalusto	3-8 vuotta
Autot ja kuljetuskalusto	5 vuotta

Aineellisten hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa. Mikäli arvioissa taloudellisesta vaikutusajasta tai taloudellisen hyödyn jakautumisesta on tapahtunut muutoksia aikaisempiin arvioihin verrattuna, otetaan arvion muutoksen vaikutus huomioon.

Aineellisten hyödykkeiden poistot lopetetaan silloin, kun hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi pitkäaikaiseksi omaisuuseräksi.

Aineellisten hyödykkeiden myynneistä ja luovutuksista syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan ja esitetään liiketoiminnan muina tuottoina ja kuluina.

Konserni ei ole aktivoinut korkomenoja osaksi hyödykkeiden hankintamenoja, koska konsernilla ei ole ehdot täyttäviä omaisuuseriä.

2018 Milj. €	Maa- ja vesialueet	Raken- nukset ja raken- nelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä 2018
Hankintameno						
Hankintameno 1.1.	313,7	1 279,2	520,8	60,4	50,0	2 224,0
Kurssierot	-0,6	-2,3	-2,0	-0,3	-0,1	-5,3
Lisäykset	12,9	56,1	108,3	0,7	25,1	203,1
Liiketoimintojen hankinnat	0,1	5,0	6,2	0,0		11,4
Vähennykset	-4,7	-14,6	-61,1	-0,3	-4,1	-84,7
Siirrot myytävänä oleviin	-60,7	-117,1	-12,7	-30,9	-36,9	-258,2
Hankintameno 31.12.	260,8	1 206,4	559,5	29,6	34,0	2 090,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset						
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-7,0	-517,8	-371,9	-34,3		-931,0
Kurssierot		0,7	1,5	0,2		2,4
Vähennysten kertyneet poistot	0,1	6,2	38,2	0,2		44,7
Siirrot myytävänä oleviin, kertyneet poistot	0,9	66,9	15,8	16,6		100,2
Tilikauden poisto ja arvonalentumiset	0,0	-55,3	-52,9	-2,0		-110,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-6,0	-499,3	-369,4	-19,2		-893,8
Kirjanpitoarvo 1.1.	306,8	761,4	148,9	26,0	50,0	1 293,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	254,8	707,1	190,1	10,4	34,0	1 196,4

2017 Milj. €	Maa- ja vesialueet	Raken- nukset ja raken- nelmat	Koneet ja ka- lusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä 2017
Hankintameno						
Hankintameno 1.1.	302,8	1 058,9	530,7	58,4	101,1	2 052,0
Kurssierot	-5,4	-15,2	-4,1	-2,8	-0,4	-27,9
Lisäykset	13,0	185,6	75,1	4,3	29,3	307,4
Liiketoimintojen hankinnat	2,8	8,6	0,0	0,0		11,4
Vähennykset	-0,8	-6,1	-75,4	-0,3	-6,4	-89,0
Liiketoimintojen myynnit	-1,2	-12,9	-12,5	-0,1	-0,1	-26,8
Siirrot erien välillä	2,5	60,2	7,0	0,9	-73,6	-3,0
Hankintameno 31.12.	313,7	1 279,2	520,8	60,4	50,0	2 224,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset						
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-6,1	-485,6	-378,7	-31,2		-901,6
Kurssierot	0,0	5,9	2,9	1,4		10,2
Vähennysten kertyneet poistot	0,3	4,8	50,3	0,2		55,6
Myytyjen liiketoimintojen kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-1,1	7,5	9,0	0,1		15,6
Siirtojen kertyneet poistot		0,0	0,1	0,0		0,1
Tilikauden poisto ja arvonalentumiset	0,0	-50,4	-55,5	-4,9		-110,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-7,0	-517,8	-371,9	-34,3		-931,0
Kirjanpitoarvo 1.1.	296,6	573,3	152,0	27,2	101,1	1 150,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	306,8	761,4	148,9	26,0	50,0	1 293,1

Aineellisiin hyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla vuokrattuja koneita ja kalustoa seuraavasti:

Milj. €	2018	2017
Hankintameno	42,6	28,5
Kertyneet poistot	-24,0	-18,3
Kirjanpitoarvo	18,6	10,2

3.4 Aineettomat hyödykkeet

Laadintaperiaatteet

Liikearvo ja tavaramerkit

Liikearvoja ei poisteta, vaan ne testataan arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun on viitteitä arvonalentumisesta. Arvonalentumisen testaamista varten liikearvot on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvot arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon ja ennen 1.1.2004 hankituilta osin oletushankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla. Mahdollinen negatiivinen liikearvo tuloutetaan välittömästi. Liikearvosta kirjattua arvonalentumista ei peruuteta.

Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja. Ne testataan arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun on viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta. Näihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyy yrityshankintojen yhteydessä aktivoituja tavaramerkkejä, jotka on kirjattu hankinta-ajankohdan käypään arvoon.

Muut aineettomat hyödykkeet

Määriteltävissä olevan taloudellisen vaikutusajan omaavien aineettomien hyödykkeiden hankintamenot merkitään taseeseen ja kirjataan kuluksi niiden taloudellisena vaikutusajana. Tällaisia aineettomia hyödykkeitä ovat ohjelmistolisenssit, asiakassuhteet ja lisenssit, jotka on yritysostojen yhteydessä arvostettu hankinta-ajankohdan käypään arvoon sekä vuokraoikeudet, jotka poistetaan niiden todennäköisen vuokrauden aikana.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

Ohjelmistot ja -lisenssit	3-5 vuotta
Asiakas- ja toimittajasuhteet	10 vuotta
Lisenssit	20 vuotta

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot on kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan niiden syntymishetkellä, sillä konsernilla ei ole aktivointikelpoisia kehittämismenoja. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida myöhemmillä kausilla.

Tietojärjestelmät

Uusien tietokoneohjelmistojen kehitysprojekteihin liittyvät välittömät menot aktivoidaan osaksi ohjelmistojen hankintamenoa. Tietokoneohjelmistot sisältyvät taseessa aineetomiin hyödykkeisiin ja niiden hankintameno poistetaan ohjelmistojen taloudellisena vaikutusaikana. Ohjelmistojen ylläpitomenot kirjataan kuluksi syntymishetkellä.

Rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuuserien arvonalentumiset

Konsernissa arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko olemassa viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on saattanut alentua. Mikäli tällaisia viitteitä ilmenee, arvioidaan omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvosta sekä rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavista aineettomista hyödykkeistä kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan vuosittain riippumatta siitä, onko viitteitä arvonalentumisesta olemassa. Lisäksi arvonalentumistesti tehdään aina, kun on viitteitä arvonalentumisesta.

Kerrytettävissä olevalla rahamäärällä tarkoitetaan omaisuuserän käypää arvoa luovutuksesta aiheutuville menoilla vähennettynä tai sitä korkeampaa käyttöarvoa. Kerrytettävissä olevaa rahamäärää ei useinkaan voida arvioida omaisuuseräkohtaisesti. Tällöin, kuten myös liikearvon osalta, kerrytettävissä oleva rahamäärä määritellään sille rahavirtaa tuottavalle yksikölle, johon liikearvo tai muu omaisuuserä kuuluu.

Arvonalentuminen kirjataan, mikäli omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää omaisuuserästä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentuminen kirjataan tuloslaskelmaan. Omaisuuserästä aikaisemmin kirjattu arvonalentuminen peruutetaan, jos uudelleen

arvioitaessa kerrytettävissä oleva rahamäärä on kasvanut. Omaisuuserän arvonalentumista ei kuitenkaan peruuteta enempää kuin mikä omaisuuserän kirjanpitoarvo olisi ollut ennen arvonalentumisen kirjaamista. Liikearvosta tehtyä arvonalentumista ei peruuteta missään tilanteessa.

2018 Milj. €	Liikearvo	Tavara- merkit	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennako- maksut	Yhteensä 2018
Hankintameno					
Hankintameno 1.1.	237,5	89,3	222,6	17,0	566,5
Kurssierot	-3,5	-0,3	-0,6		-4,5
Lisäykset	110,9		30,4	12,6	153,9
Liiketoimintojen hankinnat		5,3	14,0		19,3
Vähennykset			-19,9	-2,1	-21,9
Siirrot myytävänä oleviin	-14,5		-2,5	-9,7	-26,7
Hankintameno 31.12.	330,4	94,3	244,0	17,9	686,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset					
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-65,2	-7,2	-117,8	0,0	-190,2
Kurssierot	0,0	0,1	0,6		0,7
Siirrot myytävänä oleviin, kertyneet poistot	14,5		1,9		16,4
Vähennysten kertyneet poistot	-1,0		16,6		15,6
Tilikauden poisto ja arvonalentumiset	0,0		-36,9		-36,9
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-51,7	-7,1	-135,7	0,0	-194,5
Kirjanpitoarvo 1.1.					
	172,3	82,2	104,7	17,0	376,2
Kirjanpitoarvo 31.12.					
	278,7	87,2	108,3	17,9	492,1

2017 Milj. €	Liikearvo	Tavara- merkit	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennako- maksut	Yhteensä 2017
Hankintameno					
Hankintameno 1.1.	249,6	131,0	284,0	18,3	682,9
Kurssierot	-0,2	-2,6	-4,0	0,0	-6,9
Lisäykset	1,0		17,7	14,2	32,9
Liiketoimintojen hankinnat			0,0		0,0
Vähennykset			-80,6	-0,5	-81,1
Liiketoimintojen myynnit	-12,9	-39,1	-12,4	0,0	-64,3
Siirrot erien välillä			18,0	-14,9	3,0
Hankintameno 31.12.	237,5	89,3	222,6	17,0	566,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset					
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-59,7	-7,8	-184,9	0,0	-252,3
Kurssierot	0,2	0,6	2,9		3,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			80,6		80,6
Myytyjen liiketoimintojen kertyneet poistot	8,8		12,0		20,8
Tilikauden poisto ja arvonalennukset	-14,5		-28,5		-43,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-65,2	-7,2	-117,8	0,0	-190,2
Kirjanpitoarvo 1.1.	189,9	123,3	99,1	18,3	430,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	172,3	82,2	104,7	17,0	376,2

Muut aineettomat hyödykkeet sisältää muita pitkävaikutteisia menoja, joista 70,3 milj. euroa (62,5 milj. euroa) on ohjelmistoja ja lisenssejä.

Liikearvot ja aineettomat oikeudet toimialoittain

Milj. €	Tavara- merkit 2018	Liikearvo 2018	Diskont- taus- korko (WACC) 2018	Tavara- merkit 2017	Liikearvo 2017	Diskont- taus- korko (WACC) 2017
Päivittäistavara- kauppa, ketjuliiketoiminta		76,1	6,0		76,1	6,0
Päivittäistavara- kauppa, Kespro	5,3	2,0	6,0			
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa						
Byggmakker, Norja	23,6	93,4	7,0	23,9		7,0
Onninen	58,3	55,1	7,3	58,3	55,1	7,2
Kesko Senukai, Baltia		32,0	7,0		21,1	7,0
Autokauppa		20,0	7,0		20,0	7,0
Yhteensä	87,2	278,7		82,2	172,3	

Aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta ja aina, kun on viitteitä arvonalentumisesta.

Aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvien tavaramerkkien (brändit) taloudellinen vaikutusaika on arvioitu rajoittamattomaksi, koska niiden on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Arvio perustuu siihen, että ei ole ennakoitavissa rajaa sille ajanjaksolle, jonka aikana nämä tavaramerkit kerryttävät rahavirtaa konsernille. Tavaramerkit sisältyvät yrityshankintojen yhteydessä hankittuihin omaisuuseriin.

Rahavirtaa tuottavat yksiköt on määritelty enintään raportoitavien toimialojen tasolle.

WACC on määritelty verojen jälkeen. Korkoa on käytetty arvonalentumistestauksessa.

Liikearvojen ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistestaus

Rahavirtaa tuottavan yksikön liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu arvonalentumistestauksessa käyttöarvolaskelmiin. Näissä laskelmissa ennakoituvat rahavirrat perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin, jotka kattavat kolmen vuoden ajanjakson. Suunnitelmien tärkeimmät oletukset ovat kokonaismarkkinoiden kasvu- ja kannattavuuskehitys, kauppapaikkaverkoston muutokset, tuote- ja palveluvalikoima, hin-

noittelu sekä liiketoiminnan kustannusten kehitys. Tämän ajanjakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu 1,5-2,0 %:n (1,5-2,0 %) kasvuennusteen mukaan maakohtaiset erot huomioiden.

Diskonttauskorkona on käytetty toimialoitain ja maittain määritettyä pääoman tuottovaatimusta (WACC) verojen jälkeen, jota oikaistaan testauksen yhteydessä verovaikutuksella. Tuottovaatimuksen laskentakomponentit ovat riskitön tuotto prosentti, markkinariskipremio, toimialakohtainen betakerroin, tavoitepääomarakenne, vieraan pääoman kustannus sekä maariskit. Diskonttauskorot pysyivät edellisvuoden tasolla.

Arvonalentumiset

Tilikauden 2018 aikana liikearvoihin ja aineettomiin oikeuksiin ei kohdistunut arvonalentumisia. Tilikauden 2017 aikana K-rauta Rusin (rakentamisen ja talotekniikan kauppa) liikearvosta tehtiin 14,5 milj. euron suuruinen arvonalentuminen.

Herkkyysanalyysi

Keskeiset muuttujat arvonalentumistestauksessa ovat käyttökateprosentti ja diskonttauskorko. Herkin oletuksissa tapahtuville muutoksille on autokauppaan liittyvä liikearvo, jossa yli 1,2 %-yksikön aleneminen käyttökateen residuaalissa aiheuttaisi arvonalentumistilanteen. Arvioitaessa muita rahavirtaa tuottavia yksiköitä johdon arvioiden mukaan minkään keskeisen muuttujan ennakoitavissa oleva muutos ei johtaisi tilanteeseen, jossa yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaisi sen kirjanpitoarvon.

Liikearvo ja tavaramerkit

Milj. €

3.5 Vaihto-omaisuus

Laadintaperiaatteet

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvolla tarkoitetaan tavanomaisessa liiketoiminnassa saatavaa arviotua myyntihintaa, josta on vähennetty arvioidut myynnistä aiheutuvat välttämättömät menot. Hankintameno määritetään pääsääntöisesti painotetun keskihankintahinnan mukaan. Eräiden vaihto-omaisuusryhmien hankintameno määritetään FIFO-menetelmällä. Valmiina hankittujen tuotteiden hankintamenoon luetaan kaikki ostomenot hankintarahateineen. Itse valmistettujen tuotteiden hankintamenoon luetaan kaikki valmistusmenot sisältäen välittömät menot ja osuudet valmistuksen muuttuvista ja kiinteistä yleismenoista. Hankintameno ei sisällä vieraan pääoman menoja.

Milj. €	2018	2017
Tavarat	904,9	931,7
Ennakkomaksut	8,1	6,9
Yhteensä	913,0	938,6
Vaihto-omaisuuden arvonalennus nettorealisointiarvoon	39,3	44,3

3.6 Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset

Laadintaperiaatteet

Myyntisaamiset on kirjattu kirjanpitoon alkuperäisen myynnin määräisenä. IFRS 9 -standardin uuden arvonalentumismallin mukaan arvonalentumiset tulee kirjata odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuen. Konserni on ottanut käyttöön standardin mahdollistaman yksinkertaistetun mallin myyntisaamisten arvonalentumisten kirjaamiseen varausmatriisin avulla. Arvonalentumismallia varten konserniyhtiöt on luokiteltu eri riskiluokkiin liiketoimintamallin ja toteutuneiden historiallisten luottotappioiden perusteella. Lisäksi arvonalentuminen kirjataan, jos on muutoin näyttöä velallisen maksukyvyttömyydestä,

konkurssista tai selvitystilasta. Arvonalentuminen kirjataan kuluksi muihin liiketoiminnan kuluihin. Jos aiemmin kuluksi kirjatusta erästä saadaan myöhemmin suoritus, se kirjataan vähentämään muita liiketoiminnan kuluja.

Milj. €	2018	2017
Korolliset saamiset		
Rahoitusleasingsaamiset	0,0	0,0
Korolliset laina- ja muut saamiset	2,7	1,5
Korolliset saamiset yhteensä	2,7	1,5
Myyntisaamiset	820,3	836,0
Tuloverosaamiset	0,1	11,1
Muut korottomat saamiset		
Korottomat laina- ja muut saamiset	22,1	21,8
Siirtosaamiset	172,3	174,5
Muut korottomat saamiset yhteensä	194,4	196,4
Yhteensä	1 017,5	1 045,0

Myyntisaamisista on kirjattu luottotappioiksi tuloslaskelmaan yhteensä 5,2 milj. euroa (4,9 milj. euroa). Luottoriskiä on kuvattu tarkemmin liitteessä 4.3.

Siirtosaamiset muodostuvat pääasiassa ostojen jaksotuksista.

Lyhytaikaisten myynti- ja lainasaamisten sekä lyhytaikaisten korollisten saamisten käyvän arvon oletetaan vastaavan niiden kirjanpitoarvoa saamisten lyhyen maturiteetin johdosta.

3.7 Lopetetut toiminnot ja myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja niihin liittyvät velat

Laadintaperiaatteet

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmät) luokitellaan myytävänä oleviksi, kun niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä ja myynti on erittäin todennäköinen. Jos niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä sen sijaan, että se kertyisi niiden jatkuvasta käytöstä, ne esitetään kirjanpitoarvoonsa tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on pienempi.

Tuloslaskelman vertailutietoja oikaistaan niiden toimintojen osalta, jotka on luokiteltu lopetetuiksi viimeisimmän esitettävän tilinpäätöskauden aikana. Lopetettujen toimintojen tulos siirretään siten omalle rivilleen myös vertailutietojen osalta. Tilikaudella 2017 konsernissa ei ollut lopetettuja toimintoja.

Lopetetut toiminnot

Kesko Oyj sopi helmikuussa 2018 myyvänsä 12 Pietarin ja Moskovan alueilla toimivaa K-Rauta-kiinteistöä ranskalaisen Leroy Merlinin Venäjän yhtiölle. Kiinteistöissä harjoitettu liiketoiminta ja varastot eivät sisällyneet kauppaan vaan liiketoiminta ajettiin alas vuoden 2018 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Kiinteistöjen omistusoikeus siirtyi ostajalle vuoden 2018 toisen vuosineljänneksen aikana. Kaupan ulkopuolelle jääneet kaksi rautakauppa-kiinteistöä Moskovan alueella myytiin joulukuussa 2018.

Kesko Oyj:lle realisoitui helmikuussa kiinteistöjen myynnistä 171 milj. euron positiivinen kassavirta. Kiinteistöjen myynnistä toteutui lopetettuihin toimintoihin nettona 16 milj. euron myyntivoitto. Toiminnan operatiivinen tulos verojen jälkeen oli -1,7 milj. euroa, minkä lisäksi liiketoiminnan alajasta kirjattiin -23 milj. euron lopetuskustannus sekä venäläisten tytäryhtiöiden oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen liittyneet kurssi- ja muuntoerot -39 milj. euroa. Lisäksi kiinteistöjen myynnistä aiheutui 8 milj. euron verokustannus.

Venäjän rautakauppaliketoiminta raportoidaan lopetettuna toimintona eikä se sisälly tilinpäätöksessä konsernin jatkuvien toimintojen tai rakentamisen ja talotekniikan kaupan lukuihin. Vuoden 2017 vertailutiedot on oikaistu tuloslaskelman, rahavirtalaskelman sekä

eräiden tunnuslukujen osalta. Keskon rautakaupan liikevaihto Venäjällä vuonna 2017 oli 184 milj. euroa ja vertailukelpoinen liikevoitto 0,6 milj. euroa.

Venäjän rautakaupan tulos

Milj. €	2018	2017
Tuotot	46	203
Kulut	-48	-217
Tulos ennen veroja	-1	-15
Tuloverot	0	-1
Tulos verojen jälkeen	-2	-16
Venäjän rautakaupan myyntitulos ja lopetuskulut ennen veroja	-46	
Tuloverot	-8	
Venäjän rautakaupan myyntitulos ja lopetuskulut verojen jälkeen	-54	
Tulos lopetetuista toiminnoista	-56	
Tilikauden laajan tuloksen erät verojen jälkeen	35	
Tilikauden laaja tulos lopetetuista toiminnoista	-21	

Venäjän rautakaupan varat ja velat

Milj. €	2018	2017
VARAT		
Aineettomat hyödykkeet	-	12
Aineelliset hyödykkeet	0	152
Laskennalliset verosaamiset	-	7
Yhteensä	0	171
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	-	35
Myyntisaamiset	0	8
Muut saamiset, koroton	10	3
Lainasaamiset, korollinen	-	5
Rahavarat	0	7
Yhteensä	10	57
Varat yhteensä	10	229

Milj. €	2018	2017
VELAT		
Pitkäaikaiset velat		
Laskennalliset verovelat	-	6
Yhteensä	-	6
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat	0	25
Muut velat, koroton	0	5
Muut velat, korollinen	-	96
Varaukset	0	-
Yhteensä	1	127
Velat yhteensä	1	133

Venäjän rautakaupan rahavirrat

Milj. €	2018	2017
Liiketoiminnan rahavirta	-23	10
Investointien rahavirta	164	-17
Rahoituksen rahavirta	-	-
Likvidien varojen lisäys	141	-7

Myytävänä olevat omaisuuserät

Kesko on ilmoittanut myyvänsä jäljellä olevan osuuden Baltian konekaupan tytäryhtiöistä ja Konekesko Oy:n Suomen maatalousliiketoiminnan Danish Agro -konsernille. Kesäkuusta 2018 lähtien Baltian konekaupan ja Suomen maatalouskoneliiketoiminnan varat ja velat on luokiteltu myytävänä oleviksi.

Kesko-konserniin kuuluva Konekesko Oy myi tilikauden aikana Still-trukkiliiketoiminnan. Myydyin liiketoiminnan varojen kirjanpitoarvo noin 1 milj. euroa on esitetty vertailuvuoden tiedoissa.

Milj. €	2018	2017
Aineettomat hyödykkeet	0,0	-
Maa-alueet	0,9	0,3
Rakennukset ja kiinteistöosakkeet	1,6	0,2
Koneet ja kalusto	1,0	0,0
Muut aineelliset hyödykkeet	0,0	-
Vaihto-omaisuus	53,7	1,3
Myyntisaamiset	3,6	-
Muut saamiset	10,1	-
Rahavarat	0,4	-
Myytävänä olevat pitkäaikaiset varat	71,5	1,8
Ostovelat	-9,9	-
Muut velat	-4,1	-0,1
Varaukset	-1,5	-
Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat	-15,4	-0,1

3.8 Eläkesaamiset

Laadintaperiaatteet

Konsernilla on sekä maksu- että etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä. Maksupohjaisista eläkejärjestelyistä suoritettavat maksut kirjataan kuluksi sen tilikauden tuloslaskelmaan, jota veloitus koskee. Maksupohjaisissa järjestelyissä konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista veloitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan eläke-etuuksien maksamisesta.

Etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä konsernille voi jäädä järjestelystä veloitteita tai varoja tilikauden maksun suorittamisen jälkeen. Eläkevelvoite kuvaa tulevien maksettavista etuuksista johtuvien kassavirtojen nykyarvoa. Eläkevelvoitteiden nykyarvo on laskettu ennakoituun etuusyksikköön perustuvaa menetelmää (The Projected Unit Credit Method) käyttäen. Eläkemenot kirjataan kuluksi työntekijöiden palvelusaikana vakuutusmatemaattisten laskelmien perusteella. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttaus korkona yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa. Näiden maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevastuun maturiteettia. Eläkejärjestelyn eläkevelvoitetta vastaavat varat on arvostettu tilinpäätöshetkellä käypiin arvoihin. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelman laajaan tulokseen.

Konsernilla on useita eläkejärjestelyjä eri toimintamaissa. Suomessa henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty työeläkevakuutusyhtiöiden kautta ja vapaaehtoinen lisäeläketurva pääosin Keskon Eläkekassan kautta. Työeläkevakuutusyhtiössä hoidettu lakisääteinen eläketurva on maksuperusteinen eläkejärjestely. Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt muodostuvat pääosin Keskon Eläkekassan myöntämästä lisäeläketurvasta.

Ulkomaisista tytäryhtiöissä olevat eläkejärjestelyt hoidetaan paikallisten määräysten ja käytännön mukaan ja ne ovat maksuperusteisia eläkejärjestelyitä.

Keskon Eläkekassa

Keskon Eläkekassa on osakkaidensa oma eläkelaitos, joka tarjoaa lisäeläketurvan niille toimintapiiriin kuuluville työntekijöille, jotka ovat jäsenenä Eläkekassan A-osastossa. A-osasto on suljettu 9.5.1998. Kassan sääntöjen mukaisten ehtojen täyttyessä jäsenille myönnetään vanhuuseläke 60–65 vuoden ikäisenä. Kassan myöntämän eläkkeen määrä on kassan sääntöjen perusteella lasketun henkilön eläkepalkkaan perustuvan eläkkeen ja lakisääteisen eläketurvan erotus. Yksittäisen kassan jäsenen eläkkeen määrään vaikuttavat yksilöllisesti lasketun eläkepalkan lisäksi henkilön jäsenyysaika Eläkekassassa. Eläkekassaan kuului vuoden 2018 lopussa 2 581 jäsentä, joista aktiiveja oli 579 ja eläkkeen saajia 2 002. Kesko-konsernin osuus Eläkekassan velvoitteesta on 96,9 % (96,9 %). Liitetiedoissa on esitetty Kesko-konsernin osuus Eläkekassasta lukuun ottamatta varojen jakautumista omaisuusryhmittäin ja velvoitteen maturiteettijakaumaa.

Eläkekassan toimintaa säätelee kassan sääntöjen lisäksi vakuutuskassalaki, lain nojalla annetut asetukset sekä viranomaisohjeet, ja kassan toimintaa valvoo Finanssivalvonta. Säädökset sisältävät määräyksiä mm. eläkevelvoitteen laskentaan ja velvoitteen kattamiseen liittyen. Eläkevelvoitteen tulee olla täysimääräisesti katettu järjestelyyn kuuluvilla varoilla, tilapäistä katevajausta sallitaan vain poikkeuksellisesti. Lisäksi säädökset sisältävät yksityiskohtaisia määräyksiä eläkevelvoitteen katteena olevan omaisuuden katekelpoisuudesta ja sijoitusriskien hajauttamisesta.

Keskon Eläkekassa maksoi tilikauden aikana konserniin kuuluville suomalaisille yhtiöille yhteensä 58,1 milj. euron ylikatepalautuksen. Kesko-konserni ennakoii, että se ei maksa kannatusmaksua Eläkekassalle vuoden 2019 aikana.

Taseen etuus pohjainen eläkesaaminen määräytyy seuraavasti:

Milj. €	2018	2017
Etuuspohjaisen velvoitteen nykyarvo	-254,2	-266,6
Järjestelyn varojen käypä arvo	402,2	474,1
Nettomääräinen saaminen taseessa	148,0	207,5
Taseen nettomääräisen saamisen muutos:		
Tilikauden alussa	207,5	164,7
Tuloslaskelmaan kirjatut tuotot/kulut	0,0	-3,2
Uudelleenarvostus	-2,3	45,0
Ylikatepalautus	-58,1	-
Suoritukset järjestelyyn ja järjestelyn kulut	1,0	1,1
Tilikauden lopussa	148,0	207,5

Milj. €	Etuuspohjaisen velvoitteen nykyarvo	Järjestelyn varojen käypä arvo	Yhteensä
1.1.2018	-266,6	474,1	207,5
Tilikauden työsuorituksen perustuva meno	-4,0		-4,0
Aiempaan työsuorituksen perustuva meno	-0,3		-0,3
Velvoitteen täyttämistä johtuvat voitot ja tappiot	0,0		0,0
Korkomeno/-tuotto	-5,4	9,8	4,4
	-9,7	9,8	0,0
Uudelleenarvostus			
Varojen tuotto		-10,7	-10,7
Demografiset muutokset			0,0
Rahoitusolettamamuutokset	3,9		3,9
Kokemusperäiset muutokset	4,4		4,4
	8,3	-10,7	-2,3
Suoritukset järjestelyyn ja järjestelyn kulut		1,0	1,0
Ylikatepalautus		-58,1	-58,1
Maksetut etuudet	13,8	-13,8	0,0
31.12.2018	-254,2	402,2	148,0

Milj. €	Etuuspohjaisen velvoitteen nykyarvo	Järjestelyn varojen käypä arvo	Yhteensä
1.1.2017	-302,3	467,1	164,7
Tilikauden työsuoritukseen perustuva meno	-4,8		-4,8
Aiempaan työsuoritukseen perustuva meno	-1,3		-1,3
Velvoitteen täyttämistä johtuvat voitot ja tappiot	0,4		0,4
Korkomeno/-tuotto	-4,4	6,9	2,5
	-10,0	6,9	-3,2
Uudelleenarvostus			
Varojen tuotto		13,2	13,2
Demografiset muutokset			0,0
Rahoitusolettamamuutokset	29,0		29,0
Kokemusperäiset muutokset	2,8		2,8
	31,8	13,2	45,0
Suoritukset järjestelyyn ja järjestelyn kulut		1,1	1,1
Maksetut etuudet	14,1	-14,1	0,0
31.12.2017	-266,6	474,1	207,5

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin 2018

Milj. €	Noteeratut	Noteeraamat-tomat	Yhteensä
Eurooppa			
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	63,9	61,5	125,4
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	60,5	10,1	70,6
Sijoitusrahastot	61,3	13,4	74,7
Kiinteistöt		88,6	88,6
Yhdysvallat			
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	2,6		2,6
Sijoitusrahastot	34,3		34,3
Muut maat			
Sijoitusrahastot	18,6		18,6
Yhteensä	241,3	173,6	414,9

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin 2017

Milj. €	Noteeratut	Noteeraamat-tomat	Yhteensä
Eurooppa			
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	97,3	60,0	157,3
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	25,0	31,3	56,3
Sijoitusrahastot	117,5	15,9	133,4
Kiinteistöt		87,6	87,6
Yhdysvallat			
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	5,3		5,3
Sijoitusrahastot	35,1		35,1
Muut maat			
Sijoitusrahastot	14,0		14,0
Yhteensä	294,2	194,8	489,0

Milj. €	2018	2017
Käypään arvoon sisältyy Kesko Oyj:n osakkeita	0,0	21,9
Käypään arvoon sisältyy Kesko-konsernin vuokraamia kiinteistöjä	124,5	122,2

Keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset:

	2018	2017
Diskonttauskorko	2,09 %	2,08 %
Palkankorotusoletus	2,18 %	2,23 %
Inflaatio	1,59 %	1,69 %
Eläkkeiden odotettu kasvu	1,86 %	1,97 %
Odotettu keskimääräinen jäljellä oleva työssäoloaika, vuotta	8	9

Eläkelvelvoitteiden painotettu keskimääräinen voimassaoloaika ja diskonttaamattomien eläkelvelvoitteiden oletettu maturiteettijakauma

	2018	2017
Eläkelvelvoitteiden painotettu keskimääräinen voimassaoloaika, vuotta	14	14
Diskonttaamattomien eläkelvelvoitteiden oletettu maturiteettianalyysi, milj. €		
Alle 1 vuosi	13,8	14,9
1-10 vuotta	114,2	117,8
10-20 vuotta	103,1	107,7
20-30 vuotta	68,8	73,3
Yli 30 vuotta	56,1	63,8
Yhteensä	356,0	377,5

Suomen eläkeuudistus

Suomen lakisääteistä eläketurvaa on uudistettu ja muutokset astuivat voimaan 1.1.2017. Uudistusten tavoitteena oli pidentää työuria, jotta lakisääteisen työeläkejärjestelmän rahoitus ja riittävä eläketurva voidaan taata myös tulevaisuudessa. Eläkekassan sääntöjä muutettiin ennen uudistuksen voimaan tuloa siten, että Eläkekassan lisäeläke-etuudessa ei kompensoida lakisääteisen eläkeiän noususta aiheutuvaa heikennystä lakisääteisessä eläketurvassa.

Eläkejärjestelyyn liittyvät riskit

Varoihin liittyvät riskit

Eläkekassan sijoitusomaisuus sisältää kiinteistöjä, osakkeita ja osakerahastoja, pääomarahastoja sekä pitkä- ja lyhytaikaisia korkosijoituksia. Eläkekassan sijoituspolitiikassa määritellään omaisuuslajikohtaiset sijoitusrajoitteet sekä sallitut sijoituskohteet. Eläkekassan hallituksen vuosittain vahvistama sijoitussuunnitelma sisältää sijoitusallokaatio- ja tuotto-tavoitteet aina vuodeksi eteenpäin. Sijoitustoiminnan tavoitteena on huolehtia sijoitusten tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta turvaavasti sekä sijoitusten asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Vuositasolla tavoitteena on ylittää Eläkekassan vastuumenot ja hoitokulut, jolloin osakkailta ei tarvitse periä kannatusmaksua. Pitkän aikavälin

sijoitustoiminnan tuottotavoite on 5,0 %. Sijoitustoiminnan riskejä hallitaan seuraamalla jatkuvasti markkinatilanteen kehitystä ja analysoimalla sijoituskohteiden tuotto- ja riskipotentiaalin riittävyttä. Tuotot verrattuna valittuihin vertailuindekseihin ja sijoitusten jakauma raportoidaan kuukausittain. Sijoitustoiminnan toteutunut tuotto oli -0,3 % vuonna 2018.

Mikäli sijoitusomaisuuden tuotto alittaa etuus pohjaisen eläkelvelvoitteen nykyarvon laskennassa käytetyn diskonttauskoron, voi eläkejärjestelyyn syntyä alijäämä. Omaisuuden hajauttamisella pyritään pienentämään tätä riskiä vaihtelevissa taloudellisissa olosuhteissa. Mikäli eläkejärjestelyyn syntyy alijäämää siten, ettei eläkelvelvoite ole kansallisten säännösten mukaan täysimääräisesti katettu, on Eläkekassan osakkailta velvollisuus maksaa kassaan kannatusmaksua vastuun kattamiseksi. IAS 19 -standardin mukaan laskettuna Eläkekassan eläkejärjestelyyn kuuluvien varojen arvo ylitti velvoitteen määrän 147,6 milj. eurolla 31.12.2018. Eläkekassaa koskevat paikalliset säännöt voivat johtaa kannatusmaksuvelvollisuuden syntymiseen myös tilanteissa, joissa IAS 19 -velvoite on täysin katettu. Tällöin perityn kannatusmaksun määrä kasvattaa IAS 19 -eläkesaamisen määrää.

Velvoitteeseen liittyvät riskit

Etuus pohjaisen eläkelvelvoitteen määrään voivat vaikuttaa yleisen korkotason lisäksi lakisääteisen eläketurvan muutokset, tulevat palkankorotukset, eläkkeiden indeksikorotukset sekä muutokset odotettavissa olevassa eliniässä. Eläkekassan sääntöjen mukainen kassan jäsenelle annettu eläkelupaus on sidottu eläkepalkan määrään ja se on elinikäinen etuus. Eläkkeensaajan kokonaiseläkkeen määrä koostuu lakisääteisestä eläkkeestä ja kassan tarjoamasta lisäeläkkeestä. Palkankorotukset kasvattavat tulevan eläkkeen määrää. Jos muutokset lakisääteisessä eläketurvassa, kuten eläkeiän nosto tai eläketurvan heikennys kompensoitaisiin eläkkeen saajalle lisäeläkkeessä, kasvattaisivat muutokset etuus pohjaisen eläkelvelvoitteen määrää. Tulevien eläkkeiden määrää tarkistetaan eläkejärjestelyn ehtojen mukaan vuosittain indeksikorotuksella. Odotettavissa olevan eliniän pidentyminen kasvattaa eläkelvelvoitteen määrää.

Yleisen korkotason ja korkealaatuisten joukkovalkoisuuksien markkinatuoton muutokset vaikuttavat etuus pohjaisen eläkelvelvoitteen nykyarvon määrään. Korkotason laskiessa etuus pohjaisen eläkelvelvoitteen nykyarvon määrä kasvaa. Koska eläkekassan sijoitusomaisuus sijoitetaan ja tuottotavoitteet asetetaan pitkällä aikavälillä, ei sijoitusten vuosituoton muutos välttämättä korreloi lyhyellä aikavälillä etuus pohjaisen eläkelvelvoitteen diskonttokoron muutoksen kanssa.

Herkkyysanalyysi

Seuraavassa taulukossa on esitetty etuuspohjaisen eläkevelvoitteen herkkyys keskeisissä oletuksissa tapahtuville muutoksille.

Vakuutusmatemaattinen oletus	Oletuksen muutos	Vaikutus etuuspohjaisen eläkevelvoitteen määrään, lisäys	Vaikutus etuuspohjaisen eläkevelvoitteen määrään, vähennys
2018			
Diskonttaus korko	0,50 %	-6,56 %	7,37 %
Palkankorotus oletus	0,50 %	1,19 %	-1,14 %
Eläkkeiden odotettu kasvu	0,50 %	5,90 %	-5,30 %
2017			
Diskonttaus korko	0,50 %	-6,80 %	7,60 %
Palkankorotus oletus	0,50 %	1,30 %	-1,20 %
Eläkkeiden odotettu kasvu	0,50 %	6,00 %	-5,50 %

Herkkyysanalyysin vaikutukset on laskettu niin, että oletuksen muutoksen vaikutusta laskettaessa on kaikkien muiden oletusten oletettu pysyvän ennallaan. Käytännössä tämä ei ole todennäköistä, ja joissakin oletuksissa tapahtuvat muutokset saattavat korreloida keskenään. Etuuspohjaisen velvoitteen herkkyysanalyysi on laskettu käyttäen samaa menetelmää kuin on käytetty taseeseen merkittävää eläkevelvoitetta laskettaessa.

3.9 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

Osakkuus- ja yhteisyritykset

Osakkuus- ja yhteisyritykset käsitellään pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävinä sijoituksina.

Milj. €	2018	2017
Kirjanpitoarvo 1.1.	117,4	107,9
Osuus tilikauden tuloksesta	-4,3	0,9
Lisäykset	17,6	8,6
Vähennykset	3,6	-
Arvon alentumiset	-10,8	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	123,5	117,4

Osakkuus- ja yhteisyritysosakkeille ei ole hintanoteerauksia.

Keskon ja Oriolan yhteisyrityksen hyvinvointiketju Hehkun vaikutus tulokseen oli -11,2 milj. euroa, jossa on otettu huomioon yhteisyrityksen toiminnan lopettamiskustannukset.

Tiedot osakkuus- ja yhteisyrityksistä sekä konsernin omistusosuus niiden yhteenlasketuista varoista, veloista, liikevaihdosta ja tuloksesta

Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävillä yhteisyrityksillä, Kruunuvuoren Satama Oy:llä ja Mercada Oy:llä on kiinteistöjä, jotka on vuokrattu konsernin käyttöön. Vähittäiskaupan Takaus Oy ja Vähittäiskaupan Tilipalvelu Oy myyvät palvelujaan Keskon ja K-kauppioiden vähittäiskaupparyityksille. Hehku Kauppa Oy on Keskon ja Oriolan yhteisyritys, jonka toiminta on päätetty lakkauttaa. Muut osakkuusyritykset ovat lähinnä liikekiinteistöyhtiöitä, jotka ovat vuokranneet omistamiaan kiinteistöjä Kesko-konsernin käyttöön. Osakkuusyritykset, jotka ovat keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä, on yhdistelty konsernitilinpäätökseen omistusosuuden mukaisesti. UAB Mokilizingas myytiin toukokuussa 2018.

2018 Milj. €	Varat	Velat	Liikevaihto	Tilikauden tulos	Omistus- osuus, %
Mercada Oy, Helsinki	693,6	609,5	49,9	11,9	33,3
Kruunuvuoren Satama Oy, Helsinki	249,9	113,8	12,4	7,6	49,0
UAB Mokilizingas, Vilna, Liettua	-	-	1,8	0,2	12,8
Hehku Kauppa Oy, Espoo	6,4	2,3	7,7	-18,9	50,0
Valluga-sijoitus Oy, Helsinki	34,4	0,0	-	2,4	46,2
Vähittäiskaupan Takaus Oy, Helsinki	101,2	0,2	1,7	7,4	34,3
Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy, Helsinki	8,6	1,9	10,6	0,8	30,0
Muut	13,3	10,2	4,2	-0,1	
Yhteensä	1 107,4	738,0	88,3	11,4	

2017 Milj. €	Varat	Velat	Liikevaihto	Tilikauden tulos	Omistus- osuus, %
Mercada Oy, Helsinki	686,5	613,7	50,1	26,2	33,3
Kruunuvuoren Satama Oy, Helsinki	252,6	124,1	12,3	6,8	49,0
UAB Mokilizingas, Vilna, Liettua	54,2	45,4	5,9	1,6	12,8
Hehku Kauppa Oy, Espoo	1,8	0,8	-	-2,3	50,0
Valluga-sijoitus Oy, Helsinki	32,2	0,1	-	2,1	46,2
Vähittäiskaupan Takaus Oy, Helsinki	94,1	0,6	1,5	6,8	34,3
Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy, Helsinki	7,6	1,8	9,6	0,3	30,0
Muut	4,6	3,3	0,2	0,0	
Yhteensä	1 133,5	789,8	79,6	41,5	

Keskinäiset kiinteistöyhtiöt

Seuraavan taulukon luvut ovat konsernin osuus kiinteistöyhtiöiden omaisuus- ja velkaeristä sekä tuloksesta. Erät sisältyvät konsernin taseeseen ja tuloslaskelmaan. Keskinäiset kiinteistöyhtiöt on käsitelty omistusosuuden mukaan yhteisinä toimintoina.

Milj. €	2018	2017
Pitkäaikaiset varat	34,8	36,3
Lyhytaikaiset varat	0,8	0,9
Varat yhteensä	35,7	37,2
Pitkäaikaiset velat	1,9	2,2
Lyhytaikaiset velat	5,2	5,3
Velat yhteensä	7,1	7,6
Nettovarallisuus	28,6	29,6
Tuotot	2,7	2,3
Kulut	3,8	3,5
Tulos	-1,1	-1,2

3.10 Varaukset

Laadintaperiaatteet

Varaus kirjataan, kun konsernille on syntynyt aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta ja että velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varausten määriä arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja niiden määriä muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkasteluhetkellä. Varausten muutokset kirjataan tuloslaskelmaan samaan erään, mihin varaus alun perin on kirjattu. Konsernin varaukset liittyvät merkittävimmiltä osin konsernin myymien tuotteiden osalta annettuihin takuusitoumuksiin sekä tappiollisiin vuokrasopimuksiin.

Takuuvaraus kirjataan, kun takuehdot täyttävä tuote myydään. Varauksen määrä perustuu kokemukseräiseen tietoon takuumenojen toteutumisesta. Vuokrasopimuksista muodostuu tappiollisia ja niistä kirjataan varaus, mikäli vuokratila jää tyhjäksi tai se vuokrataan edelleen maksettua vuokraa alemmalla vuokralla. Tyhjiin vuokratilojen arvioidusta tappiosta jäljellä olevalta vuokratilalta sekä edelleen vuokratuista tiloista syntyvistä tappioista kirjataan varaus.

Milj. €	Tappiolliset vuokrasopimukset	Takuuvaraukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2018	7,6	25,6	23,4	56,7
Valuuttakurssivaikutukset		0,0	0,0	0,0
Varausten lisäykset	10,4	9,0	10,2	29,7
Varausten peruutukset		-10,4	-7,2	-17,6
Varausta vastaan toteutuneet kulut	-8,6	-0,7	-6,4	-15,7
Konsernirakenteen muutokset		-0,7	-0,1	-0,8
Varaukset 31.12.2018	9,5	22,8	19,9	52,2
Varausten jakautuminen				
Pitkäaikainen	3,5	13,3	10,3	27,1
Lyhytaikainen	6,0	9,5	9,6	25,2

Tappiollisia vuokrasopimuksia koskevat varaukset on käsitelty konsernin harjoittaman liiketoiminnan käytöstä poistuneiden tyhjiin olevien vuokratilojen vuokravastuut sekä edelleen vuokrattujen vuokratilojen nettovuokratappiot. Konserniyhtiöiden myymiin ajoneuvoihin ja koneisiin liittyvistä takuista ja huolenpitosopimuksista on kirjattu varaus.

Konsernirakenteen muutokset pitävät sisällään siirrot myytävänä oleviksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyviin velkoihin sekä yrityshankintojen ja -myyntien vaikutukset.

4. PÄÄOMARAKENNE JA RAHOITUSRISKIT

4.1 Pääomarakenteen hallinta

4.2 Oma pääoma

4.3 Rahoitusriskit

4.4 Rahoitustuotot ja -kulut

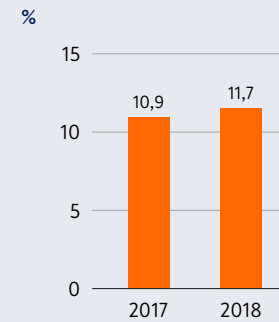
4.5 Rahoitusvarat ja -velat
arvostusryhmittäin

4.6 Rahoitusleasingvelat

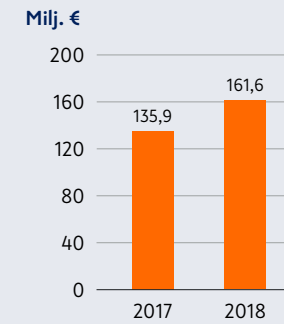
4.7 Vuokravastuut

4.8 Muut vastuusitoumukset

Vertailukelpoinen oman pääoman tuotto

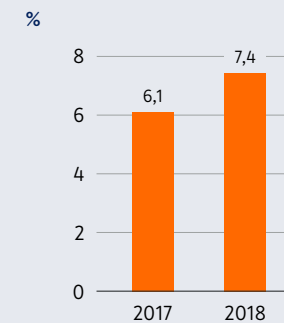
Korolliset nettovelat

Korolliset nettovelat/ käyttökate

Nettovelkaantumisaste

4.1 Pääomarakenteen hallinta

Kesko-konsernin pääoman hallintaa koskevat tavoitteet käsittävät konsernin vakavaraisuuden ja maksuvalmiuteen liittyvät tavoitteet. Konsernin pääomarakennetta (oman ja vieraan pääoman suhdetta) johdetaan konsernitasolla. Konsernin vakavaraisuudelle ja maksuvalmiudelle asetettujen tavoitteiden tarkoituksena on turvata konsernin likviditeetti kaikissa markkinatilanteissa, mahdollistaa konsernin strategian toteuttaminen ja omistaja-arvon kasvattaminen. Tavoitteet on asetettu tunnusluvulle korolliset nettovelat/käyttökate. Osa konsernin korollisia velkoja koskevista sopimuksista sisältää kovenantteja, joiden ehdot on huomioitu edellä mainitussa tavoitetasossa. Konsernilla ei ole käytössä ulkoisen luottoluokituslaitoksen antamaa julkista luottoluokitusta.

Kesko-konsernin tunnuslukujen tavoitetasot hyväksytään konsernin hallituksessa. Hallitus on 26. toukokuuta 2015 hyväksynyt osana konsernin taloudellisia keskipitkän aikavälin tavoitteita alla esitetyt arvot tunnusluuille vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen oman pääoman tuotto sekä korolliset nettovelat/käyttökate.

	Tavoitetaso	Toteuma 2018	Toteuma 2017
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, jatkuvat toiminnot	14 %	14,0	13,3
Vertailukelpoinen oman pääoman tuotto	12 %	11,7	10,9
Korolliset nettovelat/käyttökate	< 2,5	0,4	0,3

Milj. €	2018	2017
Korolliset velat	411,2	533,9
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	50,9	171,0
- Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat	59,1	-
- Myytävissä olevat rahavarat	-	56,8
- Rahavarat	139,6	170,2
Korolliset nettovelat	161,6	135,9
Liikevoitto	262,6	324,6
+ poistot ja arvonalentumiset	151,3	153,7
Käyttökate	413,9	478,3
Korolliset nettovelat/käyttökate	0,4	0,3

Nettovelkaantumisaste, %

Korolliset nettovelat x 100
Oma pääoma

Myytävissä olevien rahoitusvarojen sijoitukset korkopapereihin on uudelleenluokiteltu IFRS 9 -standardin käyttöönnoton myötä arvostettavaksi jaksotettuun hankintamenoön ja sijoitukset rahastoihin arvostettavaksi käypään arvoon tuloksen kautta. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen sijoitukset korkopapereihin on uudelleenluokiteltu IFRS 9 -standardin myötä arvostettavaksi jaksotettuun hankintamenoön ja sijoitukset rahastoihin arvostetaan yhä käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

4.2 Oma pääoma

Laadintaperiaatteet

Konserni luokittelee liikkeeseen laskemansa instrumentit niiden luonteen perusteella joko omaksi pääomaksi tai rahoitusvelaksi. Oman pääoman ehtoinen instrumentti on mikä tahansa sopimus, joka osoittaa oikeutta osuuteen yhteisön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Menot, jotka liittyvät omien oman pääoman ehtoisten instrumenttien liikkeeseenlaskuun tai hankintaan, esitetään oman pääoman vähennys-

eränä. Jos Kesko Oyj hankkii takaisin omia oman pääoman ehtoisia instrumenttejaan, näiden instrumenttien hankintameno vähennetään omasta pääomasta.

Hallituksen yhtiökokoukselle esittämää osinkoa ei ole vähennetty omasta pääomasta, vaan osingot kirjataan yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

Kesko Oyj:ssä oli joulukuun 2018 lopussa yhteensä 100 019 752 osaketta, joista 31 737 007 eli 31,7 % oli A-osakkeita ja 68 282 745 eli 68,3 % B-osakkeita. Kaikki liikkeen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. A-osakkeiden lukumäärä on enintään 250 miljoonaa kappaletta ja B-osakkeiden lukumäärä on samoin enintään 250 miljoonaa kappaletta siten, että osakkeita on yhteensä enintään 400 miljoonaa kappaletta. Jokainen A-osake tuottaa kymmenen (10) ääntä ja jokainen B-osake yhden (1) äänen. Kaikkien osakkeiden äänimäärä oli yhteensä 385 652 815 ääntä. Kesko Oyj:n osakepääoma oli joulukuun 2018 lopussa 197 282 584 euroa.

Osakepääoman muutokset

Osakepääoma	Osakkeiden lukumäärä			Osakepääoma Milj. €	SVOP Milj. €	Ylikurssi- rahasto Milj. €	Yhteensä Milj. €
	A	B	Yhteensä*				
1.1.2017	31 737 007	67 536 636*	99 273 643*	197,3	22,8	197,8	417,8
Omien osakkeiden luovutus		182 972	182 972				
31.12.2017	31 737 007	67 719 608*	99 456 615*	197,3	22,8	197,8	417,8
Omien osakkeiden luovutus		61 738	61 738				
Omien osakkeiden hankinta		-500 000	-500 000				
31.12.2018	31 737 007	67 281 346*	99 018 353*	197,3	22,8	197,8	417,8
Äänimäärä	317 370 070	67 281 346	384 651 416				

* Ei sisällä omia osakkeita, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 1 001 399 kpl (563 137 kpl).

Omat osakkeet

Hallitus on yhtiökokouksen valtuuttamana hankkinut tilikaudella 2018 yhteensä 500 000 yhtiön B-osaketta. Lisäksi hallitus on tilikausilla 2011 ja 2014 hankkinut yhteensä 1 200 000 yhtiön omaa B-osaketta. Osakkeet ovat yhtiön hallussa omia osakkeina ja yhtiön hallituksella on oikeus luovuttaa niitä. Yhtiön hallussa olevien tilikauden 2018 aikana hankittujen B-osakkeiden hankintameno 24,4 milj. euroa sekä tilikausilla 2011 ja 2014 hankittujen osakkeiden hankintameno, 23,5 milj. euroa, on vähennetty omaan pääomaan sisällystyistä voittovaroista. Tiedot osakeperusteisista maksuista on esitetty liitteessä 5.4.

	kpl
Yhtiön hallussa olevat omat B-osakkeet 31.12.2017	563 137
Luovutus, osakepalkkiojärjestelmä	-68 949
Tilikauden aikana hankittu	500 000
Tilikauden aikana palautunut	7 211
Yhtiön hallussa olevat omat B-osakkeet 31.12.2018	1 001 399

Osingot

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 2,34 euroa/osake. Vuoden 2017 tuloksesta osinkoa jaettiin 2,20 euroa/osake.

Oma pääoma ja oman pääoman rahastot

Oma pääoma muodostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta (SVOP), muista rahastoista, arvonmuutosrahastosta, muuntoeroista sekä kertyneistä voittovaroista, josta on vähennetty omat osakkeet. Lisäksi omaan pääomaan sisällytetään konsernitilinpäätöksessä kertyneestä poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista laskennallisilla verovelvoilla vähennetty osuus.

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahastoon kirjattiin osakemerkinnän yhteydessä yhtiölle tullut osakkeen nimellisarvon ylittävä määrä niissä tapauksissa, joissa optio-oikeuksista oli päätetty vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana. Tilikauden päättyessä ylikurssirahasto oli 197,8 milj. euroa.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (SVOP), 22,8 milj. euroa, sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Muut rahastot

Muut rahastot, 244,2 milj. euroa, ovat lähinnä yhtiökokouksen päätöksiin perustettuja ja kartutettuja rahastoja. Pääosa muista rahastoista muodostuu käyttörahastoista, jotka tilikauden päättyessä olivat 242,3 milj. euroa.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Muuntoeroihin sisältyvät myös kurssierot sellaisista monetaarisista eristä, jotka ovat osa nettosijoitusta ulkomaiseen yksikköön tai kurssierot lainoista, jotka on määritetty suojaamaan ulkomaista nettosijoitusta ja ovat siinä tehokkaita. Muuntoerojen muutos esitetään laajan tuloksen erissä.

Arvonmuutosrahasto

Arvonmuutosrahasto sisältää rahavirran suojauksena käsiteltävien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokkaan osuuden. Rahavirran suojauksena käsitellään sähköjohdannaiset sekä Private Placement -lainan korkoa suojaavat korkojohdannaiset. Rahaston muutos esitetään laajan tuloksen erissä. Rahavirran suojaustulos on käsitelty liitteessä 4.3 Rahoitusriskien hallinta. Vuonna 2017 ennen IFRS 9 -standardin voimaan tuloa arvonmuutosrahasto sisälsi myös myytävissä olevien rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutoksen.

4.3 Rahoitusriskit

Konsernissa noudatetaan rahoitusriskien hallinnassa yhtenäistä rahoituspolitiikkaa, joka on yhtiön hallituksen hyväksymä. Poliitiikan noudattamista ja konsernin rahoitustilanteen kehitystä seuraa hallituksen tarkastusvaliokunta. Konsernirahoitus vastaa keskitetysti konsernin rahoituksen hankinnasta, likviditeetin hallinnasta, rahoittajasuhteista ja rahoitusriskien hallinnasta. Pääsääntöisesti konsernin rahoitus on hankittu emoyhtiön kautta ja konsernirahoitus järjestää tytäryhtiöiden rahoituksen kunkin yhtiön toiminnallisessa valuutassa.

Tytäryhtiöissä, joissa on merkittävää ulkopuolista omistusta, konserni on antanut takauksia rahoitusvastuista vain konsernin omistusosuuden suhteessa.

Valuuttariskit

Kesko-konserni harjoittaa liiketoimintaa kahdeksassa maassa, minkä lisäksi sillä on ostotoimintaa lukuisista eri maista. Näiden seurauksena konserni altistuu erilaisille valuuttariskeille. Valuuttariskejä aiheutuu ulkomaisiin yksiköihin tehdyistä nettosijoituksista (translaatiotriskit) sekä ulkomaanrahan määräisistä varoista, veloista ja ennakoiduista liiketapahtumista (transaktioriskit).

Konserniyhtiöiden rahoitus on järjestetty kunkin yhtiön toiminnallisessa valuutassa. Emoyhtiö kantaa rahoittamisesta syntyvän valuuttariskin ja suojaa sitä johdannaisilla tai valuuttamääräisellä lainanotolla. Valko-Venäjän valuutta BYN ei ole vapaasti vaihdettava valuutta eikä siihen liittyvää valuuttariskiä ole mahdollista suojata.

Translaatiotriskit

Konserni altistuu taseen muuntoriskeille euroalueen ulkopuolisiin tytäryhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten osalta. Tätä taseriskiä ei ole suojattu. Suojaus voidaan aktivoida, jos omaa pääomaa ollaan kotiuttamassa tai valuuttaan uskotaan kohdistuvan merkittävä devalvaatiotriski. Merkittävimmät translaatiopositiot ovat Norjan ja Ruotsin kruunussa. Positio ei sisällä määräysvallattomien omistajien osuutta omasta pääomasta. Muuntoriski on konsernin toiminnan volyyymiin ja taseen kokoon suhteutettuna pieni.

Konsernin translaatiopositio 31.12.2018					
Milj. €	NOK	SEK	RUB	PLN	BYN
Nettosijoitus	100,3	69,7	10,4	22,8	9,1

Konsernin translaatiopositio 31.12.2017					
Milj. €	NOK	SEK	RUB	PLN	BYN
Nettosijoitus	82,1	85,0	140,9	22,6	8,7

Seuraavassa taulukossa on esitetty, miten konserniyhtiöiden toimintavaluuttojen 10 %:n kurssimuutos vaikuttaisi konsernin omaan pääomaan.

Herkkyyksanalyysi, vaikutus omaan pääomaan 31.12.2018						
Milj. €	NOK	SEK	RUB	PLN	BYN	
Muutos +10 %	-9,1	-6,3	-0,9	-2,1	-0,8	
Muutos -10 %	11,1	7,7	1,2	2,5	1,0	

Herkkyyksanalyysi, vaikutus omaan pääomaan 31.12.2017						
Milj. €	NOK	SEK	RUB	PLN	BYN	
Muutos +10 %	-7,5	-7,7	-12,8	-2,1	-0,8	
Muutos -10 %	9,1	9,4	15,7	2,5	1,0	

Transaktioriskit

Kansainvälinen ostotoiminta sekä emoyhtiön tytäryhtiöille antama valuuttamääräinen rahoitus altistavat konsernin useiden eri valuuttojen transaktioriskeille. Valuuttakohtainen transaktioriski koostuu taseen valuuttamääräisistä saamisista ja veloista, ulkomaanrahan määräisistä ennustetuista kassavirroista sekä ulkomaan tytäryhtiöiden veloista ja saamisista emoyhtiölle. Riskiä hallitaan kaupallisesti esim. siirtämällä kurssimuutokset myyntihintoihin tai vaihtamalla tavarantoimittajaa. Jäljelle jäävät avoimet positiot suojataan valuuttajohdannaisilla. Tytäryhtiöt raportoivat omat valuuttapositionsa konsernirahoitukselle kuukausittain.

Tytäryhtiöt toteuttavat suojauksensa pääsääntöisesti konsernirahoituksen kanssa, joka puolestaan suojaa riskipositiot markkinakaupoin valuuttakohtaisesti vahvistettujen limiittien puitteissa. Sisäiset johdannaispimukset kohdistetaan segmenteille segmenttiraportoinnissa.

Konserni ei noudata IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa ostoihin ja myynteihin liittyvän transaktioriskin suojaamisessa. Johdannaispimukset kirjataan alunperin käypään arvoon ja arvostetaan uudelleen käypään arvoon raportointipäivänä. Ostoja ja myyntejä suojaavien valuuttajohdannaisien arvonmuutos kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Konserni seuraa transaktioriskiä taseessa olevien sekä ennustettujen kassavirtojen osalta. Oheisessa taulukossa on esitetty transaktiopoistio ilman tulevia kassavirtoja. Tämä ei kuvaa konsernin todellista valuuttariskiä suojausten jälkeen. Kun ennustetut erät lasketaan mukaan transaktiopoistioon, merkittävin ero alla olevaan taulukkoon on USD-positiossa. Avoin USD-riski 31.12.2018 on -48,3 milj. euroa.

Konsernin transaktiopoistio 31.12.2018						
Milj. €	USD	SEK	NOK	PLN	RUB	BYN
Konsernin transaktioriski	-17,0	14,3	41,7	24,1	-0,2	19,2
Suojaavat johdannaiset	21,0	-13,7	-40,7	-16,3		
Avoin positio	4,0	0,6	1,0	7,8	-0,2	19,2

Konsernin transaktiopoistio 31.12.2017						
Milj. €	USD	SEK	NOK	PLN	RUB	BYN
Konsernin transaktioriski	-6,2	7,6	2,8	27,8	11,3	14,5
Suojaavat johdannaiset	21,7	-9,1	-4,6	-14,4	-8,6	
Avoin positio	15,5	-1,5	-1,8	13,5	2,7	14,5

Transaktiopoistion herkkyyksanalyysissä on laskettu, mikä olisi konsernin sisäisten valuuttamääräisten saamisten ja velkojen sekä suojaavien valuuttajohdannaisien ja -lainojen tulosvaikutus, jos kurssimuutos olisi +/- 10 %.

Herkkyyksanalyysi, vaikutus tulokseen ennen veroja 31.12.2018						
Milj. €	USD	SEK	NOK	PLN	RUB	BYN
Muutos +10 %	-0,4	-0,1	-0,1	-0,7	0,0	-1,7
Muutos -10 %	0,4	0,1	0,1	0,9	0,0	2,1

Herkkyyksanalyysi, vaikutus tulokseen ennen veroja 31.12.2017						
Milj. €	USD	SEK	NOK	PLN	RUB	BYN
Muutos +10 %	-1,4	0,1	-0,5	-1,2	-0,2	-1,3
Muutos -10 %	1,7	-0,2	0,6	1,5	0,3	1,6

Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriskin hallinnan tavoitteena on riittävien likvidien varojen ja luottolimiittien ylläpitäminen, jotta konsernin liiketoiminnan rahoituksen riittävyys on jatkuvasti turvattu.

Konsernin vakavaraisuus oli koko tilikauden 2018 erinomainen. Likvidejä varoja oli 31.12.2018 250 milj. euroa (398 milj. euroa). Korolliset velat olivat 31.12.2018 411 milj. euroa (534 milj. euroa) ja korolliset nettovelat 162 milj. euroa (136 milj. euroa).

Milj. €	31.12.2018				31.12.2017			
	< 1 vuotta	1-5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä	< 1 vuotta	1-5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä
Rahoitusvelkojen ja niihin liittyvien rahoituskulujen maturiteetti								
Lainat rahoituslaitoksilta	5,7	7,7	0,2	13,7	6,4	8,9	0,1	15,5
rahoituskulut	0,4	0,6	0,0	1,0	0,8	1,1	0,0	1,9
Suunnatut velkakirjalainat (USD)	20,1			20,1		20,0		20,0
rahoituskulut	0,6			0,6	1,3	0,6		1,9
Joukkovelkakirjalainat					224,8			224,8
rahoituskulut					6,2			6,2
Eläkelainat	23,9	103,0	57,2	184,0	10,5	66,2	26,9	103,5
rahoituskulut	2,3	6,2	1,7	10,1	1,0	2,5	0,6	4,1
Rahoitusleasingvelat	2,4	3,4	0,0	5,9	3,5	7,5	0,1	11,0
rahoituskulut	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1	0,2	0,0	0,3
Velat K-kauppiaille	119,3			119,3	113,3			113,3
rahoituskulut								
Muut korolliset velat	61,4		6,5	67,9	37,8	1,7	6,5	46,0
rahoituskulut	0,4	1,0	0,1	1,5	0,3	1,1	0,1	1,6
Pitkäaikaiset korottomat velat	0,9	2,7	25,8	29,4	0,8	4,0	26,5	31,2
Lyhytaikaiset korottomat velat								
Ostovelat	982,8			982,8	1 023,7			1 023,7
Siirtovelat	353,9			353,9	308,5			308,5
Muut korottomat velat	171,7			171,7	188,6			188,6

Taseen rahoitusvelkoihin sisältyy 2,7 milj. euroa (3,4 milj. euroa) johdannaisiin liittyviä eriä.

Milj. €	31.12.2018				31.12.2017			
	< 1 vuotta	1-5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä	< 1 vuotta	1-5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä
Johdannaisten kassavirrat								
Velat								
Valuuttatermiinit, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	128,9			128,9	78,1			78,1
Nettona selvittävät velat								
Korkojohdannaiset	0,8	3,1	1,3	5,3	0,2	1,3		1,5
Sähköjohdannaiset	0,0	0,0		0,0	0,6			0,6
Valuuttajohdannaiset						0,1		0,1
Saamiset								
Valuuttatermiinit, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	130,5			130,5	76,2			76,2
Nettona selvittävät saamiset								
Sähköjohdannaiset	1,2	1,1	0,0	2,3	0,2	0,2		0,4
Suunnattuihin velkakirjalainoihin liittyvät johdannaiset								
Valuuttajohdannaiset	0,9			0,9				
Korkojohdannaiset	0,1			0,1	0,2	0,1		0,3

Suunnattujen velkakirjojen ja niihin liittyvien valuutta- ja korkojohdannaisten kassavirrat suoritetaan nettoperiaatteella. Järjestelyyn liittyvien korkojohdannaisten velka esitetään taseen muissa korollisissa veloissa. Tästä luottojärjestelystä taseessa on korollista velkaa yhteensä 20,1 milj. euroa (20,1 milj. euroa).

Private Placement -luottojärjestelyn ja sitovien limiittien ehdoissa on käytössä tavanomaisia kovenantteja. Näiden kovenanttien vaatimukset on pystytty täyttämään. Lainaehtoihin sisältyy taloudellinen kovenantti nettovelan ja käyttökatteen maksimisuhteesta, jonka raja-arvo on ollut kaukana koko tilikauden. Määräysvallan muutostilanteissa Keskolla on velvollisuus tarjota takaisinmaksettavaksi koko lainapääoma velkakirjan haltijoille. Määräysvallan muutokseksi ei lainasopimuksen ehtojen mukaan lueta omistuksen muutosta kauppiaille tai kauppiaiden muodostamalle yhdistykselle.

Velat K-kauppiaille sisältävät kahdenlaisia Keskon korollisia velkoja: kauppiaan ennakkomaksuja Keskolle ja Keskon ketjuhyvitevelkoja kauppiaille.

Pitkäaikaisia sitovia luottolimiittejä oli tilinpäätöshetkellä nostettavissa 200 miljoonan euron vasta-arvosta (200 milj. euroa). Määräysvallan muutostilanteissa lainanantajilla on lainasopimusehtojen mukaisesti oikeus irtisanoa lainalimiitti ja mahdollisesti nostetut lainaerät. Määräysvallan muutokseksi ei lainasopimuksen ehtojen mukaan lueta omistuksen muutosta kauppiaille tai kauppiaiden muodostamalle yhdistykselle. Lisäksi konsernin ei-sitovaan rahoitusreserviin kuuluu euromääräisiä yritystodistusohjelmia 449 milj. euron vasta-arvosta (449 milj. euroa). Lisäksi konserniyhtiöillä oli tammikuussa 2019 kertynyt takaisinlainattavissa varoja eläkevakuutusyhtiössä yhteensä 324 milj. euroa. Osa konserniyhtiöiden vuosittain maksamista eläkevakuutusmaksuista rahastoituu, ja kertynyt rahasto on takaisin lainattavissa 1–10 vuoden laina-ajalla sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien määräysten mukaisesti. Lainan nostaminen edellyttää turvaavan vakuuden asettamista lainalle.

Lainojen korkoriski ja herkkyysanalyysi

Korkotason muutokset vaikuttavat konsernin korkokuluihin. Korkoriskin suojauspolitiikalla pyritään tasoittamaan korkotason muutosten vaikutusta eri tilikausien tuloksiin.

Korkoriskiä hallitaan keskitetysti konsernin rahoitusyksikössä, joka muokkaa lainojen korkosidonnaisuusaikaa käyttämällä korkojohdannaissopimuksia. Tavoiteduraatio on kolme vuotta ja sen sallitaan vaihdella puolentoista ja neljän vuoden välillä. Toteutunut korkosidonnaisuusaika oli tilikauden aikana keskimäärin 1,8 vuotta (1,8 vuotta).

Kesko Oyj laski 11.9.2012 liikkeelle 250 milj. euron määräisen joukkovelkakirjalainan. Lainan kuponkikorko oli kiinteä 2,75 %, ja se erääntyi maksettavaksi 11.9.2018.

Kesko Oyj laski 10.6.2004 liikkeelle Yhdysvalloissa 120 milj. USD:n arvosta suunnattuja velkakirjalainoja (USD Private Placement). Järjestely käsittää kolme kertalyhenteistä lainaerää, joista 10.6.2014 erääntyi maksettavaksi 60 milj. USD ja 10.6.2016 erääntyi 36 milj. USD ja 10.6.2019 erääntyy 24 milj. USD.

Kesko Oyj:n USD-määräisen Private Placement -luottojärjestelyn suojauksessa sovelletaan suojauskentää sekä valuutta- että korkoriskin osalta. Suojauksissa on käytetty valuutan ja koronvaihtosopimuksia, joiden määrä ja maturiteetti on sama kuin lainalla. Siten kyseisen lainan valuutta- ja korkoriski on kokonaan suojattu. Tilikauden aikana ei ole kirjattu tehottomuutta tuloslaskelmaan kyseisen luottojärjestelyn suojauksesta.

Korkotason muutoksen herkkyysanalyysin laskennassa on käytetty yritystodistusvelkojen osalta tilikauden aikana toteutuneita keskimääräisiä saldoja. Tilinpäätöstilanteessa 31.12.2018 vaihtuvakorkoisten velkojen vaikutus tulokseen ennen veroja olisi ollut +/- 1,7 milj. euroa (-/+ 1,7 milj. euroa), jos korkotaso olisi noussut tai laskenut 1 %-yksikön.

Suunnatut velkakirjat ja eläkelainat, yhteensä 204,9 milj. euroa, ovat kiinteäkorkoisia ja niiden efektiivinen korkokustannus oli 1,7 %. Vaihtuvakorkoisten rahoituslaitoslainojen, kauppiasvelkojen ja muiden korollisten velkojen keskimääräinen korko oli 0,2 % tilikauden päättyessä. Lainoista pääosa on euromääräisiä ja suunnatut velkakirjat ovat USD-määräisiä.

Käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat ja -velat

Konsernin likvidejä varoja on sijoitettu pääosin suurten suomalaisten yritysten velkainstrumentteihin, Keskon markkina-alueella toimivien pankkien sijoitustodistuksiin, talletuksiin, valikoitujen yritysten joukkovelkakirjalainoihin sekä yrityslainarahastoihin. Näiden sijoitusten tuotto vuodelta 2018 oli 0,1 % (1,0 %) ja korkosidonnaisuusaika tilikauden lopussa 1,3 vuotta. Maksimiluottoriski on näiden sijoitusten käypä arvo taseessa tilinpäätöspäivänä.

Seuraavassa taulukossa esitetään käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit arvostusmenetelmän mukaan jaoteltuna. IFRS 9 -standardin voimaantulo muutti rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua (liite 4.5).

Milj. €	Käypä arvo 31.12.2018			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat arvostushierarkian mukaan jaoteltuna				
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat				
Korkorahastot	50,9			50,9
Pääomarahastot ja muut osakkeet ja osuudet			20,8	20,8
Yhteensä	50,9		20,8	71,7
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat johdannaiset				
Johdannaissaamiset		5,6		5,6
Johdannaivelat		2,7		2,7

Milj. €	Käypä arvo 31.12.2017			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat arvostushierarkian mukaan jaoteltuna				
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat				
Korkorahastot	159,9			159,9
Yritystodistukset		6,0		6,0
Pankkien sijoitustodistukset ja talletukset		5,0		5,0
Yhteensä	159,9	11,0		171,0
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat johdannaiset				
Johdannaissaamiset		0,7		0,7
Johdannaivelat		3,4		3,4

Myytäviksi olevat rahoitusvarat

Pääomarahastot ja muut osakkeet ja osuudet			23,0	23,0
Yritystodistukset (maturiteetti alle 3 kk)		37,5		37,5
Joukkovelkakirjalainat ja yrityslainarahastot	56,8			56,8
Yhteensä	56,8	37,5	23,0	117,3

Tason 1 instrumentit ovat markkinoilla aktiivisen kaupankäynnin kohteena, jolloin käyvät arvot perustuvat suoraan markkinahintaan. Tason 2 instrumenttien käypä arvo perustuu markkinoilta saataviin tietoihin. Tason 3 instrumenttien käypä arvo ei perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (ei-todettavissa olevat syöttötiedot).

Tasolle 3 kuuluvien instrumenttien muutokset Milj. €	2018	2017
Pääomarahastot ja muut osakkeet ja osuudet 1.1.	23,0	15,1
Ostot	0,5	9,3
Saadut palautukset	-0,9	-0,5
Tulosvaikuttaisesti kirjattut voitot ja tappiot	-4,8	-0,4
Käyvän arvon muutokset	2,9	-0,6
Pääomarahastot ja muut osakkeet ja osuudet 31.12.	20,8	23,0

Tasolle 3 sisältyy pääomarahastoja sekä muita osakkeita ja osuuksia. Nämä sijoitukset on luokiteltu käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin. Tason 3 rahoitusvarat arvostetaan yhtiöiltä saatujen laskelmien perusteella. Näistä sijoituksista on kirjattu tulosvaikuttaisia voittoja 2,9 milj. euroa tilikaudella 2018.

Lyhytaikaiset korolliset saamiset ja herkkyysoanalyysi

Rahoitusvaroista koostuva likviditeetti on tavoitteena sijoittaa rahamarkkinoille tehokkaalla tuoton ja riskin yhdistelmällä. Konsernin johto hyväksyy säännöllisin väliajoin konsernirahoituksen analysoimien sijoituskohteiden joukosta sijoituskohteiksi hyväksyttävät instrumentit ja niille kohdekohtaiset limiitit. Sijoitusten riskiä ja toteutunutta tuottoa seurataan säännöllisesti.

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat Milj. €	2018
Kirjanpitoarvo 1.1.	83,0
Muutokset	7,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	90,8

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat sisältävät lyhytaikaisia sijoituksia yritystodistuksiin, pankkien sijoitustodistuksiin ja muihin korkoinstrumentteihin.

Lyhytaikaiset myytävissä olevat rahoitusvarat Milj. €	2017
Kirjanpitoarvo 1.1.	156,8
Muutokset	-62,9
Käyvän arvon muutokset	0,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	94,2

Lyhytaikaiset myytävissä olevat rahoitusvarat sisältävät sijoituksia yritystodistuksiin, pankkien sijoitustodistuksiin ja muihin korkoinstrumentteihin.

Vaihtuvakorkoisten saamisten herkkyysoanalyysin laskennassa on käytetty sijoitettujen varojen osalta vuoden keskimääräisiä saldoja. Mukana ovat asiakasrahoitussaamiset, rahoitusleasingsaamiset, muut korolliset saamiset ja sijoituksista yritystodistussijoitukset ja korkorahastot. Korkorahastojen herkkyyso on määritelty duraation avulla. Jos korkotaso olisi muuttunut +/- 1 %-yksikön, näiden erien tulosvaikutus ennen veroja olisi ollut +/- 1,7 milj. euroa (+/- 2,3 milj. euroa). Vertailuvuonna vaikutus omaan pääomaan olisi ollut +/- 1,3 milj. euroa.

Pitkäaikaisten saamisten maturiteetti

Pitkäaikaisten saamisten maturiteettijakauma 31.12.2018 Milj. €	2020	2021	2022	2023	2024–	Yhteensä
Korottomat pitkäaikaiset saamiset	2,3	0,3	0,1	0,0	0,2	2,8
Lainasaamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0,0				57,5	57,5
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,2	0,0	5,0	0,0	0,0	5,3
Yhteensä	2,5	0,3	5,1	0,0	57,8	65,7

Korottomien pitkäaikaisten saamisten kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa.

Pitkäaikaisten saamisten maturiteettijakauma 31.12.2017 Milj. €	2019	2020	2021	2022	2023-	Yhteensä
Korottomat pitkäaikaiset saamiset	2,2	0,1	0,0		0,4	2,7
Lainasaamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0,0				57,5	57,5
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	5,1
Yhteensä	2,3	0,1	0,0	0,0	62,9	65,4

Luotto- ja vastapuoliriski

Asiakassaamiin liittyvän luottoriskin hallinnasta vastaavat toimialojen liiketoiminnot. Konsernilla on luottopolitiikka, jonka toteutumista valvotaan. Saamiset pyritään varmistamaan asiakkaiden luottokelpoisuuden huolellisella arvioinnilla, tarkentamalla asiakasluotuksen ehtoja ja vakuusvaateita sekä tehokkaalla luotonvalvonnalla ja lisäksi soveltuvin osin luottovakuuttamalla. Suomessa konsernin liiketoiminnan keskeinen osa tapahtuu yhteistyössä kauppiaiden kanssa. Kauppiassopimukset edellyttävät, että kauppias asettaa Keskon kyseiselle tytäryhtiölle tililuottovakuuden ostovelkojensa vakuudeksi.

IFRS 9 -standardin uuden arvonalentumismallin mukaan arvonalentumiset tulee kirjata odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuen, kun aikaisemmin arvonalentuminen kirjattiin silloin, kun oli objektiivista näyttöä saamisen arvon alentumisesta. Konserni on ottanut käyttöön standardin mahdollistaman yksinkertaistetun mallin myyntisaamisten arvonalentumisten kirjaamiseen varausmatriisin avulla. Konserni on arvonalentumismallia varten luokitellut konserniyhtiöt eri riskiluokkiin liiketoimintamallin ja toteutuneiden historiallisten luottotappioiden perusteella. Muiden rahoitusvarojen osalta arvonalentumismallin muutoksella ei ollut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Myyntisaamisten ikäjakauma 31.12. on esitetty seuraavassa taulukossa.

Myyntisaamisten ikäjakauma Milj. €	2018	2017
Erääntymättömät myyntisaamiset	732,0	742,2
1-7 päivää erääntyneet myyntisaamiset	30,9	32,3
8-30 päivää erääntyneet myyntisaamiset	23,4	22,5
31-60 päivää erääntyneet myyntisaamiset	9,3	12,0
Yli 60 päivää erääntyneet myyntisaamiset	24,7	27,1
Yhteensä	820,3	836,0

Myyntisaamisista 348,0 milj. euroa (346,9 milj. euroa) oli ketjukauppiassaamisia. Ketjukauppiassaamisten vakuutena on Keskon osakkuusyhtiön Vähittäiskaupan Takaus Oy:n antama tililuottovakuus, jonka enimmäismäärä on aina rajoitettu Vähittäiskaupan Takauksen K-kauppiasyritykseltä ja -yrittäjältä saaman vastavakuuden realisointiarvoon. Vastavakuuksien yhteisarvo oli tilikauden päättyessä 197,1 milj. euroa (211,5 milj. euroa). Lisäksi saamisten vakuutena on muita vakuuksia kuten yrityskiinnityksiä ja muuta pantattua omaisuutta.

Myyntisaamisiin sisältyy arvonalentumista yhteensä 24,3 milj. euroa (23,2 milj. euroa). Tilikauden tulokseen on kirjattu luottotappioita ja arvonalentumisia yhteensä 5,2 milj. euroa (4,9 milj. euroa).

Sellaisia saamisia, joiden maksuehdoista on neuvoteltu uudelleen, oli yhteensä 5,1 milj. euroa (5,9 milj. euroa).

Rahoituksellinen luottoriski

Rahoitusinstrumentteihin sisältyy riski siitä, että vastapuoli ei pysty täyttämään velvoitetaan. Kesko tekee valuutta- ja muita johdannaisia vain hyvän luottokelpoisuuden omaavien pankkien kanssa. Likvidejä varoja sijoitetaan vuosittain vastapuolikohtaisesti vahvistettavien limiittien rajoissa instrumentteihin, joiden luottokelpoisuus on hyvä. Korkosijoitusten sallitut sijoituslimiitit määritetään euromääräisesti ja aikasidonnaisesti yritys- ja pankkikohtaisesti. Näitä limiittejä tarkistetaan vuoden aikana aina markkinatilanteen mukaisesti.

Hyödykeriskit ja niiden herkkyyshanalyysi

Konserni käyttää sähköjohdannaisia energiakustannusten tasaamiseen. Sähkön hintariskiä tarkastellaan viiden vuoden aikajänteellä. Tilikauden aikana toimitetun sähkön hintaa suojaavien johdannaisten arvonmuutokset sisältyvät ostojen oikaisuihin. Tulevaisuuden ostoja suojaavien sopimusten osalta noudatetaan suojauslaskentaa. Suojauslaskennassa siirryttiin IFRS 9 -standardin mukaiseen riskikomponentin suojaukseen. Suojauslaskennan kriteerit täyttävien johdannaisten arvonmuutosten tehokas osuus kirjataan oman pääoman arvonmuutosrahastoon. Omaan pääomaan kirjattavan arvonmuutosrahaston muutos esitetään laajan tuloslaskelman erässä Rahavirran suojauksen arvonmuutos.

Rahavirran suojaustulos

Sähkön suojauslaskennan tuloksena omasta pääomasta on kirjattu tuloslaskelman ostokulujen oikaisuksi 2,2 milj. euroa (-1,1 milj. euroa) ja vastaavasti 4,6 milj. euroa (-0,1 milj. euroa) on kirjattu omaan pääomaan. Näiden yhteisvaikutus arvonmuutosrahastoon oli tilikaudella 2,3 milj. euroa (1,0 milj. euroa) ennen laskennallisten verojen huomiointia.

USD-määräisen Private Placement -järjestelyn osalta arvonmuutosrahastoon on kirjattu käyvän arvon muutosta 0,2 milj. euroa (-0,3 milj. euroa) ennen laskennallisten verojen huomiointia. Tuloslaskelmaan on kirjattu näistä korkojohdannaisista korkokulujen oikaisua lisäksi 0,2 milj. euroa (0,2 milj. euroa).

Sähköä oli tilinpäätöspäivänä ostettu sähköjohdannaisilla yhteensä 265 075 MWH (268 656 MWH) ja kiinteähintaisilla ostosopimuksilla 718 428 MWH. Suojausaste 1–12 kuukaudessa oli 68 % (77 %), 13–24 kuukaudessa 53 % (50 %), 25–36 kuukaudessa 43 % (39 %) ja 37–48 kuukaudessa 27 % (25 %).

Herkkyysanalyysin laskennassa sähköjohdannaisten osalta on oletettu, että alle 12 kuukauden kuluttua erääntyvien johdannaisten vaikutus tulisi tuloslaskelmaan. Jos sähköjohdannaisten markkinahinta muuttuisi tilinpäätöspäivän 31.12.2018 tasosta +/- 20 %, olisi vaikutus vuoden 2019 tuloslaskelmaan +/- 0,8 milj. euroa (-/+ 1,0 milj. euroa) ja omaan pääomaan +/- 1,2 milj. euroa (-/+ 0,3 milj. euroa). Vaikutukset on laskettu ennen veroja.

Johdannaiset

Johdannaissopimusten käyvät arvot Milj. €	31.12.2018 Positiivinen käypä arvo (tasearvo)	31.12.2018 Negatiivinen käypä arvo (tasearvo)	31.12.2017 Positiivinen käypä arvo (tasearvo)	31.12.2017 Negatiivinen käypä arvo (tasearvo)
Korkojohdannaiset	0,4	-2,4	1,7	-1,9
Valuuttajohdannaiset	3,2	-0,8	0,4	-2,3
Sähköjohdannaiset	2,3	-0,0	0,3	-0,6

Johdannaissopimusten nimellismäärät Milj. €	31.12.2018 Nimellismäärä	31.12.2017 Nimellismäärä
Korkojohdannaiset	350,2	250,2
Valuuttajohdannaiset	149,2	96,8
Sähköjohdannaiset	11,0	6,2

Johdannaissopimukseen sisältyy valuuttamääräiseen lainajärjestelyyn liittyviä koronvaihtosopimuksia, joiden nimellisarvo on bruttomääräisenä 40,2 milj. euroa ja käypä arvo -0,2 milj. euroa (-0,4 milj. euroa) sekä valuuttavaihtosopimuksia, joiden nimellisarvo on 20,1 milj. euroa ja käypä arvo on 0,9 milj. euroa (-0,1 milj. euroa).

Johdannaisten käyvät arvot on esitetty bruttomääräisinä. Keskona on kaikkien johdannaista kauppaa käyvien pankkivastapuolien kanssa ISDA-sopimukset, joihin sisältyy netotusjärjestely. Kaikkiin mainittuihin sopimukseen sisältyy molemminpuolinen vakuuden asettaminen. Raja-arvo vakuuden asettamiselle ei ollut ylittynyt tilinpäätöspäivänä. Vastapuolittain laskettuna johdannaisten velkoja voitaisiin netottaa yhteensä 1,7 milj. euroa.

Johdannaisten maksimiluottoriski on tilinpäätöspäivän taseen käypä arvo.

4.4 Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. €, jatkuvat toiminnot	2018	2017
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot		
Korkotuotot jaksotettuun hankintamenoon kirjattavista rahoitusvaroista	0,9	-
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	10,2	9,9
Korkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	-0,7	0,3
Korkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	-	1,2
Myyntivoitot jaksotettuun hankintamenoon kirjattavista rahoitusvaroista	0,1	-
Myyntivoitot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	2,9	-
Myyntivoitot myytävissä olevista rahoitusvaroista	-	2,6
Muut rahoitustuotot	0,7	4,5
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot yhteensä	14,1	18,5
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoon kirjatuista rahoitusveloista	-9,2	-11,3
Myyntitappiot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	0,0	-
Myyntitappiot myytävissä olevista rahoitusvaroista	-	0,0
Muut rahoituskulut	-3,2	-2,5
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	-12,4	-13,8
Valuuttakurssierot		
Kurssierot ja käypien arvojen muutokset johdannaisista, valuuttamääräisistä lainoista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, ja pankkitileistä	-2,8	-2,4
Valuuttakurssierot yhteensä	-2,8	-2,4
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1,1	2,2

Korkokuluihin sisältyy rahoitusleasingsopimuksista tilikauden kuluksi kirjattuja korkoja 0,1 milj. euroa (0,3 milj. euroa).

USD-määräisen Private Placement -luottojärjestelyn realisoituneiden korkojohdannaisten suojaustulos kirjataan nettona korkokuluihin yhdessä lainan korkojen kanssa.

Myytävissä olevien rahoitusvarojen sijoitukset korkopapereihin on uudelleenluokiteltu IFRS 9 -standardin käyttöönoton myötä arvostettavaksi jaksotettuun hankintamenoon ja sijoitukset rahastoihin arvostettavaksi käypään arvoon tuloksen kautta. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen sijoitukset korkopapereihin on uudelleenluokiteltu IFRS 9 -standardin myötä arvostettavaksi jaksotettuun hankintamenoon ja sijoitukset rahastoihin arvostetaan yhä käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

4.5 Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

Laadintaperiaatteet

Rahoitusvarat

Konserni luokittelee rahoitusvarat uudelleen kolmeen eri arvostusryhmään uuden IFRS 9 -standardin käyttöönoton myötä. Rahoitusvarat luokitellaan joko jaksotettuun hankintamenoon, käypään arvoon tulosvaikutteisesti tai muiden laajan tuloksen erien kautta riippuen liiketoimintamallin tavoitteista ja sopimuksiin perustuvista rahavirroista.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit huomioidaan kirjanpidossa selvityspäiväkäytännön mukaisesti. Rahoitusvarat luokitellaan pitkäaikaisiksi varoiksi, jos niiden eräpäivä on yli 12 kuukautta tilinpäätöspäivän jälkeen. Mikäli rahoitusvarat on tarkoitus pitää alle 12 kuukautta, ne luokitellaan lyhytaikaisiksi varoiksi.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeus rahoitusvaran kassavirtaan on eräännytynyt tai siirtynyt pois konsernilta ja kun rahoitusvaran omistukseen liittyvät riskit ja hyödyt ovat siirtyneet pois konsernista.

Jaksotettuun hankintamenoon ja käypään arvoon kirjattavia rahoitusvaroja sijoitetaan vain hyvän luottokelpoisuuden omaaviin vastapuoliin. Standardin mukainen odotettavissa olevien luottotappioiden arvonalentumismalli edellyttää luottotappioiden kirjaamista ennakoivasti. Muiden rahoitusvarojen osalta historiallisten luottotappioiden puuttuessa vastapuoliriskiä seurataan aktiivisesti ja luottotappiot kirjataan, jos riskiä havaitaan.

Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat rahoitusvarat

Jaksotettuun hankintamenuun kirjataan rahoitusvarat, jotka on tarkoitus pitää loppuun asti ja joiden rahavirrat koostuvat pelkästään korosta ja pääoman takaisinmaksusta. Jaksotettuun hankintamenuun kirjattaviin rahoitusvaroihin sisältyvät myös myyntisaamiset ja muut saamiset.

Käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon laajan tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoitusvarat sisältävät johdannaiset, jotka täyttävät suojauslaskennan kriteerit. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjataan rahoitusvarat, jotka eivät täytä muiden ryhmien kriteereitä.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisen rahan ja pankkitalletukset. Konsernitaseen rahavarat sisältävät myös toimialayhtiöiden harjoittamaan vähittäiskauppatoimintaan liittyviä rahoja, jotka ovat myymälöiden pohjakassoina tai matkalla tilittäviksi yhtiöille.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat on kirjattu alun perin kirjanpitoon merkittäessä käypään arvoon transaktiomenoilla vähennettynä. Tilinpäätöksessä rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Rahoituslimiittien ja rahoitusvelkojen järjestelypalkkiot jaksotetaan limiitin voimassaoloajalle. Rahoitusvelat luokitellaan pitkäaikaisiksi veloiksi, jos niiden eräpäivä on yli 12 kuukautta tilikauden päättymisen jälkeen, ja lyhytaikaisiksi veloiksi, jos ne erääntyvät alle 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöksestä.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset merkitään hankintahetkellä taseeseen käypään arvoon ja arvostetaan uudelleen käypään arvoon tilinpäätöksessä. Johdannaisten arvomuutosten kirjauksiin vaikuttaa se, kuuluuko johdannaissopimus suojauslaskennan piiriin vai ei, sekä se, mitä johdannaisella on suojattu. Kun johdannaissopimuksia solmitaan, ne käsitellään joko saamisten tai velkojen käyvän arvon suojauksina, koron ja sähkön hintariskin osalta rahavirran suojauksina, ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksina tai johdannaissopimuksina, jotka eivät täytä suojauslaskennan kriteereitä. Jos suojauslaskennan kriteerit eivät täyty, kaupallista valuuttariskiä suojattaessa suojausinstrumenttien

tulos kirjataan tulosvaikutteisesti liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin. Rahoitustapahtumia suojaavat johdannaiset esitetään tuloslaskelmaan kirjattavalta osalta rahoituserissä.

Suojauslaskentaa aloitettaessa dokumentoidaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välinen suhde sekä konsernin riskienhallinnan tavoitteet. Suojaussuhteen tehokkuutta testataan säännöllisesti ja tehokas osuus kirjataan suojauskohteen mukaisesti suojattavan kohteen arvomuutosta vastaan oman pääoman muuntoeroihin tai arvomuutosrahastoon. Tehoton osuus kirjataan luonteensa mukaisesti joko rahoituseriin tai muihin liiketoiminnan tuottoihin tai kuluihin. Rahavirran suojaukseen, kuten pitkäaikaiseen luottojärjestelyyn, liittyvien suojausinstrumenttien arvomuutos kirjataan tehokkaalta osaltaan arvomuutosrahastoon. Luottojärjestelyyn liittyvien valuuttajohdannaisten arvomuutos kirjataan lainoihin ja korkojohdannaisten arvomuutos muihin korottomiin saamisiin tai velkoihin.

Suojauslaskenta lopetetaan, kun suojausinstrumentti erääntyy tai myydään, sopimus puretaan tai toteutetaan. Tällöin suojausinstrumenteista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu.

Arvostusperiaatteet

Korkoterminien käypä arvo määritellään käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan tulevien kassavirtojen nykyarvon perusteella käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Valuuttaterminien käypä arvo laskeaan arvostamalla termiinisopimukset tilinpäätöspäivän termiinkurssiin. Valuuttaoptioiden arvostamisessa käytetään vastapuolen hintanoteerausta, mutta konserni laatii myös oman tarkistusarvostuksen Black-Scholes-menetelmää käyttäen. Sähköjohdannaiset arvostetaan käypään arvoon käyttäen tilinpäätöspäivän markkinanoteerauksia.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus

Konserni ei ole suojannut tilikaudella ulkomaisiin yksiköihin tehtyjä nettosijoituksia. Mikäli suojaus aktivoidaan, konserni soveltaa IFRS 9 -standardin mukaista suojauslaskentaa ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen valuuttamääräisten nettosijoitusten suojaukseen. Suojausinstrumentteina käytetään valuuttatermiinejä tai valuuttamääräisiä lainoja. Valuuttatermiinien spot-hinnan muutos kirjataan oman pääoman muuntoeroihin ja esitetään laajan

tuloslaskelman erissä. Termiinien korkoerot kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Valuuttamääräisten lainojen kurssiero kirjataan oman pääoman muuntoeroihin. Suojausinstrumenttien kertynyt voitto tai tappio kirjataan tuloslaskelmaan, kun ulkomaisesta yksiköstä luovutaan osittain tai kokonaan tai se puretaan.

Kytkeytyt johdannaiset

Konserni on laatinut menetelmäkuvaukset kytkeytyneiden johdannaisten tunnistamiseksi ja soveltaa niihin käyvän arvon laskentaa. Kytkeytyjä johdannaista voi sisältyä Kesko-konsernissa sellaisiin sitoviin kaupallisiin sopimuksiin, jotka on määritelty valuutassa, joka ei

ole kummankaan osapuolen toimintavaluutta ja jota ei yleisesti käytetä siinä taloudellisessa ympäristössä, jossa liiketoimi toteutuu. Kytkeytyneiden johdannaisten käyvän arvon määrittämisessä käytetään arvostushetken markkinahintoja ja arvonmuutos kirjataan tuloslaskelmaan.

Arvot 31.12.2018

Tase-erä, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpito-arvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	20,8			20,8	20,8
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		1,8		1,8	1,8
Johdannaiset			1,0	1,0	1,0
Pitkäaikaiset korottomat saamiset yhteensä		1,8		2,8	2,8
Pitkäaikaiset korolliset saamiset		62,8		62,8	62,8
Pitkäaikaiset rahoitusvarat yhteensä	20,8	66,4	1,0	88,3	88,3
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset		1 014,9		1 014,9	1 014,9
Johdannaiset	2,4		1,3	3,6	3,6
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset yhteensä	2,4	1 014,9	1,3	1 018,5	1 018,5
Lyhytaikaiset korolliset saamiset		1,8		1,8	1,8
Johdannaiset			0,9	0,9	0,9
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä		1,8	0,9	2,7	2,7
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	50,9			50,9	50,9
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat		90,8		90,8	90,8
Lyhytaikaiset rahoitusvarat yhteensä	53,3	1 107,5	2,1	1 162,9	1 162,9
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	74,1	1 173,9	3,2	1 251,2	1 251,2

Tase-erä, milj. €	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Jaksotettuun hankinta- menoon kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpito-arvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
Korolliset pitkäaikaiset velat		177,8		177,8	179,7
Korottomat pitkäaikaiset velat		29,4		29,4	29,4
Pitkäaikaiset rahoitusvelat yhteensä		207,2		207,2	209,1
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
Lyhytaikaiset korolliset velat		233,4		233,4	234,0
Ostovelat		982,7		982,7	982,7
Muut korottomat velat		197,6		197,6	197,6
Johdannaiset			0,2	0,2	0,2
Muut korottomat velat yhteensä		197,6	0,2	197,8	197,8
Siirtovelat		351,4		351,4	351,4
Johdannaiset	2,5			2,5	2,5
Siirtovelat yhteensä	2,5	351,4		353,9	353,9
Korottomat lyhytaikaiset velat yhteensä	2,5		0,2	551,7	551,7
Lyhytaikaiset rahoitusvelat yhteensä	2,5	1 765,1	0,2	1 767,8	1 768,4
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	2,5	1 972,4	0,2	1 975,1	1 977,5

Laadintaperiaatteet 31.12.2017 rahoitusvarojen osalta

Rahoitusvarat

Konserni luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- myytävissä olevat rahoitusvarat
- lainat ja muut saamiset

Ryhmä valitaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä sen mukaan, mihin tarkoitukseen kyseinen rahoitusvara on hankittu.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit huomioidaan kirjanpidossa selvityspäiväkäytännön mukaisesti. Rahoitusvarat luokitellaan pitkäaikaisiksi varoiksi, jos niiden eräpäivä on yli 12 kuukautta tilinpäätöspäivän jälkeen. Mikäli rahoitusvarat on tarkoitus pitää alle 12 kuukautta, ne luokitellaan lyhytaikaisiksi varoiksi. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat luokitellaan lyhytaikaisiksi varoiksi.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeus rahoitusvaran kassavirtaan on erään-
tynyt tai siirtynyt pois konsernilta ja kun rahoitusvaran omistukseen liittyvät riskit ja
hyödyt ovat siirtyneet pois konsernista.

Konserni arvioi rahoitusvarojen arvonalentumista jokaisena tilinpäätöspäivänä. Jos
arvonalentumisesta on viitteitä, arvioidaan rahoitusvaroista kerrytettävissä oleva raha-
määrä, joka on markkinahintaan tai kassavirtojen nykyarvomenetelmiin perustuva käypä
arvo. Rahoitusvarojen käypä arvo perustuu juoksuajan mukaiseen korkonoteeraukseen.
Arvonalentuminen kirjataan, jos rahoitusvarojen kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä
olevan rahamäärän. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat on määriteltävä alkuperäisen
luokittelun yhteydessä tähän luokkaan kirjattavaksi (käyvän arvon option soveltaminen).
Näitä instrumentteja hallinnoidaan käypään arvoon perustuen ja niihin kuuluvat konser-
nin rahoituspolitiikan mukaan määritellyt sijoitukset korkorahastoihin sekä muihin yli kol-

men kuukauden korkopapereihin tehdyt sijoitukset. Näiden rahoitusvarojen korkotuotot
ja käyvän arvon muutokset sekä rahastojen mahdolliset palkkionpalautukset on esitetty
tuloslaskelmassa kyseisen luokan korkotuotoissa nettona.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin kuuluvat lisäksi kaikki
johdannaiset, jotka eivät täytä IAS 39 -suojauslaskennan kriteerejä. Johdannaiset arvos-
tetaan käypään arvoon käyttäen toimivilla markkinoilla käytettyjä hintanoteerauksia. Os-
toja ja myyntejä suojaavien johdannaisten tulos kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin
tai kuluihin. Rahoituseriä suojaavien johdannaisten tulos kirjataan rahoituseriin, ellei
johdannainen ole nimenomaan määriteltävä suojauslaskennan mukaiseksi suojausinstru-
mentiksi.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaissopimuksiin kuulumattomia varoja,
jotka on alkuperäisen hankinnan yhteydessä nimenomaisesti määriteltävä tähän ryhmään.
Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetkellä ja niiden
käyvän arvon muutokset kirjataan omaan pääomaan ja esitetään muissa laajan tuloksen
erissä. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvarojen käypä arvo määräytyy
niiden markkina-arvon perusteella. Julkisesti noteeraamattomat rahoitusvarat arvoste-
taan hankintameno, jos niiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti määrittää.

Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluvien oman pääoman ehtoisten sijoitusten osin-
got kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin. Myytävissä olevien rahoitusvarojen korko-
tuotot kirjataan kyseisen luokan mukaan rahoituseriin. Kun myytävissä oleviksi luokiteltu
rahoitusvara myydään, omaan pääomaan kirjatut kertyneet käyvän arvon muutokset
sisällytetään tuloslaskelmaan riville "Muut rahoitustuotot/-kulut".

Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaissuoroihin kuulumattomia varoja, joiden maksut
ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Lainoi-
hin ja muihin saamisiin sisältyvät myös myyntisaamiset ja muut saamiset. Nämä kirjataan
jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen

Arvot 31.12.2017

Tase-erä, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat	Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Myytavissä olevat rahoitusvarat			23,0			23,0	23,0
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		2,6				2,6	2,6
Johdannaiset					0,1	0,1	0,1
Pitkäaikaiset korottomat saamiset yhteensä		2,6			0,1	2,7	2,7
Pitkäaikaiset korolliset saamiset		62,7				62,7	62,7
Pitkäaikaiset rahoitusvarat yhteensä		65,3	23,0		0,1	88,4	88,4
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset		1 031,8				1 031,8	1 031,8
Johdannaiset	0,4				0,2	0,6	0,6
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset yhteensä	0,4	1 031,8			0,2	1 032,4	1 032,4
Korolliset saamiset		1,5				1,5	1,5
Käypään arvoon tulosvaik. kirj. rah.varat	171,0					171,0	171,0
Myytavissä olevat rahoitusvarat			94,2			94,2	94,2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat yhteensä	171,3	1 033,3	94,2		0,2	1 299,1	1 299,1
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	171,3	1 098,6	117,3		0,3	1 387,5	1 387,5

Tase-erä, milj. €	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintameno- kirjattavat rahoitusvelat	Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset pitkäaikaiset velat				129,2		129,2	132,8
Johdannaiset					0,1	0,1	0,1
Korolliset pitkäaikaiset velat yhteensä				129,2	0,1	129,3	132,9
Korottomat pitkäaikaiset velat				31,0		31,0	31,0
Johdannaiset					0,4	0,4	0,4
Korottomat pitkäaikaiset velat yhteensä				31,0	0,4	31,4	31,4
Pitkäaikaiset rahoitusvelat yhteensä				160,2	0,5	160,7	164,3
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Lyhytaikaiset korolliset velat				404,6		404,6	403,6
Ostovelat				1 023,7		1 023,7	1 023,7
Muut korottomat velat				188,0		188,0	188,0
Johdannaiset					0,6	0,6	0,6
Muut korottomat velat yhteensä				188,0	0,6	188,6	188,6
Siirtovelat				306,3		306,3	306,3
Johdannaiset	2,3					2,3	2,3
Siirtovelat yhteensä	2,3			306,3		308,5	308,5
Korottomat lyhytaikaiset velat yhteensä	2,3			1 517,9	0,6	1 520,8	1 520,8
Lyhytaikaiset rahoitusvelat yhteensä	2,3			1 922,5	0,6	1 925,4	1 924,4
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	2,3			2 082,7	1,1	2 086,1	2 088,7

Siirtosaamiset ja -velat eivät sisällä tuloverosaamisia 6,0 milj. euroa (11,1 milj. euroa) ja tuloverovelkoja 16,8 milj. euroa (5,6 milj. euroa). Saatuja ennakkomaksuja, 26,0 milj. euroa (38,5 milj. euroa), ei luokitella rahoitusveloiksi eivätkä ne sisälly yllä olevaan taulukkoon.

Lainojen käyvät arvot on laskettu tulevien kassavirtojen nykyarvon perusteella käyttäen tilinpäätöspäivän markkinakorkoja 0,0 %–1,5 %. Lyhytaikaisten korollisten velkojen käypä arvo on arvioitu olevan lähellä niiden tasearvoa. Pitkäaikaisten lainojen maturiteettijakauma on esitetty liitteessä 4.3.

4.6 Rahoitusleasingvelat

Laadintaperiaatteet

Konserni toimii sekä vuokralle antajana että vuokralle ottajana kiinteistöjen ja koneiden osalta. Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut eivät siirry vuokralaiselle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Näihin sopimuksiin liittyvät vuokrat kirjataan tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Sellaiset vuokrasopimukset, joissa konsernille on siirtynyt olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella vuokrattu hyödyke merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajan kohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingsopimusten vuokraveloitteet merkitään taseen korollisiin velkoihin. Maksettavat vuokrat jaetaan rahoituskuluksi ja velan vähennykseksi. Rahoitusleasinghyödykkeistä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa.

Myynti- ja takaisinvuokraustilanteissa myyntihinta ja tuleva vuokrameno ovat yleensä sidoksissa toisiinsa. Mikäli myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen tuloksena syntyy rahoitusleasingsopimus, kirjanpitoarvon ylittävää myyntituloa ei tulouteta välittömästi, vaan se merkitään velaksi taseeseen ja tuloutetaan vuokra-ajan kuluessa. Mikäli myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen tuloksena syntyy muu vuokrasopimus ja myynti on tehty käypään arvoon, mahdollinen voitto tai tappio kirjataan välittömästi.

Jos myyntihinta alittaa käyvän arvon, voitto tai tappio kirjataan välittömästi, elleivät vastaiset markkinahintaa pienemmät vuokrat kompensoi tappiota, jolloin tappio aktivoidaan ja kirjataan tulosvaikutteisesti hyödykkeen odotetun käyttöajan kuluessa. Jos myyntihinta ylittää käyvän arvon, käyvän arvon ylittävä osuus merkitään taseeseen velaksi ja kirjataan tulosvaikutteisesti hyödykkeen odotetun käyttöajan kuluessa. Mikäli käypä arvo myynnin ja takaisinvuokrauksen tapahtumahetkellä alittaa hyödykkeen kirjanpitoarvon, kirjataan kirjanpitoarvon ja käyvän arvon erotuksen suuruinen tappio välittömästi.

Milj. €	2018			2017		
	Vähimmäis-leasingmaksut	Tulevat rahoituskulut	Vähimmäis-leasingmaksujen nykyarvo	Vähimmäis-leasingmaksut	Tulevat rahoituskulut	Vähimmäis-leasingmaksujen nykyarvo
Maksettavat leasingmaksut						
Yhden vuoden kuluessa	2,4	0,1	2,3	3,5	0,0	3,5
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	3,6	0,1	3,5	7,7	0,3	7,4
Yli viiden vuoden kuluttua	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Leasingmaksut yhteensä	6,1	0,2	5,9	11,3	0,3	11,0

Rahoitusleasingvelat muodostuvat pääosin konsernin rahoitusyhtiöiltä vuokraamista autoista ja varastotekniikasta.

4.7 Vuokravastuut

Konserni vuokralleottajana

Ei puretavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

Milj. €	2018	2017
Yhden vuoden kuluessa	409,3	390,9
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	1 367,8	1 283,9
Yli viiden vuoden kuluessa	1 203,8	1 238,0
Yhteensä	2 980,9	2 912,9
Ei puretavissa olevista jälleenvuokraussopimuksista odotettavissa olevien vastaisten vähimmäisvuokrien määrä	61,0	60,9
Tilikaudella kirjatut vuokrat ja jälleenvuokrausmaksut:		
Vähimmäisvuokratulot	414,3	406,8
Jälleenvuokratuotot	24,9	21,8

Vuoden 2018 tuloslaskelmaan sisältyy muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettuja kiinteistöjen pääoma- ja hoitovuokria sekä muita vuokria 466,6 milj. euroa (463,2 milj. euroa). Hoitovuokrat eivät sisälly vähimmäisvuokratuloihin.

Kesko vuokraa liiketoimintaansa varten vähittäiskaupan ja sitä palvelevan logistiikan tarvitsemia tiloja. Vuokrasopimukset ovat pääosin indeksisidonnaisia ja paikallisen markkinäkäytännön mukaisia. Osaan kiinteistöjen vuokrasopimuksista sisältyy jatko-optioita.

Konserni vuokralleantajana

Ei puretavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella saatavat vähimmäisvuokrat:

Milj. €	2018	2017
Yhden vuoden kuluessa	15,6	11,4
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	32,1	26,5
Yli viiden vuoden kuluessa	19,8	19,0
Yhteensä	67,6	56,8
Tuloutetut muuttuvien vuokrien kokonaismäärät	0,2	1,4

Kesko vuokraa tiloja muille yrittäjille kuin K-kauppiaille muodostaakseen kauppapaikkaan kokonaisansaintaansa tukevan palvelukokonaisuuden. Tällaisia tiloja ovat tyypillisesti suur- yksiköiden yhteydessä toimivat ns. etumyymälät.

4.8 Muut vastuusitoumukset

Milj. €	2018	2017
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Pantit	138,0	92,6
Kiinnitykset	206,1	84,5
Takaukset	10,1	6,0
Muut vastuut ja vastuusitoumukset	55,8	59,8
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	3,5	0,3
Muut vastuut ja vastuusitoumukset	19,6	20,5

Annetuissa takauksissa ei ole esitetty takauksia, jotka liittyvät velkana konsernitaseessa tai vuokravastuuna liitteessä 4.7 esitettyihin eriin.

Takaukset erääntyvät seuraavasti: vuonna 2019 4 milj. euroa ja 2020–2023 10 milj. euroa.

5. MUUT

5.1 Konsernirakenne

5.2 Tytäryhtiöt, osakkuus- ja yhteisyritykset sekä suhteellisesti yhdisteltävät keskinäiset kiinteistöyhtiöt

---

5.3 Lähipiiritapahtumat

5.4 Osakepalkitseminen

5.5 Laskennalliset verot

5.6 Muut laajan tuloksen erät

5.7 Riita-asiat ja mahdolliset oikeusprosessit

5.8 Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

5.1 Konsernirakenne

Konsernin rakenne

Kesko-konserniin kuuluu 99 (97) tytäryhtiötä. Konsernilla on äänenemmistö kaikissa yhtiöissä. Kesko-konsernin alakonsernilla, Kesko Senukailta, on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus (kts. kappale määräysvallattomien omistajien osuudet).

Tietoja konsernin tilinpäätöshetken mukaisesta rakenteesta:

Toimiala	Kotimaa	Merkittävimmät tytäryhtiöt	Kokonaan omistettujen tytäryritysten lukumäärä 2018	Kokonaan omistettujen tytäryritysten lukumäärä 2017	Osittain omistettujen tytäryritysten lukumäärä 2018	Osittain omistettujen tytäryritysten lukumäärä 2017
Päivittäis-tavarakauppa	Suomi	K-Market Oy	23	26	5	5
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	Suomi, Ruotsi, Norja, Viro, Latvia, Liettua, Puola, Valko-Venäjä	Onninen-konserni, Byggnätkoncerni, Kesko Senukai-konserni	37	39	26	19
Autokauppa	Suomi	K-Auto Oy	7	6	-	-
Muut	Suomi		1	2	-	-

Kesko yksinkertaisti konsernirakennetta vuosina 2016-2017. Tilikauden 2017 aikana Kesko-konsernin emoyhtiöön Kesko Oyj:öön sulautuivat Ruokakesko Oy, K-citymarket Oy ja Kespro Oy. Tilikauden 2016 aikana Kesko-konsernin emoyhtiöön Kesko Oyj:öön sulautuivat K-talospalvelukeskus Oy, K-Plus Oy, K-instituutti Oy, Rautakesko Oy, Musta Pörssi Oy ja Keslog Oy.

Lisäksi konserniin kuuluu osittain omistettuja keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä. Luettelo konsernin tytäryrityksistä, pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista sekä suhteellisesti yhdisteltävistä keskinäisistä kiinteistöyhtiöistä on esitetty liitetiedossa 5.2.

Olennainen määräysvallattomien omistajien osuus

Kesko-konserniin kuuluvassa Kesko Senukai -konsernissa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus. Alakonsernin emoyhtiö, UAB Kesko Senukai Lithuania, on Kesko Oyj:n tytäryhtiö ja sen kotipaikka on Vilna, Liettua. Kesko Senukai alakonsernilla on toimintaa Liettuassa, Virossa, Latviassa ja Valko-Venäjällä. Kesko-konsernin omistusosuus Kesko Senukai -konsernissa on 50,0 % lisättynä yhdellä osakkeella (50,0 % lisättynä yhdellä osakkeella). Kesko-konsernilla on oikeus nimittää enemmistö hallituksen jäsenistä sekä hallituksen puheenjohtaja. Hallitus ohjaa yhtiön operatiivista toimintaa ja päättää resurssien käytöstä. Määräysvallattomien omistajien osuus Kesko Senukai-konsernin voitosta oli 15,4 milj. euroa (8,5 milj. euroa) ja osuus omasta pääomasta oli 107,6 milj. euroa (97,0 milj. euroa).

Taloudellisen informaation yhteenveto tytäryrityksestä, jossa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus

Milj. €	Kesko Senukai-konserni 2018	Kesko Senukai-konserni 2017
Lyhytaikaiset varat	276,8	238,8
Pitkäaikaiset varat	92,2	52,7
Lyhytaikaiset velat	146,9	114,1
Pitkäaikaiset velat	30,1	31,7
Liikevaihto	729,1	628,9
Voitto/tappio	27,6	17,1
Emoyrityksen omistajien osuus voitosta/tappiosta	24,3	16,1
Määräysvallattomien omistajien osuus voitosta/tappiosta	3,3	1,0
Tilikauden laaja tulos	25,6	10,7
Emoyrityksen omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	23,6	13,8
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	2,0	-3,1
Määräysvallattomille omistajille maksetut osingot	-0,6	-1,7
Liiketoiminnan nettorahavirta	19,7	13,4
Investointien nettorahavirta	-8,7	-16,8
Rahoituksen nettorahavirta	-12,6	17,5

Tiedot on esitetty ennen Kesko-konsernin sisäisiä eliminoiteja.

5.2 Tytäryhtiöt, osakkuus- ja yhteisyritykset sekä suhteellisesti yhdisteltävät keskinäiset kiinteistöyhtiöt

Tytäryhtiöt

Emoyhtiön omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus, %	Emoyhtiön omistusosuus, %
Ankkuri-Energia Oy	Helsinki	100,00	100,00
Asunto Oy Kirkkonummen Västeruddintie 33	Kirkkonummi	100,00	100,00
Barker-Littoinen Oy	Espoo	100,00	100,00
Byggmakker Handel AS	Oppegård, Norja	100,00	100,00
Fiesta Real Estate AS	Tallinna, Viro	100,00	100,00
Intersport Finland Oy	Helsinki	100,00	100,00
Kalatukku E. Eriksson Oy	Helsinki	100,00	100,00
K Auto Oy	Helsinki	100,00	100,00
Kenkäkesko Oy	Helsinki	100,00	100,00
Kesko Export Oy	Helsinki	100,00	100,00
Kesko Food Russia Holding Oy	Helsinki	100,00	100,00
Kesko Real Estate Latvia SIA	Riika, Latvia	100,00	100,00
Kesko Real Estate OOO	Pietari, Venäjä	100,00	100,00
Kesko Senukai Lithuania UAB	Vilna, Liettua	50,00	50,00
Kiinteistö Oy Helsingin Itäkeskus	Helsinki	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Hiukkavaaran Kauppa	Oulu	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Visamäentie 16	Helsinki	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kolmisopentie 3	Kuopio	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Oksasenkatu 4	Helsinki	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Rakuunaparkki	Lappeenranta	56,50	56,50
Kiinteistö Oy Liike-Jaako	Rovaniemi	67,88	67,88
Kiinteistö Oy Sarviniitynkatu 4	Kerava	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Sunan Hallitalo	Helsinki	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Tarkkaiikka	Oulu	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Voisalmen Liiketalo	Helsinki	100,00	100,00
Klintcenter Ab	Maarianhamina	100,00	100,00

Emoyhtiön omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus, %	Emoyhtiön omistusosuus, %
K-Market Oy	Helsinki	100,00	100,00
Konekesko Oy	Helsinki	100,00	100,00
KR Fastigheter AB	Sollentuna, Ruotsi	100,00	100,00
K-rauta AB	Tukholma, Ruotsi	100,00	100,00
K-rauta Rus OOO	Pietari, Venäjä	100,00	100,00
KS Holding UAB	Vilna, Liettua	50,01	50,01
Liiketalo Oy Kajonkeskus	Oulu	100,00	100,00
LLC LR Rustaveli StP	Pietari, Venäjä	100,00	100,00
Mežciems Real Estate SIA	Riika, Latvia	100,00	100,00
Onninen Oy	Helsinki	100,00	100,00
Rake Eiendom AS	Oppegård, Norja	100,00	100,00
Reinin Liha Oy	Helsinki	100,00	100,00
Tampereen Länsikeskus Oy	Tampere	100,00	100,00
Vaajakosken Liikekeskus Oy	Jyväskylä	100,00	100,00

Muiden konserniyritysten omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus, %	Emoyhtiön omistusosuus, %
1A Grupa SIA	Riika, Latvia	25,50	
1A.EE Oü	Tallinna, Viro	25,50	
1A.LT	Vilna, Liettua	25,50	
Antigravity Payment System UAB	Vilna, Liettua	25,50	
Oy Autocarrera Ab	Helsinki	100,00	
Daugavpils project 1 SIA	Daugavpils, Latvia	50,01	
Delta turtas UAB	Vilna, Liettua	50,01	
Gipling AS	Steinkjer, Norja	100,00	
Hasti-Ari AS	Oppegård, Norja	100,00	
Inovatyvus prekybos sprendimai UAB	Vilna, Liettua	25,51	
Jyrängön Palvelukeskus Oy	Heinola	50,45	
K Auto Leasing Oy	Helsinki	100,00	
K Caara Oy	Helsinki	100,00	
K rauta SIA	Riika, Latvia	100,00	
Kesko Senukai Digital UAB	Vilna, Liettua	25,50	
Kesko Senukai Estonia AS	Tallinna, Viro	50,00	
Kesko Senukai Latvia AS	Riika, Latvia	50,00	
Kestra Kiinteistöpalvelut Oy	Helsinki	100,00	
Kiinteistö Oy Kokkolan Kaanaanmaantie 2-4	Kokkola	64,78	
Kiinteistö Oy Piispansilta	Espoo	100,00	
Kiinteistö Oy Vantaan Kiitoradantie 2	Vantaa	100,00	
Kiinteistö Oy Vantaan Simonsampo	Vantaa	100,00	
Kiinteistö Oy Visuveden Liiketalo	Ruovesi	100,00	
Konekesko Eesti AS	Tallinna, Viro	55,00	
Konekesko Latvija SIA	Riika, Latvia	55,00	
Konekesko Lietuva UAB	Vilna, Liettua	55,00	
KR Fastigheter i Järfälla AB	Sollentuna, Ruotsi	100,00	
KR Fastigheter i Linköping AB	Sollentuna, Ruotsi	100,00	
KR Fastigheter i Täby AB	Sollentuna, Ruotsi	100,00	
K-rauta Fastigheter i Malmö AB	Sollentuna, Ruotsi	100,00	
K-Rauta Holding Finland Oy	Helsinki	100,00	
Ksenukai Digital Oü	Tallinna, Viro	25,50	

Muiden konserniyritysten omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus, %	Emoyhtiön omistusosuus, %
MD Galerija Azur SIA	Riika, Latvia	50,01	
Mobilukss SIA	Riika, Latvia	25,50	
Nomine UAB	Vilna, Liettua	50,01	
Norgros AS	Oppegård, Norja	100,00	
Olarin Autokiinteistö Oy	Espoo	100,00	
OMA OOO	Minsk, Valko-Venäjä	25,00	
Onninen AB	Solna, Ruotsi	100,00	
Onninen AS	Skedsmo, Norja	100,00	
Onninen AS	Tallinna, Viro	100,00	
Onninen LLP	Aktau, Kazakstan	100,00	
Onninen OOO	Pietari, Venäjä	100,00	
Onninen Russia Holding Oy	Helsinki	100,00	
Onninen SIA	Riika, Latvia	100,00	
Onninen Sp. z o.o.	Varsova, Puola	100,00	
Onninen UAB	Vilna, Liettua	100,00	
Peltosaaren Liikekeskus Oy	Riihimäki	59,67	
Penktoji Projekto Bendrovė UAB	Vilna, Liettua	25,50	
Profelco Oy	Vantaa	100,00	
Punane Project Oü	Tallinna, Viro	50,01	
Rake Bergen AS	Oppegård, Norja	100,00	
Romos Holdingas UAB	Kaunas, Liettua	25,00	
Senukai UAB	Kaunas, Liettua	49,61	
Senuku Tirdzniecibas Centrs SIA	Riika, Latvia	25,50	
Skattum Handel AS	Gjøvik, Norja	100,00	
SPC Holding UAB	Kaunas, Liettua	50,00	
TM Christensen VVS Detaljer AS	Oslo, Norja	100,00	
Trøgstadveien 13 AS	Oppegård, Norja	100,00	

Osakkuus- ja yhteisyritykset

Osakkuus- ja yhteisyritykset yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä.

Emoyhtiön omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus, %	Emoyhtiön omistusosuus, %
Graanin Liikekeskus Oy	Mikkeli	50,00	50,00
Hehu Kauppa Oy	Espoo	50,00	50,00
Kiinteistö Oy Itäaukio	Lahti	26,20	26,20
Kiinteistö Oy Janakkalan Linnatuuli	Janakkala	29,86	29,86
Kiinteistö Oy Joensuun Kaupunginportti	Joensuu	22,77	22,77
Kruunuvuoren Satama Oy	Helsinki	49,00	49,00
Mercada Oy	Helsinki	33,33	33,33
Valluga-sijoitus Oy	Helsinki	46,15	46,15
Vähittäiskaupan Takaus Oy	Helsinki	34,35	34,35
Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy	Helsinki	30,00	30,00

Muiden konserniyritysten omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus, %	Emoyhtiön omistusosuus, %
Fintorus Oy	Lappeenranta	21,40	
Proffsenteret AS	Ringerike, Norja	34,11	
Rakentamisen MALL Oy	Helsinki	25,00	
Suomen LVIS-Tietoverkko Oy	Vantaa	20,00	

Suhteellisesti yhdisteltävät keskinäiset kiinteistöyhtiöt

Emoyhtiön ja muiden omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus, %	Emoyhtiön omistusosuus, %
Asunto Oy Harjutie	Espoo	46,22	46,22
Asunto Oy Kajaanin Louhikatu 2	Kajaani	42,96	42,96
Asunto Oy Soukan Itäinentorni	Espoo	46,60	46,60
Asunto-Oy Punkalaitumen Pankkitalo	Punkalaidun	33,82	
Itäkeskuksen Pysäköintitalo Oy	Helsinki	36,16	36,16
Kiinteistö Oy Lahden Lyhytkatu 1	Lahti	50,00	50,00
Kiinteistö Oy Lukonmäen Palvelukeskus	Tampere	34,54	
Kiinteistö Oy Pälkäneen Liikekeskus	Pälkäne	84,14	84,14
Kiinteistö Oy Ulvilan Hansa	Ulvila	42,41	42,41
Kiinteistö Oy Vantaanportin Liikekeskus	Vantaa	27,81	27,81
Koskelan Ostokeskus Oy	Oulu	29,32	
Laajasalon Liikekeskus Oy	Helsinki	50,35	50,35
Lapin Tehdastalo Oy	Tampere	21,24	21,24
Munkkivuoren Ostoskeskus Oy	Helsinki	30,65	30,65
Talo Oy Kalevanpuisto	Kuopio	47,60	47,60
Voisalmen Ostoskeskus Oy	Lappeenranta	50,00	

5.3 Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat konsernin johtohenkilöt (hallitus, pääjohtaja ja konsernijohtoryhmä), heidän määräysvallassaan olevat yhtiöt, tytäryhtiöt, osakkuus- ja yhteisyritykset sekä Keskon Eläkekassa. Tytäryhtiöt sekä osakkuus- ja yhteisyritykset on lueteltu erillisessä liitteessä (liite 5.2).

Lähipiiritapahtumina on esitetty sellaiset liiketoimet lähipiirin kanssa, jotka eivät eliminoidu konsernitilinpäätöksessä.

Keskon hallituksen jäseniä toimii K-kauppiaina. Konserniyhtiöt myyvät tavaroita ja palveluita heidän määräysvallassaan oleville yrityksille. Tavaroiden ja palvelujen myynnit lähipiirille ovat toteutuneet yleisillä markkinaehdoilla ja perustuvat markkinahintoihin.

Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävillä yhteisyrityksillä, Kruunuvuoren Satama Oy:llä ja Mercada Oy:llä on kiinteistöjä, jotka on vuokrattu konsernin käyttöön. Vähittäiskaupan Takaus Oy ja Vähittäiskaupan Tilipalvelu Oy myyvät palvelujaan Keskon ja K-kauppiainden vähittäiskaupparyityksille. Hehku Kauppa Oy on Keskon ja Oriolan yhteisyritys, jonka toiminta on päätetty lakkauttaa. Muut osakkuusyritykset ovat lähinnä liikekiinteistöyhtiöitä, jotka ovat vuokranneet omistamiaan kiinteistöjä Kesko-konsernin käyttöön. Osakkuusyritykset, jotka ovat keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä, on yhdistelty konsernitilinpäätöksen omistusosuuden mukaisesti.

Keskon Eläkekassa on itsenäinen juridinen yksikkö, joka hallinnoi pääosaa konsernin Suomen henkilöstön vapaaehtoisin eläkkeisiin liittyvistä eläkevaroista. Vuoden 2018 lopussa eläkevaroihin ei sisällynyt Kesko Oy:n osakkeita. Vuoden 2017 lopussa Kesko Oy:n osakkeiden arvo eläkevaroissa oli 21,9 milj. euroa. Eläkekassan omistamia kiinteistöjä on vuokrattu Kesko-konsernille.

Tilikausilla 2018 ja 2017 Kesko-konserni ei maksanut Eläkekassalle kannatusmaksuja.

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat:

Tuloslaskelma Milj. €	Osakkuus- ja yhteisyritykset		Hallitus ja johto		Eläkekassa	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Tavaroiden myynti	8,9	0,1	81,6	79,6		
Palveluiden myynti	5,1	3,9	0,4	0,4	0,2	0,3
Tavaroiden ostot	-0,5		-7,6	-7,8		
Palvelujen ostot	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	0,0	
Liiketoiminnan tuotot	1,1	1,5	14,5	13,1		0,0
Liiketoiminnan kulut	-52,3	-53,0	-2,6	-2,9	-6,3	-11,1
Rahoitustuotot	5,7	5,6				

Tase Milj. €	Osakkuus- ja yhteisyritykset		Hallitus ja johto		Eläkekassa	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Lyhytaikaiset saamiset	2,4	0,5	6,2	5,9	0,0	
Pitkäaikaiset saamiset	57,7	57,7				
Lyhytaikaiset velat	26,9	24,1	1,3	0,9	4,1	9,7

Keskon myynnistä hallituksen jäsenten määräysvallassa oleville yrityksille syntyneet saamiset olivat tilinpäätöspäivänä 6,2 milj. euroa (5,9 milj. euroa). Saamisten vakuutena on Keskon osakkuusyrityksen Vähittäiskaupan Takaus Oy:n antama tililuottovakuus, jonka enimmäismäärä on aina rajoitettu Vähittäiskaupan Takauksen K-kauppiasyritykseltä ja -yrittäjältä saaman vastavakuuden realisointiarvoon. Vastavakuuden arvo oli tilikauden päättyessä 4,8 milj. euroa (5,5 milj. euroa).

Muihin lyhytaikaisiin velkoihin sisältyy mm. ketjuhyvitysvelkoja Keskon hallituksen jäsenten määräysvallassa oleville yrityksille. Ketjuhyvitystä maksetaan jälkikäteen toteutuneiden vuosiestojen ja toiminnan laatuun liittyvien kriteerien perusteella.

Keskon Eläkekassa maksoi tilikauden aikana konserniin kuuluville suomalaisille yhtiöille yhteensä 58,1 milj. euron ylikatpalautuksen. Kesko osti tilikauden 2017 aikana Keskon Eläkekassalta kaksi kiinteistöä 46,5 milj. euron kauppahintaan sisältäen varainsiirtoveron.

Johdon työsuhde-etuudet

Ylin johto koostuu hallituksesta ja konsernijohtoryhmästä. Heidän työsuorituksistaan saama kompensatio koostuu seuraavista eristä:

Rahapalkat, palkkiot, luontoisedut ja osakepalkkiot 1 000 €		2018	2017
Mikko Helander	pääjohtaja	2 299,7	2 849,4
Konsernijohtoryhmä	muut jäsenet	4 188,6	6 185,1
Esa Kiiskinen	hallituksen puheenjohtaja	126,5	87,5
Toni Pokela	hallituksen jäsen	59,3	43,0
Matti Kyytsönen	hallituksen jäsen	61,8	45,5
Matti Naumanen	hallituksen jäsen	59,3	43,0
Jannica Fagerholm	hallituksen jäsen	79,3	48,0
Peter Fagnäs	hallituksen varapuheenjohtaja (11.4.2018 alkaen)	63,0	-
Piia Karhu	hallituksen jäsen (11.4.2018 alkaen)	49,5	-
Mikael Aro	hallituksen varapuheenjohtaja (11.4.2018 asti)	17,0	60,0
Anu Nissinen	hallituksen jäsen (11.4.2018 asti)	12,8	44,5
Yhteensä		7 016,8	9 406,1

Noin 30 % hallituksen vuosipalkkion määrästä annettiin yhtiön osakkeina ja loppuosa palkkiosta maksettiin rahana.

Eläke-etuudet

Pääjohtajan ja muiden konsernijohtoryhmän jäsenten lakisääteinen eläketurva on hoidettu eläkevakuutusyhtiössä. Neljällä konsernijohtoryhmän jäsenellä on Keskon Eläkekassan sääntöjen ja kunkin johtajasopimuksen mukainen etuusperusteinen lisäeläke. Kolmella konsernijohtoryhmän jäsenellä on maksuperusteinen lisäeläke. Pääjohtaja Mikko Helanderin vanhuuseläkeikäksi on sovittu 63 vuotta ja vanhuuseläkkeen suuruudeksi 60 prosenttia

työeläkelain (TyEL) mukaisesta eläkkeen perusteena olevasta työansioista viimeiseltä 10 vuodelta. Eläke on etuusperusteinen. Lisäeläkkeestä aiheutuva tilikauden suoriteperusteinen eläkemeno oli 1,1 milj. euroa (0,9 milj. euroa) ja taseeseen kirjatun eläkesaamisen määrä oli 0,4 milj. euroa (0,6 milj. euroa). Pääjohtajan lakisääteisestä eläketurvasta aiheutunut eläkemeno oli 0,2 milj. euroa (0,3 milj. euroa).

Osakepalkkiot

Konsernijohtoryhmän jäsenille luovutettiin tilikaudella 2018 vuoden 2017 Bridge plan -ohjelman perusteella 51 931 osaketta, kun luovutettavien osakkeiden enimmäismäärä oli 114 200. Osakkeiden lukumäärä on bruttoansainta, josta vähennetään ennakonpidätys. Tilikaudella 2017 luovutettiin vuoden 2016 ohjelman perusteella 56 684 osaketta, minkä lisäksi maksettiin enintään osakkeiden arvon suuruinen rahaosuus, jolla katettiin palkkiosta aiheutuneet verot ja veronluonteiset maksut.

Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet

Pääjohtajalla ja muilla konsernijohtoryhmän jäsenillä on yhtiön irtisanoessa oikeus irtisanomisan rahapalkkaan ja luontoisetuihin sekä erilliseen kertakaikkiseen irtisanomiskorvaukseen, joka määräytyy johtajan irtisanomiskuukauden rahapalkan ja luontoisetujen perusteella. Irtisanomiskorvaus ei ole osa johtajan palkkaa eikä sitä oteta huomioon irtisanomisan palkan, irtisanomiskorvauksen tai eläkkeelle siirryttäessä eläkepalkan määrittämisessä. Johtajan itse irtisanoutuessa hän on oikeutettu ainoastaan irtisanomisan palkkaan luontoisetuineen. Toimisuhteen päättyessä eläkkeelle siirtymiseen johtaja saa sopimuksensa mukaista eläkettä, ei muita korvauksia.

Osakeomistukset

Pääjohtajalla oli 31.12.2018 Kesko Oyj:n B-osakkeita 44 964 kappaletta, jotka edustivat 0,04 % yhtiön kaikista osakkeista ja 0,01 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Konsernijohtoryhmällä mukaan lukien pääjohtaja oli 31.12.2018 Kesko Oyj:n A-osakkeita 81 kappaletta ja B-osakkeita 133 982 kappaletta, jotka edustivat 0,13 % yhtiön kaikista osakkeista ja 0,03 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

5.4 Osakepalkitseminen

Laadintaperiaatteet

Osakeperusteisiin maksuihin liittyvät kulut kirjataan tuloslaskelmaan, ja taseeseen kirjataan vastaava velka rahana selvitettävien osakeperusteisten maksujen osalta. Taseen velka arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Osakkeina selvitettävien osakeperusteisten maksujen osalta kirjataan tuloslaskelman kulukirjausta vastaava oman pääoman lisäys.

Yhtiön hallitus on myöntänyt johdolle osakepalkkiojärjestelmän, joka sisältää sekä B-sarjan osakkeina maksettavan että rahana maksettavan etuuden, jos ohjelman ehdot täyttyvät. Osakkeina maksettavan etuuden käypä arvo on osakkeen arvo myöntämishetkellä ja se kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä palkkiojärjestelmän ansainta- ja sitouttamisjakson aikana. Kuluksi kirjattava määrä perustuu konsernin arvion tulevien osakkeina maksettavien etuuksien määrästä ansaintajakson lopussa. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä etuuksien käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon niiden osakkeiden määrässä, joihin oletetaan syntyvän oikeus ansaintajakson lopussa. Rahana maksettavalla osuudella katetaan palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Rahaosuus kirjataan kuluksi ansaintajakson aikana. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

1.1.2018 voimaan astuneen IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardin muutoksen johdosta konserni on uudelleenluokitellut osakepalkkiojärjestelmiensä rahana selvitettävät osuudet osaksi osakkeina selvitettäviä osakeperusteisia maksuja. Muutoksen seurauksena sellaiset rahana selvitettävät osakeperusteiset maksut, joissa työnantajan on työntekijän puolesta vähennettävä osakepalkkiosta sellainen osakkeiden määrä, joka kattaa käteisenä maksettavat verot ja veronluonteiset maksut, on luokiteltava kokonaisuuksissaan osakkeina selvitettäväksi osakeperusteisiksi maksuiksi. Muutos koskee seuraavia osakepalkkio-ohjelmia: ensisijainen osakepalkkio-ohjelma 2017 (Performance share plan, PSP), siirtymävuoden 2017 osakepalkkio-ohjelma (Bridge Plan) ja toissijainen osakepalkkio-ohjelma 2017 (Restricted share pool, RSP) sekä 1.1.2018 jälkeen alkavia osakepalkkio-ohjelmia.

Osakepohjainen sitouttamis- ja kannustinjärjestelmä

Keskon pitkän aikavälin osakepohjaisesta sitouttamis- ja kannustinjärjestelmä sisältää kolme osakepalkkio-ohjelmaa, joiden alla hallitus voi päättää vuosittain uusien osakeohjelmien käynnistämisestä. Ensisijainen osakepalkkio-ohjelma (PSP) koostuu vuosittain alkavista yksittäisistä osakeohjelmista, joista kukin sisältää kahden vuoden pituisen ansaintajakson sekä mahdollisen osakepalkkion maksamista seuraavan kahden vuoden pituisen sitouttamisjakson, jonka aikana osakkeita ei saa pantata tai luovuttaa, mutta jonka aikana henkilöllä on osakkeeseen liittyvät muut oikeudet. Jos henkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen sitouttamisjakson päättymistä, hänen on pääsääntöisesti palautettava luovutusrajoituksen alaiset osakkeet vastikkeetta Keskolle tai sen määräämälle taholle. Vuosina 2017-2018 aloitettujen PSP-ohjelmien ansaintakriteereinä ovat Kesko-konsernin verottoman myynnin kehitysprosentti, Kesko-konsernin vertailukelpoisen sidotun pääoman tuotto (ROCE, %) ja Keskon B-osakkeen absoluuttinen kokonaistuotto (TSR, %). Osakepalkkio-ohjelmien osakkeet vapautuvat saajan käyttöön sitouttamisjakson päätyttyä edellyttäen, että henkilö on edelleen Kesko-konsernin yhtiön palveluksessa. Osakepalkkio-ohjelman perusteella annettavien osakkeiden määrä on bruttoansainta, josta vähennetään soveltuva ennakonpidätys ja sen vähentämisen jälkeen jäljelle jäävä nettomäärä suoritetaan osallistujille osakkeina. Kesko Oyj:n hallitus päättää uuden osakeohjelman käynnistämisestä vuosittain.

Siirtymävuoden 2017 osakepalkkio-ohjelma (Bridge Plan-ohjelma), on kertaluontoinen osakepalkkio-ohjelma, joka sisälsi yhden vuoden ansaintajakson (1.1.2017–31.12.2017) ja kolmen vuoden sitouttamisjakson (1.1.2018–10.2.2021). Säännöt muilta osin ovat vastavat kuin PSP-ohjelmassa. Bridge Plan -ohjelman tarkoitus oli kattaa siirtymävaihe siirtymävuodessa Keskon vanhasta, yhden vuoden ansaintajaksoihin perustuneesta pitkän aikavälin sitouttamis- ja kannustinjärjestelmästä vuonna 2017 käyttöön otettuun sitouttamis- ja kannustinjärjestelmään, jossa on kahden vuoden pituinen ansaintajakso. Toissijainen osakepalkkio-ohjelma erityistilanteisiin (RSP-ohjelma) on erikseen päätetyissä erityistilanteissa käytettävä osakepalkkio. RSP-ohjelma koostuu vuosittain alkavista yksittäisistä osakeohjelmista ja se muodostuu kolmen vuoden pituisesta sitouttamisjaksosta, jonka jälkeen yksittäisen ohjelman puitteissa mahdolliset luvatut osakepalkkiot maksetaan osallistujille edellyttäen, että heidän työsuhteensa Kesko-konserniin jatkuu palkkioiden maksamiseen saakka.

Vuosien 2014-2016 osakepalkkiojärjestelmässä oli kolme yhden vuoden mittaista ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2014, 2015 ja 2016. Palkkiona annettaviin osakkeisiin liittyi kutakin

ansantajaksoa seuraava kolmen kalenterivuoden mittainen sitouttamisjakso, jonka aikana osakkeita ei saanut pantata tai luovuttaa, mutta jonka aikana henkilöllä oli osakkeisiin liittyvät muut oikeudet. Jos henkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen sitouttamisjakson päättymistä, hänen on pääsääntöisesti palautettava luovutusrajoituksen alaiset osakkeet vastikkeetta Keskolle tai sen määräämälle taholle. Vuosien 2014-2016 ohjelmissa maksettiin palkkiona luovutettujen osakkeiden lisäksi enintään osakkeiden arvon suuruinen rahaosuus, jolla katettiin palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut.

Osakepalkkiojärjestelmien tarkoituksena on Keskon liiketoiminnan edistäminen ja yhtiön arvon lisääminen yhdistämällä osakkeenomistajien ja johtoon kuuluvien henkilöiden tavoitteet. Järjestelmien tarkoituksena on myös sitouttaa henkilöt Kesko-konserniin ja antaa heille mahdollisuus yhtiön osakkeiden saamiseen osakepalkkiojärjestelmässä asetettujen tavoitteiden täytyessä.

Osakepalkkio-ohjelmien raportoinnissa käytetyt oletukset on kerrottu seuraavissa taulukoissa.

Osakepalkkion myöntämispäivät ja käyvät arvot: PSP, RSP ja Bridge plan	2018		2017		2017
	PSP	RSP	PSP	RSP	Bridge plan
Myöntämispäivät	20.3.2018	20.3.2018	1.2.2017	1.2.2017	1.2.2017
Osakepalkkion käypä arvo myöntämishetkellä, euroa	46,48	48,00	44,67	44,80	44,67
Osakekurssi myöntämishetkellä, euroa	48,68	50,20	46,67	47,00	46,67
Osakepalkkiojärjestelmän kesto					
Ansaintajakson alkamispäivä	1.1.2018	-	1.1.2017	-	1.1.2017
Ansaintajakson päättymispäivä	31.12.2019	-	31.12.2018	-	31.12.2017
Sitouttamisjakson alkamispäivä	1.1.2020	1.1.2018	1.1.2019	1.1.2017	1.1.2018
Sitouttamisjakson päättymispäivä	10.2.2022	15.3.2021	10.2.2021	15.3.2020	10.2.2021

Osakepalkkion käyvän arvon laskennassa käytetyt oletukset: PSP, RSP ja Bridge plan	Ansaintajakso 2018-2019 PSP ja RSP	Ansaintajakso 2017-2018 PSP	Ansaintajakso 2017 Bridge plan
Myönnettyjen osakepalkkioiden määrä, enimmäismäärä, kpl	331 300*	325 300*	325 300*
Muutokset myönnettyjen osakkeiden määrään, kpl	-4 000	-57 100	-26 600
Toteutunut osakepalkkion määrä, kpl			65 652
Ohjelman piiriin kuuluvien henkilöiden lukumäärä kauden lopussa	137	111	125
Osakekurssi tilinpäätöspäivänä, euroa	47,10	45,25	45,25
Ansaintakriteerien toteumaollettama, %	40,0	43,4	46,7
Arvio palautuvien osakepalkkioiden määrästä ennen sitouttamisjakson päättymistä, %	2,5	2,5	2,5

*Osakkeiden bruttomäärä, josta vähennetään soveltuva ennakonpidätys ja sen vähentämisen jälkeen jäljelle jäävä nettomäärä suoritetaan osakkeina.

Osakepalkkion myöntämispäivät ja käyvät arvot: vuosien 2014-2016 osakepalkkio-ohjelmat	Ansaintajakso 2016	Ansaintajakso 2015	Ansaintajakso 2014
Myöntämispäivät	3.2.2016	9.2.2015	3.2.2014
Osakepalkkion käypä arvo myöntämishetkellä, euroa	32,45	30,74	25,66
Osakekurssi myöntämishetkellä, euroa	34,95	32,24	27,06
Osakepalkkiojärjestelmän kesto			
Ansaintajakson alkamispäivä	1.1.2016	1.1.2015	1.1.2014
Ansaintajakson päättymispäivä	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Sitouttamisjakson päättymispäivä	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017

Osakepalkkion käyvän arvon laskennassa käytetyt olettamukset: vuosien 2014-2016 osakepalkkio-ohjelmat	Ansaintajakso 2016	Ansaintajakso 2015	Ansaintajakso 2014
Myönnettyjen osakepalkkioiden määrä, enimmäismäärä, kpl	263 000	262 800	278 400
Muutokset myönnettyjen osakkeiden määrään, kpl	-9 800	-3 600	-2 000
Toteutunut osakepalkkion määrä, kpl	192 822	139 724	120 022
Ohjelman piiriin kuuluvien henkilöiden lukumäärä kauden lopussa	131	142	143
Osakekurssi tilinpäätöspäivänä, euroa	47,48	32,37	30,18
Ansaintakriteerien toteumaoletta, %	56,7	53,4	43,4
Arvio palautuvien osakepalkkioiden määrästä ennen sitouttamisjakson päättymistä, %	5,0	5,0	5,0

Tilikaudella 2018 edellä mainittujen osakepalkkiojärjestelmien vaikutus konsernin tulokseen oli -6,5 milj. euroa (-9,8 milj. euroa).

Tilikausilla 2019–2021 realisoituvan kulukirjauksen arvioidaan 31.12.2018 olevan yhteensä -7,3 milj. euroa. Todellinen määrä voi poiketa arvioidusta.

5.5 Laskennalliset verot

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2018 aikana

Milj. €	1.1.2018	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot	Muut muutokset	31.12.2018
Laskennalliset verosaamiset						
Varaukset	9,8	-0,3				9,5
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,1	0,0				0,1
Vahvistetut tappiot	23,1	1,9		-0,3	-1,9	22,8
Muut väliaikaiset erot	16,8	-0,2	0,3	-0,7	-3,5	12,7
Yhteensä	49,8	1,4	0,3	-1,1	-5,4	45,0
Laskennalliset verovelat						
Kirjanpidon ja verotuksen poistojen erotus	31,5	2,5		-0,6	-3,8	29,6
Käyvän arvon kohdistus	18,8	0,1		-0,1	1,3	20,1
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	40,7	-10,7	-0,4			29,7
Muut väliaikaiset erot	5,2	-0,6	0,2	-0,2	0,7	5,3
Yhteensä	96,2	-8,7	-0,2	-0,8	-1,9	84,7
Laskennallinen nettoverovelka	46,4					39,6

Nettoverovelka jakautuu taseessa

Milj. €	2018	2017
Laskennallisiin verosaamisiin	5,3	5,6
Laskennallisiin verovelkoihin	44,9	52,0
Yhteensä	39,6	46,4

Laskennallisten verosaamisten muut väliaikaiset erot sisältää konsernin laskentaperiaatteiden noudattamisesta aiheutuvaa laskennallista verosaamista 2,0 milj. euroa ja paikallisten kirjanpitojen ja verotuksen jaksotuseroista aiheutuvaa laskennallista verosaamista 4,0 milj. euroa.

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2017 aikana

Milj. €	1.1.2017	Kirjattu tulos-laskel-maan	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot	Muut muutokset	31.12.2017
Laskennalliset verosaamiset						
Varaukset	10,0	-0,2				9,8
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,1	0,0				0,1
Vahvistetut tappiot	25,6	-2,4		-0,1	0,0	23,1
Muut väliaikaiset erot	19,4	-1,5	-0,1	-0,7	-0,2	16,8
Yhteensä	55,1	-4,2	-0,1	-0,8	-0,2	49,8
Laskennalliset verovelat						
Kirjanpidon ja verotuksen poistojen erotus	30,9	1,0		-0,4		31,5
Käyvän arvon kohdistus	23,5	-0,4		-0,5	-3,9	18,8
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	33,1	-1,3	9,0			40,7
Muut väliaikaiset erot	9,9	-0,7	0,0	-0,1	-3,9	5,2
Yhteensä	97,4	-1,4	9,0	-0,9	-7,8	96,2
Laskennallinen nettoverovelka	42,3					46,4

Vahvistetut tappiot

Konsernilla oli 31.12.2018 käyttämättömiä vahvistettuja tappioita 174,8 milj. euroa, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska tilinpäätöspäivänä on epätodennäköistä, että konsernille kertyisi lähitulevaisuudessa verotettavaa tuloa, jota vastaan tappioita voitaisiin hyödyntää.

Vahvistetut tappiot, joista ei ole kirjattu verosaamista, eräänntyvät seuraavasti:

Milj. €	2019	2020	2021	2022	2023	2024–	Yhteensä
	-	0,1	0,1	1,0	1,6	172,0	174,8

Konsernitilinpäätökseen ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista, koska tytäryhtiöiden voitonjako on konsernin päätäntävällässä, eikä vero vaikutuksen toteutumiseen johtava voitonjako ole todennäköinen lähitulevaisuudessa.

5.6 Muut laajan tuloksen erät

Milj. €	2018 Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen	2017 Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulovaikutteisiksi						
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-2,3	0,4	-1,9	45,0	-9,0	36,0
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulovaikutteisiksi						
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	-10,4		-10,4	-15,1		-15,1
Rahavirran suojauksen arvomuutos	2,6	-0,5	2,1	0,8	-0,2	0,6
Myytävisissä olevien rahoitusvarojen arvomuutos	-	-	-	-0,4	0,1	-0,3
Muut erät	-0,1		-0,1	-0,3		-0,3
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	-10,2	-0,1	-10,4	30,0	-9,1	20,9
Lopetetut toiminnot	35,1		35,1	-14,2		-14,2
Konserni yhteensä	24,9	-0,1	24,7	15,8	-9,1	6,7

5.7 Riita-asiat ja mahdolliset oikeusprosessit

Konserniyhtiöt ovat asianosaisina eräissä konsernin liiketoimintaan liittyvissä oikeudenkäynneissä tai riita-asioissa. Johdon arvion mukaan näiden lopputuloksella ei ole todennäköisesti olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan. Konserni on myös osallisena joko kantajana tai vastaajana mahdollisissa oikeudellisissa riita-asioissa, joiden lopputulemaa on vaikea ennustaa.

5.8 Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Kesko-konserniin kuuluva K Caara Oy on sopinut ostavansa LänsiAuto Oy:n Kotkassa, Kouvolassa ja Lappeenrannassa sijaitsevat Volkswagen-, Audi- ja SEAT-liiketoiminnot. (Lehdistötiedote 02.01.2019)

Kesko-konserniin kuuluva K Caara Oy on sopinut ostavansa Huittisten Laatuauto Oy:n Volkswagen- ja SEAT-liiketoiminnot Forssassa ja Huittisissa. Kauppaan kuuluvat uusien ja käytettyjen autojen myynti ja autojen huolto- ja jälkimarkkinointipalvelut. (Lehdistötiedote 03.01.2019)

Kesko Oyj:n tytäryhtiö Byggnakker toteutti Sørby Trelast AS:n ja Tau & Jørpeland Bygg AS:n rautakauppatoimintojen oston. Kauppaan sisältyy kaksi Byggnakker-myymälää ja myös yritysasiakkaita palveleva logistiikkakeskus Norjassa. (Lehdistötiedote 31.1.2019)

Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

Emoyhtiön tuloslaskelma

€	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liikevaihto	4 978 145 962,28	4 546 014 549,58
Liiketoiminnan muut tuotot	647 958 938,08	957 239 419,90
Materiaalit ja palvelut	-4 354 234 332,77	-3 999 992 238,07
Henkilöstökulut	-276 407 553,63	-292 237 926,43
Poistot ja arvonalentumiset	-81 515 728,01	-64 691 857,88
Liiketoiminnan muut kulut	-689 375 528,78	-581 088 865,22
Liikevoitto	224 571 757,17	565 243 081,88
Rahoitustuotot ja -kulut	-21 802 538,58	-71 760 675,11
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	202 769 218,59	493 482 406,77
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	-5 999 575,17	-4 820 340,90
Konserniavustus	78 635 864,70	47 337 019,21
Tulos ennen veroja	275 405 508,12	535 999 085,08
Tuloverot	-63 446 219,12	-40 943 927,77
Tilikauden tulos	211 959 289,00	495 055 157,31

Emoyhtiön tase

€	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	8 128 559,02	13 028 438,27
Muut aineettomat hyödykkeet	138 491 710,44	111 897 224,51
Ennakkomaksut	12 993 020,11	16 015 144,73
	159 613 289,57	140 940 807,51
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet		
Omistettut	172 241 827,54	168 837 197,54
Vuokraoikeudet ja liittymismaksut	1 948 263,42	1 524 238,07
Rakennukset ja rakennelmat		
Omistettut	344 641 067,56	344 012 526,20
Koneet ja kalusto	77 275 608,72	65 603 590,38
Muut aineelliset hyödykkeet	7 342 344,76	7 981 818,89
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	24 843 274,21	21 303 057,62
	628 292 386,21	609 262 428,70
SIJOITUKSET		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	888 538 761,72	805 999 408,32
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	82 209 122,85	83 982 695,77
Muut sijoitukset	13 826 612,84	14 785 256,50
	984 574 497,41	904 767 360,59
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS		
Valmiit tuotteet/tavarat	240 478 801,40	234 744 925,64
	240 478 801,40	234 744 925,64

€	31.12.2018	31.12.2017
SAAMISET		
Pitkäaikainen		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	178 774 050,29	168 035 008,16
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	57 605 471,31	57 617 471,31
Lainasaamiset	5 158 542,00	5 000 000,00
Muut saamiset	6 207 944,39	5 237 960,95
	247 746 007,99	235 890 440,42
Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	371 547 340,31	373 594 000,87
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	642 884 942,51	675 384 765,34
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	1 445 407,99	3 044 550,12
Lainasaamiset	1 334 500,22	743 587,07
Muut saamiset	7 021 688,77	7 326 678,80
Siirtosaamiset	76 972 059,17	103 271 251,54
	1 101 205 938,97	1 163 364 833,74
RAHOITUSARVOPAPERIT		
Muut arvopaperit	139 678 745,75	259 111 541,02
RAHAT JA PANKKISAAMISET	55 329 096,57	75 212 606,84
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 556 918 763,87	3 623 294 944,46

€	31.12.2018	31.12.2017
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	197 282 584,00	197 282 584,00
Ylikurssirahasto	197 498 010,90	197 498 010,90
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	22 753 307,40	22 753 307,40
Muut rahastot	243 415 795,55	243 415 795,55
Edellisten tilikausien voitto	803 322 671,03	548 730 492,69
Tilikauden voitto	211 959 289,00	495 055 157,31
	1 676 231 657,88	1 704 735 347,85
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	113 089 488,31	106 651 164,74
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	5 218 250,05	9 894 444,82
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Suunnatut velkakirjalainat	-	20 083 682,01
Eläkelainat	160 145 000,00	92 136 875,00
Muut velat	4 822 996,00	3 511 411,00
	164 967 996,00	115 731 968,01
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	20 083 682,01	225 005 000,00
Eläkelainat	22 941 875,00	8 648 750,00
Saadut ennakot	13 485 074,15	24 169 912,84
Ostovelat	573 034 271,45	588 622 363,88
Velat saman konsernin yrityksille	501 797 147,84	428 755 044,00
Velat omistusyhteisyriksille	26 938 671,50	24 100 220,87
Muut velat	224 194 396,53	195 351 522,98
Siirtovelat	214 936 253,15	191 629 204,47
	1 597 411 371,63	1 686 282 019,04
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 556 918 763,87	3 623 294 944,46

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

€	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirta		
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	202 769 218,59	493 482 406,77
Oikaisut		
Suunnitelman mukaiset poistot	81 515 728,01	64 691 857,88
Rahoitustuotot ja -kulut	21 802 538,58	71 760 675,11
Muut oikaisut	31 906 258,66	-406 115 335,96
	337 993 743,84	223 819 603,80
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-9 020 672,35	-161 680 563,29
Vaihto-omaisuuden lisäys (-)/vähennys (+)	-5 733 875,76	-6 091 469,70
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	25 642 307,85	293 051 955,47
	10 887 759,74	125 279 922,48
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-46 517 834,41	-17 045 129,76
Saadut korot	20 602 046,52	23 874 783,91
Saadut osingot	61 535 360,40	30 309 924,47
Maksetut verot	-48 029 655,86	-29 272 453,12
	-12 410 083,35	7 867 125,50
Liiketoiminnan rahavirta	336 471 420,23	356 966 651,78
Investointien rahavirta		
Investoinnit muihin sijoituksiin	-10 668,96	-2 500,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-121 023 284,92	-145 763 474,03
Sijoitukset tytäryhtiöihin	-120 671 597,18	-37 274 243,48
Sijoitukset omistusyhteisyrityksiin	-9 200 000,00	-1 641 250,00
Tytäryhtiöiden myynnit vähennettynä luovutushetken rahavaroilla	-	103 066 291,87
Luovutustulot muista sijoituksista	24 700,00	112 984,89
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	4 953 757,95	10 181 110,33
Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-11 697 025,57	39 290 538,07
Investointien rahavirta	-257 624 118,68	-32 030 542,35

€	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Rahoituksen rahavirta		
Korollisten velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-54 237 730,95	-268 123 604,86
Lyhytaikaisten korollisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	368 581,36	125 198 252,65
Lyhytaikaisten rahamarkkinasijoitusten lisäys (-)/vähennys (+)	116 459 434,77	-36 407 333,34
Maksetut osingot	-218 945 469,60	-198 932 108,72
Saadut ja maksetut konserniavustukset	78 635 864,70	47 337 019,21
Omien osakkeiden hankinta	-24 412 806,00	-
Muut erät	402 045,12	-3 244 788,93
Rahoituksen rahavirta	-101 730 080,60	-334 172 563,99
Rahavarojen muutos	-22 882 779,05	-9 236 454,56
Rahavarat ja lyhytaikaiset myytävissä olevat rahoitusvarat 1.1.	109 183 741,58	106 569 989,39
Sulautumisen yhteydessä siirtyneet rahavarat	-	11 850 206,75
Rahavarat ja lyhytaikaiset myytävissä olevat rahavarat 31.12.	86 300 962,53	109 183 741,58

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Liite 1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Kesko Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain (FAS) mukaisesti.

Tilikauden 2017 aikana Kesko Oyj:öön ovat sulautuneet K-citymarket Oy, Kespro Oy ja Ruokakesko Oy.

Sulautumisista johtuen tilikauden 2017 tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tuloslaskelmatietojen kanssa.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla sekä mahdollisilla arvonalennuksilla.

Poistoajat

Muut pitkävaikutteiset menot	5-20 vuotta
IT-ohjelmistot ja lisenssit	3-5 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja mahdollisilla arvonalennuksilla.

Poistoajat

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella alkuperäisestä hankintahinnasta.

Tavallisimmat arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

Rakennukset ja rakennelmat	10-33 vuotta
Rakennusten osat	8 vuotta
Koneet ja kalusto	25 % menojäännöspoisto
Autot ja kuljetuskalusto	5 vuotta
IT-laitteet	3-8 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	5-14 vuotta

Maa-alueista ja liittymismaksuista ei ole tehty poistoja. Suunnitelman mukaiset poistot ja poistoeron muutos yhteensä vastaavat EVL-poistoja. Poistoeron muutos on käsitelty tilinpäätössiirtoina.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on esitetty liukuvan keskihankintahinnan mukaisesti välittömän hankintamenon tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu euroiksi käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Jos saaminen tai velka on sidottu kiinteään kurssiin, sitä on käytetty muuntamisessa. Kurssierot on kirjattu tilinpäätökseen tulosvaikutteisesti.

Johdannaissopimukset

Korkojohdannaiset

Korkojohdannaisia käytetään muokkaamaan lainojen korkosidonnaisuusaikaa. Tavoite-duraatio on kolme vuotta ja sen sallitaan vaihdella puolentoista ja neljän vuoden välillä. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat kirjataan tilikauden aikana korkotuotoiksi tai -kuluiksi sulkemispäivän mukaan. Tilinpäätöksessä avoimet korkotermiini-, -futuuri-, -optio- ja -swap-sopimukset arvostetaan käypään arvoon, mutta realisoitumattomia arvonnousuja ei tulouteta. Mahdolliset arvostustappiot kirjataan korkokuluksi.

Valuuttajohdannaiset

Valuuttajohdannaisia käytetään sekä translaatio- että transaktioriskiltä suojautumiseen. Valuuttajohdannaisia käytetään suojautumistarkoituksessa kaupalliselta valuuttariskiltä. Valuuttatermiinit arvostetaan tilinpäätöspäivän termiinikurssiin. Avoimien johdannaissopi-musten kurssierot kirjataan rahoituseriin sekä myynnin ja ostojen oikaisueriin. Jos johdan-naisella on suojattu valuuttamääräistä tase-erää, on arvonne muutos kirjattu tase-erän muu-tosta vastaan. Optiosopimusten osalta preemiot sisältyvät taseen siirtyviin eriin, kunnes ne erääntyvät tai arvonne muutos tilinpäätöspäivänä edellyttää tulokseen kirjaamista.

Hyödykejohdannaiset

Kesko Oyj:n tytäryhtiö Ankkuri-Energia Oy käyttää sähköjohdannaisia konsernin ja sen kauppiaiden energiakustannusten tasaamiseen. Kesko Oyj on ulkoinen vastapuoli pankin kanssa tehdyissä sähköjohdannaisissa ja tekee sisäisen suojauksen vastaavaan hintaan Ankkuri-Energia Oy:n kanssa. Kesko Oyj:llä ei missään vaiheessa ole johdannaisspositiota eikä näin ollen myöskään tulosvaikutusta. Sähkön hintariskiä tarkastellaan viiden vuoden aikajänteellä. Tilikauden aikana toimitetun sähkön hintaa suojaavien johdannaisten osalta arvonne muutokset kirjataan Keskossa rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Tulevaisuuden ostoja suojaavien sopimusten realisoitumattomia voittoja ja tappioita ei ole kirjattu tuloslaskelmaan.

Eläkejärjestelyt

Henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiöiden kautta ja vapaaehtoinen lisäeläketurva pääosin Keskon Eläkekassan kautta. Eläkemenot on kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina on taseessa esitetty eriä, joihin on sopimuksin tai muutoin sitouduttu, mutta jotka eivät ole vielä realisoituneet. Pakollisten varausten muutokset sisältyvät tulos-laskelmaan. Konsernin harjoittaman liiketoiminnan käytöstä poistuneiden tyhjien vuokra-tilojen vuokratuu samoin kuin vastaavien tilojen ulkopuolisille vuokrauksesta aiheutuvat tappiot on käsitelty pakollisena varauksena.

Tuloverot

Tuloveroihin sisältyvät tilikauden tuloksen perusteella lasketut tuloverot sekä aikaisemmilta tilikausilta maksuunpannut tai palautetut verot. Laskennallisia veroja ei kirjata emoyhtiön tuloslaskelmaan ja taseeseen.

Tuloslaskelman liitetiedot

Liite 2. Liikevaihto toimialoittain

Milj.€	2018	2017
Päivittäistavarakauppa	4 058,0	3 493,7
Rautakauppa	892,2	1 019,3
Muut	27,9	32,9
Yhteensä	4 978,1	4 546,0

Liite 3. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj.€	2018	2017
Kiinteistöjen ja osakkeiden myyntivoitot	4,9	61,6
Vuokratuotot	59,2	62,0
Palvelukorvaukset	444,1	367,6
Fuusiovoitot	0,1	350,0
Muut	139,7	116,1
Yhteensä	648,0	957,2

Liite 4. Henkilöstökulut

Milj.€	2018	2017
Palkat ja palkkiot	-273,1	-240,9
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	6,9	-41,0
Muut henkilösivukulut	-10,2	-10,3
Yhteensä	-276,4	-292,2

Keskon eläkekuluissa Eläkekassan ylikatteen palautus 53,3 milj. euroa.

Kesko Oyj:n henkilökunnan lukumäärä oli keskimäärin 7 174 (6 576) henkilöä.

Johdon palkat ja palkkiot

Milj.€	2018	2017
Toimitusjohtaja	2,3	2,8
Hallituksen jäsenet	0,5	0,4
Yhteensä	2,8	3,2

Johdon palkat ja palkkiot on esitetty henkilöittäin eriteltynä konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

Liite 5. Poistot ja arvonalentumiset

Milj.€	2018	2017
Suunnitelman mukaiset poistot	-79,2	-62,2
Arvonalentumiset, pysyvät vastaavat	-2,3	-2,5
Yhteensä	-81,5	-64,7

Liite 6. Liiketoiminnan muut kulut

Milj.€	2018	2017
Vuokratulot	-302,0	-267,9
Markkinointikulut	-140,7	-130,8
Kiinteistöjen ja kauppapaikkojen hoito	-78,9	-62,1
Pysyviin vastaaviin kuuluvien hyödykkeiden myyntitappiot	-3,2	-1,2
Tietoliikennekulut	-73,6	-63,0
Fuusiotappiot	-33,2	0,0
Muut liikekulut	-57,8	-56,1
Yhteensä	-689,4	-581,1

Tilintarkastajien palkkiot

Milj.€	2018	2017
Tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers		
Tilintarkastus	0,3	0,3
Veroneuvonta	0,1	0,1
Muut palvelut	0,3	1,1
Yhteensä	0,7	1,5

Liite 7. Rahoitustuotot ja -kulut

Milj.€	2018	2017
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä	67,3	30,3
Osinkotuotot muilta	0,0	2,4
Osakkeiden myyntivoitot	-	0,1
Sijoitusten myyntivoitot	4,7	2,0
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista yhteensä	72,0	34,7
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	8,2	10,8
Muilta	30,5	18,7
Korko- ja rahoitustuotot yhteensä	38,6	29,5
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista		
Arvon alentumiset osakkeista	-80,1	-96,9
Käyvän arvon muutokset	0,0	0,2
Arvon alentumiset ja käyvän arvon muutokset pysyvien vastaavien sijoituksista yhteensä	-80,1	-96,7
Korko- ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-25,9	-12,9
Muille	-26,4	-26,3
Korko- ja rahoituskulut yhteensä	-52,3	-39,2
Yhteensä	-21,8	-71,8

Liite 8. Tilinpäätössiirrot

Milj.€	2018	2017
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	-6,0	-4,8
Saadut konserniavustukset	84,9	77,7
Annetut konserniavustukset	-6,3	-30,3
Yhteensä	72,6	42,5

Liite 9. Pakollisten varausten muutokset

Milj.€	2018	2017
Fuusioissa siirtyneet	-	1,7
Muut muutokset	-4,7	-0,9
Yhteensä	-4,7	0,7

Liite 10. Tuloverot

Milj.€	2018	2017
Tuloverot konserniavustuksista	-15,7	-9,5
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-47,6	-30,8
Edellisten tilikausien verot	-0,1	-0,7
Yhteensä	-63,4	-40,9

Liite 11. Laskennalliset verot

Laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole merkitty taseeseen. Laskennallinen verovelka tilinpäätössiirtojen kertymästä on 22,6 milj. euroa. Muiden laskennallisten verovelkojen tai -saamisten määrä ei ole olennainen.

Taseen liitetiedot

Liite 12. Aineettomat hyödykkeet

Milj.€	2018	2017
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	26,2	15,3
Lisäykset	1,3	0,7
Fuusioissa siirtyneet	-	15,5
Vähennykset	-1,8	-11,5
Siirrot erien välillä	0,0	6,1
Hankintameno 31.12.	25,8	26,2
Kertyneet poistot 1.1.	-13,2	-7,6
Fuusioissa siirtyneet	-	-11,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1,4	11,4
Tilikauden poisto ja arvonalentumiset	-5,9	-5,1
Kertyneet poistot 31.12.	-17,6	-13,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	8,1	13,0
Muut aineettomat hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	250,8	83,5
Lisäykset	45,2	35,9
Fuusioissa siirtyneet	0,4	188,3
Vähennykset	-11,5	-64,2
Siirrot erien välillä	11,7	7,3
Hankintameno 31.12.	296,6	250,8

Milj.€	2018	2017
Kertyneet poistot 1.1.	-139,0	-67,8
Fuusioissa siirtyneet	0,0	-114,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	11,8	63,2
Tilikauden poisto ja arvonalentumiset	-30,9	-20,1
Kertyneet poistot 31.12.	-158,1	-139,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	138,5	111,9
Ennakkomaksut		
Hankintameno 1.1.	16,0	8,3
Lisäykset	7,7	13,0
Fuusioissa siirtyneet	0,0	5,9
Vähennykset	-2,1	-0,1
Siirrot erien välillä	-8,6	-11,1
Hankintameno 31.12.	13,0	16,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	13,0	16,0

Liite 13. Aineelliset hyödykkeet

Milj.€	2018	2017
Maa- ja vesialueet, omistetut		
Hankintameno 1.1.	168,8	85,9
Lisäykset	2,1	4,4
Fuusioissa siirtyneet	0,3	79,5
Vähennykset	-	-2,9
Siirrot erien välillä	1,1	2,1
Hankintameno 31.12.	172,2	168,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	172,2	168,8
Maa- ja vesialueet, vuokraoikeudet		
Hankintameno 1.1.	1,5	0,1
Lisäykset	0,4	0,4
Fuusioissa siirtyneet	-	1,1
Vähennykset	-	0,0
Hankintameno 31.12.	1,9	1,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,9	1,5
Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1.	563,2	316,4
Lisäykset	10,4	67,5
Fuusioissa siirtyneet	8,3	165,4
Vähennykset	-0,1	-2,1
Siirrot erien välillä	2,2	15,9
Hankintameno 31.12.	584,0	563,2
Kertyneet poistot 1.1.	-219,1	-154,7
Fuusioissa siirtyneet	-1,3	-49,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,1	0,9
Tilikauden poisto	-19,0	-16,3
Kertyneet poistot 31.12.	-239,4	-219,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	344,6	344,0

Milj.€	2018	2017
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	265,4	51,0
Lisäykset	33,5	25,9
Fuusioissa siirtyneet	0,4	220,8
Vähennykset	-22,0	-34,4
Siirrot erien välillä	2,0	2,2
Hankintameno 31.12.	279,4	265,4
Kertyneet poistot 1.1.	-199,8	-39,0
Fuusioissa siirtyneet	-0,1	-174,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	21,8	33,3
Tilikauden poisto	-23,9	-19,3
Kertyneet poistot 31.12.	-202,1	-199,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	77,3	65,6
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	18,0	9,5
Lisäykset	0,6	0,5
Fuusioissa siirtyneet	0,4	7,1
Vähennykset	0,0	0,0
Siirrot erien välillä	0,1	0,8
Hankintameno 31.12.	19,0	18,0
Kertyneet poistot 1.1.	-10,0	-4,3
Fuusioissa siirtyneet	-0,2	-4,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,0
Tilikauden poisto	-1,5	-1,5
Kertyneet poistot 31.12.	-11,7	-10,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	7,3	8,0

Milj.€	2018	2017
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	21,3	9,3
Lisäykset	15,8	6,2
Fuusioissa siirtyneet	-	35,9
Vähennykset	-4,0	-6,8
Siirrot erien välillä	-8,3	-23,2
Hankintameno 31.12.	24,8	21,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	24,8	21,3

Liite 14. Sijoitukset

Milj.€	2018	2017
Osuudet konserniyrityksissä		
Hankintameno 1.1.	966,8	835,1
Lisäykset	123,1	38,0
Fuusioissa siirtyneet	177,4	146,9
Vähennykset	-198,2	-53,3
Hankintameno 31.12.	1 069,0	966,8
Arvonlennukset 1.1.	-160,8	-29,3
Fuusioissa siirtyneet	-34,6	-63,0
Vähennysten kertyneet arvonalennukset	84,2	28,1
Tilikauden arvonalennus	-69,3	-96,6
Arvonlennukset 31.12.	-180,5	-160,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	888,5	806,0

Milj.€	2018	2017
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		
Hankintameno 1.1.	84,0	78,3
Lisäykset	9,3	1,7
Fuusioissa siirtyneet	-	4,5
Vähennykset	-11,0	-0,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	82,2	84,0
Muut sijoitukset		
Hankintameno 1.1.	14,8	10,2
Lisäykset	0,0	0,1
Fuusioissa siirtyneet	-	7,4
Vähennykset	-1,0	-2,6
Hankintameno 31.12.	13,8	15,2
Tilikauden arvonalennus	-	-0,3
Arvonlennukset 31.12.	0,0	-0,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	13,8	14,8

Kesko Oyj:n omistukset muissa yrityksissä 31.12.2018 on esitetty eriteltyinä konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

Liite 15. Saamiset

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Milj.€	2018	2017
Pitkäaikainen		
Lainasaamiset	178,8	168,0
Pitkäaikainen yhteensä	178,8	168,0
Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	137,9	126,1
Lainasaamiset	356,6	430,0
Siirtosaamiset	148,4	119,3
Lyhytaikainen yhteensä	642,9	675,4
Yhteensä	821,7	843,4

Saamiset osakkuus- ja yhteisyritysiltä

Milj.€	2018	2017
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	57,5	57,5
Muut saamiset	0,1	0,1
Pitkäaikainen yhteensä	57,6	57,6
Lyhytaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	1,4	3,0
Yhteensä	59,1	60,7

Kesko Oyj on antanut pitkäaikaisen lainan yhteisyritykselleen Mercada Oy:lle, 56,0 milj. euroa.

Siirtosaamiset

Milj.€	2018	2017
Verot	0,0	4,1
Palvelukorvaukset	3,2	3,7
Henkilöstökulut	7,2	10,8
Ostot	28,1	29,4
Muut	38,5	55,3
Yhteensä	77,0	103,3

Liite 16. Oma pääoma

Milj. €	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Käyttö- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma
Oma pääoma 1.1.2017	197,3	197,5	243,4	22,8	740,0	1 400,9
Osingonjako					-198,9	-198,9
Omat osakkeet					7,9	7,9
Siirto lahjoitusvaroihin					-0,3	-0,3
Tilikauden tulos					495,1	495,1
Oma pääoma 31.12.2017	197,3	197,5	243,4	22,8	1 043,8	1 704,7
Osingonjako					-218,9	-218,9
Omat osakkeet					-21,4	-21,4
Siirto lahjoitusvaroihin					-0,1	-0,1
Tilikauden tulos					212,0	212,0
Oma pääoma 31.12.2018	197,3	197,5	243,4	22,8	1 015,3	1 676,2

Sidottu oma pääoma	2018	2017
Osakepääoma	197,3	197,3
Ylikurssirahasto	197,5	197,5
Yhteensä	394,8	394,8

Vapaa oma pääoma	2018	2017
Käyttörahaso	243,4	243,4
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	22,8	22,8
Kertyneet voittovarot	1 015,3	1 043,8
Yhteensä	1 281,5	1 310,0

Laskelma voitonjakokelpoisista varoista	2018	2017
Muut rahastot	266,2	266,2
Edellisten tilikausien voitto	803,3	548,7
Tilikauden voitto	212,0	495,1
Yhteensä	1 281,5	1 310,0

Emoyhtiön osakkeiden jakautuminen	Kpl
A-osakkeet	31 737 007
B-osakkeet	68 282 745
Yhteensä	100 019 752

Osakkeiden äänimäärät	Ääniä
A-osake	10
B-osake	1

Hallituksen valtuudet hankkia ja luovuttaa omia osakkeita

Varsinainen yhtiökokous 11.4.2018 hyväksyi hallituksen ehdotuksen sen valtuuttamiseksi päättämään enintään 1 000 000 yhtiön oman B-osakkeen hankkimisesta. Valtuutus on voimassa 30.9.2019 saakka. Hallituksella on lisäksi varsinaisen yhtiökokouksen 11.4.2018 antama, 30.6.2021 asti voimassa oleva valtuutus antaa enintään 10 000 000 uutta B-osaketta. Kyseinen valtuutus kumoaa varsinaisen yhtiökokouksen 13.4.2015 antaman ja 30.6.2018 asti voimassa olleen valtuutuksen antaa enintään 20 000 000 uutta B-osaketta. Lisäksi Keskon varsinainen yhtiökokous 4.4.2016 valtuutti yhtiön hallituksen päättämään yhteensä enintään 1 000 000 yhtiön hallussa olevan oman B-osakkeen luovuttamisesta. Valtuutus on voimassa 30.6.2020 saakka.

Omat osakkeet

Hallitus on yhtiökokouksen valtuuttamana hankkinut tilikaudella 2018 yhteensä 500 000 yhtiön B-osaketta. Lisäksi hallitus on tilikausilla 2011 ja 2014 hankkinut yhteensä 1 200 000 yhtiön omaa B-osaketta. Osakkeet ovat yhtiön hallussa omina osakkeina ja yhtiön hallituksella on oikeus luovuttaa niitä. Yhtiön hallussa olevien tilikauden 2018 aikana hankittujen B-osakkeiden hankintameno 24,4 milj. euroa sekä tilikausilla 2011 ja 2014 hankittujen osakkeiden hankintameno, 23,5 milj. euroa, on vähennetty omaan pääomaan sisältyvistä voittovaroista.

	Kpl
Yhtiön hallussa omia B-osakkeita 31.12.2017	563 137
Luovutus, osakepalkkiojärjestelmä	-68 949
Tilikauden aikana hankittu	500 000
Tilikauden aikana palautunut	7 211
Yhtiön hallussa omia B-osakkeita 31.12.2018	1 001 399

Liite 17. Pakolliset varaukset

Milj. €	2018	2017
Vuokravastuut	2,3	4,5
Muut pakolliset varaukset	2,9	5,4
Yhteensä	5,2	9,9

Liite 18. Pitkäaikainen vieras pääoma

Kesko Oyj laski 10.6.2004 liikkeelle Yhdysvalloissa 120 milj. USD:n arvosta suunnattuja velkakirjalainoja (USD Private Placement). Järjestely käsittää kolme kertalyhenteistä lainaerää. Ensimmäinen lainaerä (60 milj. USD) erääntyi maksettavaksi vuonna 2014 ja toinen lainaerä (36 milj. USD) erääntyi vuonna 2016. Kolmas lainaerä (24 milj. USD) erääntyy vuonna 2019. Kesko on suojannut lainan valuutan- ja koronvaihtosopimuksin ja noudattaa suojauslaskentaa ko. järjestelyn osalta. Lainan suojaamiseen käytettyjen valuuttajohdannaisten käypä arvo oli tilinpäätöspäivänä 0,9 milj. euroa ja korkojohdannaisten käypä arvo oli -0,2 milj. euroa. Lainan pääoma on 20,1 milj. euroa ja kiinteä korko 6,2%.

Kesko Oyj laski 11.9.2012 liikkeelle 250 milj. euron määräisen joukkovelkakirjalainan. Lainan kuponkikorko oli kiinteä 2,75 %. Laina erääntyi maksettavaksi 11.9.2018.

Liite 19. Lyhytaikainen vieras pääoma

Milj. €	2018	2017
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	140,2	128,5
Muut velat	293,8	235,7
Siirtovelat	67,8	64,5
Yhteensä	501,8	428,8
Velat omistusyhteisyrityksille		
Ostovelat	0,0	0,0
Siirtovelat	0,0	0,2
Muut velat	26,9	23,9
Yhteensä	26,9	24,1
Siirtovelat		
Henkilöstökulut	87,8	71,3
Ostojen siirtovelat	35,2	41,6
Verot	11,4	-
Kauppahinnat	2,2	1,8
Palvelukorvaukset	2,1	1,2
Muut	76,3	75,8
Yhteensä	214,9	191,6

Liite 20. Korottomat velat

Milj. €	2018	2017
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 096,6	1 076,9
Pitkäaikainen vieras pääoma	0,0	0,0
Yhteensä	1 096,6	1 076,9

Liite 21. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

Milj. €	2018	2017
Kiinteistökiinnitykset		
Omasta puolesta	176	54
Konserniyhtiöiden puolesta	11	11
Pantatut osakkeet	9	9
Takaukset		
Konserniyritysten puolesta	49	78
Muut vastuut ja vastuusitoumukset		
Omasta puolesta	27	35
Vuokravastuut koneista ja kalustosta		
Vuoden sisällä erääntyvät	9	9
Myöhemmin erääntyvät	12	12
Vuokravastuut kiinteistöistä		
Vuoden sisällä erääntyvät	290	283
Myöhemmin erääntyvät	1 868	1 936

Valuuttariskit

Yhtiön liiketoiminnan tulokseen vaikuttaa yhtiön myöntämän käyttöpääomarahoituksen määrä sen ulkomaisille tytäryhtiöille ja osin myös konsernin emoyhtiönä tytäryhtiöiden suojaukset emoaan vastaan.

Valuuttariskiä suojataan käyttämällä valuuttajohdannaisia vahvistetun valuuttariskipolitiikan mukaisesti. Valuuttajohdannaisien käypä arvo lasketaan arvostamalla ne tilinpäätöspäivän markkinahintoihin.

Johdannaisten arvostus perustuu suoraan markkinoilta saataviin tietoihin eli on luokiteltu tasolle 2. Näiden johdannaisten maksimiluottoriski on niiden käypä arvo tilinpäätöspäivänä.

Johdannaisten arvostustulokset kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Yhtiön transaktiopositio 31.12.2018 Milj. €	USD	SEK	NOK	PLN	RUB
Transaktioriski	-21,9	13,4	42,5	23,2	2,7
Suojaavat johdannaiset	21,0	-13,7	-40,7	-16,3	-2,3
Avoin positio	-0,9	-0,3	1,8	6,9	0,4

Yhtiön transaktiopositio 31.12.2017 Milj. €	USD	SEK	NOK	PLN	RUB
Transaktioriski	-18,5	5,3	1,9	25,0	11,9
Suojaavat johdannaiset	21,7	-9,1	-4,6	-14,4	-8,6
Avoin positio	3,2	-3,9	-2,6	10,6	3,2

Transaktioposition herkkyyksianalyyssissä on laskettu, mikä olisi yhtiön valuuttamääräisten ostojen sekä suojaavien valuuttajohdannaisien tulosvaikutus, jos kurssimuutos olisi +/- 10 %.

Herkkyyksianalyysi, vaikutus tulokseen ennen veroja 31.12.2018 Milj. €	USD	SEK	NOK	PLN	RUB
Muutos +10 %	0,1	0,0	-0,2	-0,6	0,0
Muutos -10 %	-0,1	0,0	0,2	0,8	0,0

Herkkyyksianalyysi, vaikutus tulokseen ennen veroja 31.12.2017 Milj. €	USD	SEK	NOK	PLN	RUB
Muutos +10 %	-0,3	0,4	0,2	-1,0	-0,3
Muutos -10 %	0,4	-0,4	-0,3	1,2	0,4

Johdannaiset

Johdannaissopimusten käyvät arvot Milj. €	31.12.2018 Positiivinen käypä arvo (tasearvo)	31.12.2018 Negatiivinen käypä arvo (tasearvo)	31.12.2017 Positiivinen käypä arvo (tasearvo)	31.12.2017 Negatiivinen käypä arvo (tasearvo)
Valuuttajohdannaiset	3,3	0,8	0,4	-2,4

Johdannaissopimusten nimellismäärät Milj. €	31.12.2018 Nimellismäärä	31.12.2017 Nimellismäärä
Valuuttajohdannaiset	155,9	103,6

Kaikki valuuttajohdannaiset erääntyvät vuoden 2019 aikana.

Milj. €	2018	Käypä arvo	2017	Käypä arvo
Johdannaissopimuksista johtuvat vastuut				
Kohde-etuuksien arvot 31.12.				
Korkojohdannaiset	70	0,1	70	0,3
Koronvaihtosopimukset	280	-2,0	180	-0,5
Valuuttajohdannaiset				
Termiini- ja futuurisopimukset	136	1,5	84	-1,9
Konsernin ulkoiset	129	1,6	77	-1,9
Konsernin sisäiset	7	-0,1	7	0,0
Valuuttavaihtosopimukset	20	0,9	20	-0,1
Hyödykejohdannaiset				
Sähköjohdannaiset	22	0,0	12	0,0
Konsernin ulkoiset	11	2,3	6	-0,3
Konsernin sisäiset	11	-2,3	6	0,3

Liite 22. Rahavirtalaskelman rahavarat

Milj. €	2018	2017
Myytävissä olevat rahoitusvarat	31,0	34,0
Rahavarat	55,3	75,2
Yhteensä	86,3	109,2

Rahavirtalaskelmassa rahavaroina käsitellään taseen rahavarojen lisäksi myytävissä olevista rahoitusvaroista ne erät, jotka erääntyvät kolmen kuukauden kuluessa hankinta-ajankohdasta lukien.

Liite 23. Lähipiiri

Kesko Oyj:n lähipiiriin kuuluvat yhtiön johtohenkilöt (hallitus, pääjohtaja ja johtoryhmä), heidän määräysvallassaan olevat yhtiöt, tytäryhtiöt, osakkuus- ja yhteisyritykset sekä Keskon Eläkekassa. Tytäryhtiöt sekä osakkuus- ja yhteisyritykset on lueteltu erillisessä liitteessä Kesko-konsernitilinpäätöksessä (liite 5.2).

Keskon hallituksen jäseniä toimii K-kauppiaina. Kesko Oyj myy tavaroita ja palveluita heidän määräysvallassaan oleville yrityksille. Tavaroiden ja palvelujen myynnit lähipiirille ovat toteutuneet yleisillä markkinaehdoilla ja perustuvat markkinahintoihin.

Allekirjoitukset

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Helsingissä, 5. päivänä helmikuuta 2019

Esa Kiiskinen

Peter Fagernäs

Jannica Fagerholm

Piia Karhu

Matti Kyytsönen

Matti Naumanen

Toni Pokela

Mikko Helander
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä, 5. päivänä helmikuuta 2019

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Mikko Nieminen
KHT

Tilintarkastuskertomus

Kesko Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisäätöiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Kesko Oyj:n (y-tunnus: 0109862-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää:

- konsernin tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, taseen, rahavirtalaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista
- emoyhtiön tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1-kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa 2.4.

Tarkastuksen yleinen lähestymistapa

Yhteenveto

Olennaisuus

- Tilinpäätökselle määritelty olennaisuus on 15 miljoonaa euroa. Olemme arvioineet, että Kesko-konsernin tilintarkastuksessa olennaisia ovat virheellisydet, joiden vaikutus yksin tai yhdessä konsernin vertailukelpoiseen tulokseen ennen veroja on n. 5 %.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen laajuus

- Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Kesko-konsernin yhtiöissä, jotka taloudellisen aseman ja tuloksen perusteella ovat merkittävimmät.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

- Liikearvo ja tavaramerkit – johdon arvonalentumistestaus
- Vaihto-omaisuus

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olennaisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olennainen virheellisyys. Erityisesti olemme arvioineet alueita, joiden osalta johto on tehnyt subjektiivisia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arvot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

Olennaisuus

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olennaisia virheellisyksiä. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme konsernitilinpäätökselle olennaisuuteen liittyen tietyt kvantitatiiviset raja-arvot. Nämä raja-arvot yhdessä kvalitatiivisten tekijöiden kanssa auttoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaislaajuuden ja yksittäisten tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyyksien vaikutusta tilinpäätökseen kokonaisuutena.

Tilinpäätökselle määritelty olennaisuus on 15 miljoonaa euroa. Valitsimme olennaisuuden määrittämisen vertailukohteeksi vertailukelpoisen tuloksen ennen veroja, koska käsityksemme mukaan se on keskeinen tunnusluku, jota tilinpäätöksen lukijat käyttävät arvioidessaan konsernin suoriutumista. Lisäksi tulos ennen veroja on yleisesti hyväksytty vertailukohde. Valitsimme sovellettavaksi prosentiosuudeksi 5 %:n tason, joka on tilintarkastusstandardeissa yleisesti hyväksytyjen määrällisten rajojen puitteissa.

Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuus

Kesko-konserni toimii päivittäistavara- ja rakentamisen ja talotekniikan kaupassa sekä autokaupassa. Kesällä oli tilikaudella toimintoja yhdeksässä maassa. Tilikauden aikana vetäydettiin Venäjän markkinalta. Tilintarkastuksemme laajuutta määrittäessämme olemme ottaneet huomioon Kesko-konsernin rakenteen, toimialan sekä taloudelliseen raportointiin liittyvät prosessit ja kontrollit.

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Kesko-konsernin yhtiöissä, jotka taloudellisen aseman ja tuloksen perusteella ovat merkittävimmät. Lisäksi olemme suorittaneet analyttisiä tarkastustoimenpiteitä konsernin muissa yhtiöissä.

Olemme toteuttaneet tarkastustoimenpiteitä kahdeksassa Keskon toimintamaassa: Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Virossa, Latviassa, Liettuaissa, Puolassa ja Valko-Venäjällä.

Näiden toimenpiteiden perusteella olemme hankineet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusvidenssiä Kesko-konserniin kuuluvia yhtiöitä ja liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Liikearvo ja tavaramerkit – johdon arvonalentumistestaus

Viittaus liitetietoon 3.4 Aineettomat hyödykkeet.

Kesko-konsernin tase sisältää liikearvoa 278,7 (172,3) miljoonan euron ja tavaramerkkejä 87,2 (82,2) miljoonan euron arvosta.

Kesko-konsernin johto suorittaa vuosittain liikearvon ja tavaramerkkien arvonalentumistestauksen. Johdon suorittaman arvonalentumistestauksen tulos perustuu testauksessa käytettyihin arvioihin, mm. kasvu- ja kannattavuuskehityksestä, kauppapaikkaverkoston muutoksista, tuote- ja palveluvalikoimasta, hinnoittelusta sekä liiketoiminnan kustannusten kehityksestä.

Kiinnitimme tilintarkastuksessamme erityistä huomiota johdon laatimassa arvonalentumistestauksessa käytettyihin arvostusmalleihin ja arvioihin. Kohdistimme työomme erityisesti niiden rahavirtaa tuottavien yksiköiden testauksiin, joiden osalta aikaisempina vuosina käyttöarvon ja kirjanpitoarvon erotus on ollut pieni ja siten herkin arvioiden muutoksille.

Vaihto-omaisuus

Viittaus liitetietoon 3.5 Vaihto-omaisuus.

Kesko-konsernin tase sisältää vaihto-omaisuutta 913,0 (938,6) miljoonan euron arvosta. Vaihto-omaisuus arvostetaan tilinpäätöksessä hankintamenoa tai sitä alhaisempaan nettorealisatioarvoon.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Kävimme läpi johdon laatimat taloudelliset suunnitelmat ja vertailimme niitä Kesko Oyj:n hallituksen hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin.

Arvioimme käyttöarvon laskentamallin asianmukaisuutta ja täsmäytimme syöttötiedot niiden lähteisiin.

Tarkastelimme yksityiskohtaisesti käyttöarvon laskennassa käytettyjä oletuksia ja haastattelimme niiden osalta johtoa. Arvioidessamme yhtä keskeisintä oletusta, pääoman keskimääräistä kustannusta, hyödynsimme PwC:n valuaatioasiantuntijoita. Suoritimme aikaisempien kausien ennusteiden vertailun toteutuneisiin lukuihin koska se antaa indikaatiota ennusteprosessin laadusta.

Arvioimme myös liitetietojen asianmukaisuutta ja riittävyttä, erityisesti herkkyysanalyysien osalta.

Arvioidessamme vaihto-omaisuuden nettorealisatioarvoon liittyviä johdon arvioita, kävimme läpi konsernissa vallitsevat vaihto-omaisuuden ikärakenteen seurantaan ja nettorealisatioarvon laskentaan liittyvät prosessit, tunnistimme avainkontrollit ja testasimme niiden toimivuutta.

Konserni tarkastelee säännöllisesti vaihto-omaisuuden epäkuranttia ja kierto nopeutta sekä nettorealisointiarvon mahdollista pienentymistä alle hankintamenoa ja kirjaa tarvittaessa arvonalentumisen. Nämä tarkastelut edellyttävät arvioita tuotteiden tulevasta kysynnästä.

Myytäväksi hankittujen tuotteiden hankintamenoa luetaan kaikki ostopienot hankintarahteineen.

Hankintameno laskennassa on huomioitu myös tavaran-toimittajan myöntämät jälkihyvitteet. Konsernissa käytetään harkintaa siitä, miltä osin jälkihyvitteisiin liittyvät sopimusehdot ovat täyttyneet tilinpäätöspäivänä.

Kiinnitimme tilintarkastuksessamme erityistä huomiota konsernin arvioihin vaihto-omaisuuden nettorealisointiarvosta sekä arvioiden perusteena oleviin oletuksiin. Lisäksi kiinnitimme erityistä huomiota arvioihin jälkihyvitteisiin liittyvien sopimusehtojen täytymisestä tilinpäätöspäivänä.

Kävimme otannalla läpi vaihto-omaisuuden arvonalentumisen laskelmia ja testasimme laskelmissa käytettyjen lähtötietojen vastaavuutta varastokirjanpitoon.

Tarkastimme otannalla aliarvostusraporttien laskenta-kaavat tarkistaaksemme johtavatko laskelmien kaavat oikeaan lopputulokseen.

Arvioidessamme jälkihyvitteisiin liittyviä johdon arvioita kävimme läpi konsernissa vallitsevat jälkihyvitteiden seurantaan ja laskentaan liittyvät prosessit, tunnistimme avainkontrollit ja testasimme niiden toimivuutta. Kävimme otannalla läpi jälkihyvitteiden laskelmia, testasimme laskelmissa käytettyjen lähtötietojen vastaavuutta sopimusehtoihin sekä kauden hankintatietoihin. Lisäksi suoritimme aikaisempien kausien jälkihyvitteiden jaksotusten vertailun toteutuneisiin lukuihin arvioidaksemme prosessin laatua ja jaksotusten tarkkuutta.

Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole sellaisia tilintarkastuksen kannalta keskeisiä seikkoja, joista olisi viestittävä kertomuksessamme.

Konsernitilinpäätöksen tai emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisuuden riskejä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonamme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyys voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaan tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettuja tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidolisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaan tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

PricewaterhouseCoopers Oy on toiminut Kesko Oyj:n yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 26.4.1976 alkaen yhtäjaksoisesti 43 vuotta. Tuolloin vuonna 1976 tilintarkastajaksi valittiin yhtiössämme toiminut KHT-tilintarkastaja. Kesko Oyj:stä on tullut yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö 15.05.1960.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritetessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausumat

Puollamme tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 5.2.2019

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Mikko Nieminen
KHT